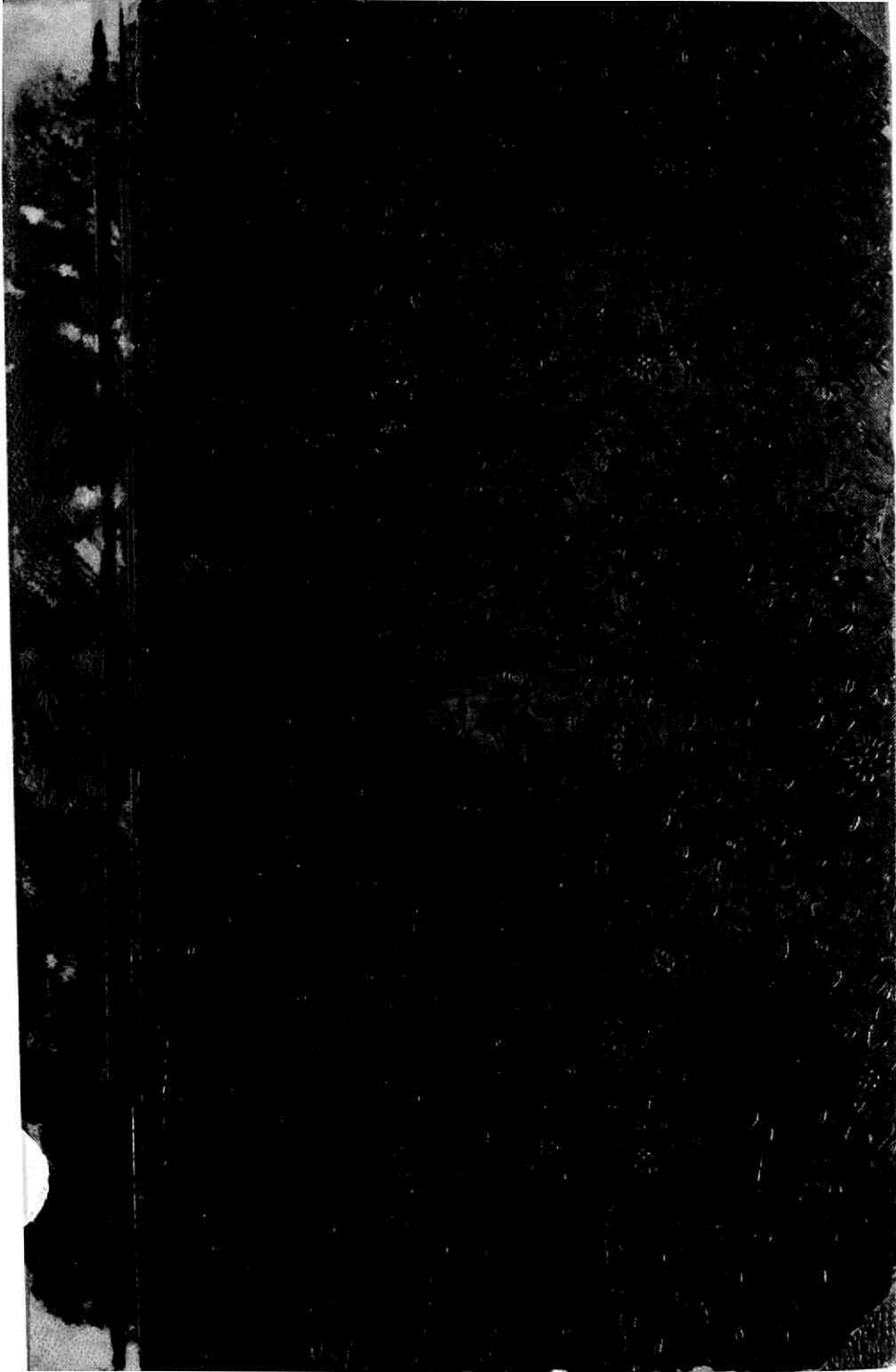

Thoukudidou Suggrafe

<https://hdl.handle.net/1874/237566>

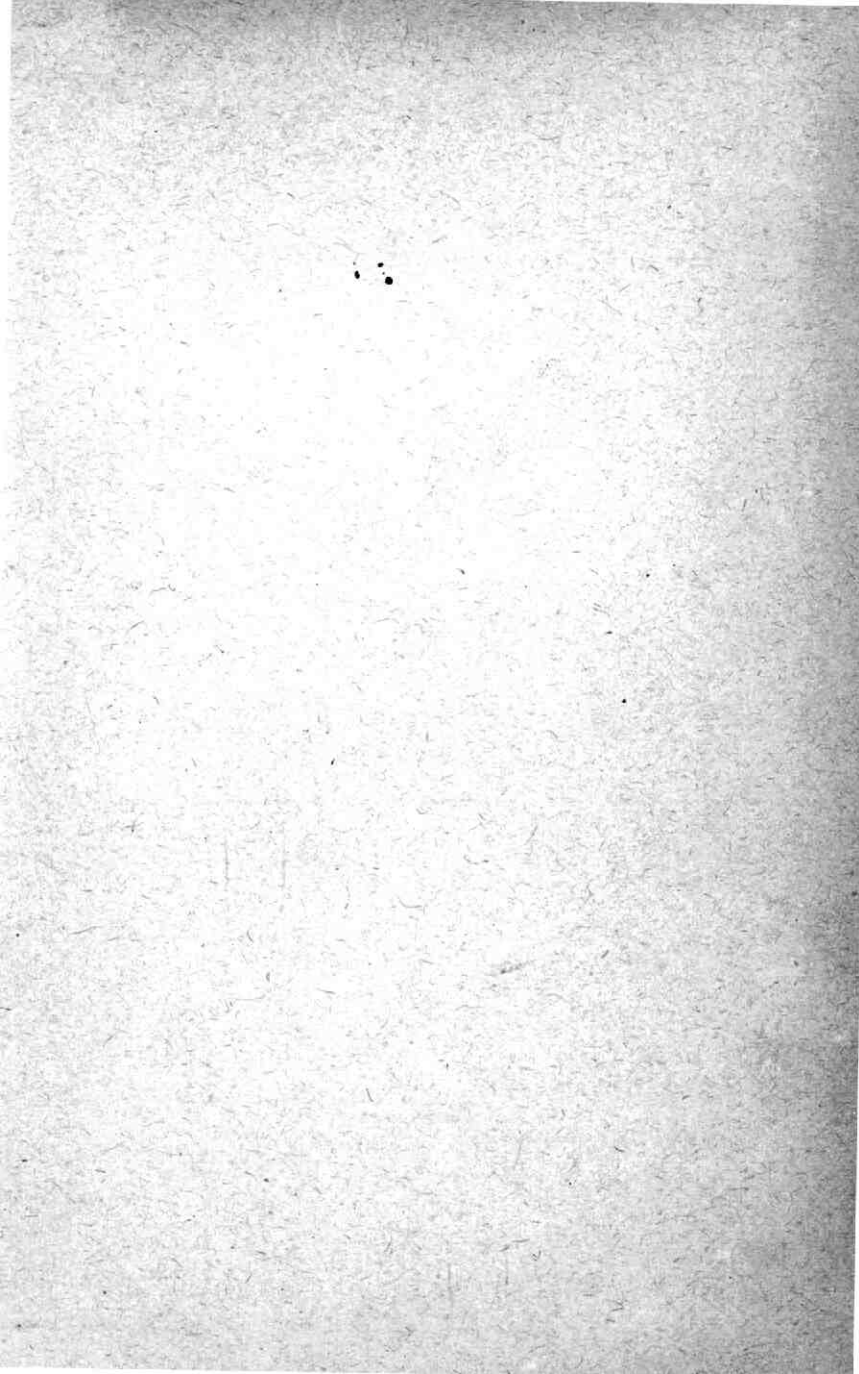

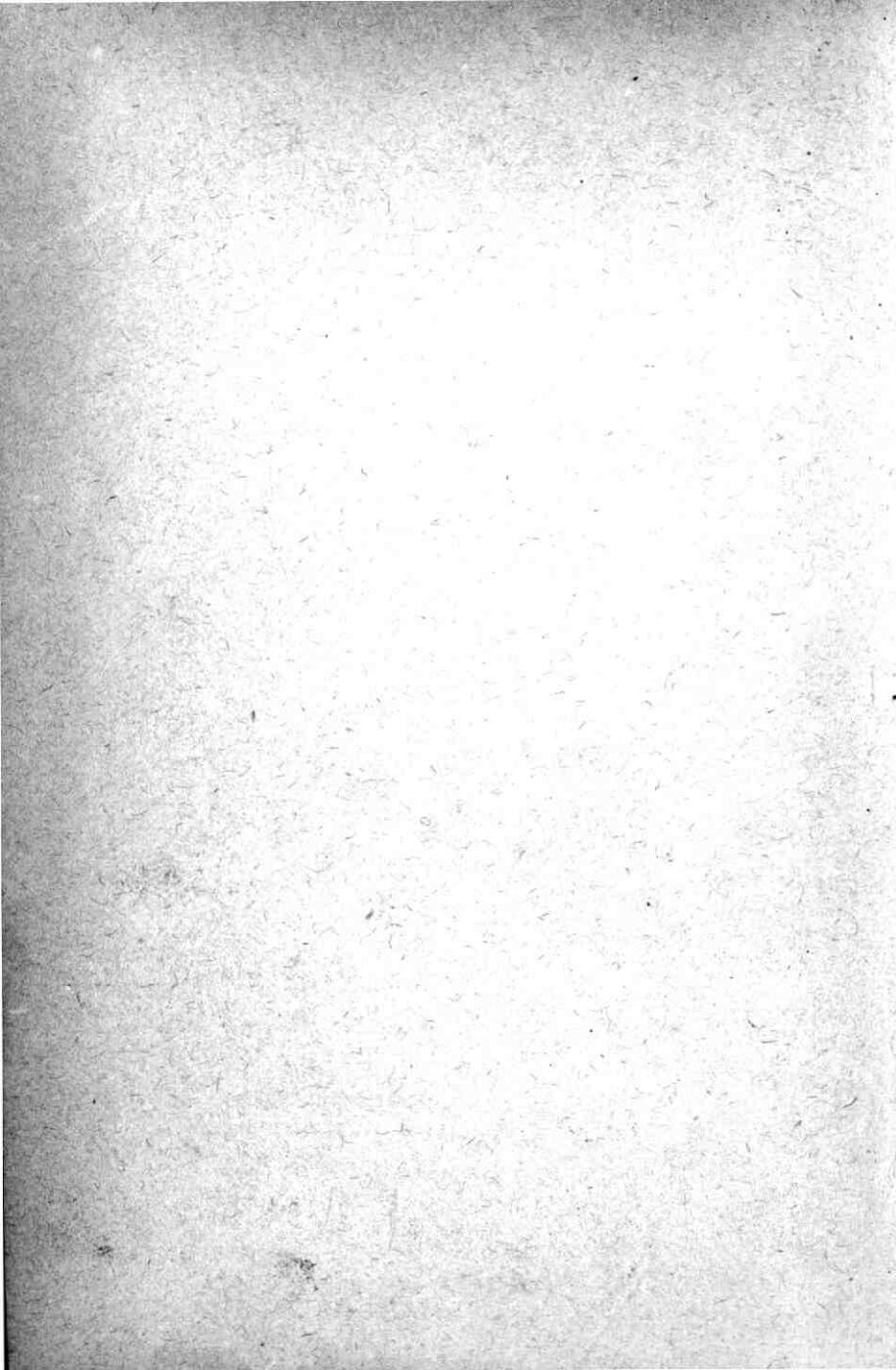
mm 12409

FRAENKEL

794

BIBLIOTHEEK
Dr. J. M. FRAENKEL

Handwritten text at the top of the page, possibly a library or collection reference.

*CS, 93, 131
Karakuliev 024
Esmadiev 33*

CG 2000000 210 2000000000

*28215 x 2 1100
35216 21 - 21*

THUCYDIDES.

EDIDIT

H. VAN HERWERDEN.

Frankel 794

Θ Ο Υ Κ Υ Δ Ι Δ Ο Υ

Ξ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Η.

PRAESERTIM IN USUM SCHOLARUM

RECOGNOVIT,

ET BREVI ANNOTATIONE INSTRUXIT

HENRICUS VAN HERWERDEN.

Volumen Primum

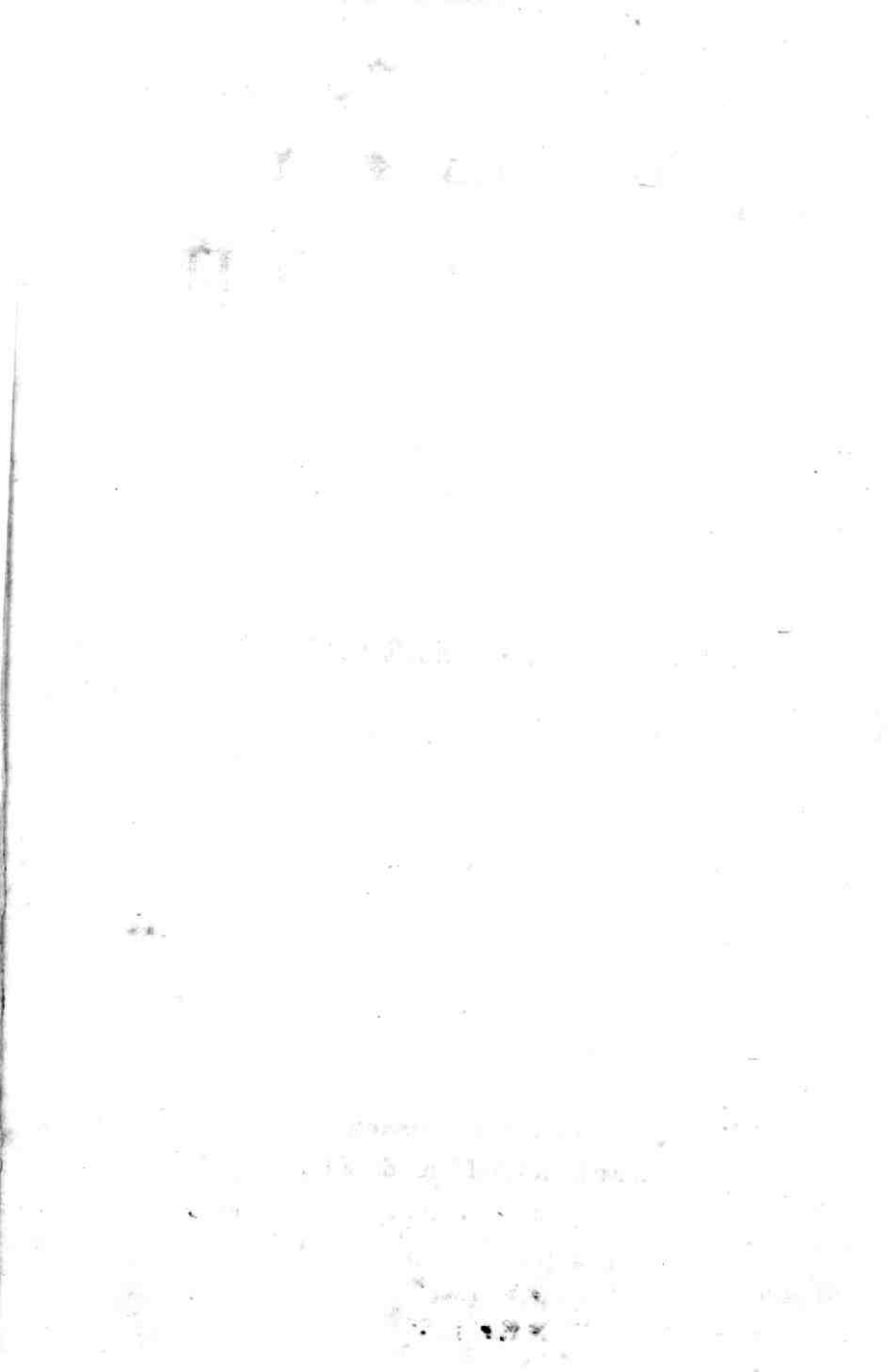
continens lib. I.

TRAIECTI AD RHENUM,

APUD KEMINK & FIL.

MDCCCLXXVII.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUMVERSITEIT
UTRECHT.

P R A E F A T I O.

Posteaquam a. 1869 edidi *Studia Thucydidea* (Traiecti ad Rh. ap. J. L. Beyers), quantum et reliqua studia et negotia sinebant, assiduam in hoc rerum scriptore interpretando et emendando operam collocavi, cuius operae in *Herme* et in *Mnemosyne* specimina quaedam exstant. Simul autem diligenter lectitavi et ponderavi quae contra suspensiones meas et aliorum a viris doctis allata sunt, argumentis semper, verbis numquam, cedere paratus. Verum quo plus operae impendo scriptis Thucydideis eo magis mihi persuadetur haec multo depravatio ad nostram aetatem pervenisse quam vulgo creditur, et etiamsi in singulis nonnullis me fefellerit *Studia* scribentem coniectura, universam tamen quam secutus sum normam criticam improbandam non esse.

Eandem igitur secuturus in hac editione in ipsis verbis mutandis tam cautus ero quam rei gravitas postulat, plus licentiae sumturus in sepiendis vocabulis quae melius me iudice abessent et probabilius tribuentur magistellis et lectoribus quam ipsi scriptori. Vocabulorum quoque formas ad vetusti Attici sermonis puritatem revocare non dubitavi.

Cum autem nova lex de institutione academica et gymnasiali ordinanda studia propaedeutica ab academiis ad gymnasia transtulerit, sitque Thucydides in eorum scriptorum numero qui a provectoribus discipulis legi mereantur, eiusmodi curare editionem mihi proposui, in qua cum textus puritate tum brevi annotatione historica verborum rerumque difficultates bona ex parte expedirentur. Nolebam enim longis commentariis de rebus grammaticis deque scribendi genere et usu Thucydideo praeceptoribus praeripere occasionem communicandi cum discipulis ea quae viva vox longe blandius atque melius auribus horum atque mentibus instillat, experientia doctus plerisque adolescentulis nihil perniciosius esse quam longas illas commentationes, quas *asinorum pontes* non inficete maiorum nostrorum sapientia vocare solebat. Pueris primum intenta mente scriptorum verba legenda et interpretanda sunt, sicubi vero aut ignorantia aut imperitia

peccaverint, doctorum eruditio et acumen ea suppleto quae illos deficere ad plenam scriptoris intelligentiam intellexerint. Ita demum cum mens acuitur tum augetur doctrina.

Annotationem autem, quam maxima ex parte petivi ex Popponis, Classeni, Boehmii, aliorum commentariis, eo potissimum consilio addidi ne legentibus deessent, quae ne doctissimo quidem magistro statim in promptu sunt, utque in magna rerum copia praeceptores haberent quae discipulorum curae et industriae permetterent.

Restat ut gratias agam C. M. Franckenio meo, viro clar., qui per literas nonnullas mecum communicavit coniecturas. Pars earum sero ad meam notitiam pervenerunt. Ex his probo quod cap. 14 in. virgula distinguit post ταῦτα et cap. 15, 2 in. περιεγένετο suspicatur pro παρεγένετο. Recte idem intellexit vitiosam esse scripturam cap. 16, ubi proposuit καθελούσα, καὶ (γὰρ) ὅσα κτέ. Possis quoque καθελούσα, ὅς ὅσα κτέ. ut, postquam ὅς ante simile ὅσα periisset, καὶ a librariis suppletum esse suspicemur. Idem cap. 20, 1 cum Cobeto delenda censet verba καὶ παραχρήμα et cap. 21, bis pro ὡς requirit οἷς, et cap. 22, 2 περὶ pro παρὰ τῶν ἄλλων, quod videtur verissimum. Reliqua suis locis notabo. Insuper haec addam: Cap. 5, 5 verba ἀφνειὸν — χωρίον grammatico alicui tribuit God. Hermannus in

Opusculis vol. VIII p. 387 ed. Fritsche; Cap. 13, 1 fortasse γέρασι est glossema. Cap. 21, 1 ἄπιστα ὡς pro ἀπίστως acute et nescio an vere coniecit Badham. Cap. 72 in. quod expunxi καὶ Hermannus Opusc. VIII p. 388 transponit post πρεσβεία, fortasse recte. Cap. 75 κινδυνεύουσι τίθεσθαι coniecit Sintenis, probante Hermanno l. l. Cap. 81, 1 verba τοῖς δὲ — ἐπάξονται pugnare cum 82, 4 animadvertit Iunghahn Neue Jahrb. 1875 p. 669. Idem 82, 4 sq. verba μὴ γὰρ ἄλλο — πράξομεν e priore parte orationis sumta esse putat, deinde verba ἐγκλήματα κτέ. e cap. 85 § 2. Fortasse potius quaedam exciderunt post πράξομεν. Nunc certe haec vix satis recte cohaerent. Cap. 95 in. καὶ ante ὅσοι expungit Badham. Vides semper aliquid superesse ad agendum.

Postremo corrigam errorem quem commisi p. 72, 17 et 117, 7 scribendo παρομοῖος pro παρόμοιος non reputans, etiamsi Thucydideum sit ὁμοῖος pro ὅμοιος, tamen analogiam postulare παρόμοιος.

Scribebam mense Martio a. 1877.

H. v. H.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ἐκ τῶν εἰς Θεουκυδίδην σχολίων περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ
Θεουκυδίδου καὶ τῆς τοῦ λόγου ἰδέας.

Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων 1
τε καὶ ἀγώνων, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων
μεστοὺς γενομένους καὶ ἱκανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα λοιπὸν
καὶ τῶν Θεουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς καταστήναι· πολὺς γὰρ
ὁ ἀνὴρ τέχναις καὶ κάλλει λόγων καὶ ἀκριβεῖα πραγμάτων
καὶ στρατηγικαῖς συμβουλαῖς καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσειν.
ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος καὶ
τὸν βίον· πρὸ γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξεταστέον τοῖς Φρο-
νοῦσι καλῶς.

Θεουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου 1) μὲν προῆλθε 2
πατρός, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντας ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν
βασιλέως, καὶ μητρὸς Ἡγησιπύλης 2), ἀπόγονος δὲ τῶν εὐδο-
κιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Μιλτιάδην καὶ
Κίμωνα 3). ᾠκείωτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην
τὸν στρατηγόν, τῷ δὲ Μιλτιάδῃ πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός.
οὕτως ἀρχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἄνωθεν. καὶ τούτοις 3

1) Thuc. IV 104. 4. Si Marcellinus sibi constitit, hic et alibi scripsit Ὀρόλου. Vid. § 16. 2) Miltiades Olori filiam Hegesipylam duxerat uxorem (cf. § 11 et Her. VI 39), unde Olori nomen mansit in familia, sed Hegesipylam dictam esse Thuc. matrem falsum est. 3) cf. Plut. Cim. 4.

Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερεκύδην¹⁾ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν Φάσκων οὕτως λέγειν· „Φιλαίας δὲ ὁ Αἶαντος οἰκεῖ ἐν ταῖς Ἀθήναις. ἐκ τούτου δὲ γίγνεται Δάικλος, τοῦ δὲ Ἐπίδουκος (— λυκος, an — δικος?), τοῦ δὲ Ἀκέστωρ, τοῦ δὲ Ἀγῆνωρ, τοῦ δὲ Ὀλιος, τοῦ δὲ Λύκης, τοῦ δὲ Τύφων, τοῦ δὲ Λάιος, τοῦ δὲ Ἀγαμήστωρ, τοῦ δὲ Τίσανδρος, [ἐφ' οὗ ἄρχωντος ἐν Ἀθήναις*] τοῦ δὲ Μιλτιάδης, τοῦ δὲ Ἴπποκλείδης, ἐφ' οὗ ἄρχωντος Παναθηναίκα ἐτέθη* τοῦ δὲ Μιλτιάδης, ὃς ὤκισε⁴ Χερρόνησον.”*²⁾ μαρτυρεῖ τούτοις καὶ Ἑλλάνικος³⁾ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσώπιδι. ἀλλ' οὐκ ἂν εἶποι τις, τί αὐτῷ⁵ πρὸς Θουκυδίδην; ἔστι γὰρ οὕτως τούτου συγγενής. Θραῖκες καὶ Δόλογχοι ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους, ὄντας γείτονας· ταλαιπωρούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ καὶ τί κακὸν οὐ πάσχοντες ἐκ τοῦ μείον ἔχειν αἰετῶν πολεμίων καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ τοῦ θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος θεὸς ἐξ ἀμυχανῶν εὕρισκει πόρους. θεοῦ γὰρ ἰσχύς [καὶ] κατ' Αἰσχύλον καθυπερτέρα, πολλάκι δ' ἐν κακοῖσι τὸν ἀμάχανον κακὴν χαλεπᾶς δύας ὑπερβ' ὁμμάτων κρημναμένῳ νεφέλῳ ὀρθοῖ.⁴⁾ καὶ οὐκ ἐφεύ-
6 σθησαν τῶν ἐλπίδων· ἐχρήσθησαν γὰρ κράτιστον ἔξιν ἠγε-
μόνα τοῦτον ὃς ἂν αὐτοὺς ἀλωμένους ἐπὶ ξένια καλέσῃ. τότε
καὶ Κροῖσος εἶχε Λυδίαν καὶ τὰς Ἀθήνας ἢ Πεισιστρατιδῶν
τυραννίς. ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστηρίου περιέτυχον τῷ
Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν θυρῶν καθεζομένῳ τῆς αὐτοῦ οἰκίας, ἀχ-
θομένῳ μὲν τῇ τυρηνίδι, ζητοῦντι δὲ δικαίαν τῆς Ἀττικῆς
7 ἕξοδον· ταῦτα γὰρ ὠκονόμησεν ὁ χρησμὸς αὐτοῖς. ὄρων οὖν

1) Lerijs, qui floruit brevi ante Ol. LXX Athenis, scripsitque fabulas genealogicas. C. Mueller, *hist. Graec. fragm.* I p. 70—99.

2) Locus turbatus. Verus ordo hic est: Tisander, Hippocles (Her. VI 127), Cypselus. Miltiades Chersonnesius, Cimon, Miltiades Marathonius. 3) Vid. ad Thuc. I 97, 2. Fragmenta ap. Muell. I p. 45—69. 4) Septem 227 (Dind.) Marc.: ὑπερτέρα. πολλάκις — τὰν ἀμάχανον ἐκ — ὑπέρτε — κρημναμένῳ νεφέλῳ et mox ξένια.

αὐτοὺς πλανητῶν ἔχοντας στολήν, συνεῖς τί δύναται πλάνη, καλεῖ τοὺς ἄνδρα: ἐπὶ ξένια, ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ λαμβάνων· οἱ δ' ἤσθησαν τὸν ἡγεμόνα [τὸν ἀπὸ τῶν ξενίων] εἰληφότες, καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὐτῶν. οἱ μὲν οὖν τὸν θεόν Φασιν ἐρωτήσαντα ἐξελεῖν, οἱ δὲ οὐκ ἄνευ γνώμης τοῦ τυράννου τὴν ἔξοδον πεποιήκεναι, ἀλλὰ τῷ κρητοῦντι τὴν πρόσκλησιν τῶν Θρακῶν διηγησάμενον ἀπελθεῖν· ὃς καὶ προσδοὺς δύναμιν ἀπέπεμψεν, ἡσθεῖς ὅτι μέγας δυνάμενος ἀνὴρ ἔξεισι τῶν Ἀθηναίων. οὗτος 8 οὖν ἡγούμενος ἐπλήρωσε τὰ μεμυαντευμένα καὶ μετὰ τὴν νίκην γίγνεται καὶ Χερρονήσου οἰκιστῆς. ἀποθάνοντος δὲ τοῦ 9 παιδὸς αὐτοῦ, διαδέχεται τὴν ἐν Χερρονήσῳ ἀρχὴν Στησαγόρας δ' 1) ἀδελφὸς ὁμομήτριος. ἀποθάνοντος δὲ καὶ 10 τούτου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος. οὗτος οὖν, ὄντων αὐτῷ παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναι- 11 κός, ὅμως ἐπιθυμῶν δυναστείας λαμβάνει Θρακῶν βασιλέως Ὀλόρου θυγατέρα Ἠγησιπύλην πρὸς γάμον· ἐξ οὗ καὶ αὐτῆς γίνεται παιδίον. κατελθόντων δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα Περσῶν συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει καὶ τὰ 12 πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναὺς ἀλίσκεται, ἐν ἣ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρακικῆς· ἀφίενται δ' ὑπὸ βασιλέως, εἴ γε μὴ Ἡρόδοτος 2) ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐκ Θράκης διαφυ- 13 γῶν σώζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ καὶ τὴν τῶν (ἐχθρῶν) συκοφαντίαν· ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ (ἐπέφερον), διεξιόντες τὴν τυραννίδα· ἀποφεύγει δὲ (καὶ τούτους, καὶ) στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν 14 κατ'ἀγεσθῆί Φασι τὸ Θουκυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περιουσίαν καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης

1) f. suppl. Κίμωνος. ὃς ἦν αὐτοῦ. Cf. Her. VI 38 in. 2) Her. VI 41.

- 15 κτήματα καὶ (τὰ ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ) μέταλλα χρυσᾶ¹⁾. δοκεῖ οὖν τισιν εἶναι τοῦ Μιλτιάδου ἢ θυγατριδοῦς. παρέσχε δ' ἡμῖν τὴν ἄλλως αὐτὸς ζήτησιν, μηδεμίαν μνήμην περὶ
- 16 τοῦ γένους πεποιημένους. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο ὅτι "Ορολος ὁ πατὴρ αὐτῶ ἐστὶ, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ρ ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας τὸ λ. αὕτη γὰρ ἢ γραφὴ, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ "Ορολός ἐστίν, ἢ στήλη δηλοῖ ἢ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα κεχάρακται·
- 17 „Θουκυδίδης "Ορόλου²⁾ "Αλιμούσιος". πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτίσι πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμῶνια μνήματα, ἔνθα δεικνύται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος. εὐρίσκειται δηλονότι τοῦ Μιλτιάδου γένους ὄντως· ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων³⁾ δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως μαρτυρεῖ· ἔνθα καὶ Τιμόθεον υἱὸν αὐτῶ γεγενῆσθαι
- 18 προσιστορεῖ. ὁ δὲ "Ερμιππος⁴⁾ καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυράννων ἔλκειν το γένος⁵⁾, διὸ καὶ διαφθонеῖν αὐτὸν Φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι· οὐ γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἰππαρχον. ἡγάγετο δὲ γυναῖκα ἀπὸ Σκαπτῆς ὕλης τῆς Θράκης πλουσίαν σφόδρα καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν τῇ

1) Her. VI 46. Vulgo hic et infra male editur Σκαπτησύλη et Σκαπτησύλης, quae correxi. Cf. § 25. 2) Sed cf. Θουκ. βίος extr. De sepulchro vid. Paus. I 23, 11. 3) Polemo periegetes Troade oriundus, cognomine ὁ Στηλοκόπας, floruit sub Ptolemaeo Epiphane. Eius fragmenta collegit et vitam descripsit L. Preller Lips. 1838. 4) Hermippus Smyrnaeus Peripateticus, ὁ Καλλιμάχειος, condidit magnum opus historico-literarium, inscriptum Βίοι, cuius pars dicebatur περὶ τῶν ἐν παιδείᾳ διαλαμψάντων καὶ ὧν συνέγραψαν. Fragmenta coll. Ad. Lozynski Bonnae 1832. 5) fabella ficta ad explicandam illam invidiam scilicet, quae revera nulla fuit. Cf. VI 54—59. Mox legendum suspicor διὸ καὶ φθονεῖν. Supra § 16 excidit aliquid ante αὕτη.

Θράκη¹⁾. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων οὐκ εἰς τρυφὴν²⁰
 ἀνήλισκεν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸν
 πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι μέλλοντα, προελόμενος συγγρά-
 ψαι αὐτὸν παρεῖχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων στρατιώταις καὶ
 τοῖς Λακεδαιμονίων καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα ἀπαγγέλλοιεν
 αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γινόμενα κατὰ καιρὸν καὶ
 λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ. ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακε-²¹
 δαιμονίοις παρεῖχε καὶ ἄλλοις, ἐξὸν Ἀθηναίοις μόνοις διδόναι
 καὶ παρ' ἐκείνων μαθάνειν. καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἀσκόπως
 καὶ τοῖς ἄλλοις παρεῖχε· σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν
 τῶν πραγμάτων συγγράψαι, εἰκὸς δὲ ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ
 χρησίμου ἀπαγγέλλοντας τὸ ἑαυτῶν ψεύδεσθαι καὶ λέγειν
 πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνίκησαμεν, οὐ νικήσαντες. διὸ πᾶσι
 παρεῖχεν, ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν
 τῆς ἀληθείας κητάληψιν· τὸ γὰρ ἀσαφὲς ἐξελέγχεται τῇ
 τῶν πολλῶν συναδούσῃ συμφωνίᾳ.²⁾ ἤκουσε δὲ διδασκάλων²²
 Ἀναξαγόρου μὲν ἐν Φιλοσόφοις, ὅθεν, Φησὶν ὁ Ἄντυλλος³⁾,
 καὶ ἄθεος ἡρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθεὶς,
 Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρός, οὐ καὶ
 μέμνηται ἐν τῇ ὀγδόῃ⁴⁾ ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς

1) tam haec opinio quam ea, quae supra § 14 (cf. Plut. Cim. 4) proposita est, fundamento historico carere videtur. Metallorum possessio et usus perpetuus concedebatur ab Atheniensibus privatis ea lege ut vectigalia solverent R. P., et probabile est patrem Olorum hac in re usum esse cognatorum Cimonis (cf. Plut. c. 14) auctoritate. De hac possessione noster loquitur IV 105, 1. 2) Unicus fundus huius diatribes est Thuc. I 22. 3) Grammaticus. Cf. 36, 55. Non plus tribuendum Philostrato ep. XIII 919 tradenti Gorgiae discipulum fuisse nostrum. Nec tamen propterea negandum Thucydidem plurimum profecisse ex aequalium suorum doctrina. 4) c. 68, 1. Cf. Plut. vit. Antiph. 7 (vit. X oratorum).

δημοκρατίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων κηταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χηριζόμενος· λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ
 23 Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. 1) οὐκ ἐπολιτεύσατο δὲ ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρατήγησε δὲ ἀρχέκακον ἀρχὴν παραλαβών· ἀπὸ γὰρ ταύτης Φυγαδεύεται· πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν Βρασιίδου Φθάσαντος καὶ προλαβόντος αὐτὴν ἔσχεν αἰτίαν, καίτοι μὴ πάντα κηταστὰς ἀνόνητος Ἀθηναίοις· τῆς μὲν γὰρ ἀμαρτάνει, Ἡρόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει. 2) ἀλλὰ καὶ οὕτως τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς
 24 ἀμάρτημα μεταλαβόντες Φυγαδεύουσιν αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν Φυγὴν, ὡς ἂν πλουτῶν, ἐδάνεισε τὰ
 25 πλεῖστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖθεν μετῆλθε καὶ διατρίβων ἐν Σκηπτῇ ὕλῃ ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφε· μὴ γὰρ διὰ πειθώμεθα Τιμαίῳ λέγοντι ὡς Φυγῶν ὤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. 3)
 26 ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτως μνησικακῶν τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ Φιλαλήθης ὢν καὶ τὰ ἦθη μέτριος, εἴ γε οὔτε Κλέων 4) παρ' αὐτῷ οὔτε Βρασιίδας ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος ἀπέλυσε λοι-
 27 δορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἥκιστα μελήσαν αὐτοῖς τῆς ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων ἀποδρᾶνκί Φησιν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν· 5) Τιμαιο δ' ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερεπήνεσε

1) cf. Plut. l. l. 28. 2) Thuc. IV 104, 4—108. Cf. V 26, 5 et Cic. de orat. II. 56. Exilium duravit ab a. 424 usque ad a 404. 3) Nihil tamen obstat, quominus aliquamdiu ibi fuerit. Syracusas certe tam accurate descripsit, ut Siciliam visitasse suspiceris. Cf. V 26, 5. 4) De Cleone tamen iniquius iudicat IV 22, alibi. Vid. infra § 46. 5) Her. VIII 94, cf. 59 et 61. Plut. de Herodoti malignitate, Mor. p. 1060, 8 sqq.

τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ (Τιμαεῖ) πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μεναρχίας· Φίλιστος δὲ τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ· Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδορεῖται τῷ Πλάτωνος ἐταίρῳ διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζῆλον¹⁾ ὁ δὲ μέτριος καὶ ἐπιεικής, τῆς ἀληθείας ἤττων.

Μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί, οὗτος 28
 τε ὁ Ὀλόρου παῖς, καὶ δεύτερος δημαγωγός, Μιλησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο· τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, Φάσκων αὐτὸν εἶναι πατρὸς Μένωνος· τέταρτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητής, τὸν δῆμον Ἀχερδούσιος, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων²⁾ ἐν τῇ Ἀθίδι, λέγων εἶναι πατρὸς Ἀρίστωνος· συνεχρόνισε δ', 29
 ὡς Φησι Πραξιφάνης³⁾ ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, Ἀγάθωνι τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ⁴⁾ καὶ Χοιρίλῳ καὶ Μελανιππίδῃ.⁵⁾ καὶ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδοξος 30
 ἦν ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ὡς αὐτὸς Πραξιφάνης Φησιν, ὕστερον δὲ δαιμονίως ἐθαυμάσθη. οἱ μὲν οὖν ἐκεῖ λέγουσιν αὐτὸν⁶⁾ 31
 ἀποθανεῖν ἔνθα καὶ διέτριβε Φυγάς ὦν, καὶ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς· ἴκριον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖσθαι, τοῦ κενοταφίου δὲ τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον καὶ νόμιμον Ἀττικὸν τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ δυστυχίᾳ τετελευτηκότων καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις ταφέντων. Δίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς Φυγῆς ἐλθόντα βιαίῳ θανάτῳ⁷⁾ 32

1) Anab. II 6, 21 sqq. Platonis dialogus est qui Μένων inscribitur. Philisti et Timaei, (sec. V—III) fragm. ap. Muell. I, 185—233. 2) Fragm. ap. Muell. I p. 371—377. Sitne idem quem novimus ex Demosthene, ambigitur. 3) Callimachi aequalis peripateticus, Theophrasti discipulus. Insuper citantur περὶ ποιητῶν et περὶ ποιημάτων. 4) aliunde ignoto. 5) Duo fuere hoc nomine poetae lyrici, avus et nepos, quorum ille c. Ol. 65 floruit, hic inter Ol. 81, 3 et 91, 3. Hic vixit in aula Perdiccae, patris Archelai. 6) nostrum scil. 7) Dolo sec. Paus. I 23, 11.

Φησὶν ἀποθανεῖν· τοῦτο δὲ Φησι Ζώπυρον²⁾ ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δεδωκέναι τοῖς Φυγάσι πλὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν μετὰ τὴν ἤτταν τὴν ἐν Σικελίᾳ· ἦγοντα οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βία, καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς Κιμωνίοις μνήμασι. καὶ καταγινώσκειν εὐθειας ἐφη τῶν νομιζόντων αὐτὸν ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι, ἐπὶ γῆς δὲ τῆς Ἀττικῆς τεθάφθαι· ἢ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς πατρώοις μνήμασι ἢ κλέβδην τεθείς οὐκ ἂν ἔτυχεν οὔτε στήλης οὔτε ἐπιγράμματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκειμένη τοῦ συγγραφέως μνηύει τοῦνομα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι κάθοδος ἐδόθη τοῖς Φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος²⁾ λέγει
 33 καὶ Δημήτριος³⁾ ἐν τοῖς ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω λέγοντα τοῦτον (οὐκ) ἐν Θράκῃ τετελευτηκέναι, καὶ ἀληθεύειν νομίζῃ Κράτιππος⁴⁾ αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτὸν καὶ ἄλλους λέγειν κείσθαι μὴ καὶ σφόδρα
 34 καταγέλαστον ἢ λέγεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγυῖναι συννον μὲν τὸ πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας εἰς δεξιὴν πεφυκυίας, τὴν δὲ λοιπὴν ἕξιν προσπεφυκέναι τῇ συγγραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πενήκοντα ἔτη⁵⁾, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προθεσίαν.

1) ut videtur, historicus Byzantinus. Plut. parall. min. 36. 2) clarus Atthidis scriptor. Fragm. ap. Muellerum 384-417. Cf. LXXXVIII sqq. 3) fort. Magnes. 4) teste Dionys. Hal. *Thuc. iud. τὰ παραλειφθέντα ὑπ' αὐτοῦ συνήγαγεν*, idque opus deduxit ad Cononis tempora. Cf. Plut. *Glor. Ath.* c. 1, et *vit.* X or. p. 834 B. Fuit Thucydidi aetate suppar teste Dionysio, itaque Zopyrus erat scriptor valde antiquus. In praegressis οὐκ inserui cum Stahlio. Marcellinus enim ibi eum interfectum putat (31), nec dissentiunt Plut. Cim. 4. Steph. Byz. s. v. Παρπάρων, anonym. 10; contra Zopyrus Athenis. Cf. 32. 5) Sec. Pamphilam ap. Gell. XV 23 initio belli P. natus erat XL annos, itaque exeunte LXVII, cui traditioni non obstat, ut quibusdam videtur, locus nostri V 26, 5. Obiisse eum ante Ol. 96, 1 recte conclusum est ex loco III 116, comparato cum Diod. XIV 59, 3, qui a. 395 quartam Aetnae

Ζηλωτῆς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης εἰς μὲν τὴν οἰκονομίαν 35
 Ὀμήρου, Πινδάρου δὲ εἰς τὸ μεγαλοφυῆς καὶ ὑψηλὸν τοῦ
 χαρακτήρος, ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ πᾶσιν
 ἢ βατὸς μὴδὲ εὐτελής φαίνεται παντὶ τῷ βουλομένῳ νοού-
 μενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμαζόμενος παρὰ
 τούτοις θαυμάζεται· ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος καὶ
 κεκριμένην δόξαν λαβὼν ἀνάγραφτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον
 κέκτιται τὴν τιμὴν, οὐ κινδυνεύουσιν ἐξαλειφθῆναι τοῖς ἐπι-
 κρινουσιν. ἐξήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον, ὡς Φησιν Ἄντυλλος, καὶ 36
 τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίου παρισώσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις
 τῶν ὀνομάτων, εὐδοκιμούσας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς
 Ἕλλησι, καὶ μέντοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείου τὴν ἐπὶ τοῖς
 ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν, μάλιστα δὲ πάντων, ὅπερ εἴπομεν, 37
 ἐξήλωσεν Ὀμηρον καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς καὶ
 τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τε ἰσχύος τῆς κατὰ
 τὴν ἑρμηνείαν καὶ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ 38
 αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ ἱστορικῶν ἀψύχους ὥσπερ εἰσαγα-
 γόντων τὰς συγγραφὰς καὶ ψιλῆ μόνῃ χρησαμένων διὰ
 παντὸς διηγήσει, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους τινας
 οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρή-
 σαντος, οὐ μὴν ἐξισχύσαντος (δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγους
 ὡς προσωποποιίας μᾶλλον ἢ περὶ δημηγορίας), μόνος ὁ συγ-
 γραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ
 κεφαλαίων καὶ διαίρεσεως, ὥστε καὶ στάσει ὑποπίπτειν τὰς
 δημηγορίας· ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκῶν, τριῶν δὲ ὄντων 39
 χαρακτήρων Φρασητικῶν, ὑψηλοῦ, ἰσχυροῦ, μέσου, παρὲς τοὺς
 ἄλλους ἐξήλωσε τὸν ὑψηλόν, ὡς ὄντα τῆ φύσει πρόσφορον

eruptionem commemorat. Cum Pamphila nostro conveniret, si
 ἑβδομήκοντα scripssisset. Ita vitam produxerit ab a. 471 — c. 400.
 Sed Pamphilae, quae Neronis aetate vixit in Aegypto, exigua est
 auctoritas, et fieri potest ut aliquanto post natus sit Thucydides.

- τῆ οἰκείᾳ καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσούτου πολέμου· ὧν γὰρ αἱ πράξεις μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπρεπε
- 40 λόγον εἰκέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα δὲ μὴδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῆς χαρακτῆρας, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος ἐχρήσατο,
- 41 ὃς οὔτε ὑψηλὸς ἐστὶν οὔτε ἰσχνός, ἰσχνῶ δὲ ὁ Ξενοφῶν. διὰ γε οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι καὶ μεταφοραῖς τισι. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες ἀποφῆνασθαι ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς οὐκ ἔστι ῥητορικῆς ἀλλὰ ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει μέτρῳ τινί. εἰ δὲ τις ἡμῖν ἀντεῖποι ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς λόγος ῥητορικῆς ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα οὐδὲ τὰ ἱατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἢ συγγραφὴ κεφαλαίως διαιρεῖται
- 42 καὶ ἐπὶ εἶδος ἀνάγεται ῥητορικῆς, (καὶ) κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφὴ ἐπὶ τὸ συμβουλευτικόν (ἄλλοι δὲ καὶ ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες ὅτι ἐγκωμιάζει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους), ἐξαιρέτως δὲ ἡ Θουκυδίδου [ἐν] τοῖς τρισὶν εἶδεσιν ὑποπίπτει, τῷ μὲν συμβουλευτικῷ διὰ τῶν ὄλων δημηγοριῶν, πλὴν τῆς Πλαταιέων καὶ Θηβαίων ἐν τῇ τρίτῃ (cap. 53 sqq.), τῷ δὲ πανηγυρικῷ διὰ τοῦ ἐπιταφίου (II 35 sqq.), τῷ δὲ δικανικῷ διὰ τῆς δημηγορίας τῶν Πλαταιέων καὶ τῶν Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξεειλόμεθα. ὅπου γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι καὶ κρίνεται πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς καὶ ἀπολογεῖται περὶ ὧν ἐρωτᾶται διὰ πλειόνων τοὺς λόγους ποιούμενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος εἰς ὄργην τὸν Λακεδαιμόνιον προκκλούμενος, ἢ τοῦ λόγου τάξις καὶ τὸ σχῆμα δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος.
- 43 Λέγουσι δὲ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν νοθεύεσθαι καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου, ἀλλ' οἱ μὲν Φασιν εἶναι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οἱ δὲ Ξενοφῶντος. πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι, δῆλον· οὐ γὰρ γυναικειᾶς ἦν φύσεως

τοιαύτην ἀρετὴν τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι· ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδατε λαβεῖν, οὐδὲ τὴν οὐδὴν ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἂν, τὴν οἰκείαν ἐκφαίνουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφώντας ἐστίν, ὁ χαρακτήρ μόνου οὐχὶ βοᾷ· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχυροῦ χαρακτήρος καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ Θεοπόμπου, καθά τινες ἠξίωσαν. τισὶ δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χριστετέροις, Θουκυδίδου 44 μὲν εἶναι δοκεῖ ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι καὶ λαβεῖν ἕκτασιν δυναμένων. ἔθεν καὶ λέγομεν ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται, [καὶ ὀλίγον?] καθότι ἀρρωστώων αὐτὴν φαίνεται συντεθεικώς. ἀσθενοῦντος δὲ σώματος βραχὺ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι Φιλεῖ· μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὅ τε λογισμὸς καὶ τὸ σῶμα.

Ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν 45 τῇ Θράκῃ, συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώτου ἐνιαυτοῦ. εἴκοσι γὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχευεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἕξ ἐτῶν πράγματα ἀναπληροῖ ὁ τε Θεόπομπος 1) καὶ ὁ Ξενοφῶν 2), οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. ἰστέον δὲ ὅτι στρατηγήσας ὁ Θουκυδίδης ἐν Ἄμ- 46 Φιπόλει καὶ δόξας ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βραχίδου ἐφυγαδεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ Κλέωνι καὶ ὡς μεμνηνότες αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ. καὶ ἀπελθὼν, ὡς φησιν, ἐν τῇ Θράκῃ, τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειούτο τὰ λεγόμενα ἅπαντα καὶ τὰ πραττόμενα, οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν 47

1) Cf. Diod. XIII 42, 5. 2) Hellenicis sc. Negat Campe Jahrb. f. Phil. 1872 p. 709 sqq. His adde Cratippum (Dionys. p. 847).

ἀρχὴν ἀλλ' ἢ τοῦ μόνου σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα·
 ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐν Σκαπτῇ ὕλη τῆς Θράκης χωρὶς
 δαισιώμενος συνέταξε μετὰ κάλλους ἃ ἐξ ἀρχῆς μόνου ἐση-
 μειοῦτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος διὰ τὸ
 48 χαίρειν ταῖς ἀληθείαις. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς ἄλλοις ταυ-
 τὸν συγγραφεῦσιν οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἱ μύθους ἐγκατέμιξαν
 ταῖς ἑαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀν-
 τιποιοῦμενοι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτω· τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ
 ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκούοντων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν
 τῶν μαυθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ ὠνόμασεν ἀγώνισμα 1)
 τὴν ἑαυτοῦ συγγραφὴν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέ-
 φυγε, τὰς παρενθήκας, ἃ εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες, ἀπο-
 49 κλίνας, ὅπου γε καὶ παρ' Ἡροδότῳ (I 24) καὶ ὁ δελφίς ἐστίν ὁ
 Φιλήκοος καὶ Ἀρίων ὁ κυβερνώμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἢ δευτέρα
 τῶν ἱστοριῶν τὴν ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὕτως
 ἂν ἀναμνησθῇ τινος περιττοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει,
 διηγεῖται δὲ μόνου εἰς γνῶσιν τῶν ἀκούοντων ἀφικνούμενος. ὅ-
 τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ λόγος πέφρασται μόνου περὶ παθῶν
 τῶν γυναικῶν, ἢ τε Κυκλώπων ἱστορία τῶν τόπων ἐμνημο-
 νεύθη χάριν, καὶ ὁ Ἀλκμείων ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται,
 ἔνθα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ νήσους ποιεῖ (?), τὰ δ' ἄλλα
 50 οὐκ ἀκριβοῖ. 2) περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος, δεινὸς δὲ
 ἠθογραφεῖσαι, καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι σαφές, ὑπὸ δὲ τὴν
 σύνταξιν ἐνίοτε διὰ τὸ ἐπιτεῖνον τῆς ἐρμηνείας ἀδηλος εἶναι
 δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρσεμνον καὶ μέγαν. τὸ δὲ τῆς
 συνθέσεως τραχύτης ὃν μεστὸν καὶ ἐμβριθές καὶ ὑπερβα-
 τικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαυμασταὶ
 51 καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ
 πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατός,
 ναυμαχίας ἡμῖν καὶ πολιρκίας νόσους τε καὶ στάσεις διη-

1) Corrupta. Cf. I 22, 4. 2) Vid. II 29, 3. VI 2, 1. II 102, 5.

γούμενος. πολυειδής δὲ ἐν τοῖς σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος, ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἠθῶν μιμητὴς καὶ ἄριστος διαγραφεύς· ὄψει γοῦν παρ' αὐτῷ Φρόνημα Περικλέους καὶ Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν εἴποι τις, Ἄλκιβιάδου νεότητα, Θεμιστοκλέους πάντα ¹⁾, Νικίου χρηστότητα, δεισιδαιμονίαν, εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιθεῖν πειρασόμεθα. ὡς ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ⁵² ἀθλίδι [τῇ παλαιᾷ], ἣ τὸ ξ ἀντὶ τοῦ σ παρείληφεν, ὅταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχία λέγη, καὶ τὴν δίφθογγον τὴν κ ἀντὶ τοῦ α γράφῃ, κίει λέγων. καὶ ὅλως εὐρετής ἐστι καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀρχαιότερα τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, τὸ αὐτοβοεῖ καὶ τὸ πολεμῆσειοντες καὶ παυγχάλεπον καὶ ἀμαρτάδα καὶ ὕλης φακέλους· τὰ δὲ ποιηταῖς μέλει, οἷον τὸ ἐπηλυγάζαι ²⁾ καὶ τὸ ἐπηλύται καὶ τὸ ἀνακῶς καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δ' ἴδια, οἷον ἀποσιμῶσαι καὶ κωλύμη καὶ ἀποτείχισις, καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ λέλεκται, παρὰ τούτῳ δὲ κεῖται. μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ⁵³ ὀνομάτων καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων καὶ ὡς περ φθάναντες εἶπομεν, βραχύτητος συντάξεως· τὰ γὰρ πολλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. τέθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθη καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δὲ τι καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλας εἰρωνείας εἰσφέρων καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος καὶ φιλοσόφοις εἶδеси δημηγορῶν· ἐν οἷς γὰρ ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ. τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ πλείους, ἧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεύς· ³⁾ μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει

1) vox corrupta; fort. πανουργίαν. 2) codd. ἐπιλύξαι, quod correxi ex Th. VI 36, 2. An ἐπηλυγάζεσθαι? 3) qui de illo egit in iudicio de Thucydide et epistolis ad Cn. Pompeium et ad Attmaeum et de compositione verborum.

χρησθαι μὴ δυναμένῳ, οὐκ εἰδῶς ὅτι ταῦτα πάντα δυνάμεώς
 ἔστι περιττῆς καὶ ἕξως πλεονεξία.

- 54 Φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων 1) γενόμενος, εἴ
 γε ὁ μὲν Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων ἐσβολῆς ἐς τὴν
 Πλάταιαν, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρῃ. λέγε-
 ται δὲ τι καὶ τοιοῦτον, ὥς ποτε τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας
 ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρῶν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης καὶ
 ἀκούσας ἐδάκρυσεν· ἔπειτά Φασι τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεα-
 σάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ὀλορον· „ὦ
 Ὀλορε, ὄργῃ ἢ φύσει τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα.” 2)
 55 ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ
 ἐτάφη, ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἠνέχθη τὰ
 ὄστα αὐτοῦ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ οὕτως ἐτάφη·
 οὐ γὰρ ἐξῆν Φανερώς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ
 Φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν
 χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά Φησιν Ἀντυλ-
 λος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ μαρτυρησάσι καὶ ἱστορίαν γινῶναι καὶ
 διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δὲ, Φησίν, ἔστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ,
 „Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος” ἔχουσα ἐπίγραμμα· τινὲς
 δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ „ἐνθάδε κεῖται.” ἀλλὰ λέγομεν ὅτι

1) Herodotus sec. Pamphilam, natus a. 484, Thucydide maior fuit annis 13, Hellenico minor annis 12. Thebanorum incursionem hic commemorat VI 108. Thucydides II. 2 sqq. 2) Herodotus opus non absolvit ante a. 429 neque igitur Thuc. adolescentulus potuit totum opus hunc audire recitantem Olympiae, quod narrat Lucianus (Herod. I). Sec. Eusebium in Chronico (169) altera recitatio facta est Athenis a. 446, et fieri sane potest, ut ibi Thuc., tunc 25 a. natus, operis partem aliquam recitantem audiverit. Sed totam rem fictam esse aliquanto est verisimilius.

νοούμενόν ἐστι τοῦτο καὶ προσυπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιγράμματι.

„Ἐστι δὲ τὴν ἰδέαν καὶ τὸν χαρακτήρα μεγαλοπρεπῆς, 56 ὡς μὴδὲ ἐν τοῖς οἴκτοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐμβριθῆς τὴν φράσιν, ἀσαφῆς τὴν διάνοιαν διὰ τὸ ἰπερβατοῖς χαίρειν, ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοικν τὸναντίον ἀσχημάτιστος· οὔτε γὰρ εἰρωνείαις οὔτε ἐπιτιμήσεσιν οὔτε ταῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεσιν οὔτε ἄλλαις τισὶ πανουργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι 57 δὲ οὐκ ἀγνοῖα σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρεῖναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας καὶ ἀρμόζοντας συντιθέντα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασιδα, ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις καὶ ἥρωικὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας καὶ πανουργίας περιτιθέναι, ὡς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερώς ἐλέγχειν καὶ ἀντικρὺς μέμφεσθαι καὶ ὀτιοῦν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἀπλαστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σώζων καὶ τούτοις τὸ προσῆκον καὶ τῆ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξαι τοῖς προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν καὶ τοῖς πράγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτε- 58 μον εἰς τρεῖς καὶ δέκα ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως· ὅμως δὲ ἢ πλείστη καὶ ἢ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτῶ διηρησθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιάδης¹⁾.

1) Myrleanus ille qui floruit sec. 1 ante Chr. Codd. Ἀσκληπιάδης.

ἘΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ.

Speciminis causa, unde de reliqua scriptiuncula iudicetur, adscribenda curavi haec, quae leguntur § 6 sq. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποίησατο τὴν ἐπίδειξιν· Πυριλάμπης γὰρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα Φίλον καὶ ἐρώμενον ἴδιον διὰ τινὰ ζηλοτυπήσας ἐφόνευσε· ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν τῷ Ἀρείῳ πάγῳ κρινομένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος ἐνίκᾳ. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἐλομένον Ἀθηναίων ἄρχων προέστη τοῦ δήμου. μεγάλῳφρων δ' ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, ἅτε Φιλοχρηματῶν, οὐκ εἶατο πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου· πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, εἰς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου Φεύγων ἐάλω· ὕστερον δὲ ἐξοστρακίζεται ἔτη δέκα κτῆ. Ex his, opinor, satis superque apparet huius libelli scriptorem, Marcellino 1) longe ineptiorem, impune contemni posse. Nullius denique momenti sunt quae de nostro leguntur apud Suidam s. v. Θουκυδίδης.

- × 1) Marcellinus quis sit et quando vixerit ignoratur. Eius compilatio secundum alios tribus, secundum alios quatuor constat diversorum scriptorum commentationibus. Ritterus (*Didymi opuscul.*) § 1—45 ex Didymi Chalcenteri, Augusto aequalis, *Symposiacis*, § 46—53 e Claudii Didymi libro περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδη, reliqua fere ex Antylli in Thuc. commentario petita esse suspicatur. Praeter ea de quibus monui lectorem nonnulla aut cum aliis aut meo Marte tacite correxi. In § 44 fort. legendum: πῆφρασταὶ καὶ ἄνευ λόγων, καθότι κτῆ. et § 49, del. καὶ ante ὁ δελφίς, Ἀρίωνος pro Ἀρίων ὁ.

DE OPERE THUCYDIDIS

SECUNDUM J. M. STAHL.

Belli Peloponnesiorum et Atheniensium historiam conscribendam se ab eius initio (*ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου*) suscepisse ipse Thucydides in operis principio professus est. Cum autem in prioribus etiam libris inveniantur quae propter tempus quo respicitur finito demum bello scripta esse possint (I 1. 93, 5. 97, 2. II 65. 100, 2), eodem tempore in eam quam nunc habet formam hoc opus redactum esse perspicuum fit. Operam igitur, quam per totum bellum rei propositae impendit, eo videtur contulisse, ut materiam scribendi undique colligeret, rerum *ὑπομνήματα* notaret, nonnullas etiam partes, praesertim cum exilio otium nactus esset, componeret. Ita enim optime interpretabimur, quod „hos libros tum scripsisse dicitur, cum a re publica remotus atque in exilium pulsus esset” (Cic. de orat. II 13, 56. Dionys. 867. Plut. de exil. 14. Marc. 47). Deinde bello confecto omnia, quae aut litteris breviter consignaverat aut fusius perscripserat, ita retractavit, ut addito prooemio quidquid narrationi atque argumento proposito deesset supplere totumque opus unum atque ab omni parte absolutum perficere studeret. Qua in re ita versatus est, ut

*Langs
Pavlokoula
Pencilas
Archelaos*

eius temporis, quo quidque primum scriptum erat, vestigia omnia deleret aut ad eam quam tunc habebat rerum cognitionem ac peritiam ea conformaret. Nam quae etiam nunc quasi priori temporis tribuenda sint proferuntur, ea aliter atque sunt accipi solent neque eam vim habent, ut duas esse Thucydideae historiae partes diverso fere tempore et consilio conscriptas efficiatur. Quarum priorem bellum decennale usque ad pacem per Niciam factam continuisse eamque statim post pacem, qua bello finis impositus esse videretur, scribi coeptam ante bellum Deceleicum tantum non absolutam esse volunt; deinde vero bello maiore vi rursus coorto opus susceptum scriptorem intermisisse, ut illius eventum exspectaret; bello autem finito ita opus intermissum ad finem perduxisse, ut ea, quae posterioris temporis cognitionem prodant, addiderit; tum demum ad reliqua conscribenda accessisse eamque partem cum priore, quam scribendi initium faciens solam persecuturus fuerit, altero prooemio interposito coniunxisse. Ac primum quidem altero prooemio (V 25. 26) idcirco Thucydidi opus esse videbatur quod, cum essent qui duo bella statuerent, decennale (V 25, l. 26, 3) sive *Archidamium* (Harpocr. s. v. Ἀρχιδάμιος) et *Deceleicum* (Isocr. VIII 37. XIV 31. Harpocr. s. v. Δεκελεικός Bekk. anecd. 234), quibus intercederet tempus fallacis et suspectae pacis (V 25, 3. 26, 2. 6), unum revera esse πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, qualem in principio totius operis pronuntiaverat, comprobandum erat (V 26, 2). Id in hac parte operis praefari non solum licebat, sed etiam ad rem aptius erat, cum non solum ea respicere posset, quae deinde narraturus erat, sed ea etiam, quae narrata iam erant et legentibus nota. Cum igitur huius belli posteriores quo-

que duas partes ab eodem atque decennale auctore eadem deinceps ratione scriptas esse diceret (V 26, 1 *γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἐξῆς, ὡς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας*), nihil aliud declarare voluit quam opus quo haec omnia comprehenderentur unum et simplex esse. Itaque hac re nihil efficitur ad probandam eorum sententiam, qui ita id esse infitiantur. Idem in reliquis locis valet. Nam quod I 10 confecto toto bello scriptum esse negatur, quia Thucydides dicere non debuerit *καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων πολλῶν*, sed dicendum fuerit *τῆς τε ξυμπάσης Ἑλλάδος ἡγοῦνται*, hoc Thucydides, si accurate rem expressurus erat, ne poterat quidem dicere. Nam quod Lacedaemonii *πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται* vocantur (Xen. Hell. III 1, 3. anab. VI 6, 12. VII 1, 30), id non ita accipiendum est, quasi Graeciae totius summam imperii tum Lacedaemonii habuerint. Quorum enim habuerint, dictum est a Xen. anab. VII 1, 28 *Λακεδαιμονίοις μὲν καὶ τῶν ἀρχαίων συμμάχων ὑπαρχόντων, Ἀθηναίων δὲ καὶ οἱ ἐκείνοις τότε ἦσαν σύμμαχοι πάντων προσγεγενημένων*; fuerunt autem velut Aetoli et Thessali qui neque Lacedaemoniorum neque Atheniensium ex societate imperio parerent. Et quod eodem loco Thucydides dixit, si Athenae dirutae essent, posteros coniectura ex urbis ruinis facta Atheniensibus altero tanto maiorem potestatem tributuros esse, hoc nullo modo referri potest ad eorum apud posteros famam fractas opes superantem, sed ad verum illius temporis statum spectat. Neque enim eam potestatem *διπλασίαν* dicit *πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν*, sed *ἢ ἔστιν*. Ac profecto in fractas opes magis etiam quam in integras hoc valebat. Neque maioris momenti est alter locus I 23, 3.

Cur enim praeter *ἡλίου ἐκλείψεις*, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα *ξυνέβησαν*, non item lunae defectus Thucydides inter belli terrores comme moraverit, cum Atheniensibus a Syracusis abire parantibus mora maxime fatalis ipsa luna deficiente interposita esset, satis facilem cognitionem habet. Nam cum propter insolitam frequentiam potissimum solis defectuum mentionem fecerit, lunae quidem defectus per belli tempus non fuisse frequentiores pro numero eorum, qui antea extitisse memorabantur, hoc silentio ostenditur. Fuerunt autem etiam bello decennali quattuor, quorum non minus meminisse debebat, si omnino hic eos afferendi causa fuisset. nam quod unus tantum eorum observatus esse putatur, idoneis argumentis non probatur. Tertio loco II 1 ἀρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη.., ἐν ᾧ οὔτε ἐπεμίγνυντο ἔτι ἀκηρυκτεῖ παρ' ἀλλήλους κατασταύντες τε *ξυνεχώσ* ἐπολέμου praeter necessitatem ἐν ᾧ.. ἐπολέμου ad ὁ πόλεμος spectare volunt; causa potius affertur, cur ἐνθένδε verum bellum, cui opposita est σπουδῶν *ξύγχυσις καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν* (I 146), exordium habuerit, quo nisi verba revocantur, pondus eorum maximam partem tollitur. Denique negandum est Thucydidem III 87, 2 dicere non potuisse pestilentiam Athenis exortam tam funestam fuisse ὥστε Ἀθηναίων γε μὴ εἶναι ὅ τι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν, si cladem Sici-liensem cum haec scriberet cognitam habuisset. Cum enim haec ita explicentur, ut quot milites hominesque eo morbo perierint adiungatur, Atheniensium quidem exceptis sociis copias (Ἀθηναίων γε τὴν δύναμιν) maxime ea clade attenuatas esse significari apertum est. Interfuerunt autem expeditioni in Siciliam factae ipsorum Atheniensium ducenti milites gravis armaturae et quinque

milia, equites trecenti (VI 31, 2. VII 20, 2), quorum pauci domum redierunt (VII 87, 6); morbo interierunt militum gravis armaturae quattuor milia et quadringenti, equites trecenti, reliquae multitudinis, ex qua delectus fiebat, inexploratus numerus. Patet igitur ab hoc hominum interitu cladem in Sicilia acceptam aliquanto pestilentia inferiorem fuisse. Quae si recte disputata sunt, nihil obstat quin Thucydides, cum seditionem Corcyraeorum ad huius belli tempus finitam esse dicat (IV 48, 5), totum bellum nobis respicere videatur; nam ut parvi aestimandum esse censeamus Diodori testimonium Ol. XCII 3 (410) bellum intestinum inter eos ortum esse narrantis (XIII 48), summa eius in rebus chronologicis negligentia commovemur.

→ || Consilium totius belli conscribendi *μέχρι οὐ τήν τε ἀρχήν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον* (V 26, 1) quominus perficeret morte Thucydides praepeditus est, itaque narratio eius in medio vicesimo primo belli anno abrumpitur. Fuerunt tamen apud veteres qui librum octavum Thucydidi abiudicarent (Marc. 43. Anon. 9), quem alii ab eius filia, alii a Theopompo scriptum esse opinarentur. In ipso tamen Thucydides auctor eius nominatur (VIII 6, 5. 60, 3). || Et causa satis perspicua est, cur ei, qui librum genuinum non esse putarent, aut filiae aut eis tribuerent, qui belli historiam post Thucydidem persecuti sunt. At genuinum esse librum nunc nemo est qui negare audeat. Nam qui diligenter consideraverit auctoris in describendis hominum ingeniis et consiliis sollertiam, sagacitatem in aperiendis rerum causis et eventibus, acre ac subtile de rebus humanis iudicium, orationis conformationem dicen-

dique gravitatem, rerum ordinem ac seriem, verborum denique usum et delectum, haec omnia eiusdem ingenii atque artis esse, quae in ceteris libris eluceant, facile perspiciet. Contraria autem suspicio inde videtur nata esse, quod huic libro orationes et finem deesse animadvertabant, quae observatio alias quoque peperit haud minus vanas opiniones. Eodem enim revocandum est quod Thucydidis quidem hunc librum esse dicebant, sed minus reliquis perpolitum, res summatim comprehendentem quae fusius narrari possent, languidius scriptum neque eadem dicendi vi conspicuum (Marc. 44. Dionys. 847). Quin etiam hoc excogitatum est, scriptorem postremae operis parti orationes addere noluisse, quod eas rebus ipsis impedimento et lectoribus molestas esse cognovisset (Dionys. 847). Quod quam absurdum sit, nemo non videt. Sed non minus hariolati sunt qui hunc librum minus diligenter elaboratum esse iudicabant. Cum enim eo tempore ad quod hic liber pertinet in Asiae potissimum oris, ubi socii Atheniensium deficiebant, bellum esset, utrique autem vires ibi magis temptarent quam in magna rerum vicissitudine dimicando ullam rem summi discriminis gererent, in talibus enarrandis scriptori haud ita commorandum erat; reliqua velut pactiones cum Tissapherne factas et Atheniensium reipublicae commutationem ea qua conveniebat ubertate exposuit. Rebus deinde verba accommodavit, quorum gravitas ubi desideratur, ne ea quidem de quibus loquitur gravitatem habent. Non perpolitum esse octavum librum summa manu nondum imposita etiam nunc interpretes plerique iudicant rationibus parum firmis confisi. Ubi scriptor enim brevitati studet res levioris momenti perstringens, quae plenae narrationi desint requirunt; deinde aliquot locos

neglegenter scriptos esse volunt, qui adeo perturbati sunt, ut potius scribarum, qui in fine librorum frequentius errare solent, vitia quam auctoris incuriam ibi agnoscas. Denique haec sententia ita pronuntiatur, quasi ipse Thucydides opus suum in libros diviserit, id quod nullus eius temporis Graecorum scriptor fecit. Divisionem nunc vulgatam, quam Dionysius Halicarnassensis cognovit, a grammaticis Alexandrinis institutam esse verisimile est; non a Thucydide profectam esse vel eo apparet, quod etiam alias librorum divisiones extitisse traditum est. Ἰστέον δέ, scribit Marcellinus 58, ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον εἰς τρισκαίδεκα ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως, et schol. IV 135, 2 Θουκυδίδης οὐ διεῖλεν εἰς ἱστορίας, ἀλλὰ μίαν συνεγράψατο· καὶ δῆλον ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν κριτικῶν· οἱ δὲ εἰς ιγ', τὴν πρώτην εἰς β' καὶ τὰς ἄλλας ἑπτὰ εἰς ια', et Diod. XIII 42, 5 τινὲς δὲ διαιροῦσιν εἰς ἑννέα (cf. XII 37, 2). Nisi vero facta esset distributio neque liber octavus a reliquis ea discretus, perdifficile dictu esset, unde ea inciperent, quae minus perpolita esse viderentur. Orationes autem cur hic liber non habeat, mox videbimus. Quis post Thucydidis mortem opus eius in lucem ediderit, ignoramus. Nam quod de Xenophonte memoravit Diog. Laert. II 59 λέγεται ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λαμβάνοντα ὑφελέσθαι δυνάμενος αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν tam incertum est, ut inde nihil colligi possit.

Iam eo transeamus, ut quo consilio Thucydides in scribendo usus sit explicemus. Logographi, quos primos solutam orationem narrationi adhibuisse constat, urbium origines, gentium a primordio res atque instituta, familiarum nobilium a stirpe propaginem ita perscripserant, ut neque uno scribendi consilio omnia comprehenderent

neque animos a fabularum commentis et vanis opinionibus vindicare studerent. Verum etiam cum rerum narratione magis delectare quam veritatem earum aperire contenderent, mira atque inaudita prae ceteris placebant. Priores aliquantum superavit Hecataeus, qui non solum rerum quendam ordinem instituit, sed etiam reiectis ridiculis rumoribus ea se narrare professus est, quae ipsi vera esse viderentur. In utroque genere multo perfectior est Herodotus, qui, cum artem historicam quasi condidisset, patris historiae cognomen meruit. Amplissimam enim scribendi materiam, bella Graecorum cum barbaris gesta, ita composuit, ut non solum modum quendam et aptum ordinem rebus adhiberet, sed etiam divini numinis, quod in rebus humanis praesens esse cogitaret, contemplatione omnia complecteretur. Sed non solum eo modo opus vere unum ac simplex reddidit, sed etiam ita veritatis studiosus erat, ut quae ipse vidisset vel explorasset consulto ab eis distingueret, quae ab aliis percepisset, ubi autem variata esset rerum memoria, quid fide dignius esset significaret, ficta et inania reiceret, de incertis dubitationem interponeret, aliquotiens etiam ambigua diiudicanda legentium iudicio permitteret. Sed nihilominus multa pro veris atque exploratis rettulit, quorum una auctoritas in fama fallacique hominum recordatione posita esset. Neque enim id agebat, ut in rerum memoriae tamquam fontes altius ubique inquireret, sed nulla data dubitandi occasione quae acceperat tradidisse fere satis habebat, itaque apud illum quoque inveniuntur quae poeticis magis decora fabulis quam incorruptis rerum monumentis tradantur. Herodotum excepit Thucydides, qui tam veram et perfectam artis suae imaginem sibi informavit, ut ab acumine

iudicii et veritatis studio nihil ei deesse omnes fere consentiant. Neque minus simplici compositionis genere excellebat. Cum ipse Herodotus, quamvis singulas operis partes insigni arte dispositas inter se coniungeret, rerum varietate admodum delectatus longius plerumque a re proposita digredi soleret, quam ut suapte natura omnia cohaerent, et ea argumento primario insereret, quibus nulla ratio interior cum eo intercederet, tam severus in hoc genere Thucydides fuit, ut ab uno argumento profectus sprete rerum varietate omnia excluderet, quae non aptissime cum illo conecterentur neque ad res quae eo continerentur illustrandas aut explicandas vim haberent. Licet igitur doleamus, quod res civiles, motus intestinos, vitae publicae et privatae instituta nisi perspicuitatis studio et cohaerentiae necessitate coactus non attigit, non reprehendendus tamen est in eo, quod constitutos operis fines transcendere noluit. Ea autem ipsa, quorum praeter institutum mentionem facit, ita tractare solet, ut id quod opus est brevissime significet, nisi forte rem quae ad belli eventus maximi momenti erat, qualis fuit pestilentia Athenis coorta, debet explicare vel in uno luculento exemplo, quale Corcyraeorum seditio praebuit, quid omnino fieri soleat ostendere vult (cf. Marc. 49). Uno loco (VI 54—59) solito longius digressus est veritatis studio, cui omnia posthabebat, inductus ut popularium suorum quendam de Pisistratidis errorem castigaret. Summa enim Thucydidis virtus in rerum fide et perspicuitate posita est. Cum ad veritatem assequendam poetarum fabulas et vulgi famam, quod res in maius exornare solerent, parvi faceret (I 9, 3. 11, 3. 20. 21, I. VI 54, 1) et logographorum more aurium oblectamenta captare nollet (I 21, I. 22, 4), utilitatem potius

eorum, qui futura ex praeteritis cognoscere vellent, quam narrationis dulcedinem secutus est (I 22, 4), et ad accuratam rerum investigationem neque vulgatae memoriae neque cuilibet testimonio fidem habendam esse ratus suo ubique iudicio ita usus est, ut antiqua Graeciae tempora magis ex ipsorum natura quam ex fama et rumoribus scriberet (I 1, 2—20), posteriora autem et suae aetatis res, quibus ipse non interfuisset, nisi examinato unoquoque testimonio pro veris non acciperet (I 22, 2). Quae autem de antiquo Siciliae statu rebusque ante Atheniensium expeditionem ibi gestis memoriae tradidit, ex Antiochi Syracusani, scriptoris propter sanum iudicium fide dignissimi, historia Siciliae (Diod. XII 71) maximam partem eum hausisse probabile est. Hoc igitur maxime inter Herodoti et Thucydidis rationem intererat, ut ille causa dubitandi oblata, quid sibi veri similis videretur, significaret, hic uniuscuiusque rei ipsam veritatem ita exploraret, ut nulli testimonio auctoritatem tribueret, nisi id exactissimo iudicio examinasset. Plurima autem scripsit quae ipse viderat, quorum profecto non minor est auctoritas. Ita insigne tamquam monumentum veritatis condidit, κτῆμα ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα (I 22, 4). Sed ad illustrandum bellum omnium quotquot fuerant gravissimum, cur reliqua magnitudine superasset quibusque causis ortum esset, primum exponendum erat. Quod ita perfecit, ut et antiquitatis temporum brevem conspectum daret et nascentis crescentisque Atheniensium potestatis et Lacedaemoniorum invidiae causas aperiret et quomodo ex potentissimarum Graeciae civitatum discordia atrocissimum bellum exarsisset explicaret (lib. I), quibus enarratis iam ad hoc ipsum conscribendum se convertit. Cum vero ad accura-

tam rerum notitiam summi momenti esset scire quo quidque tempore gestum esset, totam materiam ita composuit, ut per singulorum annorum aestates et hiemes res describeret (V 26, 1). Nam neque una temporis computandi ratione tum utebantur neque ad magistratum, qui in singulis civitatibus fuerant, indices rerum series recte ac distincte constitui posse videbatur (V 20, 2). Sane ea qua Thucydides usus est ratione hoc incommodum extitit, ut multis locis rerum progressum intercedente temporis discrimine continuo persequi non liceret et tamquam divellerentur quae suapte natura coniuncta essent, et fatendum est hoc, cum eadem res ex diversis locis mente comprehendenda sit, legentibus molestiam facere; sed quoniam certus omnibusque notus temporis definiendi et annos numerandi modus praesto non erat, multi negotii erat nec facile ad perpetrandum res, ubi opus esset, ita inter se conferre, ut quae temporis ratio intercederet plane distingueretur. Is autem quo usus est modus rebus ipsis quodammodo accommodatus erat, cum aestate ferme pugnarent, hieme bellum quiesceret. Itaque iucunditatem quae ex continua rerum inter se coniunctarum narratione percipitur accuratae earum per tempora descriptioni postposuit. In quo genere cum superiores negligentiores fuissent (I 97, 2), satis causae erat, cur ipse diligentissimum se praeberet. Quod nisi voluisset, eadem arte ei uti licebat, quam in dilucida rerum ante bellum gestarum compositione admiramur. Ad veram deinde et perspicuam temporum quae describebat imaginem exprimendam ea etiam, quae a summis viris in publicis actionibus vel gravissimis rerum discriminibus dicta essent, posteritati tradere necessarium videbatur. Cum enim eo tempore res publicae et communes in contionibus fere

agerentur et dicendo rei gerendae deliberationes fierent indeque consilia caperentur vel quid faciendum esset communicaretur, scire quid quoque loco a summis viris dictum esset, non solum ad intellegendas rerum causas et exitus plurimum faciebat, sed orationes illorum etiam ipsarum rerum tamquam partes erant. Itaque Thucydides, cum rebus orationes adiungeret, non id egit, ut oratorium genus cum historico confunderet, id quod quidam post eum scriptores fecerunt, qui historiam eloquentiae artificiis exornare studuerunt, sed illas temporum et rerum gestarum monumenta esse voluit. Quod ut fieret, non ex arbitrio eas fingere licebat, sed vera earum argumenta, quantum fieri poterat, servanda erant. Cum tamen et in eis, quae ipse audiverat, et quae alii ei rettulerant, ipsa verba memoria retinere difficile esset, quam proxime ad universam habitarum orationum sententiam accedens ita oratores dicentes fecit, ut consentanea quemque de rebus sibi propositis dicturum fuisse existimabat (I 22, 1), atque hoc modo, cum summam eorum, quae quisque revera dixerat, in perfectiorem quandam speciem formamque redigere conaretur in eamque rem suis non solum verbis sed etiam cogitationibus uteretur, artem cum veritate coniunxit. In quo ita versatus est, ut hominum ingenia et sententias, civitatum instituta mores rationes, partium diversa studia ante oculos nostros in summorum virorum personis expressa proponeret. Temporibus enim sunt orationes et oratorum mores mentesque effingunt. Maluit nempe viros maximos tamquam ipsos coram producere quam quales essent exponere. Nam huius quidem generis apud eum pauca sunt et paucis fere verbis comprehensa / (I 138, 2. II 65, 5—10. III 36, 6. IV 21, 3. 81, 1—3. 108, 2. V 16, 1. VI 15, 2. 72, 2. VII

86, 5. VIII 27, 5. VIII 27, 5. 68, 1). Non autem poterat fieri quin orationes, quae personis earumque condicionibus accommodarentur, pro hac diversitate et ipsae sententiis dicendique colore diversa evaderent (Marc. 51. 56). Primus Thucydides hoc orationum genere rerum gestarum memoriam illustravit. Nam Herodotus sermones potius quam orationes composuit, superiores autem rerum scriptores nuda narratione usi erant (Marc. 38). Considerantibus autem nobis, quibus locis Thucydides orationes in opus suum intulerit, ad illustranda gravissima rerum momenta id eum fecisse primum apparet, ut non suum, sed eorum, qui illis interfuissent, iudicium declararet. Atque in eo non solum summorum virorum, sed etiam civitatum sententias et consilia ab ipsis viris aut civitatum legatis prolata ostendebat. Cum enim res ita scribere vellet, ut factae essent, non ut sibi viderentur, in suo iudicio interponendo parcus plerumque ac modestus erat; totus enim in rebus earumque causis enarandis versabatur. Ita autem de gravissimis rebus gravissimos earumque ipsarum participes auctores iudicantes facit, ut qualis earum fuerit condicio facile dispiciamus. Quod quo plenius fierit, exprimendis contrariis sententiis *ἀντιλογίας* adhibuit. Deinde civitatum instituta ac disciplinas excellentiumque virorum ingenia et mores orationibus depingere volebat. Ubi viros minus conspicuos introducit, hoc eo consilio fieri solet, ut gravissimi adversarii sententia in controversiam vocetur. Quibus exceptis et virorum et civitatum amplitudo gravitasque spectatur. Omnes autem quotquot sunt orationes in publicis contionibus, non in secretis conciliis habitas esse voluit. (|| Nam orationem vix dixeris brevissimam Teutiapli admonitionem (III 30). Argumento et brevi-

tate a ceteris, quae omnes *δημιουργίαι* sunt, cohortationes multum distant. In utroque genere eam aequabilitatem Thucydides servavit, ut neutrius plures quam tres uni viro tribueret. His igitur rationibus ubi ipsos oratores dicentes inducere prohibitus erat, argumenta eorum, quae dicta erant, oratione obliqua tradidisse satis habebat. Iam vero iudicari potest, cur octavus liber orationes nullas, sed argumenta tantum habeat. Sunt enim qui extremam huic libro manum non accessisse rati argumenta Thucydidem eo consilio inseruisse putent, ut quando illum retractaret orationes ex eis conficeret. Quae opinio vel ideo displicet, quod etiam in prioribus libris saepius eiusmodi argumenta inveniuntur (II 13. IV 98. 114. 120. V 30. 46. 69. VI 6. 72. VII 21) et in medio opere (V 10—84) spatium plus quinque annorum orationes non habet. Et quidquid agebatur tempore suspectae et fallacis pacis inter Lacedaemonios et Athenienses et utrorumque socios (huc non spectat Meliorum colloquium, qui neutrorum socii erant), nihil eorum orationibus explanatum est. Quod si longiori medii operis parti orationes absunt atque cur scriptor eas omiserit facile perspicitur, extremae quoque parti (nam de octavo libro in hac re non satis recte loqui solent, quod librorum distributio non Thucydidis est) simili de causa eas abesse omnes probabilitatis numeros habet. Atqui eius rei causam in media parte ipsam rerum naturam esse, quippe quae pro reliqua belli magnitudine minus graves fuerint, satis in aperto est. Suspiciari igitur licet similiter ex rationibus supra expositis de extrema parte statuendum esse. Ac primum quidem inter argumenta hic prolata quattuor sunt quae non ad contiones spectant; nam VIII 27 quid Phry-

nichus imperatorum concilio (cf. VI 47—50. VII 47. 48), 43 quid Lichas undecim viris cum Tissapherne agentibus, 45. 46 quid Alcibiades Tissapherni, 48 quid Phrynichus coniuratorum conventui suaserit, narratur. Deinde qui cum Pisandro Athenas legati missi erant et ante eum in contione dixerunt Alcibiadis reditum et reipublicae commutationem suadentes, summatis sententias suas proposuerunt; tum magno tumultu coorto ne ipse quidem Pisander iustam orationem habuit, sed unumquemque eorum, qui adversati erant, rogavit, num aliam spem salutis haberent; quod ubi negaverant, verbis quae recta oratione Thucydides attulit declarabat unam igitur esse quam ipsi ostendissent (53). Argumentum c. 76 prolatum, quo deliberatio totius exercitus multorumque sententiae continentur, uni orationi non convenit. Verba quae c. 81 Alcibiades ad exercitum Samium facit, non tam gravitate quam ostentatione conspicua sunt, eiusque inania iactantis Thucydides non magis orationem exhibere voluit quam Chacrae mendacia dicentis (74), praesertim cum duae illius orationes praecessissent, quibus qualis esset satis explicatum erat. Ea denique, quae c. 86 legati quadringentorum apud eundem exercitum contionati sunt, adeo omni effectu caruerunt, ut milites plurima ne audirent quidem, quare fusius ea persequi nihil attinebat. Ita facillime ex ipsa rerum natura explicatur cur in extrema Thucydidei operis parte argumenta tantum eorum, quae dicta sunt, extent. Orationibus accedunt eadem ratione conscripti dialogi Archidami cum Plataeensium (II 71—74) et Meliorum cum Atheniensium legatis (V 85—114), praeterea Niciae litterae ad Atheniensium civitatem datae (VII 11—15). Postremo ad accuratam rerum gestarum memoriam hoc

quoque pertinet, quod Thucydidi non satis erat sententiam eorum reddidisse, quae foederibus constituta erant, sed ipsa verba tabularum publicarum, quae summae auctoritatis monumenta esse cognovisset, afferebat (IV 118. V 18. 23. 47. 77. 79. VIII 18. 37. 58). Neque minus inscriptionem certissima esse testimonia intellexit (I 134, 4. IV 54, 7. 55, 1. 59, 3).

Ad historiam conscribendam summo Thucydides praeditus erat ingenio, cuius facultates ita excoluit, ut iudicii acumine et subtilitate nemo fere inter antiquos rerum scriptores cum eo comparandus sit. Rerum civilium et militarium peritissimum illum fuisse maxime apparet. De illis rarius quidem loquitur, sed ita ut paucis multa complectatur, belli autem gerendi rationes tam plane perspexit et illustravit, ut quo consilio instituto expeditiones pugnaeque susceptae et quomodo factae sint, non modo intellegamus, sed videre videamur. Omnino tanta mentis acie erat, ut non solum externas rerum causas progressus eventus conciperet, sed eas etiam rationes investigaret, quae in hominum animis ac mentibus sitae sunt. Atque hoc quidem genere talem se praestitit, ut a nullo unquam scriptore superatus, a paucis aequatus esse videatur. Etenim veram rerum cognitionem et historiae utilitatem percipi non posse cogitabat nisi res non modo narrarentur, sed etiam e causis principiisque suis repeterentur; ducem autem atque imperatorem hominum vitae, cuius virtuti omnia parent, animum esse. Quid de rebus divinis et humanis senserit satis in aperto est. Quamquam numen divinum extare (II 53, 4. VII 77, 4), quod vereri fas esset (II 52, 3. III 82, 6. V 70), haud negabat et deos patrios pie riteque colendos esse credebatur (II 53, 4),

remotissimus tamen erat a superstitiosa vulgi religione deorumque fabulis, quibus prorsus se abstinuit. Neque deorum mente atque ratione omnia administrari et moveri censebat, sed res humanas hominum ferme prudentia regi (I 144, 4. II 62, 5) et ex humanis tantum rationibus iudicari posse existimabat. Rerum quidem esse mutationes divinitus ortas (V 104. 105, 1. 112, 2. II 64, 2) et praeter humanam rationem incidentes (IV 55, 3), quos fortunae casus appellare consuevissemus (I 140, 1), sed eas non in humanam cadere scientiam (I 84, 3. IV 18, 4). Inconstantia autem fortunae (III 59, 1. IV 18, 3), cuius casus neque provideri possent (II 87, 3) neque hominum voluntati parerent (IV 64, 1. VI 78, 2), cum sapientissima etiam hominum consilia eventu saepius frustrarentur (I 120, 5), modestiam in omnibus rebus hominibus servandam (I 122, 1. IV 18 4) neque nimis fortunæ confidendum esse (I 120, 4. IV 17, 5), sed prudenter cavendum ne, quo insolentius se efferrent, eo gravius affligerentur (IV 62, 3. 4). Quod igitur numen divinum fortunamque magis in opinione quam in scientia hominum versari putabat (V 105, 1. 2), hinc facta explicare volebat, itaque non ut Herodotus a divina quadam origine rerum causas repetendas esse putabat, sed ad ipsarum naturam hominumque ingenia et mentes revocare malebat. Oracula vaticinia prodigia non ita quidem contempsit, ut nullam omnino vim eis tribuerit (II 17, 2. V 26, 4. VI 27, 3), sed incerta esse arbitrabatur neque quidquam facere ad veritatem cognoscendam (II 54. V 103, 2. cf. VII 50, 4). Itaque certum iudicium fieri non posse nisi de eis, quae hominum sensibus subiecta essent, persuasum habebat, mittenda esse quae hanc in-

tellegentiam superarent. De reipublicae forma ac disciplina quid senserit, ambigitur. Sunt qui illum nobilium imperio favisse putent ideoque severius de Cleone, lenius de Antiphonte Phrynicho Theramene iudicasse. Cum rarissime iudicium suum Thucydides interponat, paucis tantum ac levibus indiciis haec sententia nititur. Primum de iniquo Cleonis iudicio dicam. Cuius summa in eo vertitur, quod Thucydides eum magis sua cupiditate quam utilitate communi impulsus, ut ipse civitatis principatum teneret, in adversarios violentum et maledicum, multitudinis licentiae obsequiosum se prae-buisse dicit (III 36, 6. IV 27, 3—28. V 16, 1. cf. II 65, 7). At illum popularis tantummodo factionis studiis addictum fuisse volunt eoque Thucydidis iudicium revocandum esse. Sed aut falsa sunt quae de Cleone Thucydides tradidit, aut haec sententia stare nequit. Nam quod atrocissimi in Mytilenaeos decreti illum ea de causa auctorem extitisse opinantur, quod periculum Atheniensium imperio a sociorum defectione imminens prohiberi non potuerit nisi extrema adhibita severitate, ad conservandum imperium severitate saepe opus est, iniuria numquam. An severitatis erat pari crudelitate auctores seditionis et deceptam multitudinem (III 39, 6. 47, 3), cuius opera Athenienses urbem recuperaverant (III 27, 3), punire? Patet Cleonem, cum hoc primum suaderet, iratae multitudinis furori gratificatum esse; postea autem, cum eam decreti pae-nitere vidisset, omnibus viribus contendebat, ne alium quam se ducem sequerentur. Atque in oratione quam tum habuit (III 37—41) ea usus est calliditate, ut simulando veram mentem absconderet; inconstantiam enim multitudinis, quae sophistarum blandimentis de-

cepta esset, acriter castigans ipse simul eisdem artificii adhibitis eius libidines adulatus est. Quod deinde Spartiatis in Sphacteria insula inclusis pacis actionibus turpi fraude intervenit (IV 21, 3. 22), non ideo fecit, quod firmam pacem iniri non posse intellexeret, sed belli tumultum magis quam pacatas res artibus suis conducere videbat (V 16, 1). Tales enim erant condiciones ab ipso propositae (IV 21, 3), de quibus agere Lacedaemonii parati erant, ut Athenienses, nisi eorum perniciem vellent, meliores vix sperare possent. Cum autem insulae expugnationi mora intercederet, imperatores apud populum vehementissime incusavit, cumque Nicias imperio se abdicaret, ut ille quod facillimum esse clamaret ipse perficeret, imperium primo detrectavit. Hoc Thucydides haud immerito eius ignaviae tribuit (IV 28, 2. cf. V 10, 9); nam idem fuit populi iudicium, qui eam illudens imperium illi obtrusit. Imperatorum autem incusationem qui rei eventu comprobata esse volunt, non satis cogitaverunt eum fortunae (IV 30) et Demosthenis unius ex imperatoribus sollertiae (IV 29, 1. 32, 3) Athenienses debuisse, cui totam rem gerendam Cleo permiserat (cf. IV 39, 3). Itaque non est causa, cur Thucydidem, quod optimatum imperium praetulerit, Cleoni infensum fuisse credamus. Quid quod Periclis reipublicae administrationem summis laudibus extulit (II 65, 5—10)? At hoc ea de causa illum fecisse opinantur, quod unius potius viri imperium fuerit. Fuit certe; sed non hac de causa Thucydides eum laudavit, sed quod cum libertate imperans (II 65, 8) reipublicae optime consuluit (II 65, 5). Aliter enim tyranni potius dominatui quam optimatum imperio favisset. Neque omnis auctoritas in hac re comoediarum scriptoribus

abneganda est. Quamvis in maius illi vitia auferent, tamen, ne vis comica periret, aliquantum veri etiam depravatae imagini subesse opus erat. Eius autem lineamenta Thucydidis iudicio haud dissimilia sunt. Hic cum exul a partium contentione diu remotus fuisset, in utramque partem moderatus erat, ita ut neque penes imperitam multitudinem summam potestatem esse vellet. Totius civitatis salus, non partis commodum ei suprema lex erat. Quare Periclem admiratus est, qui praepolentem optimatum potentiam ita coercuit, ut omnes cives ad reipublicae administrationem vocaret, et quamquam multitudinis ope id effecerat, tamen populi, non factionis princeps extitit, et cum communem utilitatem patriaeque magnitudinem sequeretur, multitudinis licentiam cohibuit, optimates, postquam potentiam eorum fregit suis consiliis reconciliare studuit. Post eius mortem nemo extitit tanti ingenii et virtutis, ut in eius locum succedere posset; plures, quorum nemo praeter ceteros valde eminebat (II 65, 10), de principatu inter se certabant, qui magis sibi quam civitati consulebant (II 65, 7). Eorum unusquisque cum ipse princeps fieri vellet, nihil antiquius habebat quam ut multitudinis libidini omnia substerneret itaque ei gratissimus evaderet (II 65, 10). His cum optimates resistere studerent, factiosae contentiones denuo exortae sunt. Patet quantum haec *δημοκρατία* ab ea distet, quae sub Pericle fuerit. Altera placere, altera displicere Thucydidi poterat. Ipsi enim moderatum populi imperium communi saluti maxime convenire videbatur. Etenim si extremis factionibus respublica committeretur, omnia posthaberi partium studiis intellegebat (III 82, 8). Quare animus eius a paucorum dominatu (VIII 89, 3) et multitudinis

potentia (II 65, 10. III 82, 8) pariter alienus erat. Mixtum quendam reipublicae statum, *μετρίαν ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασιν* (VIII 97, 2), esse volebat, qui libertatem cum stabilitate et modestia coniungeret (cf. VII 69, 2 et VIII 24, 4), neque quidquam civitati perniciosius esse credebat quam principatus contentiones et quae inde orirentur seditiones (II 65, 11. 12. III 82, 8), quarum causam vitiosam imperandi cupiditatem et aemulationem esse compertum habebat. Quare quamquam non optimum esse iudicabat omnes cives nullo ordinis et fortunae discrimine reipublicae partem habere (VIII 97), Periclis tamen reipublicae administrationem magni fecit, quod libero unius viri imperio inconstans multitudinis licentia coercebatur. Accedebat quod viri magnitudinem admirabatur, qui a sui studio prorsus abhorreret et insigni prudentia ac virtute patriam ad summum potestatis fastigium provexisset. Qui Pericli succedebant, inter quos plurimum valebat Cleo et postea Alcibiades (VI 15), privatae ambitioni, non publicae utilitati studebant et rationibus quibus bellum geri ille voluerat relictis rempublicam summa calamitate affecerunt (II 65 7. 11). Eadem igitur ratione hos Thucydides vituperare debebat qua Periclem laudaverat. Non magis quam invidiae in Cleonem, favoris in Antiphontem Phrynichum Theramenem Thucydides accusandus est. Laudavit enim eorum mentis virtutem (VIII 68, 1. 27, 5. 68, 4), qua exellebant, de probitate tacuit. Quin etiam Theramenis ambitionem et simulationem (VIII 89, 3. 4), Antiphontis et Phrynichi prodicionis consilia (VIII 91, 3) notavit. Neque minus quadringentorum imperium improbavit, quo per fraudem et vim instituto (VIII 66, 1. 2) civitas impe-

riose regeretur (VIII 70, 1), libertas periret (VII 68, 4). Sublato quadringentorum imperio respublica abrogata munerum publicorum mercede quinque milibus civium, qui arma ferrent, tradita est. Atque hanc Thucydides idoneam paucorum et multitudinis imperii temperationem fuisse et primam rebus afflictis opem tulisse dicit (VIII 97, 2). Quod autem tum primum se quidem vivo rempublicam bene temperatam esse memorat, ad Solonis disciplinam triginta tyrannis eiectis restitutam eum respicere puto. Cum enim ab extremis partibus pari modo abhorreret, ex eis fuit, qui mediam de republica sententiam sequebantur (τὰ μέσα τῶν πολιτῶν III 82, 8), per quos postea Solonis instituta revocata sunt. Nam haec quoque erat δημοκρατικὴ ἀριστοκρατικὴ μεμιγμένη (Isocr. XII 153). Itaque ut satis apparet modestum et temperatum ab omni libidine fuisse Thucydidis de rebus publicis iudicium, ita, cum procul haberet irae et studii causas, sine amore et odio de summis viris dixisse censendus est.

De Thucydidis dicendi genere summam exponendum est. Cum primus Atticum sermonem rebus scribendis adhiberet et amplam gravemque materiam ita tractaret, ut abditas rerum causas earumque inter se conexum aperiret, non poterat eam in dicendo perfectionem attingere, quam ex culto Attico sermone Plato et Demosthenes assecuti sunt, neque sententiarum gravitati dicendi facultas omnibus locis suppeditabat. Quod adeo in rerum natura positum est, ut ne potuerit quidem aliter fieri neque quidquam de iusta scriptoris admiratione detrahat. Cum enim multae exercitationis sit dicendi artem ad summum perfectionis gradum promoveri, maxime ei laudandi sunt, qui pro suo quisque

tempore in eo genere plurimum praestiterint, atque in his procul dubio Thucydides habendus est. In eo autem maxime excellit, quod rerum sententiarumque gravitati orationem accommodavit. Severo enim ac sublimi dicendi genere utitur ad commovendos atque percellendos legentium animos maxime apto. Optime Cicero eum incitatiores ferri et de rebus bellicis canere quodammodo bellicum dixit (or. 12, 39). Et quamquam non omnes virtutes eius elocutio habet, quae in praestantissimis post eum Atticis scriptoribus enitent, longe tamen superiores rerum scriptores vel eo superavit, quod non solum simplici narrationi et descriptioni, sed etiam subtiliori mentis contemplationi ac considerationi orationis vires applicare et aequare conatus est. Quod quamquam non ubique ita ei cessit, ut sententiam verbis plane assequeretur, tamen, si superiores spectamus, quam maxime mirandum est, quantum haec elocutionis potestas per eum aucta et amplificata sit. Illorum sermo ad exprimendas varias cogitandi rationes vel ideo non sufficebat, quod enuntiatorum membra alia aliis adiungebant neque secundaria primariis subiungendo interiorem cogitationem conexum significare didicerant. Cum igitur etiam Herodotus λέξει ειραμένη, quae ad nativam dulcemque narrandi simplicitatem maxime apta esset, potissimum uteretur κατεστραμμένην vix attingens, Thucydides longius progressus pro rerum natura mixtum ex utraque genus usurpavit. Neque omnem antiquioris sermonis magis ad loquendi licentiam quam ad diligentiam scribendi conformati libertatem repudiavit. Saepius enim post interpositam sententiam verborum ordinem ab initio institutum relinquit aliumque sequitur magis commodum vel perspicuum, quam orationis formam

ἀνακλόουθον appellare consuevimus (I 9, 2. 18, 1. 25, 4. IV 73, 4). Deinde in sententiarum membris secundariis non ubique cogitandi rationem accurate scribendo observat, sed alteri sententiae participio enuntiatae alteram cogitatione iuxta positam non eodem modo, sed verbo finito quod dicimus expressam adiungit, quo hoc effici solet, ut posteriori maius quoddam pondus addatur (I 37, 2. 3. 57, 4. III 87, 1. IV 100, 1. VII 47, 1). Utriusque generis multa apud Herodotum exempla inveniuntur. Contra etiam more antiquo sententiarum membra iuxta ponit, quorum ex logica ratione alterum alteri subditum esse oporteat (I 33, 2. 50, 5. 61, 1. 80, 4. 91, 3. 109, 1. II 36, 3. IV 52, 3. 87, 4. VI 99, 2). Ad significandas rationes quae inter singulas sententiarum partes intercedunt eo artificio Thucydides saepissime usus est, ut aequabilitatem quandam membrorum institueret, ex qua similia similibus, contraria contrariis responderent, cuius diligens observatio ad perspicendas eius cogitationes plurimum facit (I 35, 3. 37, 2—38. 121, 4. II 42, 4. III 37, 2. 38, 2—39. 58, 5. 82, 4. IV 73, 2). Haec *ἰσοκωλία* ad sententiam tota spectat. In verborum structura Thucydides plus varietatis quam aequabilitatis habet et sermonis inconcinnitatem magis quaerere quam fugere videtur (I 3, 2. 32, 5. 75, 2. 82, 1. 84, 2. 4. 141, 1. II 44, 3. 51, 1. 60, 6. III 24, 3. 25, 1. 55, 1. IV 12, 2. 88, 1. V 52, 2. VI 72, 4. VII 40, 3. 84, 2). Summam in verborum collocatione licentiam admittit hoc potissimum consilio, ut ea in quibus pondus sententiae positum sit ipso loco insignita intendat vel oppositus per diremptionem vim augeat (I 6, 3. 19, 1. 33, 3. 42, 4. 84, 2. 129, 1. 134, 1. II 52, 4.

III 15, 1. 39, 1. 82, 1. 4. IV 10, 5. 20, 4. 87, 3. V 7, 5. 89. VI 76, 3. VII 55, 2). Gravitationem orationis brevitatis decet. Ac Thucydides 'ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur; ita porro verbis est aptus et pressus, ut nescias, utrum res oratione, an verba sententiis illustrentur' (Cic. de or. II 13, 56). Neque tamen ita brevitatis studiosus est, ut omnem explicandi ubertatem fugiat, sed multis locis eandem sententiam vel ex diversis tamquam partibus proponit vel longius et singillatim persequitur. Eodem pertinet quod eandem notionem et ipsam affirmans et negans contrariam dupliciter nonnumquam effert (III 40, 3. IV 108, 5. V 60, 1. 86. VII 44, 6. 49, 2). Verborum delectum si spectamus, Thucydides antiquiore Attica dialecto usus est (Dionys. 454. Phot. bibl. codex 158. Marc. 52), cuius sunt *πράσσω, θάλασσα, κρείσσω* cum duplici *σ*, *θαρσῶ, Μεγαρήs, ἱππῆs* quaeque eiusdem terminationis sunt, *ἐφθάραται, τετάχαται* similiaque, deinde *ἐs* et *ξύν*, denique *προπερισπῶμενα ἑτοῖμος, ὁμοῖος, ἑρήμος, τροπαῖον*. Vocabula poetica (*ἀκραιφνήs, ἀχθιδῶν, ἔσθημα, γεγωνίσκειν; πλάξειν, περικτιόνες*, desiderativa in *σειῶ*) et obsoleta (*ἀμφιδήριτος, ἀγχώμαλος, αὐτοβοεῖ, Φάκελος, ἐσσάμενοι*), quippe quae sublimitatis aliquid haberent, non vitavit. Translationes, quamquam eis non abstulit, rarius tamen usurpavit (I 19. II 38, 1. 43, 3. IV 87, 6. 133, 1. VI 14. 19, 2). Ubicunque notioni verbum deest, nova vocabula fingere non veretur (*ἀποδημητής, κακοξύνετος, ξύν κακῶs ποιεῖν, περιτέχνησιs*, multa cum *ἀντί* composita). Ad agendi statum vel consuetudinem et actionis effectum indicandum proprius ei est frequens substantivorum verbalium in *τήs* et *σιs*

usus (I 70, 3. 138, 3. III 59, 2. 82, 5. V 9, 9. I 141, 1. III 10, 3. 82, 8. VII 48, 3); neutris adiectivorum et participiorum ad ea indicanda utitur, in quibus qualitas vel actio quaedam compareat (I 68, 1. 84, 1. 120, 3. II 63, 1. 87, 3). Ex his omnibus videre licet quam accurate notionum subtilitates distingueret. Cum gravitatem magis quam suavitatem sermonis sectaretur, neque vocalium concursum fugit (Cic. or. 44, 151. Dionys. 169)¹⁾ neque ulla aperta industria verborum numerum quaesivit eorum compositionem sententiae aptasse satis habens (Cic. or. 65, 219). Orationis ornamenta contemnere nec voluit nec facile poterat. Late enim eo tempore propagata erat sophistarum doctrina, quae quantum valuerit ad excolendam dicendi artem, satis constat. Eorum artificia cum Thucydides aequalibus placerent, ipsi aliter prorsus sentire haud facile erat. Accedebat quod ipsorum temporum et hominum effigiem adumbrare volebat, quare in hoc quoque genere eorum mores exprimere debebat. Itaque Protagorae de eadem re contraria probantis disserendi rationis vestigia in Meliorum colloquio et alibi cernere licet; Prodicum autem subtiles notionum distinctiones ita Thucydides non aspernatus est (Marc. 36), ut nonnumquam in his argutiis magis ludere videatur quam reliquam eius severitatem deceat (I 69, 6. 77, 4. II 62, 4.

1) Quae res procul dubio non tam late patet, ut credibile sit Thucydidem subinde scripsisse ἀπὸ Ἀθηναίων, τὰ ἕλλα, similiave, neque igitur dubitavi elisionem et crasin intra eos fines restituere, quos nostrum sibi posuisse verisimile reddit plurimorum locorum consensus. Cetera quoque in quibus ab hac Stallii expositione dissentiam, satis ipsa haec editio declarabit.

III 39, 2. VII 77, 1). Quae cum ita sint, mirandum non est, quod ne Gorgiae quidem verborum figuris orationem exornantibus se abstinuit (Marc. 36). Frequentissimus apud eum est contrariorum usus ad brevem densamque orationem et acutas sententias maxime aptus (I 33, 4. 41, 3. 70, 2. 3. 6. 121, 4. III 37, 4. 38, 1. 56, 3. 82, 4—8. IV 108, 4). Praeterea ad res dissimiles similia verba accommodantur (I 33, 4. 37, 3. 70, 4. 138, 3. II 62, 3. IV 62, 2. VI 76, 2. 3. VII 15, 1), verba similiter desinunt aut cadunt similiter (I 70, I. 144, 4. II 42, 2. 43, 4. III 38, 4. IV 20, 3. V 91, 2), paria paribus referuntur aut quae sunt inter se similia (I 120, 3. 142, 5. 143, 5. II 11, 5. 39, 4. 42, 4. III 42, 2. 45, 5. VI 85, 1. 87, 2), neque negari potest huius quoque generis inveniri quae nostro quidem sensui frigida et quaesita esse videantur. Rarius Thucydides eis verborum figuris usus est, quae orationi vivos tamquam colores addunt, quales sunt repetitio (I 85, 2. II 41, 3. III 38, 1), duplicatio (II 38, 1), interrogatio (I 75, 1. 142, 7. 143, 5. III 39, 7. 58, 5. 66, 2. IV 92, 4. V 98, 1). Ne sententiarum quidem lumina, quae Demosthenes amat, plane apud eum desiderantur. Certe illusionis (I 86, 1. III 38, I. 5. VI 9, 3. 10, 5. 16, 3. 80, 2) et obiurgationis (I 74, 4. III 38, 1. 2. 67, 7. VI 12, 2. 36, 1. 2. 38, 2) exempla apud eum haud pauca extant. Neque tamen pariter omnibus locis Thucydides orationem his ornamentis distinxit, sed ubique rebus verba congruere voluit. Raro illa narrationi adhibuit, frequentiora in orationibus sunt et eis partibus, quae rerum contemplationes continent. Sed hic quoque ita discrimina fecit, ut personarum indoli rerumque naturae orationis color conveniret.

Quamquam igitur in his rebus Thucydides a sensu temporis sui prorsus recedere noluit, sua tamen arte et consilio ubique usus est. Idem in orationum dispositione apparet. Quamquam enim artificum de ea re praecepta non ignorabat, qui exordium, narrationem, argumenta, perorationem, orationis partes esse volebant, minus tamen illorum res distribuendi morem secutus est quam suo iudicio ex ipsarum rerum natura ordinem instituit. Normam a dicendi doctoribus constitutam servavit, quantum argumento proposito conducere videretur; ceteroqui propriam viam ingressus est. Maximi omnino momenti ei sententia erat, verborum elegantiam et venustatem minus sectabatur eo maxime intentus, ut illam qualis esset exprimeret. Sed in hac ipsa ratione insignis quaedam ars conspicitur. Nam dicendi genus non solum ad rerum naturam et personarum quas dicentes inducit indolem aptissime convenit, sed etiam ipsius scriptoris ingenium et mentem accuratissime effingit. Negari quidem nequit eum graves sententias inconditis nonnumquam verbis efferre et orbem orationis apud eum fere desiderari, sed mirum quantum haec dictionis asperitas cum mentis gravitate et severitate conspirat. Sententiae eius magis concisae quam apertae sunt. Obscuritas posita est in verborum ancipiti nonnumquam notione, collocatione maxime discreta ac separata, implicata et contorta structura, in eo denique, quod sententiarum membra non ita inter se iunguntur, ut cogitandi rationibus apte respondeant. Ac profecto concedendum est a perspicuitate et concinnitate posteriores Atticos scriptores Thucydide multo superiores fuisse, sed eo tempore Atticus sermo longe politior erat, et 'ipse Thucydides, si posterius fuisset, multo maturior fuisset et mitior' (Cic. Brut. 83, 288).

Optimorum codicum et editionum elenchus.

- A. Cisalpinus sive Italus.
- B. Vaticanus 126.
- C. Laurentianus plut. 69, cod. 2.
- E. Palatinus, Heidelbergensis 252.
- F. Augustanus, nunc Monacensis 430.
- G. Monacensis 228.
- M. Codex musei Britannici 11, 727 (vid. Praef. ad Stud. Thuc.).

Horum codicum, qui praeter G (bombycinum), omnes sunt membranacei, omnium praestantissimus est B. Inter reliquos saepissime conspirant C et G, deinde A, E, F et M. Praeterea boni codicis instar est interpretatio Latina facta a Laurentio Valla a. 1452, quae addita est priori Henrici Stephani editioni a. 1564. Tandem in subsidiis criticis numeranda sunt grammaticorum veterum aliorumque scriptorum qui verba Thucydidea aut afferunt aut imitantur testimonia. Inter grammaticos qui nostro operam dederunt numerandi sunt Asclepiades Myrleanus, Didymus Chalcenterus, Antyllus, Phoebammon, Hero rhetor Atticus, Euagoras Lindius historicus, Claudius Didymus Neroni aequalis, deinde aequales Hadriani, Sabinus, Numenius rhetor, Julius Vestinus, Aelius Dionysius Halicarnassensis (cuius reliquias nuperrime collegit et illustravit discipulus meus C. Th. Ph. Schwartz ap. Kemink et fil.). Pars antiquae huius doctrinae latet in scholiis Thucydideis, de quibus videantur *Observationes in scholia ad Thucydidem*, quas a. 1874 Leidae edidit F. Goslings, pars apud Photium, Suidam, Hesychium, Eustathium, Phrynichum Bekkeri, alios. Ex imitatoribus commemoro Dionysium Halicarnassensem,

Cassium Dionem, Dexippum, Arrianum, Appianum, Procopium. Cf. Cic. Orat. 9, 32, de orat. II 13, 57, Dion. Hal. Rhet. p. 426, 645, 779, 812, sqq., 897 sq., 942 sqq.

Praecipuae editiones hae sunt:

Princeps Aldina a. 1502.

II H. Stephani a. 1564 et. a. 1588, unde orta vulgata ante Bekkerum.

Aemilii Porti cum Francisci patris commentariis a. 1594.

Dukeri cum suis et Wassei notis et var. lect. a. 1731.

Baueri et Beckii a. 1790—1804, quae est iterata Dukeri editio, additis Baueri aliorumque notis.

Haackei a. 1821, qui primus relinquendae vulgatae fecit initium.

Imm. Bekkeri a. 1821, prima editio vere critica, Italis quoque codicibus subnixa, repetita et aucta a. 1832, 1846, 1868.

E. F. Popponis a. 1821—1840, cum scholiis toto apparatu critico et suis priorumque commentariis.

Bloomfieldi a. 1830 et 1842.

Arnoldi a. 1830 et 1868.

Goelleri a. 1826 et 1836.

Haackei II ed. a. 1831.

Haasei ap. Didot. a. 1840.

Kruegeri a. 1846, 1855, 1860 (egregiae editiones).

Boehmei a. 1856, 1862, 1871 in usum scholarum.

Classeni a. 1862 sqq. cum commentario locupletissimo.

Stahlhii a. 1873 ap. Tauchnitzium, quae editio superiores praestantia critica facile vincit.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- p. 5 vs. 8 pro *οἷς* l. *οἷς*.
- „ 6 „ 4 *τῶν* pro *τινων* probabam Stud., fortasse recte.
- „ 10 „ 14 not. Fallitur scholiasta. Intellege Peloponnesi $\frac{2}{5}$ partes.
- „ 15 „ 7 pro *καθήρουν* l. *καθήρουν*.
- „ 29 „ 15 not. Calidius dixi *ᾠφελίαν* ne apud poetas quidem reperiri. Nam usus est hac forma Euripides *Androm.* 539 et fr. 79 Dind. Cf. Zonar. lex. p. 1897. Sed poetis pro quovis substantivo proparoxytono in *εια* requirente metro substituere licet formam paroxytonon in *ια*, producta ultima vocali. At nihil hoc ad scriptores pedestres. Grammaticis Platoni et Thucydidi *ᾠφελίαν* tribuentibus omnem fidem derogo.
- „ 43 „ 12—14. Verba *ἄμα — κεῖται* ex capite 36 male repetita esse recte iudicavit nuper Cobet in *Obs. crit. et pal. ad Dionysium Halic.* p. 154.
- „ 50 in nota pro Cobeto' lege Cobeti'.
- „ 71 vs. 11 *ἐξιῶν* l. *ἐξιῶν*.
- „ 74 vs. 21 *μηδεν* l. *μηδενί*.
- „ 100 „ 16 depravatum *Ἀχαίαν* iam legit Aristides II 149, 10, alibi.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ Α.

καὶ αὐτὸ 9011 - 4257

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθύς καθισταμένου [καὶ] ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέροι παρασκευῇ | πάση | 17 καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον. κινήσις γὰρ αὕτη μεγίστη 2 δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δ' εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν 0 καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα σαφῶς μὲν εὐρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὡς ἐπὶ μακρότατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει οὐ μεγάλα ἔνομίζω γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰλλα.

AC. 3 καὶ inclusi Stud. p. 2. 5 ἦσαν soli FG cum lexicographis, ceteri ἦσαν. 10 codd. παλαιότερα. Stud. p. 111. 11 sq. Cobet ὡς pro ὄν, expuncto mox glossemate νομίζω. 13 Codd. τὰ ἄλλα. Stud. 115 et 2.

AE. 7 τὸ δὲ. Cogita Argivos et Achaeos in Graecia Graecosque in Sicilia et Italia.

II. Φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλάς καλουμένη οὐ πάσαι
 βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὔσαι τὰ πρό-
 τερα καὶ ῥαδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες, βιαζόμε-
 2 νοι ὑπὸ τινῶν αἰεὶ πλειόνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης
 οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδεδῶς ἀλλήλοις οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ 5
 θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν καὶ
 περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, ἀδη-
 λον ὃν ὁπότε τις ἐπελθὼν καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων ἄλλος
 ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς παντα-
 χοῦ ἂν ἠγούμενοι ἐπικρατεῖν οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο, καὶ 10
 δι' αὐτὸ οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ παρα-
 3 σκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν
 οἰκητόρων εἶχεν, ἡ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη καὶ Βοιωτία
 Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ πλὴν Ἀρκαδίας, τῆς τε ἄλλης
 4 ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς αἶ' τε δυνάμεις τισὶ 15
 μείζους ἐγγιγνόμεναι στάσεις ἐνεποιοῦν ἐξ ὧν ἐφθείροντο, καὶ
 5 ἅμα ὑπ' ἄλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο. τὴν γοῦν Ἀτ-
 τικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον
 6 οὔσαν ἄνθρωποι ὥκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ. καὶ παράδειγμα τόδε
 τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι [διὰ τὰς μετοικήσεις τᾶλλα μὴ 20
 ὁμοίως αὐξηθῆναι] ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμοι ἢ
 στάσει ἐκπίπτοντες παρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι ὡς βέ-
 βαιον ὃν ἀνεχώρουν, καὶ πολῖται γιγνόμενοι εὐθύς ἀπὸ πα-

AC. 4 τῶν αἰεὶ πλειόνων libri pauci nec boni. 17 ὑπὸ ἄλλο-
 φύλων libri. Praepositiones ubique scribam adhibita elisione.
 20 libri μετοικίας ἐς. Correxerit Ulrichs. G. Hermann ἐσοικίας.
 Fort. μετοικίας [ἐς].

AE. 18 διὰ τὸ λεπτόγεων. Utiliter tamen conferes l 82, 4
 et Xenophontis libellum περὶ πόρων cap. I et III, 1—15.

λαιού μείζω ἔτι ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἴωνίαν ὕστερον ὡς οὐχ ἰκανῆς οὔσης τῆς Ἀττικῆς ἀποικίας ἐξέπεμψαν.

III. Δηλοῖ δέ μοι καὶ τότε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ
 5 ἤκιστα· πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῆ
 ἐργασαμένη ἢ Ἑλλάς· δοκεῖ δέ μοι οὐδὲ τοῦνομα τοῦτο 2
 ξυμπασά πω ἔχειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἑλληνος τοῦ Δευκα-
 λίωνος καὶ πάνυ οὐδ' εἶναι ἢ ἐπίκλησις αὕτη, κατ' ἔθνη δὲ ἄλλα
 τε καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπὶ πλείστον ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυ-
 10 μίαν παρέχεσθαι, Ἑλληνος δὲ καὶ τῶν παιδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ
 Φθιώτιδι ἰσχυσάντων καὶ ἐπαγομένων [αὐτοὺς] ἐπ' ὠφελείᾳ
 ἐς τὰς ἄλλας πόλεις, καθ' ἑκάστους μὲν ἤδη τῇ ὀμιλίᾳ μάλ-
 λον καλεῖσθαι Ἑλληνος, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἐδύνατο
 καὶ ἅπασιν ἐνικῆσαι. τεκμηριοὶ δὲ μάλιστα Ὅμηρος· πολλῶ 3
 15 γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν Τρωικῶν γενόμενος οὐδαμοῦ (οὔτω) τοὺς
 ξύμπαντας ἠνόμασεν οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ
 τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἑλληνες ἦσαν, Δαναοὺς

AC. 7 Libri inconcinnius εἶχεν. Sed EXEN antiqua litera-
 tura significabat utrumque. Quare recepi Reiskii coniecturam.
 11 αὐτοὺς deleui Stud. p. 2. de ὠφελείᾳ vid. not. p. 29, 15.
 15 οὔτω inserui cum Reiskio. Omitti non potuit ob sequentem
 oppositionem.

AE. 1 μείζω ἔτι: etiam maiorem, quam si tantummodo ἄν-
 θρωποι ἤκουον οἱ αὐτοὶ ἀεὶ, nec aliunde advenientes illorum nu-
 merum auxissent. 2 ἐς Ἴωνίαν: circa medium seculum undecimum
 a. C. 5 τῶν Τρωικῶν: 1194—1184. 10 τῶν παιδῶν. Hellenis
 filii erant Aeolus, Dorus et Xuthus, pater Ionis. 12 τῇ ὀμιλίᾳ,
 familiari sermone et consuetudine. 16 ἢ — Ἀχιλλέως. Cf. Hom.
 B 684, Π 595, I 395, λ 496. Vide tamen Ebelingi Lex. Hom. in
 v. Ἑλλάς et Lehrsium de Aristarchi stud. Hom. ed. II, p. 227.

δ' ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργεῖους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν οὐδὲ βαρβάρους εἶρηκε διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνῶς πω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἀντίπαλον ἐς [ἐν] ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἑλληνες [κατὰ πόλεις τε] ὅσοι ἀλλήνων ξυνίστανται καὶ ξυμπαντες ὕστερον κληθέντες οὐδὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν δι' ἀσθέ- 5
5 νειαν καὶ ἀμιξίαν ἀλλήλων ἀθροοὶ ἐπραξάν. ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν στρατείαν θαλάσση ἤδη πλείω χρώμενοι ξυνεξήλθον.

IV. Μίνως γὰρ παλαιάτατος ὢν ἀκοῆ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτίσαστο καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλείστον ἐκράτησε καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἤρξέ τε καὶ οἰκιστῆς πρῶτος 10 τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας· τό τε ληστικόν, ὡς εἶκός, καθήρει ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῶ.

V. Οἱ γὰρ Ἑλληνες τὸ πάλαι καὶ τῶν βαρβάρων οἱ 15 τε ἐν τῇ ἡπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι [ναυσὶν] ἐπ' ἀλλήλους, ἐτράποντο πρὸς ληστείαν, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα καὶ τοῖς ἀσθενέσι τροφῆς,

AC. 3 ἐν iure suspectum Badhamo. 6 vulgo ἀθροοὶ. Cf. Stud. 125. 7 codd. ξυνῆλθον. Emendavit Cobet. 12 καθήρει codd. Sed scholiasta Aristidis p. 38 citat ἐκάθηρε. Nostro reddendum censuit Cobet, cui adstipulatus sum Stud. p. 3. Hodie subdubito ob sequens imperfectum ἐδύνατο. Cf. 13 § 5 et Classen.

AE. 1 ἀνακαλεῖ. Rariore usu: *appellat*. Cf. VII 69, 2 cum 70, 8 ibid. Vid. quoque Plat. Rep. V p. 471 D. 11 Κᾶρας ἐξελάσας. Aliter Herodotus I 171. 11 τοὺς παῖδας. Minois filii memorantur Catreus, Deucalion, Androgeus. De Minoe cf. Arist. Polit. II 10. 14 ἰέναι = προσιέναι, s. φοιτᾶν. Cf. 137, 3. VI 71.

καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίστοις καὶ κατὰ κόμας οἰκου-
 μέναις ἤρπαζον καὶ τὸν πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο,
 οὐκ ἔχοντος πω αἰσχύνῃν τούτου τοῦ ἔργου, φέροντος δέ τι
 καὶ δόξης μᾶλλον. δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἡπειρωτῶν τινές ἔτι 2
 5 καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ [τῶν
 ποιητῶν] ταῖς πύστεσι τῶν παραπλεόντων, πανταχοῦ ὁμοίως
 ἐρωτῶντες εἰ λησταὶ εἰσιν, ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιού-
 των τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελές ἦν εἰδέναι οὐκ ὀνειδιζόντων.
 ἐλήζοντο δὲ καὶ κατ' ἡπειρον ἀλλήλους. καὶ μέχρι τοῦδε 3
 10 πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται περί τε Λο-
 κροῦς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀκαρνανας καὶ τὴν
 ταύτη ἡπειρον. τό τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις [τοῖς ἡπειρώταις]
 ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμένηκεν.

VI. Πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλάς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφρα-
 15 κτους τε οἰκήσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους,
 καὶ τὴν ξυνήθη δίκαιαν μεθ' ὅπλων ἐποιήσαντο, ὥσπερ οἱ
 βάρβαροι. σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω 2

AC. 5 vulgo legitur καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, τὰς πύστεις
 τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ κτῆ., in qua scriptura merito multi
 haeserunt. Iam Lennepius ad Phalaridis ep. LIII agnovit τῶν
 ποιητῶν esse glossema. Nec legit Philostratus scribens de vit. Apoll.
 II 29 οἱ μὲν παλαιοὶ τὰς ἐρωτήσεις ἐποιοῦντο εἰ λησταὶ εἰσιν.
 Praeterea mutata interpunctione dedi ταῖς πύστεσι cum Badham
 o. In sqq. (8) malim abesse εἰδέναι. Cf. me Mnem. III p. 131
 (N. S.). 9 Vulgo ἐλήζοντο. Stud. p. 111.

AE. 5 καλῶς: fortiter puta ac perite. 6 πανταχοῦ ὁμοίως.
 In epicis carminibus quae hodie exstant non alibi quam Od. γ.
 73 = 252 et Hymn. Apoll. Pyth. 274. 8 οὐκ ὀνειδιζόντων. Contra
 disputat Cobet Mnem. XI p. 341 sqq. 11 Αἰτωλοὺς. cf. Cic. Rep.
 III. 9. 12 Arist. Pol. II 6 ἐσιδηροφοροῦντο γὰρ οἱ Ἕλληνες.

3 νεμόμενα τῶν ποτε καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. ἐν
 τοῖς πρώτοι δ' Ἀθηναῖοι τὸν τε σίδηρον κατέθεντο καὶ ἀνει-
 μένη τῇ διαίτῃ ἐς τὸ πρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ οἱ πρε-
 σβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων διὰ τὸ ἀβροδίαιτον οὐ πολὺς
 χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες καὶ 5
 χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδύμενοι [τῶν ἐν τῇ
 κεφαλῇ τριχῶν] ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους κατὰ
 4 τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὐτῇ ἢ σκευὴ κατέσχε. μετρία δ' αὖ
 ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρώτοι Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο,
 καὶ ἐς τὰλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτιμένοι 10
 5 ἰσοδίατοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν τε πρώτοι καὶ
 ἐς τὸ φανερόν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλεί-
 ψαντο· τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγωνί διαζώματα
 ἔχοντες [περὶ τὰ αἰδοῖα] οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο, καὶ οὐ πολλὰ
 ἔτη ἐπειδὴ πέπαινται. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν 15
 οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης
 6 ἄλλα τίθεται, καὶ διεζωμένοι τοῦτο δρῶσι. πολλὰ δ' ἂν καὶ

AC. 4, διὰ τὸ ἀβροδίαιτον, quod sententiam impedit, abesse malim. Fortasse est glossema. 15 libri πέπαινται. Emendavit Reiske. περὶ τὰ αἰδοῖα expungit Cob. Sed vid. Stud. p. 4. 17 libri διεζωσμένοι. Correctum e Photio v. σέσωται.

AE. 4 διὰ τὸ ἀβροδίαιτον. Iunge cum φοροῦντες. ib. τεττίγων. Cf. Arist. Eq. 1330, Nub. 894, Ath. XII. p. 512 c. Strab. X 3, 8. Photius in v. κρωβύλος monet κρωβύλον virorum esse, κόρυμβον mulierum, σκορπίον puerorum. 12 ἠλείψαντο. Male de Atheniensibus haec intellexit Aelianus V. H. III 38. 14 οἱ ἀθληταί. Exceptis tamen cursoribus, quos teste Dionysio A. R. VII 72 iam inde ab Ol. XV subligari desiisse constat. Ceterum cf. Pausan. I 44 et Plato Rep. V p. 452 C.

ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοίотροπα τῷ
νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον.

VII. Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾤκίσθησαν καὶ
ἤδη πλοῖμωτέρων ὄντων, περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημά-
5 των ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς ἐκτίζοντο καὶ τείχεσι τοὺς ἰσθμοὺς
ἀπελάμβανον ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους
ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν ληστείαν ἐπὶ πολὺ
ἀντισχοῦσαν ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾤκίσθησαν, αἱ τε ἐν
ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε
10 καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ᾤκου), καὶ
μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνωκισμέναι εἰσί.

VIII. Καὶ οὐχ ἦσσαν λησταὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾶρες
τε ὄντες καὶ Φοίνικες· οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν
νήσων ᾤκησαν. μαρτύριον δέ· Δήλου γὰρ καθαιρομένης ὑπ'
15 Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ [καὶ] τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν,
ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἡμισυ Κᾶρες
ἔφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὄπλων ξυντεθαμ-
καὶ Φοίνικες

AC. 5 libri τείχεσιν ἐκτίζοντο καὶ. Transposui Mnem. I
(nov. ser.) p. 72. Non opponuntur, quod mihi obiecit Stahl in
ann. crit. p. L, verba καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων cap. 2, 2, sed
in ipsis sequentibus ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾤκίσθησαν, deinde de
urbibus maritimis muniendis sermo est demum cap. 8, 3. 9 pro
ἔφερον Stud. p. 4 conieci ἔφθειρον. Cf. me in Herme IV p. 423.
11 ἀνωκισμένοι libri. Corr. Classen. 17 pars librorum ξυντεθαμ-
μένοι, Reiske cit. ξυντεθαμμένων.

AE. 9 ἔφερον Suid. i. v. ἐλάχιστον, ἔβλαπτον et sic Schol. Si
vox sana, valet ἔφερον καὶ ἦγον, quae formula nec ipsa apud
nostrum reperitur. Cf. tamen Eurip. Bacch. 758 sq. 11 ἀνωκι-
σμένοι = ᾤκισμένοι ἄγω. Cf. 53, 2. III 31, 2. 17 σκευῇ τῶν
ὄπλων. Vid. Herod. I 171 et Strab. XVII p. 661.

- 2 μένη και τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσι. καταστάντος δὲ
 τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλοῖμώτερα ἐγένετο παρ' ἀλλήλους (οἱ
 γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε περ
 3 καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατώκιζε), καὶ οἱ παρὰ θάλασσαν
 ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κτῆσιν τῶν χρημάτων ποιούμενοι 5
 βεβαιότερον ᾤκουν, καὶ τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο ὡς
 πλουσιώτεροι / ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν
 οἱ τε ἥσους ὑπέμενον [τὴν] τῶν κρεισσόνων δουλείαν, οἱ τε
 δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες προσεποιούντο [ὑπηκόους] τὰς
 4 ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες 10
 ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν.

IX. Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει πρού-
 χων καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρειω ὄρκοις κατειλημμένους

- 2 τοὺς Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων τὸν στόλον ἀγειραὶ. λέγουσι
 δὲ καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων μνήμη παρὰ τῶν 15
 πρότερον δεδεγμένοι Πέλοπά τε πρῶτον πλῆθει χρημάτων,
 ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους, δύ-
 ναμιν περιποιησάμενον τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας ἔσηλυν

AC. 2 πλοῖμώτερα, non πλωιμώτερα. Stud. p. 112. 7 malim

(αὐτοὶ) ἑαυτῶν. Cf. III 11, 1. VI 72. VII 66 extr. St. p. 4.

18 ἔσηλυν cum Stablio dedi pro ἐπηλύτην. Cf. Stud. p. 112.

AE. 13 κατειλημμένους. Cf. Eurip. Iph. A. 49 sqq.; Apoll.
 III 10, 9; Paus. III 20, 9. 15 τὰ σαφέστατα, scil. πράγματα,
 male pro adverbio habuit Schol. Cf. Dio C. fr. 20, 2 (IV. 86, 1)
 et Dion. H. p. 888. Breviloquentia utitur Th. pro τὰ σαφέ-
 στατα τῶν πραγμάτων τῶν Πελ. Respicitur praecipue Hel-
 lanicus. 17 ἐκ τῆς Ἀσίας, e Phrygia, ubi pater eius Tantalus
 regnavit. 18 τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας σχεῖν, pro usitatore
 τ. ἐ. τῆ χώρα παρασχέσθαι. Nempе substantivo tribuit vim

ὄντα ὁμῶς σχεῖν, καὶ ὕστερον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ξυνε-
νεχθῆναι, Εὐρυσθέως μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑφ' Ἡρακλειδῶν
ἀποθανόντος, Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῶ, καὶ
ἐπιτρέψαντος Εὐρυσθέως, ὅτ' ἐστράτευε, Μυκῆνας τε καὶ
5 τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ οἰκεῖον Ἀτρεῖ (τυγχάνειν δ' αὐτὸν Φεύ-
γοντα τὸν πατέρα διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον), καὶ ὡς οὐ-
κέτι ἀνεχώρησεν Εὐρυσθεύς, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων
φόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι καὶ
τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὄσων Εὐρυ-
10 σθεύς ἤρχε τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν, καὶ τῶν
Περσειδῶν τοὺς Πελοπίδας μείζους κτασθῆναι. ἃ μοι δοκεῖ 3
Ἀγαμέμνων παραλαβὼν καὶ ναυτικῶ/ἅμα ἐπὶ πλέον τῶν
ἄλλων ἰσχύσεως τὴν στρατείαν οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ
ξυναγαγὼν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείσταις
15 αὐτὸς ἀφικόμενος καὶ Ἀρκάσι πρόσπαρασχών, ὡς Ὀμηρος

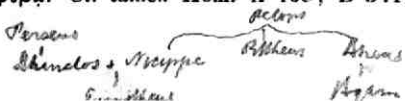
18 ε' Μυκ. 172 κο.

transitivam, quasi ἐπονομασίαν. Antiquissima Peloponnesi (nominis) mentio est apud Tyrtaeum. Vid. Strabo VIII p. 362.

AC. 5 sq. τυγχάνειν-θάνατον posui in parenthesi obsecutus Stahlio. Ni feceris, Ἀτρέα post αὐτὸν male abundat. 13 πλείον codd. hic et raro alibi. Thuc. usum postulare πλέον, sed in ceteris formis diphthongum, ostendi Stud. p. 116 sqq. 15 προσπα-
ρασχών. An πρὸς (adv.) παρασχών? ib. p. 4.

AE. 3 ἀποθανόντος ad rupes Scironides. Eur. Her. 860, Apoll. II 8. 1, al. 6 Χρ. θάνατον. Hippodamia altera Pelopis uxor filios suos Atreum et Thyestem permoverat, ut privignum Chrysippum, quem Pelops valde diligebat, occiderent. Cf. Hellanicus ap. Schol. Hom. B 105. 11 Περσειδῶν. Hercules et Eurystheus Persei erant abnepotes. Pelopi autem filia erat Nicippe, quae nupta Persei filio Sthenelo peperit Eurystheum. Cf. Apoll. II 4, 6, Paus. VI 20, 7. 12 παραλαβὼν. scil. a Thyeste. Hom. B 105 sq. 13 ἢ φόβῳ. Cf. tamen Hom. A 158, B 341, ε 307.

I.

2

4 τοῦτο δεδήλωκεν, εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. καὶ ἐν τοῦ
 σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει εἶρηκεν αὐτὸν „πολλῆσι νήσοισι
 καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν.“ οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν
 περιοικίδων (αὐταὶ δ' οὐκ ἂν πολλαὶ εἶεν) ἠπειρώτης ὦν
 5 ἐκράτει, εἰ μὴ τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάζειν δὲ χρῆ καὶ 5
 ταύτῃ τῇ στρατείᾳ οἷα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς.

Χ. Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε
 πόλισμα νῦν μὴ ἀξόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ ἂν τις
 σημεῖον χρώμενος ἀπιστοίῃ μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον
 2 ὅσον οἷ τε ποιηταὶ εἰρήκασι καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαι- 10
 μόνιων (γὰρ εἴ ἢ πόλις ἐρημωθεῖη, λειφθεῖη δὲ τὰ τε ἱερὰ
 καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν
 τῆς δυνάμεως προελθόντος πολλοῦ χρόνου τοῖς ἔπειτα πρὸς
 τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι (καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς
 δύο μοῖρας νέμονται τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται καὶ τῶν ἔξω 15
 τῆς ἀλλήλων [ξυμμαχῶν] πολλῶν· ὁμως δέ, οὔτε ξυνοικισθείσης [πόλεως]
 οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ
 κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, Φαί-
 νοιτ' ἂν ὑποδεεστέρα), Ἀθηναίων δὲ ταῦτο τοῦτο παθόντων

AC. 4 libri εἶησαν. Cf. *Stud.* p. 112 sq. 16 ξυμμαχῶν su-
 spectum Cobeto. πόλεως interpreti tribuit Hermannus. Cf. *me*
Mnem. I p. 72 sq. 19 codd. τὸ αὐτὸ. Restitui crasin. Cf. *Stud.* 115.

AE. 1 δεδήλωκεν. B 576 et 610 sqq. 3 ἀνάσσειν. B 101—109.
 7 ἦν, non ἐστίν, quia Argivi a. 468 Mycenae diruerant. *Diod.*
 XI, 65, *Strabo* p. 377. 14 πέντε - μοῖρας *Schol.* αἱ πέντε μοῖραι
 Λακωνική, Ἀρκαδική, Ἀργολική, Μεσσηνιακὴ καὶ Ἥλις, ita ut
 Elis complecteretur simul Achaia. Rectius ap. *Pausaniam* V 1, 1
 Elis et Arcadia coniunctae faciunt unam μοῖραν. Laconica et Mes-
 senia sunt αἱ δύο. 19 ὑποδεεστέρα, ἢ δύναμις scil.

διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς Φανεραῆς ὄψεως τῆς πόλεως ἢ ἔστιν. οὐκ οὖν ἀπιστεῖν εἰκὸς οὐδὲ τὰς 3 ὄψεις τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ τὴν στρατείαν ἐκείνην μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ 5 αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὀμήρου αὖ ποιήσει εἴ τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεύειν, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μείζον μὲν 1. 2. στρατ. ποιητὴν ὄντα κοσμηῆσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεστέρα. πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν τὰς μὲν Βοιωτῶν 4 εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτῆτου πεντήκοντα, 10 δηλῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας· ἄλλων γοῦν μεγέθους περὶ ἐν νεῶν καταλόγῳ οὐκ ἐμνήσθη. αὐτερέτκι δ' ὅτι ἦσαν [καὶ μάχιμοι] πάντες, ἐν ταῖς Φιλοκτῆτου ναυσὶ δεδήλωκε· τοξότας γὰρ πάντας πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δ' οὐκ εἰκὸς πολλοὺς ξυμπλεῖν ἔξω τῶν 15 βασιλέων καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει, ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν πολεμικῶν οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κτὰ φρακτα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ παλιῶ τρόπῳ ληστικώτερον πρὸς σκευασμένα. πρὸς τὰς μεγίστας δ' οὖν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι οὐ πολλοὶ φαίνονται ἐλθόντες, ὡς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι.

ὑπὸ Νηδῶ

AC. 2 Vulgo οὐκ οὖν. Sequor Classenium. 7 Praestat fortasse καὶ ὧς. Cf. Stud. 113. 12 suspectum mihi καὶ μάχιμοι, quod nec Pollux agnoscit I, 95 nec qui h. l. bis imitando expressit Procopius B. V. I. 2 et B. G. IV 20. Vid. infra III 18, 4, VI 91, 4.

AE. 8 χιλ. κ. διακοσίων. Proprie 1186. Ad sqq. cf. II. B 510 et 719. 14 περίνεως. Schol. τοὺς περιπτοὺς ἐν τῇ νηὶ ἐπιβάτας. Cf. Phot. i. v. 17 πλοῖα κτὰ φρακτα. Constratae naves Latine dicuntur. 18 ληστικώτερον. Cf. 49, 1, VI 104, 3.

XI. Αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρηματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἐλάχιστον ἡγαγον καὶ ὅσον ἠλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν, ἐπειδὴ δ' ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ· τὸ γὰρ ἔρυμα τῶ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο), φαίνονται δ' οὐδ' 5 ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ ληστείαν [τῆς τροφῆς ἀπορία]. ἢ καὶ μᾶλλον οἱ Τρῶες αὐτῶν διεσπαρμένον τὰ δέκα ἔτη 2 ἀντείχον βία, τοῖς αἰεὶ ὑπολειπομένοις ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δ' εἰ ἤλθον ἔχοντες τροφῆς καὶ ὄντες ἀθροῖοι [ἄνευ 10 ληστείας καὶ γεωργίας] ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον, βραδίας ἂν μάχῃ κρητοῦντες [εἶλον], οἳ γε καὶ οὐκ ἀθροῖοι ἀλλὰ μέρει τῶ αἰεὶ παρόντι ἀντείχον, πολιορκία δ' ἂν προσ- 3 καθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ ἀπουώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν τὰ τε πρὸ τούτων ἀσθενῆ ἦν 15 καὶ αὐτὰ γε δὴ ταῦτα ὀνομαστότατα τῶν πρὶν γενόμενα δηλοῦται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὄντα τῆς Φήμης καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου κατεσχηκότος.

XII. Ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ ἡ Ἑλλὰς ἔτι μεταν-

AC. 7 induxi τῆς τροφῆς ἀπορία male repetita e praegressis Stud. p. 5. 10 sq. ut suspecta notavi ἄνευ-γεωργίας. 12 εἶλον induxi cum Stahlho, ita tamen ut apodosis non incipiat, quod ille putat, a. γ. πολιορκία, sed a. ν. βραδίας.

AE. 4 μάχῃ ἐκράτησαν. Schol. τῇ τῆς ἀποβάσεως τῶν νεῶν. ἐν ἣ Πρωτεσίλαος πίπτει, quem interfecit Δάρδακος ἀνὴρ νηὸς ἀποθρῶσκοντα πολὺ πρῶτιστον Ἀχαιῶν. Il. B 702. 5 ἔρυμα. Schol. λέγει νῦν οὐχ ὕπερ ἐν τῇ η' (VII, 443) λέγει "Ὀμηρος γενέσθαι, ἀλλὰ πρότερον διὰ τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς. Vid. Bergk Griech. Litt. I p. 585 sqq.

εἰς (ἴν) νῦν <καθεμῖνον Θησσεαίων σιλαγονί> π?

ἰστατό τε καὶ κατωκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξηθῆναι.
 ἢ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου χρονία γενο- 2
 μένη πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς
 ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγίνοντο, ἀφ' ὧν/ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἐκτι- 2, quid
 5 ζον. Βοιωτοὶ τε γὰρ οἱ νῦν ἐξηκοστῶ ἔτει μετ' Ἰλίου ἄλω- 3
 σιν ἐξ Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν τὴν νῦν/Βοιωτίαν, /scilicet καὶ
 πρότερον δὲ Καδμηίδα γῆν καλουμένην ᾤκησαν (ἦν δ' αὐτῶν
 καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς
 Ἰλιον ἐστράτευσαν), Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῶ ἔτει ξὺν Ἡρα-
 10 κλείδαις Πελοπόννησον ἔσχον. μόλις τε ἐν πολλῶ χρόνῳ ἡσυ- 4
 χάσασα ἢ Ἑλλάς βεβαίως καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη ἀποικίας
 ἐξέπεμψε, καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς πολ-
 λούς ᾤκησαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελο-
 ποννήσιοι τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. πάντα δὲ
 15 ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.

AC. 1 ἡσυχάσασα dedi e dett. pro ἡσυχάσασαν, quod so-
 loecum. 4 τὰς πόλεις. Pro τὰς expectes ἄλλας (Stud. 5),
 vel νέας quod ci. Madvig. Nisi forte insiticia sunt v. ἐν ταῖς
 πόλεσιν. Ita enim commodius articulus referri potest ad κατω-
 κίζετο in capitis initio. Agnoscit tamen ea v. Schol.

AE. 4 ἀφ' ὧν Schol. ἢ πόλεων, ἢ στάσεων. Prius non ad-
 mittit grammatica. 5 ἐξηκ. ἔτει, i. e. a. 1124. 6 ἐξ Ἄρνης
 ad sinum Pagasaeum, unde nomen accepit Arne Boeotica (sita
 prope Coronaeam) patria Hesiodi. Cf. Il. B 507. 9 ἐστράτευσαν.
 Videlicet Thuc. ignorabat, quod hodie constat, navium catalogum
 (spectat locum B 494 sqq.) non esse antiquissimae Iliadis par-
 tem. Nec felicem esse hanc historici coniecturam locum Home-
 ricum perpendenti facile apparebit. 13 Ἰταλίας. Ita aetate Thuc.
 dicebatur regio inter Laum flumen et Metapontum, ubi sitae erant
 urbes Graecae Tarentum, Locri, Croton, Sybaris.

/ <οἱ αὖ ἐποικισμένοι τῆς Ἑλλάδος πόλεις ἔκτισαν

XIII. Δυνατωτέρως δὲ γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν
 χρημάτων τὴν κτῆσιν ἔτι μᾶλλον [ἢ πρότερον] ποιουμένης
 τὰ πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, [τῶν προ-
 σθῶν / μειζόνων γιγνομένων] (πρότερον δ' ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς
 [γέρας] πατρικὰ καὶ βασιλεῖαι), ναυτικὰ τε ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς 5
 2 καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι
 λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσασθαι τὰ περὶ τὰς
 ναῦς· καὶ τριήρεις πρῶτον ἐν Κορίνθῳ τῆς Ἑλλάδος ναυπηγη-
 3 θῆναι. Φαίνεται δὲ καὶ Σαμίοις Ἀμεινοκλῆς Κορίνθιος ναυ-
 πηγὸς ναῦς ποιήσας τέσσαρας· ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα τριακό- 10
 σια ἐς τὴν τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου, ὅτε Ἀμεινοκλῆς
 4 Σαμίοις ἦλθε. νευμαχίᾳ τε παλκιτάτῃ ὧν ἴσμεν γίνεσθαι
 Κορινθίων πρὸς Κορκυραίους· ἔτη δὲ μάλιστα [καὶ ταύτῃ]
 5 ἐξήκοντα καὶ διακόσια ἐστὶ μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἰκοῦν-
καὶ οὐκ ἐστὶν ἄλλοι.

AC. 2 expunxi ἢ πρότερον Stud. 5 praeëunte Krügero.
 3 sq. cum eodem suspecta habeo verba τῶν - γιγνομένων, otiosa
 post τῶν χρημάτων τ. κ. ε. μ. ποιουμένης. 8 ἐναυπηγηθῆναι
 pars codd. 13 Libri Κορκυραίους, ut plerumque. Formam valde
 novitiam ipsis Romanis ignotam ubique correxi. Quotquot enim
 reperti sunt Corcyraeorum nummi summa constantia ostendunt
 nomina Κόρκυρα et Κορκυραῖοι, neque alia forma usos esse Athe-
 nienses demonstrat titulus 179 ap. Kirchhoffium, qui exhibet
 rationes pecuniae a quaestoribus Minervae numeratae archonte
 Apeude Ol. 86. 4 ad sumtus expeditionis Corcyraeae faciendos.
 13 Vocabula καὶ ταύτῃ om. codd. ABEM et G m. pr.

AE. 2 ἔτι μᾶλλον. Cur addatur ἔτι, docet cap. VIII, 3.
 3 τυραννίδες. Cf. Arist. Pol. III 14. 4 πρότερον: interceden-
 tibus tamen plerumque aristocratibus. 7 τοῦ νῦν τρόπου. Cf. 10, 4.
 10 τριακόσια, itaque a. 704. De Aminocle quod scribit noster,
 male intellexit Plinius N. H. VII 56. 14 ἐξ. κ. διακόσια, i. e.
 a. 664.

τες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ αἰεὶ δὴ ποτε
 ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ πλείω
 ἢ κατὰ θάλασσαν, [τῶν τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἔξω,] *μαρ.*
 διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων, χρήμασί τε
 5 δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται.
 Ἄφνειδν γὰρ ἐπανόμασαν τὸ χωρίον. ἐπεὶ δὲ οἱ Ἕλληες
 μᾶλλον ἔπλωζον, τὰς νηῦς κτησάμενοι τὸ ληστικὸν καθήρουν,
 καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέρωθεν δυνάτην ἔσχον χρημά-
 των προσόδῳ τὴν πόλιν. καὶ Ἴωσιν ὕστερον πολὺ γίγνεται 6
 10 ναυτικὸν ἐπὶ Κύρου, Περσῶν πρώτου βασιλεύοντος, καὶ Καμ-
 βύσου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς θαλάσσης Κύρου
 πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ Πολυκράτης, Σάμου
 τυραννῶν ἐπὶ Καμβύσου, ναυτικῶ ἰσχύων ἄλλας τε τῶν νη-
 σων ὑπηκόους ἐποίησατο καὶ Ῥήνειαν ἑλὼν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλ-
 15 λωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαῆς τε Μασσαλίαν οἰκίζοντες Καρχη-
 δονίου ἐνίκων ναυμαχοῦντες.

XIV. Δυνατώτατα γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαί-
 νεται δὲ καὶ ταῦτα, πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν

AE. 8 ἀμφοτέρωθεν: *terra marique*. 9 Ἴωσιν, Milesiis imprimis et Chiis. Herod. I, 161 sqq. 10 ἐπὶ Κύρου: 560-530. 13 Καμβύσου: 530-522. 14 ἀνέθηκε, ut III, 104, 2 et Aesch. Ctesiph. § 108. Ceterum de locis, arboribus, animalibus Dis consecratis usitatus est ἀνιέναι, quo verbo noster utitur IV 116, 2. Cf. Stud. p. 5 sq. De re cf. III 104 et Herod. III 39, 122. 15 sq. οἰκίζοντες - ναυμαχοῦντες. Massilia iam Ol. 45 c. annum 600 condita est, sed pugna navalis accidit a. 532. Cf. Herod. I 166. Confudit noster Massiliam conditam et petitam a Phocaeensibus, cum Cyrum fugientes patriam suam relinquerent. Silet autem de longinquis navigationibus, quas primi Graecorum Phocaeenses susceperunt teste Herodoto II, 163.

Τρωικῶν, τριήρεσι μὲν ὀλίγοις^α χρώμενα, πεντηκοντόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυμένα ὡσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε, τριήρεις περὶ τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο καὶ Κορκυραίοις· ταῦτα γὰρ 5 τελευταῖα πρὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγινῆται γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, βραχέα ἐκέκτηντο καὶ τούτων τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους· ὀψέ τε / [ἀφ' οὗ] Ἀθηναίους Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινῆταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου προσδοκί- 10 μου ὄντος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι, κῖσπερ καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὐταὶ οὐπω εἶχον διὰ πάσης καταστρώματα.

XV. Τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν, τὰ τε παλαιὰ καὶ τὰ ὕστερον γενόμενα. ἰσχὺν δὲ περιεποιήσαντο ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς χρη- 15 μάτων τε προσόδῳ καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον 2 χώραν. κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τις κἄν δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δ' [ἦσαν], ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἐκάστοις, καὶ ἐκδήμους στρα-

AC. 9 ἀφ' οὗ exp. Krüg. 18 κἄν pro καὶ Sisby corr. in literis ad me datis. 19 ἦσαν, cui v. incerta in codd. sedes, exp. Poppo.

AE. 3 Δαρείου θανάτου, a. 485. 9 ὀψέ, inter utrumque bellum Persicum. Cf. Grote hist. of Gr. IV p. 395 sqq. Ad rem cf. Herod. VII 144, Plut. in vit. Them. 12 διὰ πάσης. Formula, non alibi, ut videtur, reperta. Haack intellegit νεώς, totae, omnino, alii certum nomen suppleri posse negantes conferunt ἀπὸ τῆς πρώτης (77, 3), ἀπὸ τῆς ἴσης (15, 2), διὰ κενῆς (IV 126, 5), alia, itaque διὰ παντὸς intellegere videntur.

νέβο

τείας [πολὸ ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν] ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ξυνηστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἴσης κοινὰς στρατείας ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὡς ἕκαστοι οἱ ἀστυ-
 5 γείτονες ἐπολέμουν. μάλιστα δ' ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμε-
 μενον πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριῶν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλ-
 ληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη.

XVI. Ἐπεγένετο δ' ἄλλοις τε ἄλλοθεν κωλύματα μὴ
 αὐξήθηναι, καὶ Ἴωσι προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμά-
 10 των Κύρος καὶ ἡ Περσικὴ ἐξουσία Κροῖσον καθελοῦσα καὶ
 ὅσα ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν ἐπεστράτευσε καὶ
 τὰς ἐν τῇ ἠπειρῷ πόλεις ἐδούλωσε, Δαρεῖος δ' ὕστερον τῷ
 Φοινίκων ναυτικῷ κρατῶν καὶ τὰς νήσους.

XVII. Τύραννοι δ' ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πο-
 15 λεσι, τὸ ἐφ' ἐαυτῶν μόνον προορώμενοι ἐς τε τὸ σῶμα καὶ
 ἐς τὸ τὸν ἴδιον οἶκον αὖξιν δι' ἀσφαλείας ὅσον ἐδύναντο

AC. 1 πολὺ - καταστροφῇ om. A; in aliis codd. variatur verborum structura, aut om. πολὺ. Poppo exp. πολὺ - ἐαυτῶν: quae v. absunt a cod. Veneto. 2 codd. plerique ξυνηστήκεσαν. Ad didi augmentum. Praetulerim tamen hic et alibi formas syncopatas Thucydidi proprias. Cf. Stud. p. 114. 3 αὐτῶν om. ABEGM. 6 πρὸς ἀλλήλους coni. Cob. Vix recte opponunt ei locum IV 84, 2, quocum cf. V 60, 2. 6 codd. Ἐρετριέων. In his similibusque corrigendis sequar Cobetum ad Hyperidem p. 43 sqq., non deterritus iis quae scripsit Wecklein in Curis Epigraphicis pag. 19. 8 ἄλλοθεν pro ἄλλοθι corr. Classen, frustra obloquente Stahlho.

AE. 6 Ἐρετριῶν: de campo Lelantio seculo septimo. Cf. Herod. V 99, Strab. X p. 448, al. 10 καθελοῦσα, captis Sardibus a. 549. 13 κρατῶν, ad Laden a. 500. 13 νήσους. Sec. Herod. I 169 iam Cyrus subegerat Chium et Samum.

μάλιστα τὰς πόλεις ᾧκουν, ἐπράχθη τε ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον, εἰ μὴ εἴ τι πρὸς περιοίκους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις [οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλείστον ἐχώρησαν δυνάμεως]. οὕτω πανταχόθεν ἢ Ἑλλάς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατει-
 χετο μῆτε κοινῇ Φανερόν μηδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις 5
 τε ἀτολμοτέρα εἶναι.

XVIII. Ἐπειδὴ δ' οἱ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλείστοι καὶ τελευταῖοι πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Λακεδαι-
 μονίων κατελύθησαν (ἢ γὰρ Λακεδαιμόνων μετὰ τὴν κτίσιν 10

AC. 1 ἀπ' αὐτῶν codd. Cobetum his similibusque locis ὑπὸ requirentem refellere conatus est Herbst, qui inter utramque praepositionem cum Passivo iunctam hoc statuit intercedere discrimen, ut ὑπὸ dicatur de ipso actore, ἀπὸ de auctore. Pro quo etsi codicum scriptura non ita paucis locis Thucydidis facere videtur, ita tamen ista doctrina universae Graecitatis usui refragatur, ut in crebra utriusque voculae confusione haud sciam an ἀπὸ locis illis cum Cobeto librariorum socordiae tribuendum sit. Hoc tamen loco dubito num vel ὑπὸ ferri possit, quia mox collectivum ἐκάστοις non spectat tyrannos, sed civitates. Quare verius arbitror ἐπ' αὐτῶν, i. e. illis regnantibus. 2 εἰ μὴ εἴ τι, i. e. πλὴν εἴ τι, nisi si quid. Pars codd. εἰ μὴ τι, quod recepit Stahl, 3 sq. οἱ - δυνάμεως exp. Krüger. *εισθε εἰς τὰς Σικελίας εἰς τὰς πόλεις*
 AE. 7 τύραννοι: a. 560-510. 10 κατελύθησαν cf. Arist. Pol. V 8: ἐναντία δ' αἱ πολιτεῖαι, δῆμος μὲν τυραννίδι καθ' Ἡσίοδον ὡς (l. ὡς καθ' Ἡσ.) κεραμεῖ κεραμεύς (καὶ γὰρ ἡ δημοκρατία ἢ τελευταία τυραννίς ἐστίν). βασιλεία δὲ καὶ ἀριστοκρατία διὰ τὴν ἐναντιότητα τῆς πολιτείας. διὰ Λακεδαιμόνιοι πλείστους κατέλυσαν τυραννίδας κτῆ. Adde Isocrat. Paneg. § 25. Lacedaemonii Hippium expulerunt Athenis a. 510; antiquum rerum statum restituerunt post obitum Perian-dri, Clisthenis, Theagenis Corinthi 585, Sicione 570, Megaris 540; Polycratem frustra adorti sunt a. 525.

τῶν νῦν ἐνοικούντων [αὐτῆν] ^{ον} Δωριῶν ἐπὶ πλείστον ὧν ἴσμεν
 χρόνον στασιάζουσα ὁμῶς ἐκ παλαιτάτου καὶ ἡννομήθη καὶ
 αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν· ἔτη γὰρ ἔστι μάλιστα τετρακόσια καὶ
 ὀλίγη πλείω ἐς τὴν τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ
 5 Λακεδαιμόνιοι τῆ αὐτῆ πολιτείας χρωῶνται, καὶ δι' αὐτὸ δύ-
 νάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν)· μετὰ
 δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολλοὶς
 ἔτεσιν ὕστερον καὶ ἡ Μικραθῶνι μάχῃ Μήδων πρὸς Ἀθηναίους
 ἐγένετο. δεκάτῳ δ' ἔτει μετ' αὐτὴν αὖθις ὁ βάρβαρος τῷ 2
 10 μεγάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε. καὶ με-
 γάλου κινδύνου ἐπικρεμασθέντος οἱ τε Λακεδαιμόνιοι τῶν συμ-
 πολεμησάντων Ἑλλήνων ἠγήσαντο δυνάμει προύχοντες, καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν
 πόλιν καὶ ἀνασκευαστάμενοι ἐς τὰς νυκτὸς ἐσβάντες ναυτικοὶ
 15 ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπώσάμενοι τὸν βάρβαρον ὕστερον οὐ πολλῶ
 διεκρίθησαν πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους οἱ τε ἀπο-
 στάντες βασιλέως Ἑλλήνων καὶ οἱ συμπολεμήσαντες· δυνάμει
 γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη· ἴσχυον γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, 2:57:3
 οἱ δὲ ναυσί. καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία, 3
 ἔπειτα δὲ διενεχθέντες [οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι] ἐπο-

AC. 2 codd. παλαιτάτου. Cf. ad p. 1. 10. Mox libri ἐν-
 νομήθη. Vid. Wecklein, *Cur. epigr.* p. 33 sqq. 4 & ἀφ' οὗ A.
 & M. Cf. *Stud.* p. 6. 8 codd. ἡ ἐν Μικραθῶνι. Cf. *Stud.* l. 1.
 18 διεφάνη. Certatim vv. dd. post Stephanum ei. δὴ ἐφάνη. Sed
 vid. quae scripsi *Mnem.* I (N. S.) p. 73. 20 οἱ-Ἀθηναῖοι del. Cob.

AE. 2 ἡννομήθη. Vid. infra c. 126 sq. et Herod. V 68. 72.
 5 χρωῶνται, ex quo Lycurgus leges tulit c. a. 820. Herod. I 65.
 Plut. Lyc. 2 sq., Isocr. XII 177. 8 Μικραθῶνι: a. 490. 10 ἦλθε.
 Xerxes profectus a. 481, sequenti anno victus est ad Salaminem.

λέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινές που δικσταίεν, πρὸς τούτους ἤδη ἐχώρου. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τόνδε αἰὶ τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἢ ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφισταμένοις εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολεμικὰ καὶ 5 ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιοῦμενοι.

XIX. Καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμμάχους ἠγοῦντο, κατ' ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσιν [αὐτοῖς] μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολιτεύσουσι θεραπεύοντες, Ἄθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες, 10 πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἢ ἰδία παρασκευὴ μείζων ἢ ὡς τὰ κράτιστά ποτε μετ' ἀκραιφνοῦς τῆς ξυμμαχίας ἦνθησαν.

XX. Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ἦνρον, χαλεπὰ ὄντα 15
 τῶν πᾶντων ἐξῆς τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν προγεγενημένων, καὶ ἦν ἐπιχώρια σφίσιν ἢ, ὅμως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἄθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος

AC. 5 πολεμικὰ (bellica) restitui pro πολέμια (hostilia) idem alibi facturus (Stud. 16), licet haud ignorem Stahlium aliud statuere utriusque adiectivi discrimen, quod tamen verum esse mihi quidem neutiquam persuasit. „Τὰ πολεμικὰ, ait, ad belli usum, τὰ πολέμια ad pugnandi virtutem videntur pertinere.“ Scire igitur, ut hoc utar, velim. quid significet πολεμικὴ ἕρετή apud Xenophontem Hellen. VI 1, 4. 9 αὐτοῖς expr. Cob. πολιτεύσουσι CF. reliqui πολιτεύσωσι. Post curandi verba ubique praetuli futurum. 17 ὅμως auctore Cobeto scripsi pro ὁμοίως. idem repositurus loco aequae vitioso VII 68, 3, quem opposuit Stahl. Scio ὁμοίως intellegi posse. sed utraque vox primitiva notione minus distinguitur quam usu, qui huiusmodi locis requirit ὅμως.

Singula deinceps argumenta pro...

Ἰππαρχον οἶονται ὑφ' Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον
 ὄντα ἀποθανεῖν καὶ οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἰππίας μὲν πρεσβύτατος
 ὢν ἦρχε τῶν Πεισιστράτου υἱέων [Ἰππαρχος δὲ καὶ Θεσ-
 σαλὸς ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ], ὑποτοπήσαντες δὲ τι ἐκείνῃ τῇ
 5 ἡμέρᾳ ^{ἐν μίᾳ αὐτῆς ἡμέρᾳ} καὶ παραχρῆμα Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῶν
 Ξυνειδῶτων σφίσιν Ἰππίᾳ μεμνηῦσθαι τοῦ μὲν ἀπέσχοντο ὡς
 προειδότες, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι δράσαντές τι καὶ
 κινδυνεῦσαι, τῷ Ἰππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ Λεωκόριον
 καλούμενον τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι ἀπέκτει-

10 ναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα καὶ οὐ χρόνῳ δ
 ἀμνηστούμενα καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς οἶονται, ὥσπερ
 τοὺς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι
 ἐκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν, καὶ τὸν Πιτανάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι,
 ὃς οὐδ' ἐγένετο πώποτε. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ
 15 ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τὰ ἐτοῖμα μᾶλλον τρέπονται.

XXI. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμηρίων ὅμως τοιαῦτα
 ἂν τις νομίζων μάλιστα ἂ διήλθον οὐχ ἀμαρτάνοι, καὶ οὔτε
 ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ μείζον κοσμοῦντες

AC. 2. 3 malim cum Cobeto ἦρχε πρεσβύτατος ὢν. 3, 4. Se-
 clusa exp. Cob. 7 Contra Cob. expungentem v. πρὶν ξυλληφθῆ-
 ναι disputat Stahl AC, p. xxx. Abesse tamen malim.

AE. 1 Ἰππαρχον κτέ. Fusius eandem rem demonstrat infra
 VI 54. Cf. Herod. V. 55 et qui animose contra Th. disputat
 Cobet Mnem. XI p. 341 sqq. 8 Λεωκόριον. Cf. Cic. N. D. III 19,
 Dyer, *Ancient Athens* p. 57 et 247. 12 μιᾷ ψήφῳ πρ. Cf. 40,
 5. Carpitur Herod. VI 57, 5. Cf. Cobet. l. l. 13 λόχον. Herod.
 IX 53, 2, qui tamen rectius δῆμον Pitanen vocat III 55, 2.
 Cf. Pausanias III 16, 9. 18 ἐπὶ - κοσμ., in maius celebrantes
 Sall. Iug. 73. Cf. Pind. Nem. VII 20.

οἷς ἡ αὐτοῦ

μαῖλλον πιστεῦων, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ
 προσαγωγότερον τῆ ἀκράσει ἢ ἀληθέστερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα
 καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου [αὐτῶν] ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες
 ἐκνευικηκότα, ἠϋρῆσθαι δ' ἠγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων
 2 σημείων ὡς παλαιὰ εἶναι ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, 5
 κλίπερ τῶν ἀνθρώπων ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι τὸν παρόντα αἰεὶ
 μέγιστον κρινόντων, παυσταμένων δὲ τὰρχαῖα μαῖλλον ἠκυμα-
 ζόντων, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει ὅμως μείζων
 γεγενημένους αὐτῶν.

XXII. Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι ἢ μέλλοντες 10
 πολεμήσειν ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκριβείαν
 αὐτὴν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν ἐμοὶ τε ὧν αὐτὸς
 ἤκουσα καὶ τοῖς ἄλλοθεν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν· ὡς δ'
 ἂν ἐδόκου ἐμοὶ ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα
 μάλιστ' εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς ξυμπάσης γνώ- 15
 2 μης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἶρηται· τὰ δ' ἔργα τῶν
 πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος [πυ-
 θανόμενος] ἠξίωσα γράφειν οὐδ' ὡς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ' οἷς τε
 3 αὐτὸς παρῆ καὶ [παρὰ] τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβείᾳ
 4 περὶ ἐκάστου ἐπεξεληθῶν· ἐπιπόνως δ' ἠύρισκετο, διότι οἱ παρ- 20
 ὄντες τοῖς ἔργοις ἐκάστοις οὐ ταῦτ' ἀπερὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον,
 ἀλλ' ὡς ἐκατέρων τις εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ ἐς μὲν
 ἀκράσειν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται,
 ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ

AC. 3 αὐτῶν ob alienam sedem mihi suspectum. 7 τὰ ἀρ-
 χαῖα codd. Cf. Stud. p. 115. 12 αὐτὴν. M. αὐτῶν. 19 Vulg. παρῆν.

AE. 23 μυθῶδες. Opponit operis sui veritatem fabulosis histo-
 riis τῶν λογογράφων, fortasse etiam Herodoto. Cf. mox ἀγώνισμα.

τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον τοιούτων καὶ παραπλησίω ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ ἀρκούντως ἔξει, κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρήμα [ἀκούειν] ξύγκειται.

- 5 XXIII. Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν, καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαι καὶ πεζομαχίαι ταχέϊα τὴν κρίσιν ἔσχε. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκος τε μέγα πρῶτον, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. οὔτε γὰρ πόλεις 2 / 170
- 10 τσοσιδε ληφθεῖται ἠρημόθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δ' αἱ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον ἀλισκόμεναι), οὔτε φυγαὶ τσοσιδε ἀνθρώπων καὶ φόνος, ὁ μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν. τὰ τε πρότερον ἀκοῆ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ στα- 3

AC. 4 ut suspectum notavi ἀκούειν, quia nec legitur in optimo cod. Flor. Dionysii Hal. h. l. citantis *de verb. comp.* p. 165, nec lectum esse videtur a Polybio, Quintiliano, Plinio. Facile a lectore propter praegressum ἀκράσιν interpretandi causa addi potuit. Cf. *Stud.* p. 7.

AE. 1, 2 Cf. II 48, 3 et Tacit. Ann. IV 33. 6 Μηδικόν. Respicitur solum bellum alterum. Schol. ναυμαχίαι δύο ἐν Ἀρτεμισίῳ ἐν Σαλαμῖνι, πεζομαχίαι δύο ἐν Πύλαις ἐν Πλαταιαῖς. Usus numeri dualis supervacaneum reddit ἴσαι ante πεζομαχίαι, quod iniuria additum malit Classen. 8 ξυνηνέχθη γενέσθαι. Thucydidi proprius est hic scribendi usus. Alii scriptores Attici scribere solent ξυνέβη γενέσθαι. Cf. supra cap. 1: ξυμβαίνει πιστεῦσαι. Herodoteum est συνήνεκε vel συνηνείχθη γενέσθαι. 11 ἀντιπολεμούντων, velut Plataea, Mytilene, Tyrea. Cf. III 68, 50, IV 57. ib. οἰκήτορας μετ., ut Aegina, Potidaea, Anactorium, Scione, Melos II 70, IV 49, V 32. 116. 13 φόνος - πόλεμον, ut Plataeae II 5, III 68 et Meli V 116. — στασιάζειν, ut Corcyrae, Megaris, Sami. Cf. III 81 sqq., IV 47, VIII 21.

νιώτερον βεβαιούμενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοὶ τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα 5 βλάβασα καὶ μέρος τι φθείρασα [ἢ] λοιμῶδης νόσος· ταῦτα 4 γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι λύσαντες τὰς τριακον- τούτεις σπονδὰς αἱ αὐτοῖς ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας ἄλλωσιν. 5 διότι δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτίαις προύγραψα πρῶτον καὶ τὰς δια- 10 φοράς, τοῦ μή τινα ζητῆσαι ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, 6 ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ τοὺς Ἀθηναίους ἡγοῦμαι μεγάλους γιγνομένους καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν· αἱ δ' ἐς τὸ Φανερόν λεγόμεναι [αι- 15 τῖαι] αἱ δ' ἦσαν ἐκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν.

XXIV. Ἐπίδαμνος ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι (ἐς) τὸν Ἴόνιον κόλπον· προσοικουσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρ-
βαροι.

AC. 10 Libri προέγραψα. Constanti norma πρό cum aug- mento scribam per crasin, quam longe plurimis locis libri serva- runt. Cf. Stud. p. 116. 18 ἐς add. Krüger e Demetrio περι- ἔρμ. p. 199, confirmante usu. 19 αὐτῇ? an delendum? Stud. p. 7.

AE. 1 σεισμῶν. Cf. II 8, III 87. 89, IV 52, V 45. 50. VI 95, VIII 6. 41. 3 ἐκλείψεις II 28, IV 52. 8, 9 τριακ. σπονδὰς. Foedus tricennale ictum est Ol. 83, 3, a. 445. Cf. 115. 18 Ἐπίδαμνος, Romanis Dyrrhachium, hodie Durazzo dicta, condita est a. 627. 19 Ἴόνιον: i. e. Hadriam (ὁ Ἀδρίας ap. Herod.). Cf. Diod. XII 30. Κόλπος saepe omittitur. Cf. Stud. p. 7.

βαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπέκισαν μὲν Κορκυραῖοι, 2
 οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φαλῖος Ἐρατοκλείδου, Κορινθίος γένος,
 τῶν ἀφ' Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς
 μητροπόλεως κατακληθεῖς. ξυνώκισαν δὲ καὶ Κορινθίων τινὲς
 5 καὶ τοῦ ἄλλου Δωρικοῦ γένους. προσελθόντος δὲ τοῦ χρόνου 3
 ἐγένετο [ἢ τῶν Ἐπιδάμνιων πόλις] ^{δι' ἡμετέρας ἐστὶ πόλις} μεγάλη καὶ πολυάνθρω-
 πος. στασιάσαντες δ' ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλὰ, ὡς λέγεται, 4
 ἀπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν καὶ
 τῆς δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ 5
 10 τοῦδε τοῦ πολέμου ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατοὺς,
 οἱ δ' ἐπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλήζοντο τοὺς ἐν τῇ
 πόλει κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δ' [ἐν τῇ πόλει 6
 ὄντες Ἐπιδάμνιοι] ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κόρ-
 κυρην πρέσβεις ὡς μητρόπολιν οὔσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς πε-
 15 ριορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι
 σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλύσαι. ταῦτα 7
 δ' ἰκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραῖον ἐδέοντο. οἱ δὲ Κορ-
 κυραῖοι τὴν ἰκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμ-
 ψαν.
 = τοὺς ἰκέτας c 24:3 Κορ. ὑπερ. τῆν πᾶσι

AC. 4 libri κατακληθεῖς, confirmante Scholiasta: τὸ κατα-
 κληθεῖς κυρίως εἶπεν' ἀπὸ γὰρ μειζόνων τῶν Ἡρακλειδῶν, *Polyb 26*
 ὡς περ ἀνακληθεῖς ἀπ' ἐλασσόνων λέγεται. Quod credat qui *Philo 1*
 possit. Ego nondum repudio quod conieci Stud. p. 135 παρα- *Philo 1st*
 κληθεῖς, s. κληθείς. 6 inclusa del. Stahl. 11 ἀπελθόντες *in them*
 codd. Corr. Haase. 12, 13 inclusa del. Cobet.

AE. 3 τῶν ἀφ' Ἡρ., e Bacchiadis, ut putant: cf. VI 3, 2.
 4 μητροπόλεως. De necessitudine inter patriam maiorem et col-
 oniam cf. 25, 4; 34, 1; 38, 2; 56, 2; III 114; V extr.; VI 18;
 Herod. VIII 22; Polyb. XXXI 20, 12.

XXV. Γινόντες δ' οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κορκύρας τιμωρίαν οὐσαν ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήρνοντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῶντο ἀπ' αὐτῶν πορίζεσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι καὶ 5
 2 ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. * ἔλθόντες δ' οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον κατὰ τὸ μνυτεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν [διαφθειρομένους, ⁹⁹ 3 ἀλλ' ἐπαμῦναι. Κορινθιοὶ δὲ κατὰ τε τὸ δίκαιον ὑπεδέξαντο 10 τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἥσσον ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποικίαν ἢ Κορκυραίων, ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν Κορκυραίων, ὅτι 4 αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἀποικοί, οὔτε [γὰρ] ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα οὔτε Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι, πε- 15 ριφρονοῦντες δ' αὐτοὺς καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ'

Καὶ ἡγεμόνας

AC. 5 ποιεῖσθαι Corr. Cobet. 13 vulgo ἄποικοι' οὔτε γὰρ. Emendavit Badham Mnemos. I p. 283, in reliquis non audiendus. 14 γέρα. Aliud legit Diod. Sic. XII 30: διὰ τὸ μόνους τῶν ἀποίκων μὴ πέμπειν τὰ κατειρισμένα ἱερεῖα τῇ μητροπόλει. 16 nihil novandum esse duxi, haec v. satis tueri ratus locum Herod. III 57, 2: θησαυρὸς ἀνακέεται ἁμῶτα τοῖσι πλουσιωτάτοις, ubi vid. Steinii adn. Frustra κὰν pro καὶ Huennekes, ἁμοίᾳ vel ἁμοῖοι Stahl et Kratz coniecerunt. Καὶ-καὶ, cum-tum.

AE. 14 γέρα. Schol. τὰς τιμὰς καὶ προεδρίας. 15 προκατ. Schol. τουτέστι διδόντες τὰς ἀπαρχὰς (sc. πρότερον ἢ τοῖς ἄλλοις) ἔθος γὰρ ἦν ἀρχιερέας ἐκ τῆς μητροπόλεως λαμβάνειν. 16 περιφρονοῦντες, i. e. ὑπερφρ. Cf. Arist. Nub. 225 sq.

ΣΩΚΡ. ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.

ΣΤΡΕΨ. ἔπειτ' ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς;

ἐν τῇ αὐτῇ σελήνῃ ἡ Βελγία τῶν αὐτῶν
καὶ τῶν
"Dorona"

ἐκείνον τὸν χρόνον ὁμοῖα τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις καὶ
τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι, ναυτικῶ δὲ καὶ πολὺ
προέχειν ἔστιν ὅτε ἐπαιρόμενοι, καὶ κατὰ τὴν τῶν Φαια-
κων προενοίησιν τῆς Κορκύρας κλέος ἐχόντων τὰ περὶ τὰς
5 ναῦς. ἢ καὶ μᾶλλον ἐξηρτύοντο τὸ ναυτικὸν καὶ ἦσαν οὐκ
ἀδύνατοι· τριῆρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον αὐτοῖς
ὅτε ἤρχοντο πολεμεῖν.

Κεῖν δ.

XXVI. Πάντων οὖν τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ Κο-
ρίνθιοι ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφέλειαν, οἰ-
10 κήτορά τε τὸν βουλούμενον ἵεναι κελεύοντες καὶ Ἀμπρακιωτῶν
καὶ Λευκαδίων καὶ ἐαυτῶν Φρουροῦς. ἐπορευθήσαν δὲ περὶ 2
ἐς Ἀπολλωνίαν, Κορινθίων οὖσαν ἀποικίαν, δέει τῶν Κορκυ-
ραίων μὴ κωλύονται ὑπ' αὐτῶν κατὰ θάλασσαν περαιούμε-
νοι. Κορκυραῖοι δ' ἐπειδὴ ἦσθοντο τοὺς τε οἰκήτορας καὶ Φρου- 3
15 ροὺς ἦκοντας ἐς τὴν Ἐπίδαμνον τὴν τε ἀποικίαν Κορινθίοις
δεδομένην, ἐχαλέπαινον· καὶ πλεύσαντες εὐθύς πέντε καὶ
εἴκοσι ναυσὶ [καὶ ὕστερον ἐτέρῳ στόλῳ] τοὺς τε Φεύγοντας
ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτοὺς (ἦλθον γὰρ ἐς τὴν
Κόρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων Φυγάδες, τάφους τε ἐπιδει-
20 κνύντες καὶ ξυγγένειαν, ἣν προῖσχύομενοι ἐδέοντο σφᾶς κατὰ-
γειν) τοὺς τε Φρουροὺς οὓς Κορίνθιοι ἔπειψαν καὶ τοὺς οἰκή-
τορας ἀποπέμπειν. οἱ δ' Ἐπιδαμνιοὶ οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν. 4

AC. 3 ἔστιν ὅτε ferri posse videtur, nec latet ἐς τότε, quod
ci. Badh. 17 inclusa delevi, quae videtur simplicissima ratio
corrigenendi h. l., cuius difficultates exposui, non expedivi Stud.
p. 7. Interpolationem provocavit εὐθύς.

AE. 3 ἐπαιρόμενοι praegnantur usurpatum: iactantes. 12 Ἀπο-
λωνίαν. Strab. VII p. 316: κτίσμα Κορινθίων καὶ Κορκυραίων.

ε 26 εἰς τὴν Ἐπίδαμνον τὴν τε ἀποικίαν Κορινθίοις
δεδομένην καὶ τῶν Κορκυραίων οὓς Κορίνθιοι ἔπειψαν καὶ τοὺς οἰκή-
τορας ἀποπέμπειν.

ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτούς οἱ Κορκυραῖοι τεσσαράκοντα
 ναυσὶ μετὰ τῶν Φυγάδων ὡς κατάξοντες, καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς
 5 προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ τὴν πόλιν προεἰπόν τε τὸν
 βουλόμενον καὶ τοὺς ξένους / ἀπαθείς ἀπιέναι, εἰ δὲ μή, ὡς
 πολεμίους χρήσεσθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπέειθοντο, οἱ μὲν Κορκυραῖοι 5
 (ἔστι δ' ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν.

XXVII. Κορίνθιοι δ', ὡς αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἦλ-
 θον ἄγγελοι ὅτι πολιορκοῦνται, παρεσκευάζοντο στρατίαν, καὶ
 ἅμα [ἀποικίαν] ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἐκήρυσσον ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ
 ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον ἵναί. εἰ δὲ τις τὸ παραυτίκα μὲν μὴ 10
 ἐθέλοι ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ [βούλεται] τῆς ἀποικίας, πεν-
 τήκοντα δραχμὰς καταθέντα Κορινθίας μένειν. ἦσαν δὲ καὶ
 2 οἱ πλείοντες πολλοὶ καὶ οἱ τὰργύριον καταβάλλοντες. ἐδεήθη-
 σαν δὲ καὶ τῶν Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ
 ἄρα κωλύοιντο ὑπὸ Κορκυραίων πλεῖν· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο 15
 αὐτοῖς ὀκτὼ ναυσὶ ξυμπλεῖν, καὶ Παλῆς Κεφαλλήνων τέσ-
 σαρσι. καὶ Ἐπιδουρίων ἐδεήθησαν, οἱ παρέσχον πέντε, Ἐρ-
 μιονῆς δὲ μίαν καὶ Τροιζήνιοι δύο, Λευκάδιοι δὲ δέκα καὶ

AC. 9 et 11 inclusa delevit Cobet. cui in versu sequenti
 expungenti Κορινθίας, Attico lectori haud inutile additamentum,
 non obtemperandum esse duxi. 14 ξυμπροπέμψειν male libri
 meliores.

AE. 9, 10 ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, τοῖς Ἐπιδαμνίοις δηλονότι.
 Scholiasta. 12 Κορινθίας. Drachma Corinthiaca. eadem quae Aegi-
 netica, παχεῖα audiebat, Attica λεπτή. Haec sex, illa decem
 obolos Atticos valebat. 16 Κεφαλλήνων insula, hodie Cephalo-
 nia. colonia Corinthiorum (II 30, 2) et Coreyraeorum (Plut.
 Them. 21). 18 Λευκάδιοι. Insula dicta olim Λευκάς, hodie
 Λευκαδία. Cf. III 94, 1.

Ἀμπρακιδῶται ὀκτώ. Θηβαίους δὲ χρήματα ἤτησαν καὶ Φλι-
σίους, Ἡλείους δὲ ναῦς τε κενὰς καὶ χρήματα. αὐτῶν
δὲ Κορινθίων νῆες παρεσκευάζοντο τριάκοντα καὶ τρισχίλιοι
ὀπλίται.

- 5 XXVIII. Ἐπειδὴ δ' ἐπέθοντο οἱ Κορκυραῖοι τὴν παρα-
σκευὴν, ἐλθόντες ἐς Κόρινθον μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Σικω-
νίων πρέσβειων, οὓς πρέλαβον, ἐκέλευον Κορινθίους τοὺς ἐν
'Επιδάμνῳ [Φρουρούς τε καὶ οἰκήτορας] ἀπάγειν, ὡς οὐ μετὸν
αὐτοῖς Ἐπιδάμνου. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον δοῦ- 2
10 ναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς ἂν ἀμφοτέροι ξυμβῶ-
σιν· ὀποτέρων δ' ἂν δικασθῆ εἶναι τὴν ἀποικίαν, τούτους
κρατεῖν. ἤθελον δὲ καὶ τῶ ἐν Δελφοῖς μαντεῖῳ ἐπιτρέψαι. 3
πόλεμον δ' οὐκ εἶων ποιεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ἀναγκασθή-
σεσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, Φίλους παιεῖσθαι οὓς οὐ
15 βούλονται, ἐτέρους τῶν νῦν ὄντων μᾶλλον, ὠφελείας ἕνεκα. 4
οἱ δὲ Κορινθιοὶ ἀπεκρίνχτο αὐτοῖς, ἦν τάς τε ναῦς καὶ τοὺς
βαρβάρους ἀπ' Ἐπιδάμνου ἀπαγάγωσι, βουλευέσθαι· πρό-
τερον δὲ οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς μὲν πολιςκρεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ
δικάζεσθαι. Κορκυραῖοι δ' ἀντέλεγον, ἦν κἀκεῖνοι τοὺς ἐν 5
20 Ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσιν ταῦτα· ἐτοῖμοι δ' εἶναι καὶ
ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς [δὲ] ποιήσασθαι
ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται.

AC. 14 ἔφασαν, quod expungendum suspicatus est Krüger, etsi non prorsus necessarium videtur. non tamen sine duritie quadam abes-
set. 15 vulgo ὠφελείας. Ubique alteram formam praetuli, quae sola certam habet auctoritatem. Illa ne apud poetas quidem reperitur.
17 ἀπάγωσι male libri meliores. 19 καὶ ἐκεῖνοι codd. Cf. Stud. p. 115.

AE. 15 τῶν νῦν ὄντων. Intellege Peloponnesios. Cf. § 1.

Μ. Δ. Δ. Δ. Δ. = *κεῖν* ἢ γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐπισημῶν μ.

XXIX. Κορινθιοὶ δ' οὐδὲν τούτων ὑπήκουον, ἀλλ' ἐπειδὴ
 πλήρεις αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες καὶ οἱ ξυμμηχοὶ παρήσαν,
 προπέμφσαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προερούντα Κορκυ-
 ραίοις, * ἄραντες ἐβδομήκοντα νηυσὶ καὶ πέντε δισχιλίοις τε
 2 ὀπλίταις ἔπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον, Κορκυραίοις ἐναντίῃ 5
 2 πολεμῆσόντες· ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν Ἀριστεύς ὁ Πε-
 λλίου καὶ Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάν-
 θους, τοῦ δὲ πεζοῦ Ἀρχέτιμος τε ὁ Εὐρυτίμου καὶ Ἰσαρχί-
 3 δας ὁ Ἰσάρχου. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀκτιῷ τῆς Ἀνακτο-
 ρίας [γῆς], οὗ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ 10
 στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, οἱ Κορκυραῖοι κήρυκά τε
 πρὸυπέμφσαν αὐτοῖς ἐν ἀκατίῳ ἀπερούντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς
 καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν, ζεύξαντές τε τὰς παλαιὰς
 4 ὥστε πλοῖμους εἶναι καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαντες. ὡς δ'
 ὁ κῆρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρηναῖον παρὰ τῶν Κορινθίων 15
 καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο οὔσαι ὀγδοήκοντα (τεσσαρα-
 κόντα γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρκουν), ἀνταναγαγόμενοι καὶ

AC. 3 πρότερον exp. Cobet V. L. p. 430. At cf. v. c. Aristoph. Eccl. 1018. 4 πέντε δισχιλίοις τε. An forte πεντακισχιλίοις? Ita haec melius concinerent et cum iis quae leguntur cap. 27 extr. et cum Diodore XII 31 scribenti: οἱ μὲν οὖν Κορινθιοὶ ἔχοντες ναῦς ἐβδομήκοντα - ἐπέπλευσαν. Stud. p. 8. Cf. AE. 10 γῆς abesse malim. 17 libri ἀνταναγόμενοι. Corr. Classen.

AE. 4 suspicatur Schol. partem hoplitarum memoratorum cap. 27 extr. aliorum esse adhibitam. Cf. AC. 13 ζεύξαντες. Schol. τὰς μὲν ἔξευξαν διαλελυμένας καὶ ζυγμάτων προσδηθείσας εἰς συνοχὴν. ζυγώματα δὲ καλοῦνται τὰ ξύλα ἀπὸ τοῦ (ins. ἑτέρου) τοίχου τῆς νεῶς πρὸς τὸν ἕτερον διατείνοντα. Itaque ζευγύναι plus est quam ἐπισκευάζειν. 16 τεσσαράκοντα. Cf. 26. 4.

παραταξάμενοι *ἐναυμάχησαν*· καὶ ἐνίκησαν οἱ Κορκυραῖοι παρὰ 5
 πολὺ καὶ ναῦς πεντεκαίδεκα διέφθειραν τῶν Κορινθίων. τῇ δ'
 αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορ-
 κούντας παραστήσασθαι *ὁμολογία* ὥστε τοὺς μὲν ἐπήλυδας 26, 3
 5 ἀποδόσθαι, Κορινθίους δὲ δῆσαντας ἔχειν ἕως ἂν ἄλλο τι δόξῃ.
 XXX. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ Κορκυραῖοι τροπαῖον
 στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ τῆς Κορκύρας ἀκρατηρίῳ τοὺς
 μὲν ἄλλους οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν, Κορινθίους
 δὲ δῆσαντες εἶχον. ὕστερον δέ, ἐπειδὴ οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ 2
 10 ξύμμαχοι ἠσημένοι ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, τῆς
 θαλάσσης ἀπάσης ἐκράτουν τῆς κατ' ἐκεῖνα τὰ χωρία οἱ
 Κορκυραῖοι, καὶ πλεύσαντες εἰς Λευκάδα τὴν Κορινθίων ἀποικίαν
 τῆς γῆς ἔτεμον καὶ Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίνειον ἐνέ-
 πρησαν, ὅτι ναῦς καὶ χρήματα παρέσχον Κορινθίοις. τοῦ τε 3
 15 χρόνου τὸν πλεῖστον μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς
 θαλάσσης καὶ τοὺς τῶν Κορινθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες
 ἔφθειρον, μέχρι οὗ Κορίνθιοι περιόντι τῷ θέρει πέμψαντες
 ναῦς καὶ στρατιάν, ἐπεὶ σφῶν οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρα-
 τοπεδεύοντο ἐπ' Ἀκτίῳ καὶ περὶ [τὸ] Χειμέριον τῆς Θεσπρω- 4
 20 τίδος, Φυλακῆς ἕνεκα τῆς τε Λευκάδος καὶ τῶν ἄλλων πο-
 λεων ὅσαι σφίσι φίλαι ἦσαν. ἀντιστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ 4
 Κορκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ ναυσὶ τε καὶ πεζῶ. ἐπέπλεον

AC. 17 περιόντι solus F, ceteri περιόντι, ut interdum pro
 illo dixerunt comici, et περιέναι pro περιέναι. De περιόντι a
 verbo περιέναι ducto cogitari nequit.

AE. 7 Λευκίμμη, apud Strabonem et Ptolemaeum Λεύκιμμα,
 hodie Λεύκιμο. 8 οὓς ἔλαβον. ἐν τῇ ναυμαχίᾳ sc., non Epi-
 damni.

τε οὐδέτεροι ἀλλήλοις, ἀλλὰ τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου ἐκάτεροι.

2034/35
 § 7x γει
 XXXI. Τὸν δ' ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν ὕστερον οἱ Κορίνθιοι ὄργη^{δὲ} Φέροντες τὸν πρὸς Κορκυραίους πόλεμον ἐναυπηγοῦντο καὶ παρεσκευάζοντο τὰ κράτιστα 5 νεῶν στόλον, ἐκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες καὶ τῆς 2 ἄλλης Ἑλλάδος ἐρέτας, μισθῷ πείθοντες. * πυνθανόμενοι δ' οἱ Κορκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβούντο, καὶ (ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἔσπονδοι οὐδ' ἐσεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτ' ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς οὔτ' ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) 10 ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθούσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχοὺς γενέσθαι καὶ ὠφέλειάν τινα πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεσθαι. 3 οἱ δὲ Κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρεσβευτούμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κορκυραίων ναυτικῷ | τὸ αὐτῶν προσγεγόμενον ἐμπόδιον γένηται θέσθαι 15 τὸν πόλεμον ἢ βούλονται. καταστάσης δ' ἐκκλησίας ἐς ἀν- 4 τιλογίαν ἦλθον. καὶ οἱ μὲν Κορκυραῖοι ἔλεξαν τοιαύδε.

καὶ 7x
 και
 αὐτῶν
 XXXII. „Δίκαιον, ὧ Ἀθηναῖοι, τοὺς μὴτ' εὐεργεσίας μεγάλης μῆτε ξυμμαχίας προυφειλομένης ἦκοντας παρὰ τοὺς πέλας ἐπικουρίας, [ὥσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν] δεησομένους ἀναδι- 20 δάξαι πρῶτον, μάλιστα μὲν ὡς καὶ ξύμφορα δέονται, εἰ δὲ μὴ, ὅτι γε οὐκ ἐπιζήμια, ἔπειτα δ' ὡς καὶ τὴν χάριν βέβαιον ἔξουσιν· εἰ δὲ τούτων μηδὲν σφῆς καταστήσουσι, μὴ

AC. 15 αὐτῶν optimi libri: variam lectionem Ἀττικὴν receptam a plerisque glossema esse docuit Elmsley ad Bacch. 959, collato loco I 136, 1. 20 verba ὥσπερ - νῦν suspecta Cobeto V. L. p. 428.

AE. 2 χειμῶνος, a. 434.

ὀργίζεσθαι ἢ ἀτυχεῶσι. Κορκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας
 τῆς αἰτήσεως καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχρῶν ὑμῖν παρέξεσθαι
 ἀπέστειλαν ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ ταῦτό ἐπιτήδευμα πρὸς τε 3
 ὑμᾶς ἐς τὴν ^{δεξιὰν} χρεῖαν ἡμῖν ἀλογον^{fr-consequant} καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ^{ἡμῶν}
 5 ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον. ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενός πω ἐν 4
 τῷ πρὸ τοῦ ἐκούσιοι γενόμενοι νῦν ἄλλων τοῦτο δεησόμενοι
 ἤκομεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν παρόντα πόλεμον [Κορινθίων] ἐρήμοι
 δι' αὐτὸ καθέσταμεν. καὶ περιέστηκεν ἡ δοκοῦσα ἡμῶν πρό-
 τερον σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας
 10 γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια Φαινομένη.
 τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ κατὰ μόνας ἀπεω- 5
 σάμεθα Κορινθίους· ἐπειδὴ δὲ μείζονι παρασκευῇ ἀπὸ Πελο-
 ποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὤρμηται καὶ
 ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ὄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περι-
 15 γενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς,
 ἀνάγκη καὶ ὑμῶν καὶ ἄλλου παντὸς ἐπικουρίας δεῖσθαι, καὶ
 ξυγγνώμη, εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἀμαρτίας
 τῇ πρότερον ἀπραγμοσύνῃ ἐναντία τολμῶμεν.

XXXIII. „Γενήσεται δ' ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἢ ξυντυ-
 20 χία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας, πρῶτον μὲν ὅτι ἀδι-
 κουμένοις καὶ οὐχ ἑτέροις βλάπτουσι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε,
 ἔπειτα περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι ὡς ἂν
 μάλιστα μετ' ἀειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν καταθεῖσθε, ^{κατὰ δὲ τὸ}

AC. 3 ante vocalem malim ταῦτόν. Cf. Stud. p. 132.
 4 Stud. p. 9 ci. ἄλογον ὄν, omissum participium a pedestri
 oratione abiudicans. Nec vitii immunes habeo locos 106, 1;
 140, 4; II 86, 3. 7 Κορινθίων exp. Cob. 9 τῶν πέλας malim
 cum Elmsleyo ad Med. 85. 23 libri κατὰθησθε. Corr. Bekker.

2 ναυτικόν τε κεκτήμεθα πλὴν τοῦ παρ' ὑμῖν πλεῖστον. καὶ σκέψασθε τίς εὐπραγία σπανιωτέρα ἢ τίς τοῖς πολεμίοις λυπηροτέρα, εἰ ἦν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν αὐτεπάγγελτος, ἄνευ κινδύνων καὶ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτὴν 5 καὶ προσέτι φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλοὺς ἀρετὴν, οἷς δ' ἐπαμνεῖτε χάριν, ὑμῖν δ' αὐτοῖς ἰσχύν· ἃ ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη, καὶ ὀλίγοι ξυμμαχίας δεόμενοι οἷς ἐπικαλοῦνται ἀσφάλειαν καὶ κόσμον οὐχ ἥσσαν διδόν-

3 τες ἢ ληψόμενοι παραγίγνονται. τὸν δὲ πόλεμον, δι' ὄνπερ 10 χρήσιμοι ἂν εἶμεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἶεται ἔσσεσθαι, γνώμης ἀμαρτάνει καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς Λακεδαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησίοντας καὶ τοὺς Κορινθίους δυναμένους/παρ' αὐτοῖς καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας καὶ προκαταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθρῳ κατ' 15 αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων στῶμεν μηδὲ δυσὶν φθάσαι] ἀμαρτῶ-

4 σιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ἡμέτερον δ' αὖ ἔργον προτερῆσαι, τῶν μὲν δίδόντων, ὑμῶν δὲ δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν, καὶ προεπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν.

AC. 2 εὐπραξία libri. Correxī e Photio s. v. pag. 233 ed. Naber. 11 libri εἶημεν. Cf. Stud. p. 112. 14 sqq. Locus valde impeditus, quem non expeditit Badham Mnem. III p. 375 rescribendo προκαταλαμβάνοντας ὑμᾶς ἐς τὴν ἡμετέραν ἐπιχείρησιν. Vetat enim locus 36, 3: καὶ Κορινθίων ἡμᾶς προκαταλήψονται, ut taceam ita addendum fuisse λόγοις aut simile quid. (Cf. Dem. p. 397, 3). Coreyraeorum legati sic poterant ratio-cinari: Corinthii nunc nos priores aggređiendo viam sibi sternunt ad vos invadendos, ne communi odio iungamur adversus ipsos. Quod si iam nunc fecerimus, accidet, ut nullum vobis deinde ab

cf 226: 3

κεκτισθ' ἐπ. φθασαι κτλ

δυσὶν s. ἐκείνῳ 2

226: 3

XXXIV. „Ἦν δὲ λέγωσιν ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι, μαθόντων ὡς πᾶσα ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δ' ἀλλοτριούται· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ δουλοῖ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ τοῖς λειπομένοις 5 εἶναι ἐκπέμπονται. ὡς δ' ἠδίκουν σαφές ἐστι. προκληθέντες 2 γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ ἐβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τι 3 τεκμήριον ἃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ξυγγενεῖς δρῶσιν, ὥστε ἀπάτη τε μὴ παράγεσθαι ὑπ' αὐτῶν, δεομένοις τε ἐκ τοῦ εὐθέος μὴ 10 ὑπουργεῖν· ὁ γὰρ ἐλαχίστας τὰς μεταμελείας ἐκ τοῦ χαριζέσθαι τοῖς ἐναντιοῖς λαμβάνων ἀσφαλέστατος ἂν διατελοῖη.

XXXV. „Λύσετε δ' οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς δεχόμενοι ἡμᾶς μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους. εἴρηται γὰρ ἐν 2 αὐταῖς, τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἧτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ, 15 ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους ἂν ἀρέσκηται ἐλθεῖν. καὶ δεῖνδον εἰ 3 τοῖσδε μὲν ἀπὸ τε τῶν ἐνσπόνδων ἔστι πληροῦν τὰς ναῦς καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος καὶ οὐχ ἥμιστ' ἀπὸ τῶν

addebat

illis immineat periculum: prius enim utraque quam sibi proponunt spe frustrati erunt, ut cum nostram potentiam frangant tum suam confirment. Contra nostrum (Corc. et Ath.) est — illos antevertere. Ita vero plura periisse post στῶμεν necesse fuerit, nec facile dixeris, quo pacto inde suspensa fuerint verba μηδὲ κτέ. Quid si corrigendum: στῶμεν, ἢν δυοῖν φθάσαι — βεβαιώσασθαι? Deinde potius exspectabam: ὑμέτερον δ' αὖ ἔργον προτερῆσαι, ἢ μὲν μὲν δίδόντων. ὑμῶν δὲ δεξαμέναν τὴν ξυμμαχίαν. Pag. 35, 2 libri μαθέτωσαν. Cf. Stud. p. 116. 6 v. ἢ ἴσῳ suspecta Cobeto. 17 ἔσται codd. Corr. Cob.

AE. Pag. 34, 6 ἀρετὴν pro δόξαν ἀρετῆς, ut II 45, 2. Sic κτᾶσθαι δυσσέβειαν Soph. Ant. 924, alia. 13 δυναμένους, omisso μέγα, ut supra 18, 1. Plerumque additur. Cf. II 29, 1; VI 59.

ὑμετέρων ὑπηκόων, ἡμᾶς δ' ἀπὸ τῆς προκειμένης τε ξυμμα-
 4 χίας εἶρξουσι καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθεν ποθεν ὠφελείας. εἴ τε ἐν
 ἀδικήματι θήσονται πεισθέντων ὑμῶν ἢ δεόμεθα, πολὺ δὲ ἐν
 πλείονι αἰτία ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς ἔξομεν· ἡμᾶς μὲν
 γὰρ κινδυνεύοντας καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας ἀπώσσετε, τῶνδε 5
 δ' οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων καὶ ἐπίοντων γενήσεσθε,
 ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσλαβεῖν πε-
 ριόψεσθε· ἦν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κάκεινων κωλύειν τοὺς ἐκ τῆς
 ὑμετέρας μισθοφόρους ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν καθ' ὅ τι ἂν πει-
 σθῆτε ὠφέλειαν, μάλιστα δ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένους 10
 5 βοηθεῖν. πολλὰ δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπέειπομεν, τὰ ξυμφέ-
 ροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον ὅτι οἱ τε αὐτοὶ πολέμιοι
 ἡμῖν ἦσαν (ὅπερ σαφεστάτη πίστις), καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς,
 ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι· καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ
 ἡπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης οὐχ ὁμοία ἢ ἀλλοτρίω- 15
 σις, ἀλλὰ μάλιστα μὲν [εἰ δύνασθε] μηδένα ἄλλον εἶαν
 κεκτῆσθαι ναῦς, εἰ δὲ μή, ὅστις ἐχυρώτατος, τοῦτον Φίλου
 ἔχειν.

AC. 2 sq. libri, εἶτα - δεόμεθα . πολὺ δὲ. Corr. Krüger.
 8 ante ἦν distinxi cum Classenio, quo facto minus durum est post
 ἀλλὰ mente repetere δίκαιον. Nisi forte excidit δεῖ. 13 ἦσαν
 debebam Stud. p. 9 et dudum post me Hoffmann Neue Jahrb.
 1874, p. 627 sq. Aliquotenus tamen Imperfectum tuentur loci,
 qualis est Platonis Crit. p. 47 D. 14 μεταστάντας, quod solos
 spectat Corcyraeos, minus convenit argumentationi, quia agitur
 de communibus commodis. Hinc nondum me pudet coniecturae
 propositae Stud. p. 9 μὴ ξυστάντας. Vox πίστις spectat tan-
 tum praegressa. 14 εἰ δύνασθε exp. Cob. Cf. 32, 1; 40, 1.

AË. 7 sq. περιόψεσθε. De infinitivo post hoc verbum cf.
 36, 3; II 20, 2; IV 48, 1; V 29, 1; VI 86, 1.

XXXVI. „Καὶ ὅτω τάδε *ξυμφέροντα* μὲν *δοκεῖ λέγεσθαι*,
 φοβεῖται δὲ μὴ δι' αὐτὰ *πειθόμενος* τὰς σπονδάς λύσῃ,
 γνάτω τὸ μὲν *δεδιδὸς αὐτοῦ ἰσχὺν ἔχον* τοὺς ἐναντίους μᾶλ-
 λον φοβῆσον, τὸ δὲ *θαρσοῦν [μὴ δεξαμένου]* ἀσθενὲς ὄν πρὸς
 5 *ἰσχύοντας* τοὺς ἐχθροὺς ἀδεέστερον ἐσόμενον, καὶ ἅμα οὐ
 περὶ τῆς Κορκύρας νῦν τὸ πλεόν ἢ καὶ τῶν Ἀθηνῶν βου-
 λεύόμενος, καὶ οὐ τὰ κράτιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν
 μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον τὸ αὐτίκα περισκο-
 πῶν ἐνδοιάξῃ χωρίον προσλαβεῖν ὃ μετὰ μεγίστων καιρῶν
 10 οἰκιοῦται τε καὶ πολεμοῦται. τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σι- 2
 κελίας καλῶς παράπλου κεῖται, ὥστε μὴτ' ἐκεῖθεν ναυτικὸν
 ἔασαι Πελοποννησίοις ἐπελθεῖν τό τε ἐνθένδε πρὸς τὰκεῖ πα-
 ραπέμψαι, καὶ ἐς τᾶλλα *ξυμφορώτατόν ἐστι* τοῖς τε
 ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον. βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ τῷδε 3
 15 [ἂν] μὴ προσέθαι ἡμᾶς μάθοιτε· τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια
 ἴστε Ἑλλησι ναυτικά, τὸ παρ' ὑμῖν καὶ τὸ ἡμέτερον καὶ τὸ
 Κορινθίων, τούτων δ' εἰ περιόψεσθε τὰ δύο ἐς ταῦτόν ἐλθεῖν
 καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς προκαταλήφονται, Κορκυραίοις τε καὶ Πε-
 λοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε· δεξάμενοι δ' ἡμᾶς ἔξετε πρὸς
 20 αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ταῖς ἡμετέραις ἀγωνίζεσθαι.“ Τοιαῦτα 4
 μὲν οἱ Κορκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

AC. 3 ἔχον melius opponitur sequenti ἀσθενὲς ὄν quam ἔχον-
 τας, quod cit. Cob., cui obtemperavi expungenti additamentum,
 membrorum quoque aequilibrio infestum. 13 v. τοῖς - ἕκαστον
 vulgo lecta post κεφαλαίῳ huc transposui. Intellego: cum uni-
 versis tum singulis (hominibus). 14 ἴστε pro τοῖς dedi ex Böhmii
 coniectura. Malim tamen: τρία γὰρ — τούτων εἰ κτέ.

AE. 5 minus formidolosum. 10 τῆς - Σικελίας pendet a παρα-
 πλου, quod ipsum regitur verbis καλῶς κεῖται. Cf. 44, 3; 75, 1.

XXXVII. „Αναγκαῖον Κορκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περι-
 τοῦ δέξασθαι σφᾶς τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὡς καὶ
 ἡμεῖς [τε] ἀδικοῦμεν καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται,
 μνησθέντας πρῶτον καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων, οὕτω καὶ ἐπὶ
 τὸν ἄλλον λόγον ἵεναι, ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφα- 5
 λέστερον προειδῆτε καὶ τὴν τῶνδε χρεῖαν μὴ ἀλογίστως ἀπώ-
 2 σθηθε. Φασὶ δὲ ξυμμαχίαν διὰ τὸ σῶφρον οὐδενός πω δέ-
 ξασθαι· τὸ δ' ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδευσαν,
 ξύμμαχόν γε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τὰδικήματα οὐδὲ μάρ-
 3 τυρα ἔχειν οὐδὲ παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι. καὶ ἡ πόλις 10
 αὐτῶν ἄμα, αὐτάρκη θέσιν κειμένη, παρέχει αὐτοὺς δικαστὰς
 ὧν βλάβησι τινὰς μᾶλλον ἢ κατὰ ξυνήκας γίνεσθαι,
 διὰ τὸ ἥκιστ' ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας μάλιστα τοὺς ἄλ-
 4 λους ἀνάγκη καταίροντας δέχεσθαι. κάν τούτῳ τὸ εὐπρεπὲς
 ἄσπονδον οὐχ ἵνα μὴ ξυναδικῶσιν ἐτέροις προβέβληνται, ἀλλ' 15
 ὅπως κατὰ μόνους ἀδικῶσι καὶ [ὅπως] ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι
 βιάζονται, οὗ δ' ἂν λάθωσι πλέον ἔχωσιν, ἣν δὲ πού τι
 5 προλάβωσιν ἀναισχυντῶσι. καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες, ὥσπερ
 φασίν, ἀγαθοί, ὅσῳ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τόσῳ
 δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι καὶ δεχομέ- 20
 νοὶς τὰ δίκαια δεικνύουσι.

AC. 3 τε del. Krüger. Minus probabile foret: ἀλλὰ καὶ ὡς.
 Nam plus ponderis habet posterius membrum sententiae quam
 prius, itaque locus est formulae οὐ μόνον ἀλλά, non tantum sed.
 7 Φασὶ δὲ libri. Corr. Krüg. 9 sq. τε - οὔτε inauditum. Repo-
 sui γε - οὐδέ. 12 iunge δικαστὰς γίνεσθαι. 13 ξυναδικήσωσι
 codd., quod emendavi. 16 alterum ὅπως del. Cob. 18 προσλά-
 βωσι. codd. Corr. Madvig Adv. Crit. p. 307: „aut vi aut occulte
 aut celeritate et praesoccupando agunt.”

XXXVIII. „Ἄλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους οὔτ' ἐς ἡμᾶς

τοιοῖδε εἰσίν, ἀποικοὶ δ' ὄντες ἀφεστᾶσί τε διὰ παντὸς καὶ
 νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες ὡς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκ-
 πεμφθεῖεν. ἡμεῖς δ' οὐδ' αὐτοὶ φάμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων 2

5 ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι καὶ
 τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ἄλλαι ἀποικίαι τιμῶσιν 3
 ἡμᾶς καὶ μάλιστα ὑπ' ἀποίκων στεργόμεθα· καὶ δῆλον ὅτι,
 εἰ τοῖς πλείοσιν ἀρέσκοντές ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς
 ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ἐπεστρατεύομεν ἐκπρεπῶς μὴ καὶ διαφε-

10 ρόντως τι ἀδικούμενοι. καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, 4

τοῖσδε μὲν εἴξει τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ἡμῖν δ' αἰσχρὸν βιάσασθαι
 τὴν τούτων μετριότητα· ὕβρει δὲ καὶ ἐξουσίᾳ πλούτου πολλὰ 5
 ἐς ἡμᾶς ἄλλα τε ἡμαρτήκασι καὶ Ἐπίδαμνον ἡμετέρων οὔσαν
 κακουμένην μὲν οὐ προσεποιούντο, ἐλθόντων δ' ἡμῶν ἐπὶ τιμω-

15 ρία ἐλόντες βία ἔχουσιν.

XXXIX. „Καὶ Φασὶ δὴ δίκη πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι,

ἦν γε οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον
 λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τά τε ἔργα [ὁμοίως]
 καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγωνίζεσθαι καθιστάντα. οὗτοι δ' οὐ

20 πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἠγήσαντο ἡμᾶς οὐ 2
 περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρέσχοντο·
 καὶ δεῦρο ἤκουσιν, οὐ τᾶκεῖ μόνον αὐτοὶ ἀμαρτόντες, ἀλλὰ
 καὶ ἡμᾶς νῦν ἀξιούντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν καὶ

AC. 3 codd. ἐκπεμφθείσαν. Cf. Stud. p. 114. 9 ἐπιστρα-
 τεύομεν libri. Corr. Ulrichs. Cogitando repete τοῖσδ' ἂν μόνοις,
 ni forte leg. οὐδ' ἂν ἐπ. 18 ὁμοίως exp. Cob. 22 quidni po-
 tius οὐ μόνον τᾶκεῖ? An forte scriptor de industria hunc verbo-
 rum ordinem praetulit, ut sequentia sic intellegantur: ἀλλὰ καὶ
 τότε ἀμαρτάνοντες ὅτι ἡμᾶς νῦν ἀξιούσιν κτῆ.?

3 διχφόρους ὄντας ἡμῖν δέχεσθαι σφᾶς· οὐς χρῆν, ὅτε ἀσφα-
 λέστεροι ἦσαν, τότε προσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἡδι-
 κήμεθα, οὗτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως
 αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες τῆς ὠφελείας νῦν μεταδώσετε,
 καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἀπογενόμενοι τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας 5
 τὸ ἴσον ἔξετε, πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ
 τὰποβαίνοντα ἔχειν.

XL. „Ὡς μὲν οὖν αὐτοὶ τε μετὰ προσηκόντων ἐγκλη-
 μάτων ἐρχόμεθα καὶ οἶδε βίαιοι καὶ πλεονέκται εἰσὶ δεδή-
 λωται· ὡς δ' οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρῆ. 10
 2 εἰ γὰρ εἶρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἐξεῖναι παρ' ὀποτέρους τις
 τῶν ἀγράφων πόλεων βούλεται ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ
 ἐτέρων ἰοῦσιν ἢ ξυνηθήκη ἐστίν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλου αὐτὸν
 ἀποστερῶν ἀσφαλείας δεῖται, καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις
 καὶ σωφρονοῦσι πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει· ὁ νῦν ὑμεῖς μὴ 15
 3 πειθόμενοι ἡμῖν πάθοιτ' ἂν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπίκουροι
 ἂν γένοισθε, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ἀντ' ἐνσπόνδων πολέμοιοι.
 ἀνάγκη γάρ, εἰ ἴτε μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ
 4 ὑμῶν τούτους. καίτοι δίκαιοί γ' ἐστὲ μάλιστα μὲν ἐκποδῶν
 στῆναι ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μή, τούναντίον ἐπὶ τούτους μεθ' 20
 ἡμῶν ἵεναι (Κορινθίοις μὲν γε ἐνσπονδοὶ ἐστε, Κορκυραίοις δὲ
 οὐδὲ δι' ἀνοκωχῆς πώποτ' ἐγένεσθε), καὶ τὸν νόμον μὴ καθ-
 5 ιστάναι ὥστε τοὺς ἐτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι. οὐδὲ γὰρ

AC. 1 ἀσφαλέστατοι codd. Correxī Stud. p. 10. 7 libri
 τὰ ἀποβαίνοντα. 10 expectabam μαθεῖν χρῆ ἢ δ ἡ. 15 codd.
 εἰ σωφρονοῦσι, quod explicant quasi sit εἰ καὶ σ. Reposui quod
 vides. Verte: etiam moderatis. Idem est ac si scripsisset: κἂν
 σωφρονώσι. 22 libri ἀνακωχῆς. Veram formam monentibus
 Valckenario, Dindorfio, Cobeto, aliis, primus reposuit Stahl.

ἡμεῖς Σαμίων ἀποστάντων ψῆφον προτεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν ἄλλων Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν, Φανερώς δ' ἀντείπομεν τοὺς προσήκοντας ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς κακόν τι δρώντας δεχόμενοι Φανεῖσθε, καὶ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω ἡμῖν πρόσεισι, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἐφ' ἡμῖν θήσετε.

XLI. „Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν, ἱκανὰ κατὰ τοὺς Ἑλλήνων νόμους, παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες ὥστε βλάπτειν οὐδ' αὖ φίλοι ὥστ' ἐπιχρησθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι Φαμὲν χρῆναι. νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντές ποτε 2 πρὸς τὸν Αἰγινήτων [ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ] πόλεμον παρὰ Κορινθίων εἴκοσι ναῦς ἐλάβετε· καὶ ἡ εὐεργεσία αὕτη τε καὶ ἡ ἐς Σαμίους, τὸ δὲ ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρέσχευ ὑμῖν Αἰγινήτων μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κλάσιν, καὶ ἐν καιροῖς τοιοῦτοις ἐγένετο, οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς σφετέρους ἰόντες τῶν πάντων ἀπερίοπτοι εἰσι παρὰ τὸ νικᾶν· Φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν 3 ὑπουργοῦντα, ἦν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ἦ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἦν καὶ τύχη Φίλος ὦν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χειρὸν τίθενται Φιλονικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα.

XLII. „Ὡν ἐνθυμηθέντες καὶ νεώτερός τις παρὰ πρε-

AC. 5 codd. δεχόμενοι τιμωρήσετε, Φανεῖται καὶ ἂ τῶν. *quam loci amplius esse s' h' in alt' scri de Thuc*
 Recepi audacem Bādhami coniecturam propositam Mnem. II p. 284. 10 conieci ἀνταποδοθῆναι. Stud. p. 135. 12 inclusa del. Krüger. 21 Φιλονικίας libri. Ubique correxi. Cf. Stud. p. 118.

AE. 8 ἀξίωσιν χάριτος. Aliam memorat Herod. V 92 sqq.
 10 ἐπιχρησθαι: familiariter uti. 12 Αἰγ. πόλεμον. Herod. VI 89.

σβυτέρου αὐτὰ μαθὼν ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι, καὶ μὴ νομίση δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ξυμφορα δὲ [εἰ 2 πολεμήσει] ἄλλα εἶναι. τό τε γὰρ ξυμφέρον ἐν ᾧ ἂν τις ἐλάχιστα ἀμαρτάνῃ μάλιστα ἔπεται, καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου ᾧ φοβοῦντες ὑμᾶς Κορκυραῖοι κελεύουσιν ἀδικεῖν ἐν 5 ἀφανεί ἔτι κεῖται, καὶ οὐκ ἄξιον ἐπαρθένας αὐτῷ Φανεράν ἐχθραν ἦδη καὶ οὐ μέλλουσιν πρὸς Κορινθίους κτήσασθαι, τῆς δ' ὑπαρχούσης πρότερον διὰ Μεγαρέας ὑποψίας σῶφρον 3 ὑφελεῖν μᾶλλον· ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, κἂν 4 ἐλάσσων ἢ, δύναται μείζον ἐγκλημα λύσαι. μηδ' ὅτι ναυ-10 τικοῦ ξυμμαχίαν μεγάλην διδόασι, τούτῳ ἐφέλκεσθε^{σε δειν}. τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους ἐχυρωτέρα δύναμις ἢ τῷ αὐτίκα Φανερῷ ἐπαρθένας διὰ κινδύνων τι πλεόν ἔχειν.

XLIII. „Ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαιμονι αὐτοὶ προείπομεν [τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτόν 15 τινὰ κολάζειν], νῦν παρ' ὑμῶν ταῦτ' ἀξιούμεν κομιζέσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ ἀφελθέντας (ὑμᾶς) τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς 2 βλάψαι. τὸ δ' ἴσον ἀνταπόδοτε, γινόντες τοῦτον ἐκείνον εἶναι τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ ὁ τε ὑπουργῶν φίλος μάλιστα καὶ ὁ ἀν- 3 τιστὰς ἐχθρός. καὶ Κορκυραίους | τοῦσδε μήτε ξυμμάχους δέ- 20 4 χεσθε βία ἡμῶν μήτ' ἀμύνετε αὐτοῖς ἀδικοῦσι. καὶ τάδε ποιοῦντες τὰ προσήκοντά τε δράσετε καὶ τᾶριστα βουλευσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς.“

XLIV. Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορινθῖοι εἶπον. Ἀθηναῖοι δ' ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, γενομένης καὶ δις ἐκκλησίας, τῇ 25

AC. 2 sq. interpretamento, quod expunxi Stud. p. 10, pessum-
datur pulchra loci compositio. 13 libri τδ. At cf. Classen. 15 sq.
repetita ex 40, 5 del. Cobet. 17 inserui ὑμᾶς. 22 codd. τὰ ἄριστα.

μὲν προτέρᾳ οὐχ ἦσαν τῶν Κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λό-
 γους, ἐν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ μετέγνωσαν Κορκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν
 μὴ ποιήσασθαι ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν
 (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κορκυραῖοι ξυμπλεῖν,
 5 ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς κί πρὸς Πελοποννησίους σπονδαί), ἐπιμα-
 χίαν δ' ἐποίησαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, εἴαν τις ἐπὶ Κόρ-
 κυραν ἴῃ ἢ (ἐπ') Ἀθήνας ἢ τοὺς τούτων ξυμμαχούς. ἐδόκει γὰρ 2
 ὁ πρὸς Πελοποννησίους πόλεμος καὶ ὡς ἔσσεσθαι αὐτοῖς, καὶ
 τὴν Κόρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι Κορινθίοις ναυτικὸν ἔχου-
 10 σαν τοσοῦτον, ξυγκρούειν δ' ὅτι μάλιστα αὐτοὺς ἀλλήλοις,
 ἴν' ἀσθενεστέροις οὖσιν, ἦν τι δέη, Κορινθίοις τε καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις (τοῖς) ναυτικὸν ἔχουσιν ἐς πόλεμον καθιστῶνται. [ἄμα 3
 δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς ἢ
 νῆσος ἐν παράπλῳ κεῖσθαι.] Cobet
 15 XLV. Τοιαύτη μὲν γνώμη οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Κορκυραίους
 προσεδέξαντο, καὶ τῶν Κορινθίων ἀπελθόντων οὐ πολὺ ὕστε-
 ρον δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς· ἐστρατήγει δ' 2
 αὐτῶν Λακεδαιμόνιος τε ὁ Κίμωνος καὶ Διότιμος ὁ Στρομ-

AC. 2 ὑστέρᾳ vult Cobet, improbantibus plerisque criticis, qui interpretantur: in comitiis postridie habitis. Cf. III 91, 5; V 46, 1; VII 11, 2. 6 Cobet deleto ἐποίησαντο inserit ὥστε, quod commode omitti potuit. Cf. I 117 extr.; II 4 extr.; V 48; VI 79, 1. Sed ἐποίησαντο mihi quoque suspectum est. Cum eodem mox inserui ἐπ'. 8 libri δς. At cf. Stud. p. 113. Ut a σοφός fit σοφῶς, ita ab δς δς, non ὡς. 12 τοῖς addidi cum Bekkero et Krügero. 14 ἐν παράπλῳ. Malim παράπλου, ut est supra 36, 3.

AE. 18 De Cimonis filiis Lacedaemonio et Eleo et Thessalo cf. Plut. vit. Cim. c. 16. De hac expeditione cf. idem in Pericl. XXIX, de Protea Thuc. II 23, 2.

- 3 βίχου καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖπον δ' αὐτοῖς μὴ
 ναυμαχεῖν Κορινθίοις, ἣν μὴ ἐπὶ Κόρκυραν πλέωσι [καὶ μέλ-
 λωσιν ἀποβαίνειν] ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων· οὕτω δὲ κω-
 λύειν κατὰ δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα τοῦ μὴ λύειν [ἔνεκα]
 4 τὰς σπονδάς. αἱ μὲν δὴ νῆες ἀφικνουῦνται ἐς τὴν Κόρκυραν. 5

XLVI. Οἱ δὲ Κορινθιοί, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκευάστο,
 ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κόρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦσαν
 δ' Ἠλείων μὲν δέκα, Μεγαρέων δὲ δώδεκα καὶ Λευκαδίων
 δέκα, Ἀμπρακιωτῶν δ' ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ Ἀνακτορίων μία,
 2 αὐτῶν δὲ Κορινθίων ἐνενήκοντα· στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν 10
 μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, Κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ
 3 Εὐθυκλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμιξεν τῇ κατὰ
 Κόρκυραν ἠπειρῶ ἀπὸ Λευκάδος πλέοντες, ὁρμίζονται ἐς Χει-
 4 μέριον τῆς Θεσπρωτίδος [γῆς]. ἔστι δὲ λιμὴν, καὶ πόλις ὑπὲρ
 αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης ἐν τῇ Ἐλαιάτιδι τῆς Θεσπρω- 15
 τίδος Ἐφύρη. ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν Ἀχερουσίᾳ λίμνη ἐς
 θάλασσαν. διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος Ἀχέρων ποταμὸς ῥέων
 ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἑπωνυμίαν ἔχει· ῥεῖ δὲ
 καὶ Θύαμις ποταμὸς, ὀρίζων τὴν Θεσπρωτίδα καὶ Κεστρίνην,
 5 ὧν ἐντὸς ἢ ἄκρα ἀνέχει τὸ Χειμέριον. οἱ μὲν οὖν Κορίν- 20
 θιοὶ τῆς ἠπειροῦ ἐνταῦθα ὁρμίζονται τε καὶ στρατοπέδον ἐποιή-
 σαντο.

XLVII. Οἱ δὲ Κορκυραῖοι ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς προσπλέ-

AC. 2 sq. inclusi verba mihi suspecta. Cf. 53 extr. 4 ἔνεκα
 del. Cobet. 14 expunxi γῆς.

AE. 14 λιμὴν simul et promontorium, cf. mox. Portus
 hodie Splantza vocatur, promontorium Varlas. 19 Θύαμις,
 hodie Kalama.

οντας, πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἦρχε Μικιάδης καὶ Αἰσιμίδης καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν μιᾷ τῶν νήσων αἱ καλοῦνται Σύβοτα· καὶ αἱ Ἀττικαὶ δέκα παρήσαν. ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμμῃ αὐτοῖς [τῷ ἀκρωτηρίῳ] ὁ πεζὸς 2 ἦν καὶ Ζακυνθίων χίλιοι ὀπλίται βεβοηθηκότες. ἦσαν δὲ καὶ 3 τοῖς Κορινθίοις ἐν τῇ ἠπειρῷ πολλοὶ τῶν βαρβάρων παραβεβοηθηκότες· οἱ γὰρ ταύτῃ ἠπειρῶται αἰεὶ ποτε αὐτοῖς Φίλοι εἰσίν.

XLVIII. Ἐπειδὴ δὲ παρεσκευάστο τοῖς Κορινθίοις, λα-
10 βόντες τριῶν ἡμερῶν σιτία ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀπὸ τοῦ Χειμερίου νυκτός, καὶ ἅμ' ἕω πλείοντες καθορῶσι τὰς τῶν 2 Κορκυραίων ναῦς μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεύσας. ὡς 3 δὲ κατεῖδον ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας Κορκυραίων αἱ Ἀττικαὶ νῆες, τὸ δ' ἄλλο αὐτοὶ ἐπεῖ-
15 χον, τρία τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε (τῶν) τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου εἷς. οὕτω μὲν Κορκυραῖοι ἐτάξαντο. Κο- 4 ρινθίοις δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας αἱ Μεγαρίδες νῆες εἶχον καὶ αἱ Ἀμπρακιώτιδες, κατὰ δὲ τὸ μέσον οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ὡς ἕκαστοι, εὐώνυμον δὲ κέρας αὐτοὶ οἱ Κορίνθιοι ταῖς ἄριστα
20 τῶν νεῶν πλεύσασαι κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸ δεξιὸν τῶν Κορκυραίων εἶχον.

XLIX. Ξυμμίξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἑκατέροις ἦρθη, ἐναυμάχουν, πολλοὺς μὲν ὀπλίτας ἔχοντες ἀμφοτέροι ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας τε καὶ ἀκον-

AC. 1 meliores libri Μικιάδης. Praetuli cum FG Μικιάδης Mnem. I p. 75. 4 τ. ἔ. del. Cobet. 15 iuserui τῶν Stud. p. 11.

AE. 3 Σύβοτα. Vid. 50, 3. Cf. Strab. VII p. 324. Servarunt insulae nomen. 5 Ζάκυνθος hodie Zante vocatur.

τιστάς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι.
 2 ἦν τε ἡ ναυμαχία κρτερά, τῇ μὲν τέχνῃ οὐχ ὁμοίως, ^{ἡμῶν}
 3 πεζομαχία δὲ τὸ πλεόν προσφερῆς οὔσα. ἐπειδὴ γὰρ προσ-
 βάλοιεν ἀλλήλοις, οὐ βραδίως ἀπελύοντο ὑπὸ τε πλήθους καὶ
 ὄχλου τῶν νεῶν καὶ μᾶλλον τι πιστεύοντες τοῖς ἐπὶ τοῦ 5
 καταστρώματος ὀπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἱ καταστάντες ἐμά-
 χοντο ἡσυχάζουσῶν τῶν νεῶν· διέκπλοι δ' οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ
 4 θυμῷ καὶ βῶμῃ τὸ πλεόν ἐναυμάχουν ἢ ἐπιστήμῃ. πανταχῇ
 μὲν οὖν πολὺς θόρυβος καὶ ταραχῶδης ἦν ἡ ναυμαχία, ἐν
 ἢ αἱ Ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς Κορκυραίοις, εἴ πῃ 10
 πιέζοντο, φόβον μὲν παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης δ' οὐκ
 ἤρχον δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιν τῶν Ἀθηναίων.
 5 μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρως τῶν Κορινθίων ἐπόνει. οἱ γὰρ
 Κορκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι καὶ καταδιώξαντες
^{καὶ αὐτὴν πλεῖστον} σποράδας ἐς τὴν ἠπειρον | μέχρι τοῦ στρατοπέδου πλεύσαντες 15
 αὐτῶν καὶ ἐπεκβάντες ἐνέπρησαν τε τὰς σκηνας ἐρήμους καὶ
 6 τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτῃ μὲν οὖν [οἱ Κορίνθιοι καὶ
 οἱ ξύμμαχοι ἡσῶντό τε καὶ] οἱ Κορκυραῖοι ἐπεκράτουν· ἢ
 δ' αὐτοὶ ἦσαν οἱ Κορίνθιοι [ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ] πολὺ ἐνίκων,
 τοῖς Κορκυραίοις τῶν εἴκοσι νεῶν ἀπ' ἐλάχιστος πλήθους ἐκ τῆς 20
 7 διώξεως οὐ παρουσῶν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὄρωντες τοὺς Κορκυραίους
 πιεζομένους μᾶλλον ἤδη ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν, τὸ μὲν
 πρῶτον ἀπεχόμενοι ὥστε μὴ ἐμβάλλειν τινί· ἐπεὶ δ' ἡ τροπὴ
^{ἐγένετο} ἐγένετο λαμπρῶς καὶ ἐνέκειντο οἱ Κορίνθιοι, τότε δὴ ἔργου

AC. 3 sq. libri praeter unum προσβάλλοιεν. Cf. 50, 1; VII
 70, 5. 17 sq. inclusa del. Cobet, Stahl deletis v. οἱ Κορ. — ξύμ-
 μαχοι scribit ἡσῶντο τότε καὶ. 19 septa exp. Cobet.

AE. 7 διέκπλοι. Vide tamen Herod. VI 12 et VIII 9.

AE
 —————
 Kerk
 Kerk

καὶ αὐτὴν, καὶ ἐπιπέδου οὐκ ἐστὶν ἐπιπέδου.

πᾶς εἶχετο ἤδη καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι, ἀλλὰ ξυνέπεσεν ἐς τοῦτο ἀνάγκης ὥστ' ἐπιχειρῆσαι ἀλλήλοις τοὺς Κορινθίους καὶ Ἀθηναίους.

I. Τῆς δὲ τροπῆς γενομένης οἱ Κορινθιοὶ τὰ σκάφη μὲν
 5 οὐχ εἶλκον ἀναδόμενοι τῶν νεῶν ἅς καταδύσειαν, πρὸς δὲ
 τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ
 ζωγρεῖν, τοὺς τε αὐτῶν φίλους, οὐκ αἰσθόμενοι ὅτι ἦσθητο
 οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα, ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. πολλῶν γὰρ νεῶν
 10 οὐσῶν ἀμφοτέρων καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης ἐπεχουστῶν,
 ἐπειδὴ ξυνέμιξαν ἀλλήλοις, οὐ βραδίως τὴν διάγνωσιν ἐποιοῦντο
 [ὅποιοι ἐκράτουν ἢ ἐκρατοῦντο]· ναυμαχία γὰρ αὕτη Ἑλληνισ-
 πρὸς Ἑλληνας νεῶν πλῆθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γε-
 γένηται. ἐπειδὴ δὲ κατεδίωξαν τοὺς Κορκυραίους οἱ Κορινθιοὶ
 3 ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς σφε-
 15 τέρους ἐτράποντο, καὶ τῶν πλείστων ἐκράτησαν ὥστε προσ-
 κομίσαι πρὸς τὰ Σύβοτα, οἳ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς
 τῶν βαρβάρων προσεβεβοηθήκει· ἔστι δὲ τὰ Σύβοτα τῆς
 Θεσπρωτίδος λιμῆν ἐρήμος. τοῦτο δὲ ποιήσαντες αὐθις ἀθροί-
 σθέντες ἐπέπλεον τοῖς Κορκυραίοις. οἱ δὲ ταῖς πλοῖμοις [καὶ
 20 ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ] μετὰ τῶν Ἀττικῶν νεῶν καὶ αὐτοὶ ἀντε-
 πέπλεον, δεισαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν πειρῶσιν ἀποβαί-
 νειν. ἤδη δ' ἦν ὄψε καὶ ἐπεπαιάνιστο αὐτοῖς ὡς ἐς ἐπίπλου, 5

AC. 11 inclusa del. Cobet. 17 libri προσεβεβοηθήκει. Hic et alibi, ubi opus videbatur, restitui v ἐφεκυστικόν. 22 plerique codd. ἐπεπαιώνιστο. Cf. Stud. p. 118.

AE. 20 λοιπαὶ. Cf. 25, 4 eum 47, 1. 22 ἐπεπαιάνιστο. Schol. δύο παιᾶνας ἦδον οἱ Ἕλληνες πρὸ μὲν τοῦ πολέμου τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι.

καὶ οἱ Κορίνθιοι ἔξαπίνης πρύμναν ἐκρούοντο, κατιδόντες εἴκοσι
 ναῦς Ἀθηναίων προσπλεύσας, ἃς ὕστερον τῶν δέκα βοηθοῦς
 ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, δείσαντες, ὅπερ ἐγένετο, μὴ νικη-
 θῶσιν οἱ Κορκυραῖοι καὶ αἱ σφέτεροι δέκα νῆες ὀλίγα ἀμύ-
 νειν ὦσιν.

5

LI. Ταύτας οὖν προῖδόντες οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑποτοπή-
 σαντες ἀπ' Ἀθηναίων εἶναι, οὐχ ὅσας ἐῶρων ἀλλὰ πλείους,
 2 ὑπανεχώρουν. τοῖς δὲ Κορκυραίοις (ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ
 τοῦ ἀφανοῦς) οὐχ ἐῶρωντο καὶ ἐθαύμαζον τοὺς Κορινθίους
 πρύμναν κρουομένους, πρὶν τινες ἰδόντες εἶπον ῥτι νῆες ἐκεῖναι 10
 ἐπιπλέουσι] τότε δὲ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν (ξυνεσκοτάζε γὰρ
 ἤδη), καὶ οἱ Κορίνθιοι ἀποτραπόμενοι τὴν διάλυσιν ἐποίησαντο.
 3 οὕτω μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀλλήλων, καὶ ἡ ναυμαχία
 4 ἐτελεύτα ἐς νύκτα. τοῖς δὲ Κορκυραίοις στρατοπεδευομένοις
 ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ αἱ εἴκοσι νῆες [ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων] αὐται, 15
 ὧν ἦρχε Γλαύκων τε ὁ Λεάγρου καὶ Ἀνδοκίδης ὁ Λεωγόρου,
 διὰ τῶν νεκρῶν καὶ ναυαγίων προσκομισθεῖσαι κατέπλεον ἐς
 5 τὸ στρατόπεδον οὐ πολλῶ ὕστερον ἢ ὤφθησαν. οἱ δὲ Κορκυ-

AC. 15 emblema del. Cobet.

AE. 1 Schol. πρύμναν κρούεσθαι ἐστὶ τὸ κατ' ὀλίγον
 ἀναχωρεῖν μὴ στρέψαντα τὸ πλοῖον. ὁ γὰρ οὕτως ἀναχωρῶν
 ἐπὶ τὴν πρύμναν κωπηλατεῖ. ταῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἵνα μὴ δόξωσι
 Φανερώς Φεύγειν, ἢ ἵνα μὴ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις δόντες
 ἴππον τιτρώσκωνται. 14 Corcyraei ἐστρατοπεδεύοντο adhuc, non-
 dum ἐστρατοπέδευοντο, neque igitur plane otiosum est in fine
 capitis ὤρμισαντο, quod verbum incredibili subiecti mutatione
 sunt qui referant ad naves Atheniensium. Horum tamen si pro-
 banda est sententia, leni discrimine refinxerim καὶ αἱ ὤρμισαντο.
 Nec diffiteor additamentum ἐς — στρατόπεδον, si sit genuinum,
 facere pro iis, qui στρατοπεδευομένοις intellegant cum essent in
 castris. 16 Andocides, clarus ille orator.

Ὁμήρ. I 177
 Glaucus Menelaos, Melanones

ραίοι (ἦν γὰρ νύξ) ἐφοβήθησαν [μὴ πολέμικι ὄσιν] ἔπειτα δ' ἔγνωσαν καὶ ὤρμισαντο.

LII. Τῇ δ' ὑστεραία ἀναγαγόμεναι αἶ τε Ἀττικάι τριάκοντα νῆες καὶ τῶν Κορκυραίων ὅσαι πλοῖμοι ἦσαν ἐπέ-
 5 πλευσαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κοριν-
 θιοὶ ὤρμουν, βουλόμεναι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν. οἱ δὲ τὰς 2
 μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς καὶ παρταξάμενοι μετεώ-
 ρους ἠσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν [ἐκόντες],
 10 ὄρωντες προσγεγενημένας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἀκραί-
 ουναι καὶ σφίσι πολλὰ τᾶπορα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτων
 τε περὶ Φυλακῆς οὓς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν
 οὐκ οὔσαν τῶν νεῶν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ· τοῦ δ' οἴκαδε πλοῦ 3
 μᾶλλον διεσκόπουν ὅπῃ κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι νομίσαντες λελύσθαι τὰς σπονδάς, διότι ἐς χεῖρας ἤλ-
 15 θον, οὐκ ἐῷσι σφᾶς ἀποπλεῖν.

LIII. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρα ἐς κελήτιον ἐσβιβάζ-
 4 σαυτας ἄνευ κηρυκείου προσπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πείραν
 ποιήσασθαι. πέμψαντές τε ἔλεγον τοιάδε· „Ἀδικεῖτε, ὧ 2

AC. 6 libri βουλόμενοι. Correxī Stud. p. 11. Sic quoque Böhme in ed. Teubn. 1875; β. εἰδέναι exp. Krüger. 8 ἐκόντες del. Cobet. 10 libri τὰ ἔπορα.

AE. 16 κελήτιον. Schol. μικρὸν πλοῖάριον ὑπὸ ἐνδὸς ἐρετ-
 τόμενον. 17 κηρύκειον ἐστὶ ξύλον ὀρθόν. ἔχον ἐκατέρωθεν
 δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους καὶ ἀντιπροσώπους πρὸς ἀλλήλους
 κειμένους. ὅπερ εἰώθασιν φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν. καὶ
 οὐκ ἐξῆν αὐτοὺς ἀδικεῖν παρ' οὓς ἀπῆρχοντο. σύμβολον δὲ ἦν
 τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τοῦ ὀρθοῦ λόγου. τὸ δὲ παρ' ἐκάτερον εἶδος
 τῶν ὄφεων τὰ ἀντιτασσόμενα στρατόπεδα (ἐσήμεναι?)· ὁ γὰρ
 ὀρθὸς λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. Cum hac symboli expli-
 catione cf. Plin. N. H. xxix 3, 12; Serv. ad Aeneid. IV 242.

ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες καὶ σπονδὰς λύοντες·
 ἡμῖν γὰρ πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμαυρομένοις ἐμποδῶν
 ἵστασθε/ἀνταιρόμενοι. εἰ δ' ὑμῖν γνώμη ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς
 ἐπὶ Κόρκυραν ἢ ἄλλοσε εἰ ποι βουλόμεθα πλεῖν καὶ τὰς
 σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε λαβόντες πρῶτον χρήσασθε ὡς 5
 3 πολεμίους. " οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα εἶπον, τῶν δὲ Κορκυραίων μὲν
 τὸ στρατόπεδον ὅσον ἐπήκουσεν ἀνεβίησεν εὐθὺς λαβεῖν τε
 αὐτούς καὶ ἀποκτείνειν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοιάδε ἀπεκρίναντο·
 4 „Οὐτ' ἄρχομεν πολέμου, ὧ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς
 σπονδὰς λύομεν, Κορκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμαχοῖς οὔσι βοηθοὶ 10
 ἦλθομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύο-
 μεν· εἰ δ' ἐπὶ Κόρκυραν πλευσεῖσθε ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χω-
 ρίων, οὐ περιοφόμεθα κατὰ τὸ δυνατόν.“

LIV. Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων οἱ μὲν
 Κορίνθιοι τὸν τε πλοῦν τὸν ἐπ' οἴκου παρεσκευάζοντο καὶ 15
 τροπαῖον ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ Συβότοις· οἱ δὲ
 Κορκυραῖοι τὰ τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλυντο τὰ κατὰ
 C σφᾶς ἐξενεχθέντ' ^{αὐτῶν} ὑπὸ ^{τῆς} τοῦ ῥοῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος
 τῆς νυκτὸς διεσκέδαπεν αὐτὰ πανταχῇ, καὶ τροπαῖον ἀντέ-
 2 στησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις [ὡς νευικηκότες]. γνώμη 20
 δ' ἐκάτεροι τοιᾶδε τὴν νίκην προσεποιήσαντο, Κορίνθιοι μὲν
 (ὡς) κρατήσαντες τῇ ναυμκχίᾳ μέχρι νυκτὸς, ὥστε καὶ
 ναυάγια πλεῖστα καὶ νεκροὺς προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας
 ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσσους χιλίων ναῦς τε καταδύ-
 σαντες περὶ ἐβδομήκοντα [ἔστησαν τροπαῖον], Κορκυραῖοι δὲ 25

AC. 5 λύετε. Cum Cobeto malim λύειν. 6 libri τὸ μὲν.
 Transposui voculas. 21 sqq. ad fin. cap. constitui ad mentem
 Cobeto, qui bis inserto ὡς emblemata reddidit inagistellis.

(ὡς) τριάκοντα καὶ μάλιστα διαφθείραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθη- *say Hall*
 ναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ σφᾶς αὐτοῦς νευάγια καὶ
 νεκρούς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῆ τε προτερίας πρύμνου κρούμενοι
 ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς καὶ, καὶ [ἐπειδὴ
 5 ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι] οὐκ ἀντεπέπλεον ἐκ τῶν Συβότων [διὰ
 ταῦτα τροπικὸν ἔστησαν]. οὕτω μὲν ἐκάτεροι νικᾶν ἤξιον.

LV. Οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀποπλέοντες ἐπ' οἴκου Ἀνκτόριον,
 ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἶλον
 ἀπάτη (ἦν δὲ κοινὸν Κορκυραίων καὶ κείνων), καὶ καταστήσαντες
 10 ἐν αὐτῷ Κορινθίους οἰκητορὰς ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· καὶ τῶν
 Κορκυραίων οὐτακσίους μὲν οἱ ἦσαν δοῦλοι ἀπέδοντο, πεν-
 τήκοντα δὲ καὶ διακσίους δῆσαντες ἐφύλακσον καὶ ἐν θερα-
 πείᾳ εἶχον πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς τὴν Κόρκυρα ἀναχωρήσαντες
 προσποιήσειαν· ἐτύγχανον δὲ καὶ δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους
 15 πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως. ἡ μὲν οὖν Κόρκυρα οὕτω περιγί- 2 V 77
 γνεται τῷ πολέμῳ [τῶν Κορινθίων], καὶ κί νῆες τῶν Ἀθη- *724:4*
 ναίων ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς. αἰτία δ' αὕτη πρώτη ἐγένετο *32:5*
 τοῦ πολέμου τοῖς Κορινθίοις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι σφίσι
 ἐν σπονδαῖς μετὰ Κορκυραίων ἐνκυμάχουν.

20 LVI. Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τότε ξυνέβη γενέσθαι
 τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν.
 τῶν γὰρ Κορινθίων πρακτόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτοῦς, 2
ad ago. 2' et 3' breves

AC. 9 libri καὶ ἐκείνων. Cf. Stud. p. 115. 16 delevi em-
 blema, quo pervertitur sententia. Quippe περιγίγνεται hic est
 salva fuit. Cf. Mnem. I p. 73. 24 male pars codicum τιμωρή-
 σονται.

AE. 8 στόματι, quod hodie vocant τὸν πρόκολπον sinus
 Ampraciei, qui nunc audit Artae sinus.

ὑποτοπήσαντες τὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι Ποτειδαιάτας, οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, Κορινθίων ἀποίκους, ἐαυτῶν δὲ ξυμμάχους Φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν καὶ ὁμήρους δοῦναι, τοὺς τε ἐπιδημιουργοὺς ἐκπέμπειν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ δέχεσθαι οὐδὲ κατ' ἔτος ἕκαστον Κορινθιοὶ ἔπεμπον, δείξαντες μὴ ἀποστῶσιν ὑπὸ τε Περδίκκου [πειθόμενοι] καὶ Κορινθίων, τοὺς τε ἄλλους ἐπὶ Θράκης ξυναποστήσωσι ξυμμάχους.

LVII. Ταῦτα δὲ πρὸς τοὺς Ποτειδαιάτας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο εὐθύς μετὰ τὴν ἐν Κορκύρα ναυμαχίαν. 10
2 οἱ τε γὰρ Κορινθιοὶ φανερώς ἤδη διάφοροι ἦσαν, Περδίκκας τε ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεύς, ἐπεπολέμωτο ξύμμαχος 3 πρότερον καὶ φίλος ὢν. ἐπολεμώθη δέ, ὅτι Φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ

AC. 1 libri Ποτειδαιάτας. Cf. Stud. p. 121. 7 libri dett-
τοὺς ἐπὶ.

AE. 1 Potidaea condita est ante bella Persica. sed incertum quo tempore. 2 Pallene paeninsula, dicta hodie Cassandhra, continebat oppida Θήραμβον. Σκιώνην. Μένδην, Σάνην. Ποτειδαίαν. 3 τὸ -τεῖχος καθελεῖν. ut liber esset Atheniensibus per mare venientibus aditus. 4 ἐπιδημιουργοὺς. Schol. ὁ Ἀσκληπιάδης τὴν ἐπὶ πρόθεσιν περιττὴν εἶναι λέγει. Scilicet alibi commemorantur δημιουργοὶ apud Dorienses. Hesych. in v. παρὰ τοῖς Δωριεῦσι οἱ ἄρχοντες τὰ δημόσια πράττοντες. ὡς περ Ἀθήνησιν οἱ δήμαρχοι. Cf. infra V 47, 9. Schol. ad h. l. Φυλάρχων τάξιν ἔχοντες. De epidemiurgis nihil constat. 12 Ἀλεξάνδρου. Hic Graecorum amicum se praestiterat bello Persico. Cf. Herod. V 19 sqq.; VIII 136 sqq.; IX 44 sqq. Mortuo Perdicus successerat in regnum Macedoniae inferioris, superiorem cedens fratri Philippo, quem postea inde pepulit. Cf. II 100, 3. Dardas autem teste scholiasta fuit Aridaei filius, horumque fratrum consobrinus. Ipse cum fratribus suis, quorum uni Pausanias nomen fuisse videtur, stabat a partibus Philippi. Cf. 59, 2 et 61, 4.

ἀδελφῶ καὶ Δέρδα κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιούμενοις οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο. δεδιώς τε ἔπρασεν ἕς τε τὴν 4
 Λακεδαίμονα [πέμπων] ὅπως πόλεμος γένῃται αὐτοῖς πρὸς 465:2
 Πελοποννησίους, καὶ τοὺς Κορινθίους προσεποιεῖτο τῆς Ποτει-
 5 δαίας ἕνεκ ἀποστάσεως· προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ 5
 Θράκης Χαλκιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστήναι, νομίζων, εἰ
 ξύμμαχα ταῦτα ἔχοι ὁμορα ὄντα/χωρῖα, ῥᾶον ἂν τὸν πόλεμον 172 e H
 μετ' αὐτῶν ποιείσθαι. ὣν οἱ Ἀθηναῖοι κισθόμενοι καὶ βου- 6
 λόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πύλεων τὰς ἀποστάσεις (ἔτυ-
 10 χον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες καὶ χιλίους ὀπλίτας
 ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, Ἀρχεστράτου τοῦ Λυκομήδους μετ' ἄλλων
 τεσσάρων στρατηγούντος), ἐπιστέλλουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν
 Ποτειδαιατῶν τε ὁμήρους λαβεῖν καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν
 τε πλησίον πόλεων Φυλακὴν ἔχειν ὅπως μὴ ἀποστήσονται.
 15 LVIII. Ποτειδαιᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθη-
 ναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν
 μηδὲν, ἐλθόντες δὲ καὶ ἕς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κορινθίων,
 [ἔπρασσαν] ὅπως ἐτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἣν δέη, ἐπειδὴ ἕκ
 τε Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν ἠύροντο ἐπιτήδειον, *deu*
 20 ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφῶν ὁμοίως ἔπλεον, *hegen han*
 καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἣν ἐπὶ *noo goed a*
 Ποτειδαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἕς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε *kympfe*
 δὴ [κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον] ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων

AC. 8 μετ' αὐτῶν ^{of 469:17} deleham Stud. p. 12. Si genuina sunt, spectant Corinthios. 12 τεσσάρων pro δέκα emendavit Krüger. Postea cap. 61, 1 Athenienses miserunt Καλλίαν τὸν Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν, itaque loco correcto habemus numerum legitimum X. 18 ἔπρασσαν del. Poppo. 23 inclusa delevi Exerc. Crit. p. 147. Cf. Stud. p. 12.

2 καὶ Βοττικίων κοινῇ ξυνομόσσαντες, καὶ Περδικκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσση πόλεις ἐκλιπόντας καὶ καταβαλόντας ἀνοικίσασθαι ἐς Ὀλυμπον μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν ποιήσασθαι· τοῖς τε ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἐκυτοῦ γῆς τῆς Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως ἂν 5 ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ἦ. καὶ οἱ μὲν ἀνακίζοντο τε καθαιροῦντες τὰς πόλεις καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο.

LIX. Αἱ δὲ τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰπὶ Θράκης καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Ποτειδαίαν καὶ 2 τὰλλα ἀφροστηκότα. νομίσσαντες δ' οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα 10 εἶναι πρὸς τε Περδικκῶν πολεμεῖν τῇ παρούσῃ δυνάμει καὶ τὰ ξυναφροστώτα χωρὶς, τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ τὸ πρότερον ἐξεπέμποντο, καὶ καταστάντες ἐπολέμου μεταὶ Φιλίππου καὶ τῶν Δέρδου ἀδελφῶν ἀναθεν στρατιᾶ ἐσβεβληκότων. 15

LX. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ Κορίνθιοι, τῆς Ποτειδαίας ἀφροστηκῶς καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν περὶ Μακεδονίαν οὐσῶν, δεδιότες, περὶ τῷ χωρίῳ καὶ οἰκείῳ τὸν κίνδυνον ἡγούμενοι πέμπουσιν ἐκυτῶν τε ἐβελοντὰς καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μισθῷ πείσαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας 20 ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς τετρακοσίους. ἐστρατήγει δ' αὐτῶν Ἀριστέυς ὁ Ἀδειμάντου, κατὰ Φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα οἱ πλεῖστοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐβελοντὰ καὶ ξυνέσποντο· ἦν γὰρ 25 τῶν Ποτειδαϊκῶν αἰεὶ ποτ' ἐπιτήδειος. καὶ ἀφικνοῦνται τες-

AE. 5 *Bolbe palus, hodie Konios sive Beschik dicta, non est eadem quae Prusias ap. Herod. V 17. Mygdonia, pars orientalis Macedoniae, Axio flumine dividitur ab Emathia. 9 Praeter Chalcidicen oram maritimam usque ad Amphipolin Athenienses vocare solent τὰπὶ Θράκης. Libri Thuc. crasin negligunt.*

^{οὐκ ἔστιν ἄλλο} σαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θράκης (ἤ) ἢ Ποτείδαία ἀπέστη.

LXI. Ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις εὐθύς ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων ὅτι ἀφεστᾶσι, καὶ πέμπουσιν, ὡς ἦσθοντο καὶ 5 τοῖς μετ' Ἀριστέως ἐπιπικριόντας, δισχιλίους ἑαυτῶν ὀπλίτας καὶ τεσσαράκοντα ναῦς πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλιῶν τὸν Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν· οἱ ἀφικόμενοι ἐς 2 Μακεδονίαν [πρῶτον] καταλαμβάνουσι τοὺς προτέρους χιλίους Θέρμην ἄρτι ἡρικήσας καὶ Πύδναν πολιορκούντας. προσκαθ- 3 10 ἐζόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν μὲν, ἔπειτα δὲ ξυμβασίην ποιησάμενοι καὶ συμμαχίαν ἀνγκυλίαν πρὸς τὸν Περόδικκον, ὡς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτείδαία καὶ ὁ Ἀριστεὺς παρεληλυθώς, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βρέαν κάκειθεν ἐπὶ Στρέψαν καὶ πειρά- 4 15 σάντες πρῶτον τοῦ χωρίου καὶ οὐχ ἔλόντες, ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτείδαίαν τρισχιλίους μὲν ὀπλίταις ἑαυτῶν, χωρὶς δὲ τῶν συμμαχῶν πολλοῖς, ἵππεῦσι δ' ἑξακοσίοις Μακεδόνων τοῖς μετὰ Φλίππου καὶ Πausανίου· ἅμα δὲ νῆας παρέπλεον ἐβδομήκοντα. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες τριταῖοι 5 20 ἀφίκοντο ἐς Γίγωνον καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο.

LXII. Ποτειδαῖαται δὲ καὶ οἱ μετ' Ἀριστέως Πελοποννήσιοι προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς

AC. 1 inserui ἢ non ignorans Buttmani adnot. ad Mid. § 119. 5 ἐπιπαρῶντας codd. Corr. Ulrichs. 8 πρῶτον om. cod. B, probante Classenio. An transponendum post μὲν vs. 10? 14 libri Βέραιαν — ἐπιστρέψαντες. Illud Bergk, hoc Pluygers emendavit. 22 malim, quod conieci Stud. p. 12, ἐστρατοπεδεύοντο. Nondum enim potui mihi persuadere vitii immunes esse locos probatorum scriptorum, ubi στρατοπεδεύεσθαι ponatur pro ἐστρατοπεδεῦσθαι.

- 2 Ὀλύμβου ἐν τῷ ἰσθμῷ καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπεποιήντο. στρατηγὸν μὲν τοῦ πεζοῦ παντὸς οἱ ξυμμαχοὶ ἤρηντο Ἀριστέα, τῆς δ' ἵππου Περδίκκαν· ἀπέστη γὰρ εὐθὺς πάλιν
- 3 τῶν Ἀθηναίων καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτειδαίαιταις, Ἰόλαον ἀνθ' αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δ' ἡ γνώμη τοῦ Ἀρι- 5 στέως, τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον [ἔχοντι] ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἦν ἐπίωσι, Χαλκιδέας δὲ καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμαχοὺς καὶ τὴν παρὰ Περδίκκου διακοσίαν ἵππων ἐν Ὀλύμβῳ μένειν, καὶ ὅταν Ἀθηναῖοι ἐπὶ σΦᾶς χωρῶσι, κατὰ νότου βοηθοῦντας ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς 10
- 4 πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς καὶ οἱ ξυνάρχοντες τοὺς μὲν Μακεδόνας ἱππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους ἐπ' Ὀλύμβου ἀποπέμπουσιν, ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν, αὐτοὶ δ' ἀναστήσαντες τὸ στρατό- 5
- 5 τεδον ἐχώρου ἐπὶ τὴν Ποτειδαίαν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ 15 ἐγένοντο καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην, ἀντικαθίσταντο καὶ αὐτοί, καὶ οὐ πολὺ ὕστερον
- 6 ξυνέμισγον. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ Ἀριστέως κέρασ καὶ ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Κορινθίων τε καὶ τῶν ἄλλων λογάδες ἔτρεψαν τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐπεξῆλθον διώκοντες ἐπὶ πολὺ· τὸ δ' 20 ἄλλο στρατόπεδον [τῶν τε] Ποτειδαϊατῶν καὶ τῶν Πελοποννησίων ἠσσάτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν.*

AC. 1 Ὀλύμβου CM, reliqui codd. Ὀλύμβῳ, quod male tuetur Classen. Utrum verum sit, docent v. ἐν τῷ ἰσθμῷ. Mox πόλεως est Potidaeae. Ad rem cf. VII 39, 2. 6 ἔχοντι exp. Madvig. At cf. II 53, 4; III 36, 2; IV 32, 2; V 70, 79, 1; cett.

LXIII. Ἐπαναχωρῶν δ' ὁ Ἄριστεύς ἀπὸ τῆς διώξεως
 ὡς ὄρα τὸ ἄλλο στράτευμα ἠσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὀποτέ-
 ρωσε διακινδυνεύσειε χωρήσας, [ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύμβου ἢ ἐς τὴν
 Ποτιδαίαν]. ἔδοξε δ' οὖν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ἐς
 5 ἐλάχιστον [χωρίον] δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτειδαίαν, καὶ
 παρῆλθε παρὰ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενός τε
 καὶ χαλεπῶς, ὀλίγους μὲν τινὰς ἀποβαλάν, τοὺς δὲ πλείους
 σώσας. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ὀλύμβου τοῖς Ποτειδαϊαταῖς βοηθοὶ 2
 (ἀπέιχε δ' ἐξήκοντα μάλιστα σταδίους καὶ ἔστι καταφανές),
 10 ὡς ἢ μάχη ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα ἦρθη, βραχὺ μὲν τι
 προῆλθον ὡς βοηθήσοντες, καὶ οἱ Μακεδόνες ἰππῆς ἀντιπαρε-
 τάξαντο ὡς κωλύσοντες· ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους ἢ νίκη τῶν
 Ἀθηναίων ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάσθη, πάλιν ἐπαν-
 εχώρου ἐς τὸ τεῖχος καὶ οἱ Μακεδόνες παρὰ τοὺς Ἀθη-
 15 ναίους· ἰππῆς δ' οὐδετέροις παρεγένοντο. μετὰ δὲ τὴν μάχην 3
 τροπαῖον ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους

AC. libri variant in διακινδυνεύση-σει et -σαι. Restitui ve-
 ram formam. 3 sq. inclusa delevi *Stud.* p. 13 simul monens
 χωρίον vs. 5 fortasse non esse genuinum. Cf. ib. p. 135.
 9 ἀπέχει libri dett., quod fortasse debetur coniecturae inutili.
 Cf. Xen. Anab. I 5, 6.

AE. 2 ἠσσημένον. De pugna ad Potidaeam cf. infra II 2, 1
 et Plat. Conv. p. 220. 6 χηλὴν. Cf. VII 53 1; VIII 90, 4,
 16 Ἀθηναῖοι. Posuerunt Athenienses suis monumentum in Cera-
 mico, quod hodieque cum maiore inscriptionis parte servatum ex-
 stat Londini in museo Britannico. Tribus inscriptio (ap. Kirch-
 hoffium 442) constat tetrastichis, quorum unum adscribam: Αἰθῆρ
 μᾶμ ψυχὰς ὑπεδέξατο, σώματα δὲ χθῶν // τῶνδε Ποτειδαίας
 δ' ἀμφὶ πύλας ἔπεσον. // ἐχθρῶν δ' οἱ μὲν ἔχουσι τάφου μέ-
 ρος. οἱ δὲ Φυγόντες // τεῖχος πιστοτάτην ἐλπὶδ' ἔθεντο βίου.

ἀπέδωσαν τοῖς Ποτειδαῖαι· ἀπέθανον δὲ Ποτειδαϊατῶν μὲν καὶ τῶν Ξυμμάχων ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων, Ἀθηναίων δ' αὐτῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ Καλλίας ὁ στρατηγός.

2 LXIV. Τὸ δ' ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ [τεῖχος] εὐθύς οἱ Ἀθηναῖοι ἀποτειχίσαντες ἐφρούρου· τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτειχίστου 5 ἦν· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐνόμιζον εἶναι ἐν τε τῷ ἰσθμῷ φρουρεῖν καὶ ἐς τὴν Παλλήνην διαβάντες τειχίζειν, δεδιότες μὴ σφίτιν οἱ Ποτειδαῖαι καὶ οἱ Ξύμμαχοι γενομένοις δίχα ἐπιθῶνται.

2 καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι τὴν Παλλήνην ἀτειχίστου οὔσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν ἑξακοσίους καὶ 10 χιλίους ὀπλίτας ἑαυτῶν καὶ Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίου στρατηγόν· δεσφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην [καὶ] ἐξ Ἀφύτιος ὁρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτειδαίᾳ τὸν στρατόν, κατὰ βραχὺ προῖόν καὶ κείραν ἅμα τὴν γῆν· ὡς δ' οὐδεὶς ἐπεξῆεν ἐς 3 μάχην, ἀπετειχίσε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης [τεῖχος]· καὶ οὕτως 15 ἤδη κατὰ κράτος ἡ Ποτειδαία ἀμφοτέρωθεν ἐπολιορκεῖτο καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορούσαις.

LXV. Ἀριστεύς δ' ἀποτειχισθείσης αὐτῆς καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχων σωτηρίας, ἦν μὴ τι ἀπὸ Πελοποννήσου ἢ ἄλλο παρὰ λόγον γίγνηται, Ξυμβούλευε μὲν πλὴν πεντακοσίων 20 ἄνεμον τηρήσασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλέον ὁ σῆτος ἀντίσχη, καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι· ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν [καὶ] ὅπως τὰ ἔξωθεν ἔξει ὡς ἄριστα, ἐκπλοῦν ποιεῖται λαθὼν τὴν 2 Φυλακὴν τῶν Ἀθηναίων, καὶ παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι τὰ 25

AC. 4 τεῖχος del. Classen, quem male impugnat Böhme. 15 expunxi τεῖχος Stud. 13. 23 καὶ del. Meineke. p. 59, 1 codd. Σεμμυλίῳν aut Ἐρμυλίῳν. Corr. Stahl. cf. Her. VII 122.

τε ἄλλα ξυνεπολέμει καὶ Σερμουλιῶν λοχήσας πρὸς τῇ πόλει πολλοὺς διέφθειρεν, ἕς τε τὴν Πελοπόννησον ἔπρασεν ὅπῃ ὠφέλειά τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς Ποτειδαίας τὴν ἀποτεί- 3
χισιν Φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους τὴν
5 Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν ἐδήου καὶ ἔστιν ἅ καὶ πολιόμενα εἶλεν.

LXVI. Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν αὐταὶ ^{causa illa - falso} προσεγεγένητο ἕς ἀλλήλους, τοῖς μὲν Κορινθίοις / ὅτι < ἕς τῆς Κερειῶν >
τὴν Ποτειδαίαν ἑαυτῶν οὔσῃ ἀποικίαν καὶ ἄνδρας Κορινθίων
τε καὶ Πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας ἐπολιόρκουν, τοῖς δ'
10 Ἀθηναίοις ἕς τοὺς Πελοποννησίους ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν ξυμ-
μαχιδα καὶ φόρου ὑποτελῆ ἀπέστησαν καὶ ἐλθόντες σφίσι
ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο μετὰ Ποτειδαϊατῶν. οὐ μέντοι
ὅ γε πολεμὸς πω ξυνερρώγειν, ἀλλ' ἔτι ἀνοικωχὴ ἦν· ἰδίᾳ
γὰρ ταῦτα οἱ Κορινθιοὶ ἔπραξαν.

15 LXVII. Πολιορκουμένης δὲ τῆς Ποτειδαίας οὐχ ἡσύχα-
ζον, ἀνδρῶν τε σφίσι ἐνότων καὶ ἅμα περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες·
παρεκάλουν τε εὐθύς ἕς τὴν Λακεδαίμονα τοὺς ξυμμάχους
καὶ κατεβῶν ἐλθόντες τῶν Ἀθηναίων ὅτι σπονδὰς τε λελυ-
κότες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινῆται τε Φα- 2
20 νερῶς μὲν οὐ πρεσβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα
δέ, οὐχ ἥκιστα μετ' αὐτῶν ἐνήγον τὸν πόλεμον, λέγοντες
οὐκ εἶναι κυτόνομοι κατὰ τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνι 13

AC. 2 ὅπως M., non male. Sed cf. Stud. p. 12. 13 libri ἀνοικωχῆ.

AE. 5 εἶλεν. Interea MMM Atheniensium oppugnant Potidaeam, quae capitur demum hieme a. 430/29. Cf. II 58; III 17, 3. 7 προσεγεγένητο. Cf. 55, 2. 17 ξυμμάχους: Lacedaemoniorum. Cf. 68 § 2; V 30, 2. 22 σπονδὰς: tricennales.

προσπαρακαλέσκαυτες τῶν ξυμμάχων καὶ εἴ τις τι ἄλλο^{τε} ἔφη^{Μένει} ἠδικῆσθαι ὑπ' Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες 4 τὸν εἰωθότα λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο ὡς ἕκαστοι καὶ Μεγαρήs, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα διάφορα, μάλιστα δὲ λιμένων τε εἶργεσθαι 5 τῶν ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ καὶ τῆs Ἀττικῆs ἀγορᾶs παρὰ τὰς σπονδάs. παρελθόντες δὲ τελευταῖοι [οἱ] Κορίνθιοι, καὶ τοὺs ἄλλουs ἐάσαντες πρῶτον παροξύνκι τοὺs Λακεδαιμονίουs, ἐπεῖπον τοιάδε.

Προσφ

LXVIII. „Τὸ πιστὸν ὑμᾶs, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τῆs καθ' 10 ὑμᾶs αὐτοὺs πολιτείασ καὶ ὀμιλίασ ἀπιστοτέρουs ἐs τοὺs ἄλλουs, ἦν τι λέγωμεν, καθίστησι· καὶ ἀπ' αὐτοῦ σωφροσύνην μὲν ἔχετε, ἀμυθία δὲ πλείονι πρὸs τὰ ἔξω πράγματα 2 χρῆσθε. πολλάκιs γὰρ προχγορευόντων ἡμῶν ἂ ἐμέλλομεν ὑπ' Ἀθηναίων βλάβεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἐκάστοτε 15 τὴν μάθησιν ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε ὡs ἕνεκα τῶν αὐτοῖs ἰδίᾳ^{εὐβίαι} διαφόρων λέγουσι· καὶ δι' αὐτὸ οὐ πρὶν πάσχειν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺs ξυμμάχουs τοῦsδε παρεκαλέσατε, ἐν οἷs προσήκει ἡμᾶs οὐχ ἥκιστα εἰπεῖν ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν, ὑπὸ μὲν 20 3 Ἀθηναίων ὑβρίζόμενοι, ὑπὸ δ' ὑμῶν ἀμελούμενοι. καὶ εἰ μὲν

AC. 16 sq. Cobet cit. τοὺs λέγοντας· λέγοιεν. 17 libri ἕνεκεν. Corr. Classen.

AE. 3 τὸν εἰωθότα. Cf. 87. Maior intellegenda concio, quae constabat omnibus Spartanis trecenario maioribus, dum ἡ μικρὰ ἐκκλησία memorata Xenophonti Hell. III 3, 9 solorum ὁμοίων, i. e. civium optimo iure, fuisse videtur eruditis. 5 ἕτερα. Cf. Ar. Ach. 517. 5 sqq. De psephismate Megarensi cf. 118, 139, 144. Ar. Ach. 533 sqq. Perlatum est a. 432. Cf. Clinton F. H. ed. Krüg. p. 64. 7 sq. κ. τ. σπονδάs. At cf. 144, 2.

ἀφανείς που ὄντες ἠδίκουν τὴν Ἑλλάδα, διδασκαλίας ἂν ὡς οὐκ εἰδόσι προσέδει· νῦν δὲ τί δεῖ μακρηγορεῖν, ὧν τοὺς μὲν δεδουλωμένους ὄρατε, τοῖς δ' ἐπιβουλεύοντας αὐτούς, (καὶ οὐχ ἡκιστα τοῖς ἡμετέροις ξυμμάχοις) καὶ ἐκ πολλοῦ προ-
 5 παρεσκευασμένους, εἴ ποτε πολεμήσονται; οὐ γὰρ ἂν Κόρ- 4
 κυράν τε ὑπολαβόντες βία ἡμῶν εἶχον καὶ Ποτείδαιαν ἐπο-
 λιόρκουν· ὧν τὸ μὲν ἐπικαιρότατον χωρίον πρὸς τὰ ἐπὶ Θράκης ἀποχρῆσθαι, ἢ δὲ ναυτικὸν ἂν μέγιστον παρέσχε Πελοπον- / τοῖς
 νησίους.

- 10 LXIX. „Καὶ τῶνδε ὑμεῖς αἴτιοι, τὸ τε πρῶτον ἐάσαν-
 τες αὐτοὺς τὴν πόλιν μετὰ τὰ Μηδικὰ κρητῦναι καὶ ὕστερον
 τὰ μακρὰ στῆσαι τείχη, ἐς τότε τε ἀεὶ ἀποστεροῦντες οὐ
 μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἡμετέρους ἤδη ξυμμάχους· οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος,
 15 ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιορῶν δὲ ἀληθέστερον αὐτὸ
 δρᾶν, εἴπερ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν
 Ἑλλάδα φέρεται. μόλις δὲ νῦν γε ξυνήλομεν καὶ οὐδὲ νῦν 2
 ἐπὶ Φανεροῖς. χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ
 κατ' ὅ τι ἀμυνόμεθα· οἳ γὰρ δρῶντες [βεβουλευμένοι πρὸς
 20 οὐ διεγνώκοντας] ἤδη καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπι- 3
 στάμεθα οἷα δὴ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν

AE. 2 sqq. τοὺς μὲν. ut Aeginetis, τοῖς δὲ, ut Megaren-
 sibus, ξυμμάχοις, ut Potidaeensibus. 11 κρητῦναι. Cf. 90.
 12 μακρὰ τείχη. Cf. 107. 16 ἐλευθερῶν τ. 'E. Quod iactare
 solebant Spartani. Cf. II 8. 4; 71 2; III 32, 2; 59, 4; 63, 3;
 IV 108, 2. 19 vulgo οἳ γὰρ. Scripsi οἳ γὰρ, quo melius ap-
 pareret me intellegere articulum usurpatum pro pronomine de-
 monstrativo (de quo usu apud Thucydidem dubitans Classen con-
 iecit οἳ γε), et sepsi verba mihi suspecta.

οἳ γὰρ Ἀθην. βεβουλευμ. πρὸς οὐ διεγνώκ. δρῶντες ἤδη
 καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπὶ οἳ δὴ οἳ

ἐπὶ τοὺς πέλας. καὶ λαυθάνειν μὲν οἴομενοι διὰ τὸ ἀνκίσθη-
 τον ὑμῶν ἤσσαν θαρσοῦσι, γνόντες δ' εἰδότες περιορᾶν ἰσχυ-
 4 ρῶς ἐγκείσονται. ἡσύχάζετε μὲν γὰρ μόνοι Ἑλλήνων, ὧ
 Λακεδαιμόνιοι, οὐ τῇ δυνάμει τινά, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυ-
 5 ῖοι Πειραιᾶ δρ νόμενοι, καὶ μόνοι οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξησιν τῶν ἐχθρῶν, 5
 ὅ διπλασιουμένην δὲ καταλλύοντες. καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφλεῖς
 γμ. θλίψις εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τὸν τε γὰρ Μῆδον
 αὐτοὶ ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον
 ἐλθόντα ἢ τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντήσαι, καὶ νῦν τοὺς
 Ἀθηναίους οὐχ ἐκάς, ὥσπερ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἐγγύς ὄντας πε- 10
 ριορᾶτε, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ ἀμύνεσθαι βούλεσθε
 μᾶλλον ἐπίοντας καὶ ἐς τύχας πρὸς πολλῶ δυνατωτέρους
 ἀγωνιζόμενοι καταστήναι, ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν
 of 84:2 περὶ αὐτῶ τὰ πλείω σφαλέντα καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθη-
 ναίους πολλὰ ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἀμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον ἢ 15
 τῇ ἀφ' ὑμῶν τιμωρία περιγεγενημένους· ἐπεὶ αἶ γε ὑμέτεραι
 ἐλπίδες ἤδη τινὰς που καὶ ἀπαρασκεύους διὰ τὸ πιστεῦσαι
 6 ἔφθειραν. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἐχθρᾶ τὸ πλεόν ἢ αἰτία νο-
 μίσῃ τάδε λέγεσθαι· αἰτία μὲν γὰρ Φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν
 ἀμαρτανόντων, κατηγορία δ' ἐχθρῶν ἀδικησάντων. 20

LXX. „Καὶ ἄμα, εἶπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, ἄξιοι νομιζόμεν
 εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν, ἄλλως τε καὶ μεγάλων
 τῶν διαφερόντων καθεστῶτων, περὶ ὧν οὐκ κισθάνεσθαι ἡμῖν
 γε δοκεῖτε οὐδ' ἐκλογίσασθαι πώποτε πρὸς οἴους ὑμῖν Ἀθη-

AC. 7 Badham cit. ὁ δ' ἔρα λόγος. 20 malim ἀμαρτάντων.

AE. 16 ὑμέτεραι = ἐφ' ὑμῖν. 19 αἰτία κτέ. Cf. 33, 2; 49, 2;
 138, 3; II 42, 4; VII 75. Ita Demosthenes κ. Ἀνδρῶτ. § 22 distin-
 guit v. αἰτία et ἔλεγχος. Cf. Prodicus ap. Plat. Prot. p. 337 sqq.

ναίους ὄντες καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας ὁ ἀγὼν
 ἔσται. οἱ μὲν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξείας καὶ ἐπι- 2
 τελέσαι ἔργω ὃ ἂν γινῶσιν· ὑμεῖς δὲ τὰ ὑπάρχοντά τε σφάζειν
 καὶ ἐπιγινῶναι μηδὲν καὶ ἔργω οὐδὲ τἀναγκαῖα ἐξικέσθαι.
 5 αὐθις δ' οἱ μὲν καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ καὶ παρὰ γνώμην 3
 κινδυνευταὶ καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ δ' ὑμέτερον *ἐν οὐρανῷ*
 τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι τῆς τε γνώμης μηδὲ τοῖς
 βεβαίοις πιστεῦσαι τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἶσθαι ἀπολυθή-
 σεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄσκονοι πρὸς ὑμᾶς μελλήτας καὶ ἀπο- 4
 10 δημητὰ πρὸς ἐνδημοτάτους· οἴονται γὰρ οἱ μὲν τῇ ἀπουσίᾳ
 ἂν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ τῷ ἐξελθεῖν καὶ τὰ ἐτοιμα ἂν βλάψαι.
 κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πλείστον ἐξέρχονται καὶ νικᾷ- 5
 μενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν. ἔτι δὲ τοῖς μὲν σώμασιν 6
 ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται, τῇ γνώμῃ δ' οἰ-
 15 κειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ ἂ μὲν ἂν ἐπι- 7
 νοήσαντες μὴ ἐξέλθωσιν οἰκεῖα στέρεσθαι ἠγούσιν, ἂ δ' ἂν *ἐκτακίαν*
 ἐπελθόντες κτήσωσιν ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα τυχεῖν πράξαν-
 τες, ἣν δ' ἄρα του καὶ πείρα σφαλῶσιν, ἀντελπίσαντες ἄλλα
 ἐπλήρωσαν τὴν χρεῖαν· μόνοι γὰρ ἔχουσι τε ὁμοίως καὶ ἐλπί-
 20 ζοῦσιν ἂ ἂν ἐπινοήσωσι διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποι-
 εῖσθαι ἂν ἂν γινῶσι. καὶ ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ 8
 κινδύνων δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος μοχθοῦσι, καὶ ἀπολαύουσιν ἐλά-
 χιστα τῶν ὑπαρχόντων διὰ τὸ ἀεὶ κτᾶσθαι καὶ μὴθ' ἑορτὴν

AC. 11 libri ἐπελθεῖν. Corr. Ulrichs. 16 alii codd. ἐπεξ- *Αυτε*
 ἔλθωσιν. Conieci ἐκτελέσωσιν, Badham ἔλωσιν. 19 An ὁμοῦ?

AE. 13 ἀναπίπτουσιν accipe sensu passivo. 17 ὀλίγα pendet
 a πράξαντες, quod ipsum periphrastice iungitur cum τυχεῖν
 (= πεπραχέναι). Sine causa haec verba tentavit Badham.

ἄλλο τι ἡγεῖσθαι ἢ τὸ τὰ δέοντα πράξαι, ξυμφορὰν τε οὐχ
 9 ἦσσαν ἡσυχίαν ἀπράγμονα ἢ ἀσχολίαν ἐπίπνον· ὥστε εἴ τις
 αὐτοὺς ξυνελὼν φαίη πεφυκένκι [ἐπὶ τῷ] μήτ' αὐτοὺς ἔχειν
 ἡσυχίαν μήτε τοὺς ἄλλους [ἀνθρώπους] ἔξν, ὀρθῶς ἂν εἴποι.

III 421
 LXXI. „Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πό- 5
 λεως, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν
 οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πλεῖστον ἀρκεῖν, οἱ ἂν τῇ μὲν
 παρασκευῇ δίκαια πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἣν ἀδικῶνται,
 {ἐπὶ τῷ} δῆλοι ὡσι μὴ ἐπιτρέψοντες, ἀλλ' [ἐπὶ] τῷ μὴ λυπεῖν τε ἄλ-
 λους καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι τὸ ἴσον νέμετε. 10
 2 μόλις δ' ἂν πόλει ὁμοίᾳ παροικοῦντες ἐτυγχάνετε τούτου·
 νῦν δ', ὅπερ καὶ ἄρτι ἐδηλώσαμεν, ἀρχαιοτρόπα ὑμῶν τὰ
 3 ἐπιτηδεύματα πρὸς αὐτοὺς ἐστίν. ἀνάγκη δ' ὥσπερ τέχνης
 αἰεὶ τὰ ἐπιγιγνώμενα κρατεῖν· καὶ ἡσυχάζουσα μὲν πόλει
 [τὰ] ἀκίνητα νόμιμα ἄριστα, πρὸς πολλὰ δ' ἀναγκαζομένοις 15
 / τῆς ἐστὶν
 ἰέναι πολλῆς καὶ ἐπιτεχνήσεως δεῖ. διόπερ καὶ τὰ τῶν Ἀθη-
 ναίων ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπὶ πλέον ὑμῶν κεκαίνωται.

4 „Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε ὠρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής· νῦν
 δὲ τοῖς τε ἄλλοις καὶ Ποτειδαϊαταῖς, ὥσπερ ὑπεδέξασθε,
 βοηθήσατε κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἵνα μὴ 20
 ἄνδρας τε φίλους καὶ ξυγγενεῖς τοῖς ἐχθίστοις προῆσθε καὶ
 ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἀθυμίᾳ πρὸς ἑτέραν τινὰ συμμαχίαν τρέ-
 5 ψητε. δρῶμεν δ' ἂν ἀδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὀρκίων
 οὔτε πρὸς ἀνθρώπων τῶν κισθανομένων· λύουσι γὰρ σπονδάς

AC. 3 [ἐπὶ τῷ]? 4 ἀνθρώπους del. Cobet. 5 ἀνθεστηκυίας?
 9 ἐπὶ exp. Badham. ibidem τε τοὺς & libri dett. 15 τὰ exp. Usener.

AE. 1 sq. οὐχ ἦσσαν = πολὺ μᾶλλον. 10 τὸ ἴσον νέμετε
 eandem vim tribuite.

οὐχ οἱ δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθοῦντες
 οἷς ἂν ξυνομόσωσι. βουλομένων δ' ὑμῶν προθύμων εἶναι με- 6
 νοῦμεν· οὔτε γὰρ ὅσα ἂν ποιῶμεν μεταβαλλόμενοι οὔτε
 ξυνηθεστέροις ἂν ἄλλους εὔροιμεν. πρὸς τὰδε βουλευέσθε εὖ, 7
 5 καὶ τὴν Πελοπόννησον πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι ἢ οἱ
 πατέρες ὑμῖν παρέδωσαν.“

LXXII. Τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον. τῶν δ' Ἀθη-
 ναίων ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι περὶ
 ἄλλων παροῦσα, [καὶ] ὡς ἤσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς
 10 παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλημά-
 των πέρι μηδὲν ἀπολογησομένους [ὧν αἱ πόλεις ἐνεκάλουν],
 δηλῶσαι δὲ περὶ τοῦ παντὸς ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον
 εἶη, ἀλλ' ἐν πλείονι σκεπτέον, καὶ ἅμα τὴν σφετέρην πόλιν
 [ἐβούλουντο] σημῆναι ὅση εἶη δύναμιν, καὶ ὑπόμνησιν ποιή-
 15 σασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις ὧν ἤδεσαν καὶ τοῖς νεωτέροις
 ἐξηγήσιν ὧν ἄπειροι ἦσαν, νομίζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ
 τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι [ἢ πρὸς τὸ πολε-
 μεῖν]. προσελθόντες οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφασαν βούλε- 2
 20 λύει. οἱ δ' ἐκέλευόν τε ἐπιέναι, καὶ παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι
 ἔλεγον τοιάδε.

LXXIII. „Ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς
 ὑμετέροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἐπεμψεν.

AC. 9 καὶ exp. Krüger. 11, 14 et 17 sq. inclusa del. Cobet.
 13 post σκεπτέον vulgo legitur punctum. 19 libri εἴ τι μὴ.
 Sanavit Cobet. ἀποκωλύοι CG. Sed cf. Xen. An. IV 8, 4 et
 Cyr. VI 3, 3. 20 παριέναι CG, quod probat Badham. At ἐπι-
 έναι nostro est adire concionem, ut 90, 5; 91, 4, et distinguen-
 dum a v. παριέναι, verba faciendī causa prodire.

αἰσθόμενοι δὲ καταβοῆν οὐκ ὀλίγην οὔσαν ἡμῶν παρήλθομεν,
 οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν πόλεων ἀντεροῦντες (οὐ γὰρ παρὰ
 δικασταῖς ὑμῖν οὐθ' ἡμῶν οὔτε τούτων οἱ λόγοι ἂν γίγνοντο),
 ἀλλ' ὅπως μὴ βραδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων τοῖς ξυμ-
 μάχοις πειθόμενοι χειρὸν βουλευήσθε, καὶ ἅμα βουλόμενοι 5
 περὶ τοῦ παντός λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος δηλώσκι
 ὡς οὐτ' ἀπεικότως ἔχομεν ἅ κεκτήμεθα, ἢ τε πόλις ἡμῶν
 ἀξία λόγου ἐστίν. καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν,
 ἂν ἀκοαὶ μᾶλλον λόγων μάρτυρες ἢ ὄψεις τῶν ἀκουσομένων;
 2 τὰ δὲ Μηδικὰ καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνιστε, εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον 10
 ἐστὶ ἀεὶ προβαλλόμενα, ἀνάγκη λέγειν. καὶ γὰρ ὅτε
 ἐδρῶμεν, ἐπ' ὠφελείᾳ ἐκινδυνεύετο, ἥς τοῦ μὲν ἔργου μέρος
 μετέσχετε, τοῦ δὲ λόγου μὴ παντός, εἴ τι ὠφελεῖ, στε-
 3 ρισκώμεθα. ῥηθήσεται δ' οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα ἢ
 μαρτυρίου καὶ δηλώσεως πρὸς οἶαν ὑμῖν πόλιν μὴ εὖ βου- 15
 4 λευομένοις ὁ ἀγὼν καταστήσεται. Φαμὲν γὰρ Μαρκθῶνι τε
 μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἤλθεν,
 οὐχ ἱκανοὶ ὄντες κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐτβάντες ἐς τὰς
 ναῦς πανδημεὶ ἐν Σαλαμῖνι ξυνναυμαχῆσαι, ὅπερ ἔσχε μὴ
 κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέοντα τὴν Πελοπόννησον πορθεῖν, 20
 ἀδυνάτων ἂν ὄντων πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοισ ἐπιβοηθεῖν.
 5 τεκμήριον δὲ μέγιστον αὐτὸς ἐποίησε· νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν

AC. 9 libri partim ὄψεις, quod vulgo receptum. Sed merito al-
 teram lectionem probarunt Krüger et Cobet. Iunge ἀκοαὶ λόγων.
 II libri προβαλλομένοις, quod frustra tuebar l. l. et Stahl Jahrb.
 1863, 410 sq. Corr. Classen.

AE. 8 Schol. τὰ κατ' Ἀμαζόνιας καὶ Θρακίας καὶ Ἡρακλεί-
 δας. 19 ἔσχε: ἐπέσχε, Schol. 21 scil. Peloponnesiis. 22 τεκ-
 μήριον ἐποίησε. Cf. III 67, 6 et VI 82, 1. Stud. p. 139.

ὡς οὐκέτι αὐτῷ ὁμοίως οὔσης τῆς δυνάμεως κατὰ τάχος τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησεν.

- LXXIV. „Τοιοῦτου μέντοι ξυμβάντος τούτου καὶ σαφῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα, ἀριθμὸν τε νεῶν πλείστον καὶ ἄνδρα στρατηγὸν ξυνετώτατον καὶ προθυμίαν ἀοκνοτάτην· ναῦς μὲν γε [ἐς τὰς τετρακοσίας] ὀλίγω ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν, Θεμιστοκλέξ δ' ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο, ὅπερ σαφέστατα
- 10 ἔσωσε τὰ πράγματα, καὶ αὐτοὶ διὰ τοῦτο δὴ μάλιστα ἐτιμῆσατε ἄνδρα ξένον τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων. προθυμίαν δὲ 2 καὶ πολὺ τολμηροτάτην ἐδείξαμεν, οἳ γε, ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη μέχρι ἡμῶν δουλευόντων ἠξιώσαμεν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν καὶ τὰ οἰκεία διαφθεύραν-
- 15 τες μὴδ' ὡς τὸ τῶν περιλοίπων ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν μὴδὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐτοῖς γενέσθαι, ἀλλ' ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς κινδυνεῦσαι καὶ μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προτιμωρήσατε. ὥστε φαμὲν οὐχ ἥσσον αὐτοὶ ὠφελῆσαι ὑμᾶς 3

AC. 4 malim δηλωθῆν. Sed cf. 76, 2; VI 58, 1. 7 dett. libri τριακοσίας, probantibus Scholefieldo, Cobeto, Stahlio. Dobree del. ἐς τὰς τετρακοσίας. 18 transpone αὐτοὶ post ἢ. Mnem. I p. 73. Krüger pronomem delet.

AE. 7 Sec. Herod. VIII 48 et 44 tota classis erat 378 navium, quarum Athenienses praebuerant 180, vel 200, inclusis navibus quas mutuati fuerant Chalcidensibus (c. 46. Cf. Plut. Them. 14), sec. Aeschylum Pers. 331 classis constabat navibus 310, sec. Nep. Them. III 2 et Dem. p. Cor. § 238 navibus 300. Cf. Isocr. Paneg. § 98 et Panath. § 50, Pseudo-Lys. Epitaph. § 42, Diod. XV 58, al. 10 ἐτιμῆσατε. Cf. Herod. VIII 124, Plut. Them. 17.

ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τε οἰκουμένων τῶν πόλεων καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι, ἐπειδὴ ἐδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ οὐχ ἡμῶν τὸ πλεον, ἐβοηθήσατε (ὅτε γοῦν ἡμεν ἔτι σῶ^ς, οὐ παρεγένεσθε)· ἡμεῖς δ' ἀπὸ τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὀρμώμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι οὔσης κινδυνεύ- 5
 4 οντες ξυνεσώσαμεν ὑμᾶς τε τὸ μέρος καὶ ἡμᾶς αὐτούς. εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν πρότερον τῷ Μήδῳ, δείσαντες, ὡσπερ καὶ ἄλλοι, περὶ τῆς χώρας, ἢ μὴ ἐτολήσαμεν ὕστερον ἐσ-
 βῆναι ἐς τὰς ναῦς ὡς διεφθαρμένοι, οὐδὲν ἂν ἔτι ἔδει ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς ἰκανὰς ναυμαχεῖν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἂν 10
 αὐτῷ προχωρήσειε τὰ πράγματα ἢ ἐβούλετο.

LIXXV. „Ἄρ' ἄξιοί ἐσμεν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προ-
 θυμίας ἕνεκα τῆς τότε καὶ γνώμης [ξυνέσεως] ἀρχῆς [τε] ἧς ἔχομεν τοῖς Ἑλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακείσθαι;
 2 καὶ γὰρ αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν οὐ βιασάμενοι, ἀλλ' ὑμῶν 15
 μὲν οὐκ ἐβελησάντων παραμεῖναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου, ἡμῖν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων καὶ αὐτῶν
 3 δεηθέντων ἡγεμόνας καταστήναι, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου κατ-
 ηναγκάσθημεν τὸ πρῶτον προχγαγεῖν αὐτὴν ἐς τότε, μά-
 λιστα μὲν ὑπὸ δέους, ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς, (ὕστερον καὶ 20
 ὠφελείας, καὶ οὐκ ἀσφαλὲς ἔτι ἐδόκει εἶναι, τοῖς πολλοῖς
 4 ἀπηχθιμένους καὶ τινῶν καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμέ-

AC. 4 libri s̄oi. Cf. Stud. p. 118. 11 τὰ πράγματα. del. Krüger. 13 ξυνέσεως exp. Dobree. Cf. Stud. p. 13. ib. τε delevi auctore Badhamo. Vulgo recepta est dett. codd. lectio γε. 18 vulgo καταστήναι. ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ. Ope codd. CG. emendavit Badham. 20 Badh., deleta virgula post τιμῆς, coniecit καὶ γὰρ οὐκ; ego suspicor: ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς καὶ ὠφελείας. καὶ ὕστερον οὐκ ἀσφαλὲς ἔτι ἐδόκει εἶναι. *at of 76 vs 17*

Τε = ἴτα?

νων, ὑμῶν τε ἡμῖν οὐκέτι ὁμοίως Φίλων, ἀλλ' ὑπόπτων καὶ διαφόρων ὄντων, ἀνένταξ κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς ἐγίνοντο· πᾶσι δ' ἀνεπίσθονον, τὰ ξυμφέροντα τῶν μεγίστων πέρι [κινδύνων] εὖ τίθεσθαι.

- 5 LXXVI. „Τμεῖς γοῦν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον καταστησάμενοι, ἐξηγεῖσθε· καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες διὰ παντὸς ἀπεχρήσθη τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἦσσαν ὑμᾶς λυπηροὺς γενομένους τοῖς ξυμμάχοις. [καὶ] ἀναγκασθέντας [ἂν] 10 ἢ ἄρχειν ἐγκρατῶς ἢ αὐτοὺς κινδυνεύειν. οὕτως οὐδ' ἡμεῖς 2 θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου, εἰ ἄρχῆν τε διδομένην ἐδεξάμεθα καὶ ταύτην μὴ ἀνεῖμεν, ὑπὸ (τριῶν) τῶν μεγίστων νικηθέντες, τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελείας, οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιούτου ὑπάρξαντες, ἀλλ' αἰεὶ 15 καθεστῶτος τὸν ἦσσω ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου κατείργεσθαι, ἄξιοι τε ἅμα νομίζοντες εἶναι καὶ ὑμῖν δοκοῦντες, μέχρι οὗ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι τῷ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε, ὃν οὐδεὶς πω παρατυχὸν ἰσχύι τι κτήσασθαι προβεῖς τοῦ μὴ 3 πλέον ἔχειν ἀπετράπετο. ἐπαινείσθαι τε ἄξιοι, οὔτινες χρῆ- 20 σάμενοι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ὥστε ἑτέρων ἄρχειν δικαιοτέροι

AC. 1 sq. ἀλλ' - διαφόρων del. Cobet. 4 κινδύνων exp. Krüger. Loci II 24, 2; 63, 1 scripturam non tuentur. Ingeniose Badham: Φέροντα - κίνδυνον. 7 vulgo ἀπήχθησθε ἐν, quod a tau-tologiae crimine frustra defendunt. Corr. Krüger. 9 Voculas inclusas abesse malim. 13 τριῶν inserui e constanti scribendi more Thucydideo. Badhamo suspecta sunt v. τιμῆς - ὠφελείας. Cf. 75, 4. 15 καθεστῶτος. Cf. adn. p. 67. 4. 16 μέχρι οὗ exp. Badham, legens λογιζόμενοις τῷ δὲ. Si locus sanus est, auctor voluit μέχρι νῦν, ὅτε τὰ κτέ.

4 ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γεγένηται. ἄλλους γ' ἂν οὖν οἴομεθα τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι ἂν μάλιστα εἶ τι μετριάζομεν, ἡμῖν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπικειοῦς ἀδοξία τὸ πλεόν ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη.

LXXVII. „Καὶ ἐλαστούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολιμαίαις 5 πρὸς τοὺς ξυμμάχους δίκαις καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις Φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. 2 καὶ οὐδεὶς σκοπεῖ αὐτῶν, τοῖς καὶ ἄλλοί που ἀρχὴν ἔχουσι καὶ ἦσσαν ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις οὔσι διότι τοῦτο οὐκ οὐνειδίζεται· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῆ, δικάζεσθαι οὐδὲν 10 3 προσδέονται. οἱ δ' εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὀμιλεῖν, ἦν τι παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι ἢ γνώμη ἢ δυνάμει τῆ δια τὴν ἀρχὴν (ἢ) καὶ ὀπωσοῦν ἐλασσωθῶσιν, οὐ τοῦ πλείονος μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς χαλεπώτερον 15 Φέρουσιν ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀποθέμενοι τὸν νόμον φανερώς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον ὡς οὐ χρεῶν

AC. 5 libri ξυμβολιαίαις. Ex Hesychio correxit Cobet. 12 μὴ expr. Krüger; acute Badham post παρὰ inserit λόγον δια. 13 ἢ inserui cum Badhamo. 14 conieci τοῦνδεῶς pro τοῦ ἐνδεοῦς Stud. p. 14. 15 τοῦννομον cit. Krüger pro τὸν νόμον.

AE. 5 Bekk. Anecd. p. 436 Ἴ�θηναῖοι ἀπὸ συμβόλων ἐδικάζον τοῖς συμμάχοις· οὕτως Ἀριστοτέλης. Sunt autem σύμβολα teste Harpocrate αἱ συνθήκαι ἃς ἂν ἀλλήλαις αἱ πολεὶς θέμεναι τάττωσι τοῖς πολίταις ὥστε δίδοναι καὶ λαμβάνοιεν τὰ δίκαια (commercium iuris praebendi et repetundi. Liv. xli, 28). Concedentes igitur sociis huiusmodi iudicia Athenienses sibi videntur ἐλασσοῦσθαι. quatenus iure agunt, ubi vim adhibere potuissent. 12 τὸ μὴ περιττῶς κείται Ἀττικῆ συνθηλαίφ. Schol. Hodie explicant παρὰ τὸ οἴεσθαι μὴ χρῆναι. 14 τοῦ ἐνδεοῦς. Schol. λείπει ἢ ὑπέρ.

τὸν ἦσσω τῷ κρατοῦντι ὑποχωρεῖν. ἀδικούμενοι τε, ὡς ἔοικεν, 4
οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον ὀργίζονται ἢ βιαζόμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ ^{ἐπι}
τοῦ Ἰσοῦ δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι, τὸ δ' ἀπὸ τοῦ κρείσσου κατ- ^{ὀνο}
αναγκάζεσθαι. ὑπὸ γοῦν τοῦ Μῆδου δεινότερα τούτων πά- 5
5 σχοντες ἠνείχοντο, ἢ δ' ἡμετέρα ἀρχὴ χαλεπὴ δοκεῖ εἶναι,
εἰκότως· τὸ παρὸν γὰρ αἰεὶ βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις. ὑμεῖς γ' ἂν 6
οὔν εἰ καβελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχ' ἂν τὴν εὐνοίαν ἦν διὰ
τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε μεταβάλοιτε, εἶπερ οἶα καὶ τότε
πρὸς τὸν Μῆδον δι' ὀλίγου ἠγησάμενοι ὑπεδείξατε, ὁμοῖα καὶ
10 νῦν γνώσεσθε. ἄμικτα γὰρ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα
τοῖς ἄλλοις ἔχετε καὶ προσέτι εἰς ἕκαστος ἐξιῶν οὔτε τούτοις
χρηταί οὔθ' οἷς ἢ ἄλλη Ἑλλάς νομίζει.

LXXVIII. „Βουλευέσθε οὔν βραδέως ὡς οὐ περὶ βραχέων,
καὶ μὴ ἀλλοτρίαις γνώμαις καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες οἰκεῖον
15 πόνον προσθήσθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν παράλογον ὄσος ἐστὶ 2
πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι προδιάγινωτε· μηκυνόμενος γὰρ ἐς
τύχας Φιλεῖ τὰ πολλὰ περιίστασθαι, ὧν ἴσον τε ἀπέχομεν
καὶ ὀποτέρως ἔσται ἐν ἀδήλω κινδυνεύεται. ἰόντες τε οἱ ἄν- 3
θρωποι ἐς τοὺς πολέμους τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ὃ χρῆν
20 ὕστερον δρᾶν, κακοπαθοῦντες δ' ἤδη τῶν λόγων ἄπτονται.
ἡμεῖς δ' ἐν οὐδεμίᾳ πω τοιαύτῃ ἁμαρτίᾳ ὄντες οὔτ' αὐτοὶ 4
οὔθ' ὑμᾶς ὀρώντες λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφο-
τέροις ἢ εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς
ὄρκους, τὰ δὲ διάφορα δίκη ^{λύειν} λυέσθαι κατὰ τὴν ξυνήκην·

AC. 2 sq. bis ὑπὸ pro ἀπὸ Cobet. 19 δ pro & Classen.
14 an δίκη διαλύεσθαι? Cf. 140, 2; 145, 1.

AE. 10 ἄμικτα. Schol.: — Λακεδαιμόνιοι — ἐξενηλάτουν.
11 ἐξιῶν spectat Pausaniam. Cf. 95, 7.

εἰ δὲ μή, θεοὺς τοὺς ὀρκίους μάρτυρας ποιούμενοι πειρασόμεθα ἀμύνεσθαι πολέμου ἄρχοντας ταύτη ἢ ἂν ὑφηγῆσθε.“

LXXIX. Τοιαῦτα δ' οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν τε ξυμμάχων ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ ἐς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τῶν Ἀθηναίων ἃ ἔλεξαν, μεταστησά- 5 μνοι πάντας ἐβουλευόντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς περὶ τῶν πρ- 2 όντων. καὶ τῶν μὲν πλείονων ἐπὶ ταῦτό αἱ γνῶμαι ἔφερον, ἀδικεῖν τε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη καὶ πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει· παρελθὼν δ' Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνε- τὸς δοκῶν εἶναι καὶ σώφρων, ἔλεξε τοιάδε. 10

LXXX. „Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι, ὧ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὄρω, ὥστε μήτ' ἀπειρία ἐπιθυμῆσαι τινα τοῦ ἔργου, ὅπερ ἂν πολ- 2 λοὶ πάθοιεν, μήτ' ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίσαντα. εὖροιτε δ' ἂν τόνδε περὶ οὗ νῦν βουλευέσθε οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενό- 15 3 μνον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο. πρὸς μὲν γὰρ βλ ρητικ [τοῦς] Πελοποννησίους καὶ] τοὺς ἀστυγείτονας παρόμοιός ἡμῶν ἢ ἀλκή, καὶ διὰ ταχέων οἷόν τ' ἐφ' ἕκαστα ἐλθεῖν· πρὸς δ' ἄνδρας οἳ γῆν τε ἐκὰς ἔχουσι καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπει- ρότατοί εἰσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, 20 πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ καὶ ναυτὶ καὶ ἵπποις καὶ ὄπλοις καὶ ὄχλῳ ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἐνὶ γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἔστιν,

AC. 1 ^{unde} ἢ pro εἰ δὲ μή CG. 7 ταύτων? 8 καὶ ἤδη cit. Haase, sed Krüger obmovet V 30. 2. 13 codd. οἱ πολλοὶ praeter B. 17 vulgo παρόμοιος. Correxī accentum, quia Thucydideum est ὁμοῖος. ^{et praefata huius vob}

AE.. 9 Archidamus Zeuxidami f. regnavit 469-427. Nomen indidit primo decennio huius belli. Cf. Harpocr. s. v. Ἀρχιδά- μ(ε)ιος πόλεμος.

ἔτι δὲ καὶ ξυμμάχους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι, πῶς
 χρῆ πρὸς τούτους ράδιως πόλεμον ἄρασθαι καὶ τίνι πιστεῦ-
 σαντας ἀπαρασκευάτους ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσίν; ἀλλ' 4
 ἤσους ἐσμέν· εἰ δὲ μελετήσομεν καὶ ἀντιπαρασκευασόμεθα,
 5 χρόνος ἐνέσται. ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῶ ἔτι πλεον
 τούτου ἐλλείπομεν καὶ οὗτ' ἐν κοινῷ ἔχομεν οὐθ' ἐτοίμως ἐκ
 τῶν ἰδίων φέρομεν. Facile

LXXXI. „Τάχ' ἂν τις θαρσοίη ὅτι τοῖς ὅπλοις αὐτῶν
 καὶ τῶ πλήθει ὑπερφέρομεν, ὥστε τὴν γῆν δηοῦν ἐπιφοιτῶντες.

10 τοῖς δ' ἄλλῃ γῆ ἐστί πολλὴ ἧς ἄρχουσι, καὶ ἐκ θαλάσσης 2
ὧν δέονται ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι 3
πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ βοηθεῖν, τὸ πλεον οὔσι
 νησιώταις. τίς οὖν ἔσται ἡμῶν ὁ πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ 4
ναυσὶ κρατήσομεν ἢ τὰς προσόδους ἀφαιρήσομεν ἀφ' ὧν τὸ
 15 ναυτικὸν τρέφουσι, βλαψόμεθα τὰ πλεῖω. κἂν τούτῳ οὐδὲ 5
καταλύεσθαι ἔτι καλόν, ἄλλως τε καὶ εἰ δόξομεν ἄρξαι μᾶλ-
 λον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνη γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώ- 6
μεθα ὡς ταχὺ παυθήσεται ὁ πόλεμος, ἦν τὴν γῆν αὐτῶν C Heide
 τέμωμεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ καὶ τοῖς παισὶν αὐτῶν ὑπο-
 20 λίπωμεν· οὕτως εἰκὸς Ἀθηναίους φρονήματι μήτε τῇ γῆ
δουλεῦσαι μήθ' ὥσπερ ἀπείρους καταπλαγῆναι τῶ πολέμῳ.

LXXXII. „Οὐ μὴν οὐδ' ἀναισθήτως αὐτοὺς κελεύω τοὺς
 τε ξυμμάχους ἡμῶν ἔαν βλάβπτειν καὶ ἐπιβουλεύοντας μὴ
καταφωρᾶν, ἀλλ' ὅπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ
 25 αἰτιᾶσθαι μήτε πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας μήθ' ὡς ἐπιτρέψο-
μεν, κἂν τούτῳ καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι ξυμμά-
χων τε προσαγωγῇ καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, εἰ ποθέν

AC. 8 (δέ) τις cit. Krüger. 19 libri τάμωμεν. Corr. Cobet.

I. *Κυκλ. VI: 2; 4*

10

τινὰ ἢ ναυτικοῦ ἢ χρημάτων δύνάμιν προσληψόμεθα (ἀνε-
 πίφθονον δέ, ὅσοι ὡσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευό-
 μεθα, μὴ Ἑλληνας μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβόντας
 2 διασωθῆναι), καὶ τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. καὶ ἦν μὲν
 ἔσακούοσι τι πρεσβευομένων ἡμῶν [ταῦτα ἄριστα]. ἦν δὲ 5
 μὴ, διελθόντων ἐτῶν καὶ δύο καὶ τριῶν ἄμεινον ἤδη πε-
 3 Φραγμένοι ἴμεν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως ὀρώντες ἡμῶν ἤδη τήν
 τε παρασκευὴν καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὁμοῖα ὑποσημαίνοντες
 μᾶλλον ἂν εἴκοιεν, καὶ γῆν ἔτι ἄτμητον ἔχοντες καὶ περὶ
 4 παρόντων ἀγαθῶν καὶ οὐπω ἐφθαρμένων βουλευόμενοι. [μὴ 10
 γὰρ ἄλλο τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν ἢ ὀμηρον ἔχειν καὶ
 οὐχ ἦσσαν ὅσῳ ἄμεινον ἐξείργασται ἢς Φεῖδεσθαι χρὴ ὡς
 ἐπὶ πλείστον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας αὐτούς
 5 ἀληπτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων
 ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν, ὀράτε ὅπως μὴ 15
 6 αἴσχιον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξομεν.] ἐγκλή-
 ματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν οἶόν τε καταλύσαι,
 πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀραμένους ἕνεκα τῶν ἰδίων, ὃν οὐχ
 ὑπάρχει εἰδέναι καθ' ὃ τι χωρήσεται, οὐ βῆδιον εὐπρεπῶς
 θέσθαι.

LXXXIII. „Καὶ ἀνανδρία μηδενὶ πολλοὺς μιᾶ πόλει μὴ
 2 ταχὺ ἐπελθεῖν δοκίτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ κἀκείνοις οὐκ ἐλάσ-

AC. 2 ne conicias ἐπιβουλεύονται, cf. III 67. 4 αὐτῶν
 non est Thucydideum pro ἡμέτερα αὐτῶν. Stud. p. 14. Videtur
 αὐτῶν corrigenendum, i. e. domestica belli praesidia. 5 expunxi
 glossema l. l. 14 an εἰ δὲ? 15 ἐπειχθέντες, ad festinandum
 compulsi. Inutilis videtur Cobeti coniectura ἐπαρθέντες. 16 πρά-
 ξομεν omnes libri praeter C. 19 libri χωρήσει, sed verbum
 simplex apud Atticos constanter habet Fut. med., quod reposui.

3 σουσ χρήματα φέροντες ξύμμαχοι, καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ
 ὄπλων τὸ πλεόν, ἀλλὰ δαπάνης, δι' ἣν τὰ ὄπλα ὠφελεῖ,
 ἄλλως τε καὶ ἠπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πορισώμεθα οὖν 3
 πρῶτον αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις πρότερον
 5 ἐπαιρώμεθα, οἵπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαινόντων τὸ πλεόν ἐπ'
 ἀμφότερα τῆς αἰτίας ἔξομεν, οὗτοι καὶ καθ' ἡσυχίαν τι
 αὐτῶν προῖδωμεν.

LXXXIV. „Καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται
 μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνησθε. σπεύδοντές τε γὰρ σχολαί-
 10 τερον ἂν παύσαισθε διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν, καὶ ἅμα
 ἐλευθέραν καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ
 δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι· μόνοι γὰρ 2
 δι' αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν καὶ ξυμφοραῖς ἡσσον
 ἐτέρων εἴκομεν, τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐξοτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ
 15 τὰ δεινὰ παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν οὐκ ἐπαιρόμεθα ἠδονῇ, καὶ
 ἦν τις ἄρχ ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, οὐδὲν μᾶλλον ἀχθεσθέν-
 20 τες ἀνεπίσθημεν. πολεμικοὶ τε καὶ εὐβουλοὶ διὰ τὸ εὐκό- 3
 σμον γιγνόμεθα, τὸ μὲν ὅτι αἰδῶς σωφροσύνης πλείστον
 μετέχει, αἰσχύνης δ' εὐψυχία, εὐβουλοὶ δ' ἀμαθέστερον τῶν
 25 νόμων τῆς ὑπεροφίας παιδευόμενοι καὶ ξὺν χαλεπότητι
 σωφρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν, καὶ μὴ τάχρεια
 ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες, τὰς τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ
 καλῶς μεμφόμενοι ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξιώναι, νομίζειν δὲ τὰς
 τε διανοίας τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι καὶ τὰς προσ-
 30 πιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. αἰεὶ δ' ὡς πρὸς εὐ 4
 βουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζώμεθα· καὶ

AC. 12 τούτων malit Badham. At pronomem recte refertur
 ad τὸ βραδὺ καὶ μέλλον. 21 τὰ ἀχρεῖα libri. Artem dicendi.

οὐκ ἐξ ἐκείνων ὡς ἀμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλπίδας, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων, πολὺ τε διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἀνθρώπου ἀνθρώπου, κράτιστον δ' εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.

LXXXV. „Ταύτας οὖν ὡς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδοσαν μελέτας καὶ αὐτοὶ διὰ παντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν μὴ παρῶμεν, μηδ' ἐπειχθέντες ἐν βραχεῖ μορίῳ ἡμέρας περὶ πολλῶν σωμαίων καὶ χρημάτων καὶ πόλεων καὶ δόξης βουλευόμεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἐτέρων δι' ἰσχύν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ τῆς Ποτειδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ἐξυμμαχοὶ Φασιν ἀδικεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐτοίμων ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι· ἐπὶ δὲ τὸν δίδοντα οὐ [πρότερον] νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα ἵεναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ κράτιστα τὰ βουλευέσθε καὶ τοῖς ἐναντίοις φοβερῶτατα.“ 15

3 Καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπε· παρελθὼν δὲ Σθενελαΐδας τελευταῖος, εἰς τῶν ἐφόρων τότε ὧν, ἔλεξεν [ἐν τοῖς Λακεδαιμονίοις] ὧδε.

LXXXVI. „Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γιγνώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς οὐδαμῶς ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ἐξυμμάχους καὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλάσιας ζημίας 2 ἀξιοὶ εἰσιν, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται. ἡμεῖς δ' ὁμοῖοι καὶ τότε καὶ νῦν ἐσμεν, καὶ τοὺς ἐξυμμάχους, ἦν 25

AC. 1 et 3 δεῖ exp. Badham pro παρασκευαζόμεθα· καὶ corrigens παρασκευαζόμενοι. Non male! 13 πρότερον melius abesse puto. 14 καὶ κράτιστα ACG. 18 emblema del. Krüger.

Hande

σωφρονῶμεν, οὐ περιοφόμεθα ἀδικουμένους οὐδὲ μελλήσομεν
 τιμωρεῖν· οἱ δ' οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν 3
 γὰρ χρήματά ἐστι πολλά καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ
 ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν,
 5 οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα μὴ λόγῳ καὶ αὐτοῦς βλα-
 πτομένους, ἀλλὰ τ.μωρητέα ἐν τάχει καὶ παντὶ σθένει. καὶ 4
 ὡς ἡμᾶς πρέπει βουλευέσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω,
 ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας ἀδικεῖν μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον
 βουλευέσθαι. ψηφίζεσθε οὖν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς 5
 10 Σπάρτης τὸν πόλεμον καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἔατε μείζους
 γίνεσθαι, μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ
 ἔν τῶι θεοῖς ἐπίωμεν πρὸς τοὺς ἀδικούντας.^{εἰς Cg καὶ} 4

LXXXVII. Τοιαῦτα (δὲ) λέξας ἐπεψήφισεν αὐτὸς ἔφορος

ὄν [ἐξ] τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων]. ὁ δὲ (κρίνουσι 2
 15 γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοήν
 ὀποτέρᾳ μείζων, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερώς ἀποδεικ-
 νυμένους τὴν γνώμην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμηῆσαι ἐλε-
 ξεν· „Ὅτω μὲν ὑμῶν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι
 αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ
 20 χωρίον,“ δείξας τι χωρίον αὐτοῖς, „ὅτω δὲ μὴ [δοκοῦσιν],

AC. 2 Mnem. I (N. S.) p. 73 sq. conieci τιμωρεῖν τοῖς οὐ-
 κέτι vel τιμωρεῖν· οἱ γ' οὐκέτι. 8 ἀδικήσειν malit Badham ut
 magis Thucydideum. 13 δὲ om. CG, probante eodem: at cf. e
 multis locis 79 init. 14 emblemata del. Krüger. Badham cit. τῶν
 δὲ Λακεδαιμονίων (κρίνουσι γὰρ κτῆ). 20 δείξας - θάτερα. Cf.
 Dio C. 46, 36, 1. — δοκοῦσιν exp. Cobet.

AE. 2 = οἱ δ' ἤδη κακῶς πάσχουσιν, sc. οἱ ἡμέτεροι ξύμμα-
 χοί. non Athenienses. Ita enim scribendum fuerat: οἱ δ' οὐκέτι
 μελλήσουσι κτῆ. Vid. AC. 15 βοῆ. Cf. Plut. Lyc. 26.

3 ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα.⁴ ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶ
 4 πλείους ἐγένοντο οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέ-
 σαντές τε τοὺς ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν
 ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμά-
 χους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐπαγαγεῖν, ὅπως κοινῇ βου- 5
 5 λουσάμενοι τὸν πόλεμον ποιῶνται, ἣν δοκῆ. καὶ οἱ μὲν ἀπε-
 χώρησαν ἐπ' οἴκου διαπραξάμενοι ταῦτα, καὶ οἱ Ἀθηναῖον
 6 πρέσβεις ὕστερον ἐφ' ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες. ἡ δὲ δια-
 γνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας [τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι]
 ἐγένετο ἐν [τῷ] τετάρτῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ τῶν τριακοντούτῳ 10
 σποιδῶν προκεχωρηκιῶν, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά.

LXXXVIII. Ἐψηφίσαντο δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπον-
 δὰς λελύσθαι καὶ πολεμητέα εἶναι, οὐ τοσοῦτον τῶν ξυμμά-
 χων πεισθέντες τοῖς λόγοις ὅσον φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους
 μὴ ἐπὶ μεῖζον δυνηθῶσιν, ὁρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς 15
 Ἑλλάδος ὑποχείρια ἦδη ὄντα.

LXXXIX. Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῷδε ἦλθον ἐπὶ τὰ
 2 πράγματα ἐν οἷς νυξήθησαν. ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ
 τῆς Εὐρώπης νικηθέντες καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ ὑφ' Ἑλλήνων
 καὶ οἱ καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλην διε- 20
 φθάρησαν, Λεωτυχιδῆς μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων,
 ὅσπερ ἠγεῖτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ'
 οἴκου ἔχων τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους· οἱ δ' Ἀθη-
 ναῖοι καὶ οἱ ἀπ' Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι, ἦδη

AC. 9 *emblemata delevi Stud. p. 15 et post me Cobet.*

AE. 20 *Μυκάλην*, a. 479. Cf. Her. IX 100 sqq. 21 *De Leoty-
 chide* vid. Her. VI 65—67. 72 sq. 85 sq. VIII 131. IX 90 sqq. *Pater
 fuit Zeuxidami, avus Archidami.* — ἀπεχώρησεν. Cf. Her. IX 114.

ἀφεστηκότες ἀπὸ βασιλείας, ὑπομείναντες Σηστὸν ἐπολιόρ-
 κουν Μήδων ἐχόντων, καὶ ἐπιχειμάσαντες εἶλον [αὐτὴν] ἐκλι-
 πόντων τῶν βαρβάρων, καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ
 Ἑλλησπόντου ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ 3
 5 κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπῆλθον,
 διεκομίζοντο εὐθύς ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ
 τὴν περιούσαν κατασκευήν, καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν πα-
 ρεσκευάζοντο καὶ τὰ τείχη· τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα
 εἰστήκει καὶ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ
 10 περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ ἐσκῆνησαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν.

XC. Λακεδαιμόνιοι δ' αἰσθόμενοι τὸ μέλλον ἦλθον πρε-
 σβεῖα, τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἦδιον ἂν ὄρωντες μὴτ' ἐκείνους μὴτ'
 ἄλλον μηδένα τείχος ἔχοντα, τὸ δὲ πλέον τῶν ξυμμάχων
 ἐξοτρυνόντων καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν τὸ
 15 πλῆθος, ὃ πρὶν οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλε-
 μον τόλμαν γενομένην. ἠξίουσαν τε αὐτοὺς μὴ τειχιζέειν, ἀλλὰ 2
 καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον ὅσοις εἰστήκει ξυγκαθε-
 λεῖν μετὰ σφῶν [τοὺς περιβόλους], τὸ μὲν βουλόμενον καὶ
 ὑποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὡς
 20 δὲ τοῦ βαρβάρου, εἰ αὐθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπ'
 ἔχυροῦ ποθεν, ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν, ὀρμᾶσθαι· τὴν τε

AC. 2 αὐτὴν abesse malim. Cf. Stud. p. 15. 9 libri πεπτώ-
 κεσαν. Ubique cum Stahljo plusquamperfecto reddidi augmen-
 tum. 18 glossema delevi Mnem. I p. 74, et post me Badham.

AE. 1 ἀφεστηκότες. Herod. IX 104. Σηστὸν. Her. IX
 114 sqq. Monet Schol. nomen esse utriusque generis. Cf. Steph.
 Byz. s. v. 6 ὑπεξέθεντο. Herod. VIII 41 et 60; Plut. Them. 10.
 10 περιῆσαν. Herod. IX 30.

Πελοπόννησον πᾶσιν ἔφασαν ἰκανὴν εἶναι ἀναχώρησίν τε καὶ
 ἀφορμὴν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους γνώμη τοὺς μὲν
 Λακεδαιμονίους ταῦτ' εἰπόντας, ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν
 ὡς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν, εὐθὺς ἀπήλλαξαν·
 ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς
 εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἐλομένους πρέ-
 σβεις μὴ εὐθὺς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπίσχετ' ἕως τοσούτου ἕως
 ἂν τὸ τεῖχος ἰκανὸν ἄρωσιν ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ
 ἀναγκαιοτάτου ὕψους· τειχίζειν δὲ ^{Μελέ} [πάντας] πανδημεῖ [τοὺς
 ἐν τῇ πόλει] καὶ κούτους καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, Φειδο-
 μένους μὴτ' ἰδίου μὴτε δημοσίου οἰκοδομήματος ὅθεν τις
 4 ὠφέλεια ἔσται εἰς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. καὶ
 ὁ μὲν ταῦτα διδάξας καὶ ἐπειπών, τᾶλλα ὅτι αὐτὸς [τάκεῖ]
 5 πράξει, ὤχετο. καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐ προσήει
 πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ διήγε καὶ προυφασίζετο. καὶ ὁπότε
 15 τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων ὅ τι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ
 τὸ κοινόν, ἔφη τοὺς ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δὲ
 τίνος οὕσης αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι, προσδέχεσθαι μέντοι ἐν
 τάχει ἤξειν καὶ θαυμάζειν πῶς οὕτω πάρευσιν.

XCΙ. Οἱ δ' ἀκούοντες τῶ μὲν Θεμιστοκλεῖ ἐπέειποντο
 20 διὰ Φιλίαν αὐτοῦ, τῶν δ' [ἄλλων] ἀφικνουμένων [καὶ] σαφῶς
 κατηγοροῦντων ὅτι τειχίζεται τε καὶ ἤδη ὕψος λαμβάνει,

AC. 9, 10 glossemata delevi, posterius cum Krügero, Stud.
 p. 15. 13 ἐπειπών emendabam pro ὑπειπών l. l., et nuper idem
 placuit Badhamo, qui post Cobetum τᾶλλα mutat in ἔμκ. Ego
 expungere malui τάκεῖ. Vid. Stud. l. l. 19 πῶς pro ὡς Cobet.
 21 ἔλλων et καὶ delevi ibidem, et nuper Badham.

AE. 5 de legatione Themistoclis cf. Plut. vit. 19.

οὐκ εἶχον ὅπως χρῆ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δ' ἐκεῖνος κελεύει 2
 αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι ἢ πέμψαι σφῶν αὐτῶν
 ἄνδρας οἵτινες χρηστοὶ καὶ πιστῶς ἀπαγγελοῦσι σκεψάμενοι. *Es Stud.*
 ἀποστέλλουσιν οὖν, καὶ περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθη- 3
 5 ναίοις κρύφα πέμπει [κελεύων] ὡς ἤμιστα ἐπιφυνῶς κατα- *Wach.*
 σχεῖν καὶ μὴ ἀφείναι πρὶν ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν (ἤδη
 γὰρ καὶ ἦγον αὐτῶ οἱ Ξυμπρέσβεις, Ἀβρόνιχος τε ὁ Λυσι-
 κλέους καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν
 ἰκανῶς τὸ τεῖχος)· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς,
 10 ὅποτε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀφῶσιν. οἳ τε οὖν Ἀθηναῖοι 4
 τοὺς πρέσβεις ὥσπερ ἐπεστάλη κατεῖχον, καὶ Θεμιστοκλῆς
 ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ Φανερῶς εἶπεν ὅτι
 ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη ὥστε ἰκανὴ εἶναι σφᾶζειν
 τοὺς ἐνοικοῦντας, εἰ δέ τι βούλονται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ
 15 ξύμμαχοι, πρεσβεύεσθαι παρὰ σφᾶς ὡς προδιαγιγνώσκον- *pross AEs*
 τας τὸ λοιπὸν [ἰέναι] τά τε σφίσι αὐτοῖς ξύμφορα καὶ τὰ
 κοινά. τὴν τε γὰρ πόλιν ὅτ' ἐδόκει ἐκλιπεῖν [ἄμεινον εἶναι] 5
 καὶ ἐς τὰς νυκτὸς ἐσβῆναι, ἄνευ ἐκείνων [ἔφασαν] γνόντες
 τολμῆσαι, καὶ ὅσ' αὐτὸ μετ' ἐκείνων βουλευέσθαι, οὐδενὸς
 20 ὕστεροι γνώμη Φανῆναι. δοκεῖν οὖν σφίσι καὶ νῦν [ἄμεινον 6
 εἶναι] τὴν ἑαυτῶν πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολίταις
 καὶ ἐς τοὺς πάντας ξυμμάχους ὠφελιμώτερον ἔσεσθαι· οὐ 7
 γὰρ οἶόν τ' εἶναι μὴ ἀπ' ἀντιπάλου παρσικευῆς ὁμοῖόν
 τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλευέσθαι. ἢ πάντας οὖν ἀτειχί-

AC. 5 malim περιφυνῶς. 15 προδιαγιγνώσκονται solus B.,
 ceteri πρὸς διαγ. 16 ἰέναι del. Classen. 18 ἔφασαν exp. Krü-
 ger. 20 et 17 ἄμεινον εἶναι del. Badham. Idem emblemata ego
 expunxi VI 99 § 2 Stud. p. 156.

στοις [ἔφη] χρῆναι ξυμμαχεῖν ἢ καὶ τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν.

XCII. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες ὀργὴν μὲν Φα-
νεράν οὐκ ἐποιοῦντο τοῖς Ἀθηναίοις (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ,
ἀλλὰ γνώμῃς παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαντο, 5
ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ τὴν ἐς τὸν
Μῆδον προθυμίαν τὰ μάλιστ' αὐτοῖς ἐτύγχανον), τῆς μέντοι
βουλήσεως ἀμαρτάνοντες ἀδήλως ἤχθηοντο. οἳ τε πρέσβεις
ἐκατέρων ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως.

XCIII. Τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτεί- 10
2 χισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν
ἔστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο. οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων
λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνηρμοσμένων ἔστιν ἤ, ἀλλ' ὡς
ἕκαστοὶ ποθεν προσέφερον, πολλαὶ τε στῆλαι ἀπὸ σημάτων
καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκτελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβο- 15
λος πανταχῆ ἐξήχθη [τῆς πόλεως], καὶ διὰ τοῦτο πάντα
3 ὁμοίως κινουῦντες ἠπέιγοντο. ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ
λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν (ὑπῆρκετο δ' αὐτοῦ πρότερον
ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἢς [κατ' ἐνιαυτὸν] Ἀθηναίοις ἤρξε),
νομίζων τό τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτο- 20
Φυεῖς, καὶ αὐτοὺς ναυτικούς γεγενημένους μέγα προφέρειν
4 ἐς τὸ κτήσασθαι δύναμιν (τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρώτος

AC. 1 delevi ἔφη. 8 Ulrichs cit. ἀνεπιλήπτως. Cf. V, 17, 1.
Sed. vid. Pollux VIII 69. 12 scripsi ξυνηρμοσμένων pro ξυνει-
ργασμένων Stud. p. 16 cl. Xenoph. Cyr. II 1, 26. Cf. Herod. I
163 extr. 13 ποθεν pro ποτε Badham. 15 τῆς πόλεως num ipse
Th. addiderit dubito. Cf. Stud. l. 1.

AE. 14 μείζων, quam antea, ita ut Pnycem quoque et Musarum collem complecteretur. 18 Ol. 71, 4 (493). cf. Plut. Them. 29.

ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀνθεκτέα ἐστὶ), καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθύς
 ξυγκατεσκευάζει. καὶ ὠκοδόμησάν τῃ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος 5
 τοῦ τείχους ὅπερ νῦν ἐτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ· δύο
 γὰρ ἄμαξαι ἐναντίαι ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπῆγον. ἐντὸς
 5 δ' οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνοικοδομημένοι μεγά-
 λοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ
 ἔξωθεν καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δ' ὕψος ἤμισυ μάλιστα
 ἐτελέσθη οὐ διανοεῖτο. ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ 6
 πάχει ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβολάς, ἀνθρώπων
 10 τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀσχεριοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλα-
 κήν, τοὺς δ' ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι. ταῖς γὰρ 7
 ναυσὶ μάλιστα προσέκειτο, ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασι-
 λέως στρατιᾶς τὴν κατὰ θάλασσαν ἔφοδον εὐπορωτέραν τῆς
 κατὰ γῆν οὔσαν· τὸν τε Πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς
 15 ἀνω πόλεως, καὶ πολλάκις τοῖς Ἀθηναίοις παρήνει, ἦν ἄρα
 ποτὲ κατὰ γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν ταῖς ναυσὶ
 πρὸς ἅπαντας ἀντίστασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτειχί- 8
 σθησαν καὶ τ' ἄλλα κατεσκευάζοντο εὐθύς μετὰ τὴν Μήδων
 ἀναχώρησιν.

AC. 3, 4 δύο — ἐπῆγον del. Krüger. Badham excidisse
 quaedam putat post ἀλλήλαις. Reiske pro ἐναντίαι cit. Ξυνη-
 μέναι. De interpretatione non satis constat. Putat Classen lapides
 in ipsa moenia curribus utrimque subvectos esse. Comparant Arist.
 Av. 1127. 6 Krüger e libris quibusdam recepit ἐντομῇ. Fortasse ve-
 rum est τομῇ ἐγγώνιοι. Schol. ἐγγώνιος· τετράπλευροι, τετρά-
 γωνοι. Vulgatam interpretantur quasi sit ἐν ταῖς τομαῖς (II 76. 4)
 1. e. in lateribus accisis. 7 libri praeter AC μολύβδῳ. 9 optimi
 libri ἐπιβολάς, quod tamen cur ferri non possit dixi Stud. p.
 16. ἐπιβολάς legit Schol. explicans ἐπιθέσεις. Cf. III 54. 4.
 17 Ultimam periodum Classen iungit cum c. XCIV, f. rectius.

εν εοφῆ ἐγγώνιοι τετράπλευροι, τετράγωνοι

XCIV. * Παισαυιάς δ' ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγός τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετ' εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ξύνεπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ 2 καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος. καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο, καὶ ὕστερον ἐς 5 Βυζάντιον Μήδων ἐχόντων καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῆδε τῇ ἡγεμονίᾳ.

XCv. Ἦδη δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι Ἕλλη-
νες ἤχθοντο καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Ἴωνες [καὶ] ὅσοι ἀπὸ βασιλέως
νεκαστὶ ἠλευθέρωντο· φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἤξιον 10
αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ
2 Παισαυιά μὴ ἐπιτρέπειν, ἣν που βιάζεται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι
ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὡς οὐ
περιοφόμενοι τᾶλλά τε καταστησόμενοι ἢ φανοῖτο ἄριστα
3 αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Παισαυίαν 15

AC. 14 libri φαίνονται, quod correxi, Oratio recta foret:
καταστησόμεθα ἢ φανεῖται.

AE. 1 Pausanias tutor Plistarchi filii Leonidae, fratris sui patruelis (cf. 132, 1). Nam Anaxandrides, qui ex Agidarum familia regnavit 560—520, quatuor reliquit filios: Cleombrotum Pausaniae patrem, qui obiit a. 479, Leonidam qui occubuit ad Thermopylas a. 480, Doriëum qui periit in Sicilia (Her. V 42 sqq.) et Cleomenem qui obiit a. 490. Plistarchus vitam produxit ad a. 460, Pausanias interfectus est a. 476, relicto filio Plistoanacte, de cuius exilio agit Th. I 107, II 21, V 16. Moritur a. 408. De eius filio Pausania vid. III 26. Plistarcho successit Plistoanax tutore patruo Nicomede (107), cui filius fuit Cleomenes (III 26). 3 τριάκοντα, ducibus Aristide et Cimone. Cf. Plut. Arist. 23. 8 βε-
αίου. Cf. 130 et Plut. Ar. 23, Cim. 6. 10 φοιτῶντες. Vid. Her. VIII 3. Plut. Cim. 6, Ar. 23. Nep. Ar. 2.

Agiden
Anaxandrides

Cleombrotus
Nicomede
Leonidas
Doriëum
Cleomenes

ἀνακρινούσας ὧν πέρι ἐπυθάνοντο· καὶ γὰρ ἀδικία πολλή
κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ [τῶν Ἑλλήνων] τῶν ἀφικνουμένων,
καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἢ στρατηγία, ξυνέβη 4
τε αὐτῷ (ἀν)καλεῖσθαι τε ἅμα καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ
5 ἐκείνου ἔχθει παρ' Ἀθηναίους μετατάξασθαι πλὴν τῶν ἀπὸ
Πελοποννήσου στρατιωτῶν. ἔλθων δ' ἐς Λακεδαιμόνα τῶν μὲν 5
ἰδίᾳ πρὸς τινὰς ἀδικημάτων ἠυβύνη, τὰ δὲ μέγιστα ἀπο-
λύεται μὴ ἀδικεῖν· κατηγορεῖτο δ' αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα Μη-
δισμὸς καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκείνον μὲν οὐκέτ' 6
10 ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα, Δόρκιν δὲ καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐ-
τοῦ στρατιᾶν ἔχοντας οὐ πολλήν· οἷς οὐκέτι ἐφίεσαν οἱ ξύμ-
μαχοὶ τὴν ἡγεμονίαν. οἱ δ' αἰσθόμενοι ἀπῆλθον, καὶ ἄλλους 7
οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ
σφίσι οἱ ἐξιόντες χεῖρους γίνωνται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Παι-
15 σανίᾳ ἐνεῖδον, ἀπαλλαξιέοντες δὲ καὶ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου
καὶ τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες ἱκανοὺς ἐξηγεῖσθαι καὶ σφίσι
ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδείους.

XCVI. Παραλαβόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν
τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐόντων τῶν ξυμμάχων διὰ τὸ Παισανίου
20 μῖσος, ἔταξαν ἅς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα
πρὸς τὸν βάρβαρον καὶ ἅς καὶ· πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνα-
σθαι ὧν ἔπαθον δηοῦντας τὴν βασιλείᾳς χώραν. καὶ Ἑλλη- 2

AC. 2 τ. Ἑλλήνων abesse malim: οἱ ἀφικνούμενοι dici solent
advenae. Cf. 95, 3. III 93, 3. IV 27, 3. V 16, 2. 4 ἀνακα-
λεῖσθαι. Praepositionem addidi Stud. p. 17, cl. 131, 1. 7 τι-
νας pro τινὰ correxit Cobet.

AE. 22 De Hellenotamiis cf. Böckh. Staatsh. I p. 521 sqq.,
Plut. Arist. 29, Paus. VIII 52.

νοταμίαι τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστησαν, οἱ ἐδέχοντο τὸν Φόρον· [οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ Φορά·] ἦν δ' ὁ πρῶτος Φόρος ταχθεὶς τετρακόσια τάλαντα καὶ ἐξήκοντα, ταμιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς καὶ αἱ ξύνοδοι ἐς τὸ ἱερὸν ἐγίγνοντο.

5

XCVII. Ἠγούμενοι δ' αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν Συμμάχων καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνοδῶν βουλευόντων τσαδάε ἐπῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικοῦ, ἃ ἐγένετο πρὸς τε τὸν βάρβαρον αὐτοῖς καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους Συμμάχους νεωτερίζοντας 10 καὶ Πελοποννησίων τοὺς αἰεὶ προστυγχάνοντας ἐν ἐκάστῳ. 3 ἔγραψα δ' αὐτὰ καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποίησάμην διὰ τὸδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἄπασιν ἐκλιπέεσσι τούτο ἦν τὸ χωρίον καὶ ἡ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν [Ἑλληνικά] ξυνετίθεσαν ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά· τούτων δὲ ὅσπερ καὶ ἤψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ 15

AC. 1 κατέστησαν pro κατέστη ἀρχὴ Cobet. 2 οὕτω—Φορά suspecta Classenio sic defendit Stahl: significatur Φόρον dictum esse non tributum (δασμόν), quale postea socii imperio Atheniensium coacti conferebant, sed stipem quam sua sponte (96, 1) dabant. Cf. Dem. XXI, 101. 185. Attamen Φόρος iam Herodotus saepe prorsus eodem sensu quo δασμός usurpavit, quare Thuc., si eiusmodi quid significare voluisset, clarius id me iudice enuntiasset. 14 Ἑλληνικά recte fortasse non agnoscit Valla. ξυνετέθησαν B, unde Badham ξυνετέθη corrigendum esse coniecit, haud scio an recte.

AE. 3 τετρακόσια. Consentiant Diodorus XII 40, Plut. Ar. 24, Nep. Ar. 3. 4 ξύνοδοι. Cf. Diod. XI 47. Legati dicebantur σύνεδροι. Cf. Isocr. VIII 29. Sec. Dodwellum thesaurus ibi mansit usque ad a. 460, sec. Böckhium iam ante Athenas est transportatus. Eo tempore sec. Diod. XII 38 continebat 8000 talentorum, sed XII 40 (cf. 54) et XIII 21 memorat 10000.

onden ames. lichte ach in - berichten het volge de -
 onderneemings o
 door krijg en het volkomen - lechoud name - bestaak, van maatschappij

Ξυγγραφή Ἑλλάνικος, βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη· ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν Ἀθηναίων ἐν οἴῳ τρόπῳ κατέστη.

XCVIII. Πρῶτον μὲν Ἡίονα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι Μήδων
 5 ἐχόντων πολιορκίᾳ εἶλον καὶ ἠνδραπόδισαν Κίμωνος τοῦ
 Μιλτιάδου στρατηγοῦντος, ἔπειτα Σκυῖρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ 2
 νῆσον, ἣν ὤκουσιν Δόλοπες, [ἠνδραπόδισαν] καὶ ὤκισαν αὐτοί.
 πρὸς δὲ Καρυστίους αὐτοῖς ἄνευ τῶν ἄλλων Εὐβοῶν πόλεμος 3
 ἐγένετο, καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. Ναξίους δ'
 10 ἀποστᾶσι μετὰ ταῦτ' ἐπολέμησαν καὶ πολιορκίᾳ παρεστή-
 σαντο. πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμυχῆς παρὰ τὸ καθεστηκὸς
 ἐδουλώθη, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἐκάστη [ξυνέβη].

XCIX. Αἰτίαι δ' ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων καὶ
 μέγιστα αἱ τῶν Φόρων καὶ νεῶν ἔκδειαι καὶ λιποστράτιον

AC. 7 ἠνδραπόδισαν expr. Cobet. 12 libri ἐκάστη. Sed Schol.
 dicens ἀπὸ κοινοῦ ἐδουλώθη non legit ξυνέβη, ut vidit Krüger.

AE. 1 Hellenicus Mytilenaeus Andromenis f. sec. Euripidis
 biographum natus a. 480, sec. Pamphilam (Gell. XV 23) a. 496,
 Luciano auctore (Macr. 22) vixit a. 85, itaque vitam perduxit
 ad a. 395 aut ad a. 411, quod probabilius ob Schol. Ran. 706.
 Opus eius chorographicum vulgo dicitur Ἀτθίς, IV libros com-
 plexum, quorum tertio et quarto enarravit Atticam historiam
 usque ad sua tempora. — οὐκ ἀκριβῶς. Cf. II 2, IV 133. Polyb.
 XII 12, 1. Severius etiam iudicant Ctesias ap. Phot. Bibl. Cod.
 LXXII p. 43 B, Theopompus ap. Strab. I p. 43, Ephorus ap.
 Jos. c. Apion. I p. 1034, Strabo X p. 451, XI p. 508, XIII
 p. 602. 4 Ἡίονα a. 416. 6 Σκυῖρον (h. Scyro) eadem aestate.
 9 χρόνῳ, diu post. Naxus (h. Naxia) obsideri coepta a. 473, aut
 eodem anno aut sequenti capta est. 14 Suid, ἔκδειά ἐστι τὸ
 μέρος καταβαλεῖν ὧν ὀφείλει τις. ἔνδεια δὲ τὸ μηδὲν ὄλωσ. —
 λιποστράτιον. Cf. Plut. Cim. 11.

Let be kept down
 and lastly

εἴ τῳ ἐγένετο· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον καὶ λυ-
 πηροὶ ἦσαν οὐκ εἰωθῶσιν οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσά-
 2 γοντες τὰς ἀνάγκας· ἦσαν δὲ πῶς καὶ ἄλλως οἱ Ἀθηναῖοι
 οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες, καὶ οὔτε ξυνηστράτευον
 ἀπὸ τοῦ ἴσου, βῆδιόν τε προσάγεσθαι ἦν αὐτοῖς τοὺς ἀφιστα- 5
 3 μένους· ὧν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι· διὰ γὰρ τὴν
 ἀπόκνησιν ταύτην τῶν στρατειῶν οἱ πλείους αὐτῶν, ἵνα μὴ
 ἀπ' οἴκου ᾧσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἰκνού-
 μενον ἀνάλωμα φέρειν, καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἠΐξετο τὸ
 ναυτικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης ἢν ἐκεῖνοι ξυμφέροισιν, αὐτοὶ δὲ, 10
 ὁπότε ἀποστᾶν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι ἐς τὸν πόλεμον
 καθίσταντο.

C. Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' Εὐρυμέδοντι
 ποταμῷ [ἐν Παμφυλίᾳ] πεζομαχία καὶ ναυμαχία Ἀθηναίων
 καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Μήδους, καὶ ἐνίκων τῇ κῦτῃ 15
 ἡμέρᾳ ἀμφότερα Ἀθηναῖοι Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατη-
 γοῦντος καὶ εἶλον τριήρεις Φοινίκων καὶ διέφθειραν τὰς πάσας
 2 ἐς διακοσίας. χρόνῳ δ' ὕστερον ξυνέβη Θασίους αὐτῶν ἀπο-
 στῆναι διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θράκῃ ἐμ-
 πορίων καὶ τοῦ μετάλλου, ἃ ἐνέμοντο. καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ 20
 Θάσον πλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν καὶ ἐς
 τὴν γῆν ἀπέβησαν· ἐπὶ δὲ Στρυμόνα πέμψαντες μυρίουσ
 οἰκήτορας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρό-

AE. 14 inclusa om. M. 15 Εὐρυμέδοντι, h. Kapri-su. Cf. Diod. XI 60, Plut. Cim. 12. a. 469. 19 τριήρεις, XXXIII sec. Plut. Cim. 14. 20 διακοσίας. Centum numerant Lycurgus Leocr. 72, Diod. et Plut. Cf. Simonid. in Anthol. Pal. VII 296. — ὕστερον, a. 467. 20 μετάλλου. Cf. Herod. VI 46 sq. 21 Θάσον, h. Taso. 22 Στρυμόνα (h. stryma) eodem anno. Cf. IV 102, 3.

νους, ὡς οἰκιοῦντες τὰς τότε καλουμένας Ἑννέα ὁδοὺς, νῦν
 δ' Ἀμφίπολιν, τῶν μὲν Ἑννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ὡς
 εἶχον Ἠδωνοί, προελθόντες δὲ τῆς Θράκης ἐς μεσόγειαν
 διεφθάρησαν ἐν Δραβήσκῃ τῇ Ἠδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρακῶν
 5 ξυμπαντες, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον [αἱ Ἑννέα ὁδοὶ]
 κτιζόμενον.

CI. Θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχαις καὶ πολιορκούμενοι
 Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐπαμῦναι ἐκέλευον ἐσβα-
 λόντας ἐς τὴν Ἀττικὴν. οἱ δ' ὑπέσχοντο μὲν κρύφα τῶν 2
 10 Ἀθηναίων καὶ ἔμελλον, διεκωλύθησαν δ' ὑπὸ τοῦ γενομένου
 σεισμοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ Εἰλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιόικων
 Θουριᾶται τε καὶ Αἰθαιῆς ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν. πλεῖστοι
 δὲ τῶν Εἰλώτων ἐγένοντο οἱ τῶν παλαιῶν Μεσσηνίων τότε
 δουλωθέντων ἀπόγονοι· ἢ καὶ Μεσσηνιοὶ ἐκλήθησαν οἱ πάντες.
 15 πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν Ἰθώμῃ πόλεμος καθεστῆκει Λακεδαιμο- 3
 νίοις. Θάσιοι δὲ τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι ὠμολόγησαν Ἀθηναίοις
 τεῖχος τε καθελόντες καὶ ναῦς παραδόντες, χρήματά τε
 ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι καὶ τὸ λοιπὸν Φέρειν,
 τὴν τε ἡπειρον καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες.

AC. 5 libri ξυμπάντων, corr. Poppo. Cf. Diod. XI 70. —
 emblema del. Cobet. In praecedenti vs. malim τῆς Ἠδωνικῆς,
 quia non aliud exstitisse videtur huius nominis oppidum. Cf.
 Mnem. I p. 74.

AE. 2 Ἀμφίπολιν. Cf. ibid. § 4. 4 διεφθάρησαν. Cf. infra
 IV 102. His sec. Paus. I 29, 4 primis positum est monumen-
 tum in Ceramico; cuius inscriptionis particula superest in tit. 432
 ap. Kirchhoffium. caesorum nomina partim mutilata plus XC.
 11 σεισμοῦ a. 466. Εἰλωτες sec. Ar. Polit. II 5, 2 ὥσπερ ἐφε-
 δρεύοντες τοῖς ἀτυχήμασι διατελοῦσιν. 15 πόλεμος, tertium
 bellum Messeniacum. 16 ὠμολόγησαν a. 464.

CII. Λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν Ἰθώμῃ
 ἐμνησκύνετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο ξυμμαχούς
 καὶ Ἀθηναίους· οἱ δ' ἦλθον Κίμωνος στρατηγοῦντος πλῆθει
 2 οὐκ ὀλίγῳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπεκαλέσαντο ὅτι τειχομα-
 χεῖν ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι, τῆς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθε- 5
 στηκυίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο· βία γὰρ ἂν εἶλον τὸ χωρίον.
 3 καὶ διαφορά ἐκ ταύτης τῆς στρατείας πρῶτον Λακεδαιμονίοις
 καὶ Ἀθηναίοις Φανερά ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ
 τὸ χωρίον [βία] οὐχ ἤλίσκετο, δεισαντες τῶν Ἀθηναίων τὸ
 Κρίση
 τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτεροποιίαν, καὶ ἄλλοφύλους ἅμα ἡγη- 10
 σάμενοι, μὴ τι, ἣν παραμείνωσιν, ὑπὸ τῶν ἐν Ἰθώμῃ πει-
 σθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ξυμμαχῶν ἀπέπεμψαν,
 τὴν μὲν ὑπαφίαν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δ' ὅτι οὐδὲν προσ-
 4 δέονται αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐγνωσαν οὐκ ἐπὶ τῷ
 βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ τινος ὑπόπτου γενομέ- 15
 νου, καὶ δεινὸν ποιησάμενοι [καὶ οὐκ ἀξιώσαντες] ὑπὸ Λακε-
 δαιμονίων τοῦτο παθεῖν, εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, ἀφέντες
 τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς Ἀργείοις
 τοῖς ἐκείνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο, καὶ πρὸς Θεσσα-
 λούς ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὄρκοι καὶ ξυμμαχία κατέστη. 20

AC. 4 τῆς δὲ. Libri meliores τοῖς δὲ, quae lectio obscuram
 et ambiguum reddit sententiam. Nec πολιορκίας carere potest
 articulo. An τοῖς δὲ τῆς? Cf. Stud. p. 17. 5 εἶλον Badhamo
 in ἐλεῖν mutat. Sed cf. Mnem. I, 74 (N. S.) 9 καὶ-ἡγησάμενοι
 suspecta habet idem, praeterea 16 expungens καὶ — ἀξιώσαντες.

AE. 1 ἐμνησκύνετο. Cf. Herod. IX 35, 64. — ἄλλους, Aegi-
 netes, Plataeenses et Mantineenses. Cf. IV 56, 4. III 54, 3.
 Xen. Hell. V 2, 3. 2 ἦλθον a. 464. 3 οὐκ ὀλίγῳ, 4000 hopli-
 tis sec. Arist. Lys. 1143. — τειχομαχεῖν. Cf. Herod. IX 70,
 1 et Thuc. infra VII 79, 2.

CIII. Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύ-
 κνυτο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ'
 ᾧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι καὶ μηδέποτε
 ἐπιβήσονται αὐτῆς· ἦν δέ τις ἀλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι
 5 [δοῦλον]. ἦν δέ τι καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθι- 2
 κὸν πρὸ τοῦ, τὸν ἰκέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμάτα ἀφιέναι.
 ἐξῆλθον δ' αὐτοὶ καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς Ἀθη- 3
 ναῖοι/κατ' ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων ἐς Ναύπακτον κα- *de f. a. m. in*
 τῶκισαν, ἦν ἔτυχον ἡρηνότες νεωστὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν
 10 ἐχόντων. προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς ξυμ- 4
 μαχίαν Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κορίνθιοι περὶ
 γῆς ὄρων πολέμῳ κατεῖχον. καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα
 καὶ Πηγάς, καὶ τὰ μακρὰ τείχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι
 τὰ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν καὶ ἐφρούρουσαν αὐτοί. καὶ
 15 Κορινθίοις μὲν οὐχ ἦκιστα ἀπὸ τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρ-
 ξατο πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι.

CIV. Ἰνάρας δ' ὁ Ψαμμίτιχου, ¹⁰⁰⁰ *1000* Λίβυς, βασιλεὺς
 Λιβύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ, ὀρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς

AC. 1 τετάρτῳ coniecit Krüger Stud. I p. 156 sqq, proban-
 tibus multis et favente narrationis ordine chronologico, qui tamen
 non diligentissime observatur in narrandis rebus Egyptiacis c. 104,
 109. Nec, quia vulgatam tuetur Diodorus XI 64, recipere illud
 ausus sum, cum praesertim Curtius et Schaefer a Krügero dis-
 sentiant. 4 an ἔτι ἐπιβήσονται? 5 δαῦλον suspectum Krügero.
 6 Ἰθωμάτα libri. Correxerit Cobet. Cf. Plut. Arat. 50.

AE. 2 ξυνέβησαν, a. 454 aut 460. Cf. AC. 1. 9 κατῶ-
 κισαν tamquam ἐποίκους, ita ut distinctam a veteribus incolis
 haberent civitatem. Vid. E. Curtius in *Ephemeride Archaeologica*
 1876, p. 181 B. 14 Νίσαιαν, portum Megarensium, a quorum
 urbe aberat 18 stadia. Strab. IX p. 391. Cf. IV 66, 3. 109, 1.

ὕπερ Φάρου πόλεως ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλείω ἀπὸ βασιλέως Ἀρταξέρξου, καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος Ἀθηναίους ἐπηγάγετο. οἱ δὲ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατευόμενοι ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων) ἤλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον, καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης 5 ἐς τὸν Νεῖλον τοῦ τε ποταμοῦ κρατοῦντες καὶ τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν πρὸς τὸ τρίτον [μέρος] ὃ καλεῖται Λευκὸν τεῖχος ἐπολέμουν· ἐνῆσαν δ' αὐτόθι Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταφυγόντες καὶ Αἰγυπτίων οἱ μὴ ξυναποστάντες.

CV. Ἀθηναίους δὲ [ναυσὶν] ἀποβᾶσιν ἐς Ἀλιάς πρὸς 10 Κορινθίους καὶ Ἐπίδαυρίους μάχη ἐγένετο, καὶ ἐνίκων Κορινθιοί. καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κερκυραεῖα 2 Πελοποννησίων ναυσὶ, καὶ ἐνίκων [Ἀθηναῖοι]. πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναῖοις μετὰ ταῦτα ναυμαχία γίνεται ἐπ' Αἰγίνῃ μεγάλη Ἀθηναίων καὶ Αἰγινή- 15 τῶν, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέρωις παρήσαν, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ ναῦς ἐβδομήκοντα λαβόντες αὐτῶν ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν καὶ ἐπολιόρκουν Λεωκράτους τοῦ Στροίβου στρα- 3 τηγοῦντος. ἔπειτα Πελοποννήσιοι ἀμύνειν βουλόμενοι Αἰγινήταις ἐς μὲν τὴν Αἰγίαν τριακοσίους ὀπλίτας πρότερον Κοριν- 20 θίων καὶ Ἐπίδαυρίων ἐπικούρους διεβίβασαν, τὰ δ' ἄκρα

1613 AC. 7 expunxi μέρος. 10 ναυσὶν ἀποβαίνειν num recte dicitur dubito. — Libri Ἀλιάς. Corr. Poppo. 13 Ἀθηναῖοι inclusi, nec mox ommissa requirerem voc. Ἀθηναίων καὶ Αἰγινήτων.

AE. 1 ἀπέστησεν a. 460. Cf. Her. III 15. Diod. XII 7. 4 διακοσίαις. Convenit Diod. XI 74. Cf. XIII 25, Isoer. VIII 86, infra 110, 2. De expeditione praeter Diodorum vid. Ctesiam Pers. 32, 10; quae cap. 105 sq. narrantur cadunt in a. 460. 19 de Leocrate cf. Plut. Arist. 20.

τῆς Γερανείας κατέλαβον καὶ ἐς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν
 Κορίνθιοι μετὰ τῶν ξυμμάχων, νομιζόντες ἀδυνάτους ἔσεσθαι
 Ἀθηναίους βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν ἐν τε Αἰγίνῃ ἀπούσης
 στρατιᾶς πολλῆς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ· ἦν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ'
 5 Αἰγίνης ἀναστῆσεσθαι αὐτούς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς 4
 Αἰγίνη ^{αὐτῶ}στράτευμα οὐκ ἐκίνησαν, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως
 ὑπολοίπων οἳ τε πρεσβύτατοι καὶ οἱ νεώτατοι ἀφικνοῦνται
 ἐς τὰ Μέγαρα Μυρωνίδου στρατηγούontos. καὶ μάχης γενο- 5
 μένης ἰσορροπού πρὸς Κορινθίους διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων καὶ
 10 ἐνόμισαν αὐτοὶ ἐκάτεροι οὐκ ἔλασπον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ 6
 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὁμῶς μάλλον) ἀπελθόντων
 τῶν Κορινθίων τροπαῖον ἔστησαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι
 ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων καὶ παρασκευασάμενοι
 ἡμέραις ὕστερον δῶδεκα μάλιστα ἐλθόντες ἀνθίστασαν τροπαῖον
 15 καὶ αὐτοὶ [ὡς νικήσαντες]. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες ἐκ
 τῶν Μεγάρων τοὺς τε τὸ τροπαῖον ἰστάντας διαφθείρουσι καὶ
 τοῖς ἄλλοις ξυμβalόντες ἐκράτησαν.

CVI. Οἱ δὲ νικῶμενοι ὑπεχώρουν, καὶ τι αὐτῶν μέρος
 οὐκ ὀλίγον προσβιχσθέν καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ ἐπέπεσεν ἐς
 20 του χωρίον ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον καὶ
 οὐκ ἦν ἐξοδος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι γνόντες κατὰ πρόσωπόν τε εἵργον 2

AC. 10 pro ἔχειν expectabam σχεῖν. Sed cf. Stud. p. 136.
 14 libri ἡμέρας. Corr. Madvig. 15 expunxi ὡς νικήσαντες, idem
 saepius facturus. 20 fortasse δ ἔτυχεν.

AE. 8 De Myronide cf. 108, 4 et Arist. Eccl. 302 et Plut.
 Per. 16. Ad res in hoc et in praegresso capite narratas pertinet
 titulus ap. Kirchhoffium 433 (pag. 193 sq.), in quo praeterea
 mentio fit de rebus in Phoenicia gestis, sed non memoratur
 Κεκρυφάλεια (cf. 105, 1).

τοῖς ὀπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλω τοὺς ψιλοὺς κατέλευσαν πάντας τοὺς ἐσελθόντας, καὶ πάθος μέγα τοῦτο Κορινθίοις ἐγένετο. τὸ δὲ πλῆθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἐπ' οἴκου.

OVII. Ἦρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη ἐς θάλασσαν Ἀθηναῖοι οἰκοδομεῖν, τό τε Φωκίωνδε καὶ τὸ ἐς Πείραια. καὶ Φωκίων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοῖδον καὶ Κυτίνιον καὶ Ἐρινεόν, καὶ ἐλόντων ἐν τῶν πολισμάτων τούτων οἱ Λακεδαιμόνιοι Νικομήδους τοῦ Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ Πausaniou βασιλέως, νέου ὄντος ἔτι, ἡγουμένου ἐβοήθησαν τοῖς Δωριεῦσιν ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις καὶ τῶν ξυμμάχαν μυρίοις, καὶ τοὺς Φωκίους ὁμολογίᾳ ἀναγκάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτοὺς, διὰ τοῦ Κρισαίου κόλπου εἰ βούλοιντο περαιοῦσθαι, Ἀθηναῖοι [νάυσι] περιπλεύσαντες ἐμελλον κωλύσειν· διὰ δὲ τῆς Γερανείας οὐκ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο αὐτοῖς Ἀθηναίων ἐχόντων Μέγαρα καὶ Πηγὰς [πορεύεσθαι]· δύσοδος τε γὰρ ἡ Γεράνεια καὶ ἐφρουρεῖτο αἰεὶ ὑπ' Ἀθηναίων· καὶ τότε ἠσθάνοντο αὐτοὺς μέλλοντας καὶ ταύτη κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς ἐν Βοιωτοῖς περιμείνασι σκέψασθαι ὅτω τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύσονται. τὸ δὲ τι καὶ ἄνδρες

AE. 4 ἤρξαντο, a. 459. Cf. II 13, 7. 6 Πειραιᾶ. Fuit duplex τὸ βόρειον et τὸ νότιον = τὸ διὰ μέσου, quod Pericles aedificasse videtur. Cf. Plat. Gorg. p. 455 C. 7 μητρόπολιν. Cf. Her. VIII 31, qui ib. 43 quartum addit oppidum Pindum. Vid. Strab. X 4, 6. 9 de Nicomede cf. ad 94, 1. Sec. Krüg. haec acciderunt vere a. 458. 14 Κρισαίου κόλπου. Sinus est Corinthiacus. Cf. II 86, 3. Hodie Lepanto. 21 ἄνδρες. Ad rem cf. Plut. Cim. 17 et Per. 10.

των Ἀθηναίων ἐπήγον αὐτοὺς κρύφα ἐλπίσαντες δῆμόν τε
καταπαύσειν καὶ τὰ μακρὰ τείχη οἰκοδομούμενα. ἐβόηθησαν ὅ
δ' ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι πανδημῆι καὶ Ἀργείων χίλιοι καὶ
των ἄλλων ξυμμάχων ὡς ἕκαστοι· ξύμπαντες δ' ἐγένοντο
5 τετρακισχίλιοι καὶ μύριοι. νομίσαντες δ' ἀπορεῖν ὅπῃ διέλ-
θωσιν ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς, καὶ τι καὶ που δήμου κατα-
λύσεως ὑποψία. ἦλθον δὲ καὶ Θεσσαλῶν ἰππῆς τοῖς Ἀθη-
ναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, οἱ μετέστησαν ἐν τῷ ἔργῳ
παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους.

10 CVIII. Γενομένης δὲ μάχης ἐν Τανάγρα τῆς Βοιωτίας
ἐνίκων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ φόνος ἐγένετο
ἀμφοτέρων πολὺς. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν Μεγαρίδα 2
ἐλθόντες καὶ δενδροκοπήσαντες πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου διὰ
Γερανεΐας καὶ ἰσθμοῦ· Ἀθηναῖοι δὲ δευτέρᾳ καὶ ἐξηκοστῇ
15 ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην ἐστράτευσαν ἐς Βοιωτοὺς Μυρωνίδου
στρατηγοῦντος, καὶ μάχη ἐν Οἶνοφύτοις τοὺς Βοιωτοὺς νική- 3
σαντες τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς Βοιωτίας καὶ Φωκίδος
καὶ Ταναγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπου-
τίων ἑκατὸν ἀνδρας ὁμήρους τοὺς πλουσιωτάτους ἔλαβον, τὰ
20 τε τείχη [τὰ] ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἐπέτελεσαν. ὠμολόγησαν δὲ 4
καὶ Αἰγινῆται μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις τείχη τε περι-
λόντες καὶ ναῦς παραδόντες φόρον τε ταξάμενοι ἐς τὸν
ἔπειτα χρόνον. καὶ Πελοπόννησον περιέπλευσαν Ἀθηναῖοι 5

AC. 1 ἐπήγον. Cf. II 85, 5. VIII 46, 1. Valckenaar cit. ἐνήγον.
6 που pro τοῦ Krüg. 13 libri δενδροτομήσαντες. Cf. Stud. p. 18.

AE. 2 καταπαύσειν pro usitatore καταλύσειν, ut aptari pos-
sent sqq. 10 ἐν Τανάγρα a. 458. Aegre ferebant Athenienses
hanc cladem. Cf. Plat. Men. p. 242. Diod. XI 80. 20 ἐπετελέ-
σαν, a. 458. — ὠμολόγησαν a. 457. 23 περιέπλευσαν a. 456.
Cf. Diod. XI 84. Aeschin. II 75. Paus. I 27, 6.

Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγούντος, καὶ τὸ νεώριον τὸ
 Λακεδαιμονίων ἐνέπρησαν καὶ Χαλμιδα Κορινθίων [πόλιν] εἶλον
 καὶ Σικυωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν.

σικ. Οἱ δ' ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι
 2 ἐπέμενον καὶ αὐτοῖς πολλαὶ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. τὸ 5
 μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου [Ἀθηναῖοι], καὶ
 βασιλεὺς πέμπει ἐς Λακεδαίμονα Μεγάβαζον ἄνδρα Πέρσῃν
 χρήματα ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πεισθέντων
 3 τῶν Πελοποννησίων ἀπ' Αἰγύπτου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους. ὡς
 δ' αὐτῶ οὐ προухῶρει καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀνηλοῦτο, 10
 ὁ μὲν Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς
 τὴν Ἀσίαν ἐκομίσθη, Μεγάβυζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει
 4 ἄνδρα Πέρσῃν μετὰ στρατιᾶς πολλῆς· ὃς ἀφικόμενος κατὰ
 γῆν τοὺς τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκρά-
 τησε καὶ ἐκ τῆς Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἑλληνας καὶ 15
 τέλος ἐς Προσωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλησε· καὶ ἐπολιόρκει
 ἐν αὐτῇ ἐνιαυτὸν καὶ ἕξ μῆνας, μέχρι οὗ ξηράνας τὴν διώ-
 ρυχα καὶ παρατρέψας ἄλλη τὸ ὕδωρ τὰς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ
 ξηροῦ ἐποίησε καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἤπειρον, καὶ διαβάς
 εἶλε τὴν νῆσον πεζῆ. 20

σικ. Οὕτω μὲν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη
 ἐξ ἕτη πολεμησάντων· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν πορευόμενοι

AC. 6 expunxi Ἀθηναῖοι Stud. p. 18. 10 libri ἀναλοῦτο.
 Cf. Weckleinii Cugas Epigr. p. 33. 22 πολεμήσαντα. Corr. Cobet.

AE. 1 τὸ νεώριον, Γύθειον. Cf. Paus. I 27, 5. 12 Μεγά-
 βυζον. Cf. Herod. III 1. VII 82. Diod. XI 74. XII 3. 13 πολ-
 λῆς. sc. cum navibus CCC et CC vel CCC milibus milibus militum.
 Diod. XI 77. Ctes. Pers. 33. 14 ἐκράτησε. Negat Diod. l. 1.
 16 Προσωπίτιδα. Cf. Her. II 41. 21 ἐφθάρη a. 454.

διὰ τῆς Λιβύης ἐς Κυρήνην ἐσώθησαν, οἱ δὲ πλείστοι ἀπώ-
 λοντο. Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο πλὴν Ἀμυρ-
 ταιου τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ διὰ μέγεθος τε
 τοῦ ἔλους οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν καὶ ἄμα μαχιμώτατοί εἰσι
 5 τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἔλειοι. Ἰνάρως δ' ὁ Λιβύων βασιλεύς,
 ὅς τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς Αἰγύπτου, προδοσία ληφθεῖς
 ἀνεσταυρώθη. ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἄλλης ξυμμαχίδος 4
 πεντήκοντα τριῆρεις διάδοχοι πλεύσαι ἐς Αἴγυπτον ἔσχον
 κατὰ τὸ Μενδήσιον κέρας, οὐκ εἰδότες τῶν γεγενημένων
 10 οὐδέν· καὶ αὐτοῖς ἕκ τε γῆς ἐπιπεσόντες πεζοὶ καὶ ἐκ
 θαλάσσης Φοινίκων ναυτικὸν διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν
 νεῶν, αἱ δ' ἐλάσσους διέφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν 5
 μεγάλην στρατείαν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς Αἴγυ-
 πτον οὕτως ἐτελεύτησεν.

15 OXI. Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς
 τοῦ Θεσσαλῶν βασιλέως Φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν
 κατάγειν· καὶ παραλαβόντες Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας ὄντας
 ξυμμάχους Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ Φάρ-
 σαλον, καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν ὅσα μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ
 20 τῶν ὄπλων (οἱ γὰρ ἰππῆς τῶν Θεσσαλῶν εἶργον), τὴν δὲ
 πόλιν οὐχ εἶλον, οὐδ' ἄλλο προυχώρει αὐτοῖς οὐδὲν ὧν ἕνεκα
 ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώρησαν πάλιν Ὀρέστην ἔχοντες
 IV. [ἄπρακτοι] μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον χίλιοι Ἀθηναῖοι 2
 ἐπὶ τὰς ναῦς τὰς ἐν Πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ' αὐτὰς τὰς

AE. 2, 3 de Amyrtaeo vid. Herod. II 40. III 15 et Krüger
 in append. ad Clint. Fast. Hell. p. 328 sq. 3 ἔλεσι. Cf. Herod.
 II 151 sqq. 16 βασιλέως, ut Thessalorum τῶνδ' Herodotus
 quoque appellat V 53, 2. VII 6, 1. 18 ἐστράτευσαν a. 454.
 Cf. Diod. XI 83. 24 eodem anno.

Πηγάς) παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα Περικλέους τοῦ Ξανθίππου
στρατηγοῦντος, καὶ ἀποβάντες Σικυωνίων τοὺς προσμιζάντας
3 μάχη ἐκράτησαν. καὶ εὐθὺς παραλαβόντες Ἀχαιοὺς καὶ
διαπλεύσαντες πέραν, τῆς Ἀκαρνανίας ἐς Οἰνιάδας ἐστρά-
τευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μέντοι εἶλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώ- 5
ρησαν ἐπ' οἴκου.

0451
OXII. Ὅστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ γί-
2 γνονται Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις πεντέτεϊς. καὶ Ἑλληνικοῦ
μὲν πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐς δὲ Κύπρον ἐστρατεύοντο
ναυσι διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν Ξυμμάχων Κίμωνος στρα- 10
3 τηγοῦντος. καὶ ἐξήκοντα μὲν νῆες ἐς Αἴγυπτον ἀπ' αὐτῶν
ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμποντος [τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι
4 βασιλέως], αἱ δ' ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος δ' ἀπο-
θανόντος καὶ λιμοῦ γενομένου ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κιτίου· καὶ
πλεύσαντες ὑπὲρ Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ Φοίμει καὶ 15
Κίλιξιν ἐναυμάχησαν καὶ ἐπεξομάχησαν ἅμα, καὶ νικήσαν-
τες ἀμφοτέρω ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ αἱ ἐξ Αἴγύπτου
5 νῆες, πάλιν [αἱ] ἐλθοῦσαι, μετ' αὐτῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ
μετὰ ταῦτα τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν, καὶ
κρατήσαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ πρέδσαν Δελφοῖς· καὶ 20

AC. 8 libri πενταετείς. Correxī Stud. p. 18. 9 ἔσχον. An
ἐπέσχον, ut interpretatur Scholiasta? Sed cf. Elmsley ad Eur.
Heracl. 924. 12, 13 τοῦ — βασιλέως exprunxi repetita ex 110, 2.
18 αἱ del. Classen. Perspicuitatis causa virgulis inclusi πάλιν
ἐλθοῦσαι.

AE. 7 ἐτῶν τριῶν. Hoc intervallo Pericles cleruchos misit in
Chersonesum Ol. 80, 4 sec. Diod. XI 88. Cf. Plut. Per. 11 et 19.
Paus. I 27 § 6. σπονδαί, aestate a. 451. Cf. 135. 9 ἐστρα-
τεύοντο, a. 449. 19 ἱερὸν — πόλεμον, a. 448.

αὐθις ὕστερον Ἀθηναῖοι ἀποχωρησάντων αὐτῶν στρατεύσαντες καὶ κρατήσαντες παρέδωκαν Φωκεῦσι.

CXIII. Καὶ χρόνου ἐγγενομένου μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι, Βοιωτῶν τῶν Φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομενὸν καὶ Χαιρώνειαν 5 καὶ ἄλλ' ἄλλα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν ἐαυτῶν μὲν χιλίοις ὀπλίταις, τῶν δὲ ξυμμαχῶν ὡς ἐκάστοις ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα, πολέμια ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμκίου στρατηγούντος. καὶ Χαιρώνειαν ἐλόντες ἀπεχώρουσιν Φυλακὴν 6 (ἐγ)καταστήσαντες. πορευομένοις δ' αὐτοῖς ἐν Κορωνείᾳ ἐπι- 2 10 τίθενται οἳ τε ἐκ τῆς Ὀρχομενοῦ Φυγάδες Βοιωτῶν καὶ Λοκροὶ μετ' αὐτῶν καὶ Εὐβοῶν Φυγάδες καὶ ὅσοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· καὶ μάχη κρατήσαντες τοὺς μὲν διέφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν Βοιωτίαν 3 ἐξέλιπον Ἀθηναῖοι πᾶσαν, σπονδὰς ποιησάμενοι ἐφ' ᾧ τοὺς 15 ἄνδρας κοιμοῦνται. καὶ οἱ Φεύγοντες Βοιωτῶν κατελθόντες 4 καὶ οἱ ἄλλοι πάντες αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο.

CXIV. Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον Εὐβοία ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων. καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων, ἠγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα 20 ἀφέστηκε καὶ Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβλεῖν ἐς τὴν

AC. 9 libri καταστήσαντες. Correxī. Praepositionem hausit terminatio vocabuli praegressi. 19 Ἀθηναίων abesse malim.

AE. 1 ὕστερον. scil. τρίτῳ ἔτει sec. Philochorum ap. Schol. Av. 556. 4 Φευγόντων, scil. factione populari post pugnam ad Oenophyta. Cf. Arist. Polit. II 6. 5 ἐστράτευσαν a. 446. 6 χιλίοις. Cf. Xen. Mem. III 5, 4. Plut. Per. 18. 9 ἐν Κορωνείᾳ. Xenophon. l. l. dicit Lebadeam (hodie Livadia appellatur), Paus. I 27, 6 agrum Haliartium. Oppida sunt vicina. 12 διέφθειραν, ipsum quoque Tolmidem sec. Diodorum Plutarchum et Pausaniam. 18 ἀπέστη a. 446.

Ἀττικὴν καὶ οἱ Φρουροὶ Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον· ἐπαγαγόμενοι δὲ Κορινθίους καὶ Σικυωνίους καὶ Ἐπιδαυρίους ἀπέστησαν οἱ Μεγαρῆς. ὁ δὲ Περικλῆς πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν 2 στρατιὰν ἐκ τῆς Εὐβοίας, καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι 5 τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες ἐδήωσαν Πλειστοόνακτος τοῦ Πausανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἡγουμένου, καὶ τὸ πλεόν οὐκέτι προελθόντες ἀπεχώρησαν ἐπ' 3 οἴκου. καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὐβοίαν διαβάντες Περικλέους στρατηγούντος κατεστρέψαντο πᾶσαν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην 10 ὁμολογία κτεστήσαντο, Ἐστιαῖας δ' ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.

OCV. Ἀναχωρήσαντες δ' ἀπ' Εὐβοίας οὐ πολλῶ ὕστερον σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Συμμαχους τριακοντούτεις, ἀποδόντες Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ Τροί- 15 ζῆνα καὶ Ἀλιᾶς· ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων.

2 Ἐκτῷ δ' ἔτει Σαμίσις καὶ Μιλησίσις πόλεμος ἐγένετο περὶ Πριήνης· καὶ οἱ Μιλησιοὶ ἐλασσόμενοι τῷ πολέμῳ παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες κατεβόων τῶν Σαμίων. ξυνεπελαμβά-

AC. 8 καὶ pro καὶ correxi Mnem. I (N. S.) p. 76. 11 libri paene omnes cum Philochoro ap. Sch. Nub. 213, κατεστήσαντο, quod tuentur loci 76, 1. III 18, 1. IV 107, 1. Altera lectio παρεστήσαντο speciosior quam verior. Si tale quid voluisset, scripsisset πᾶσαν, τ. μ. ἕ. δ. Ἔστ. 16 Ἀλιᾶς Krüger correxit pro Ἀχαιίαν.

AE. 2 Νίσαιαν. Cf. I 103, 3. 11 ἐξοικίσαντες. Cf. Plut. Per. 23 et Theopompus ap. Strab. XI, 3. 12 ἔσχον, missis M aut MM cleruchis. Cf. Diod. XII, 22 et Strab. l. l. Exinde oppido nomen inditum est Ὠρεός. Cf. VIII 95, 7. 14 σπονδὰς, ineunte vere a. 445. 16 Ἀλιᾶς. Cf. 105, 1 et II 56, 3. 17 ἔκτῳ ἔτει, a. 440. De re cf. Plut. Per. 24. Diod. XII 27.

νοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ^{ἐπὶ τῆς} [ἰδιῶτα] νεωτερίσαι
 βουλόμενοι [τὴν πολιτείαν]. πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς 3
 Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατέστησαν καὶ
 ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πεντήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους
 5 δ' ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς Λῆμνον καὶ Φρουρὰν ἐγκατα-
 λιπόντες ἀνεχώρησαν. τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν γὰρ τινες οἱ οὐχ 4
 ὑπέμενον, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἠπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ
 πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσοῦθῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμ-
 μαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες
 10 ἐς ἑπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. καὶ πρῶ- 5
 τον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων,
 ἔπειτα τοὺς ὁμήρους κλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστη-
 σαν, καὶ τοὺς Φρουροὺς Ἀθηναίων καὶ τοὺς ἄρχοντας οἱ ἦσαν
 παρὰ σφίσιν ἐξέδωσαν Πισσοῦθῃ, ἐπὶ τε Μίλητον εὐθὺς παρε-
 15 σκευάζοντο στρατεῦειν. ξυναπέστησαν δ' αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι.

ΟΧVI. Ἀθηναῖοι δ' ὡς ἤσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν
 ἐξήκοντα ἐπὶ Σάμου ταῖς μὲν ἑκατὰ [τῶν νεῶν οὐκ ἐχρή-
 σαντο] (ἔτυχον γὰρ αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν
 Φοινισσῶν νεῶν οἰχόμεναι, αἱ δ' ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου περιγα-
 20 γέλλουσαι βοηθεῖν), τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι
 Περικλέους δεκάτου αὐτοῦ στρατηγοῦντος ἐναυμάχησαν πρὸς

AC. 1 malim ἰδίᾳ. Cf. III 2. 2. 2 delevi emblema. Cf.
 Stud. p. 18 et Mnem. I p. 75 (N. S.) Frustra tuetur Stahl.
 18 τῶν νεῶν abesse malim. 20 fortasse praestat περιγαγελοῦσαι,
 iungendum cum οἰχόμεναι. Cf. Stud. p. 136.

AE. 8 Πισσοῦθῃ, Lydiae satrapae. Cf. III 1 sq. 18 sqq.
 insulae hodie vocantur Samo, Skio, Metelino. 22 δεκάτου αὐτοῦ.
 Unus horum fuit Sophocles poeta. Cf. Athenaeus XIII 604 D et
 Strabo XIV 1, 8.

Τραγίᾳ τῇ νήσῳ Σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν ἦσαν αἱ εἴκοσι στρατιώτιδες (ἔτυχον δ' αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου πλέου-
 2 σαι), καὶ ἐνίκων [Ἀθηναῖοι]. ὕστερον δ' αὐτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν νῆες τεσσαράκοντα καὶ Χίου καὶ Λεσβίων πέντε καὶ εἴκοσι, καὶ ἀποβάντες καὶ κρατοῦντες τῷ πεζῷ ἐπολιόρ-
 3 κουν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν καὶ ἐκ θαλάσσης ἄμα. Περι- κλῆς δὲ λαβῶν ἑξήκοντα καὶ ἀπὸ τῶν ἐφορμοσῶν ὤχετο κατὰ τάχος ἐπὶ Καύου, καὶ Καρίας, ἐσαγγελθέντων ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν· ὤχετο γὰρ καὶ ἐκ τῆς Σάμου πέντε ναυσὶ Σητσαγόρας καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς Φοίνισσας. 10

ΟΧVII. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Σάμιοι ἑξακινναίως ἐκπλου-
 ποιησάμενοι ἀφράκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες τὰς τε προφυλακίδας καὶς διέφθειραν καὶ νυμαχοῦντες τὰς ἀντα-
 ναγαγομένας ἐνίκησαν, καὶ τῆς θαλάσσης τῆς καθ' ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τέσσαρας καὶ δέκα καὶ ἐσκομίσαντο 15 καὶ ἑξεκομίσαντο ἃ ἐβούλοντο. ἐλθόντος δὲ Περικλέους πάλιν 2 ταῖς ναυσὶ κατεκλήσθησαν. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὕστερον προσεβοήθησαν τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θεουκιδίδου καὶ Ἀγνωνος καὶ Φαρμίωνος νῆες, εἴκοσι δ' αἱ μετὰ Τληπολέ-
 3 μου καὶ Ἀντικλέους, ἐκ δὲ Χίου καὶ Λέσβου τριάκοντα. καὶ 20

AC. 3 expunxi glossema. 8 ἐπὶ — Καρίας recte habet. Cf. Mnem. I 75. — ἐσαγγελθέντων αὐτῷ cit. Badham. Sed cf. Krüg. 13 sq. libri ἀνταναγομένους. Correxi. 16 malim ὅσα ἐβούλοντο.

AE. 6 τρισὶ. Cf. Plut. Per. 27. 12 ἀφράκτῳ, i. e. non munito vallis (σταυρῶμασιν). Cf. VI 66, 2. 17 ὕστερον, anno II huius belli. 18 Thucydides, Milesiae f., qui igitur, a. 444 ostracismo pulsus, redierat. De Hagnone et Phormione cf. II 58, 95. II 29, 68, 80, 84, 90 sqq. Anticles idem esse potest, cuius nomen legitur in titulo XXXV, 1 ap. Kirchhoffium p. 17.

incedenda
 ναυμαχίαν μὲν ^{incedenda}τινα βραχεῖαν ἐποίησαντο οἱ Σάμιοι, ἀδύνατοι
 δ' ὄντες ἀντισχεῖν ἐξεπολιορκήθησαν ἐνάτῳ μηνὶ καὶ προσε-
 χώρησαν ὁμολογίᾳ, τεῖχος τε καβελόντες καὶ ὁμήρους δόντες
 καὶ ναῦς παραδόντες καὶ χρήματα τὰ ἀναλωθέντα κατὰ
 5 χρόνους ταξάμενοι ἀποδοῦναι. Ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι
 ὡσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι.

OCXVIII. Μετὰ ταῦτα δ' ἤδη γίγνεται οὐ πολλοῖς ἔτεσιν
 ὕστερον τὰ προειρημένα, τὰ τε Κορκυραϊκὰ καὶ τὰ Ποτει-
 δαιτικὰ καὶ ὅσα πρόφασις τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη.
 10 ταῦτα δὲ ξύμπαντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες πρὸς τε ἀλλή-
 λους καὶ τὸν βάρβαρον ἐγένετο ἐν ἔτεσι πενήκοντα μάλιστα
 μεταξὺ τῆς Ξέρξου ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ
 πολέμου· ἐν οἷς Ἀθηναῖοι τὴν τε ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν κτε-
 στήσαντο καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμειω. οἱ δὲ
 15 Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι οὐτ' ἐκώλυον εἰ μὴ ἐπὶ βραχύ,
 ἡσύχαζόν τε τὸ πλεόν τοῦ χρόνου, ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ
 μὴ ταχεῖς εἶναι ἐς τοὺς πολέμους, εἰ μὴ ἀναγκάζοντο, *αὐτὸς ἔλεγε*
 τὸ δὲ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργόμενοι, πρὶν δὴ ἡ δύνα- *τοτε ἔλεγε*
 μίς τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἤρετο καὶ τῆς ξυμμαχικῆς αὐτῶν *ἔλεγε*
 20 ἤπτοντο. τότε δ' οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἐπιχει-
 ρητέα ἐδόκει εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ καὶ καθαιρετέα ἢ ἰσχύς,
 ἣν δύνωνται, ἀραμένοις [τόνδε] τὸν πόλεμον. *Μυθε*

Αὐτοῖς μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι 3

AE. 2 ἐνάτῳ μηνί, autumno a. 440. 4 χρήματα, M talenta
 sec. Isocr. XV § 111; CC sec. Diod. XII 28, ubi tamen Krüger
 cl. Nep. Tim. 1 excidisse putat χιλίαν. Cf. de hoc bello supra
 40, 5. 41, 2. VIII 70, 4. 6 πρότερον, cf. 74, 4. 11 πενή-
 κοντα. Hinc factum ut haec Thuc. enarratio grammaticis dicta si
 ἢ πενήκονταετία (sc. 480—431).

τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμψαντες ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται. ὁ δ' ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος.

5

СХІХ. Αὐθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. καὶ ἐλθόντων τῶν πρέσβων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου γενομένης οἱ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γενέσθαι, καὶ οἱ 10 Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἐκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδίοτες περὶ τῆ Ποτειδαίᾳ μὴ προδιαφθαρῆ, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

СХХ. „Τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, 15 οὐκ ἂν ἔτι αἰτιασαίμεθα ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν [εἰσι καὶ] ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον. χρὴ γὰρ τοὺς ἡγεμόνας τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας τὰ κοινὰ προσκο- 2 πεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται. ἡμῶν δ' ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ξυνηλλάγησαν οὐχὶ διδασχῆς δέονται 20 ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μάλλον καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατωκημένους εἶδέναι χρὴ ὅτι, τοῖς κάτω ἦν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἔξουσι τὴν κατὰκομιδὴν τῶν ὠραίων καὶ πάλιν ἀντίληψιν ὧν ἡ θάλασσα τῆ ἠπειρῷ δίδωσι, καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κηκοὺς κριτὰς ὡς μὴ προσηκόν- 25

AC. 5 ἀπαρακλήτος est ap. Plut. de Pyth. orac. 19 in. 16 εἰσι καὶ del. Francken, mox χρὴ δὲ coniciens. 20 libri ἐνηλλάγησαν. Correxi Stud. 19. Cf. Mnem. I. 75. 22 fort. leg. (κατὰ) τὴν μ.

των εἶναι, προσδέχεσθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω προοῖντο, κἄν
 μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ αὐτῶν οὐχ ἦσσαν
 νῦν βουλευέσθαι. διόπερ καὶ μὴ ὀκνεῖν δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ³
 αὐτ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν. ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μὲν ἐστίν,
⁵ εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν. ἀγαθῶν δ' ἀδικουμένους ἐκ μὲν
 εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχὸν ἐκ πολέμου πάλιν ξυμ-
 βῆναι, καὶ μήτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐτυχίᾳ ἐπαίρεσθαι μήτε
 τῷ ἡσυχίᾳ τῆς εἰρήνης ἠδομένους ἀδικεῖσθαι. ὁ τε γὰρ διὰ ⁴
 τὴν ἠδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθεῖ τῆς ῥαστώνης τὸ
¹⁰ τερπνὸν δι' ὅπερ ὀκνεῖ, [εἰ ἡσυχάζοι] ὁ τε ἐν πολέμῳ
 εὐτυχίᾳ πλεονάζων οὐκ ἐντεθύμηται θράσει ἀπίστῳ ἐπαιρό-
 μενος. πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναν- ⁵
 τίων τυχόντα κατωρθώθη, καὶ ἔτι πλείω καλῶς δοκοῦντα
 βουλευθῆναι ἐς τὸναντίον [αἰσχροῦς] περιέστη· ἐνθυμεῖται
¹⁵ γὰρ οὐδεὶς ὁμοίᾳ τῇ ^{πιστε} πιστεὶ καὶ ἔργῳ ἐπεξέρχεται, ἀλλὰ
 μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν, μετὰ δέους δ' ἐν τῷ ἔργῳ
 ἑλλείπομεν.

ΟΧΧΙ. „Ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον
 ἐγείρομεν καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα, καὶ ὅταν ἀμυ-
²⁰ νόμεθα Ἀθηναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ ²
 πολλὰ δ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν πλήθει πρού-

AC. 4 ἀνδρῶν κτέ. male cohaerent cum praegressis, quare
 aut ante haec verba est lacuna. aut totus locus usque ad capitis
 finem transponendus post c. 121, 1. Hoc placuit Iunghahnio
 Neue Jahrb. 75, p. 661 et 676. 8 libri ἠδόμενον. Correxī Stud.
 p. 19. 10 emblemata del. Cobet. 13 τυχόντα CG. probantibus
 Cobeto et Badhamo, vulgo τυχόντων. — libri πλέω &. Relativum
 del. Cobet. 14 αἰσχροῦς del. Cobet.

AE. 21 εἰκὸς nusquam ap. Thuc. construitur cum Inf. Fut.

χοντας καὶ ἐμπειρίᾳ πολεμικῇ, ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς
 3 τὰ παραγγελλόμενα ἴοντας. ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ
 τῆς ὑπαρχούσης τε ἐκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα καὶ ἀπὸ
 τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ Ὀλυμπίᾳσι χρημάτων· δάνεισμός γὰρ
 ποιησάμενοι ὑπολαβεῖν οἴοι τ' ἔσμεν μισθῶ μείζονι τοὺς ξένους 5
 αὐτῶν ναυβάτας. ὠνητὴ γὰρ Ἀθηναίων ἡ δύναμις μᾶλλον
 ἢ οἰκεία· ἢ δ' ἡμετέρᾳ ἦσσαν ἂν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι
 4 τὸ πλεόν ἰσχύουσα ἢ τοῖς χρήμασι. μιᾶ τε νίκη ναυμαχίας
 κατὰ τὸ εἶδος ἀλίσκονται· εἰ δ' ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν
 καὶ ἡμεῖς ἐν πλείονι χρόνῳ τὰ ναυτικά, καὶ ὅταν τὴν ἐπι- 10
 στήμην ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῇ γε εὐψυχίᾳ δῆπου
 περιεσόμεθα. ὃ γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθόν, ἐκείνοις
 οὐκ ἂν γένοιτο διδαχῇ· ὃ δ' ἐκείνοι ἐπιστήμη πρὸνχουσι,
 5 καθαιρετὸν ἡμῖν ἐστὶ μελέτη. χρήματα δ' ὥστ' ἔχειν ἐς
 αὐτὰ, οἴσομεν· ἢ δεινὸν ἂν εἴη εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι 15
 ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ
 τῷ τιμαρούμενοι τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σφάζεσθαι οὐκ
 ἄρα δαπανήσομεν καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρε-
 θέντες αὐτοῖς τούτοις κακῶς πάσχειν.

ΟΧΗΠ. ἢ Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ ^{τοῦ πολέμου} πολέμου ἡμῖν, 20
 ξυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα παραίρεσις οὔσα τῶν
 προσδῶν αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ, ἄλλα

AC. 4 vulgo Ὀλυμπίᾳ. E bonis codd. dedi quod vides. Cf. Stud. p. 19 et 143, l. 14 libri καθαιρετέον. Emendavi Stud. l. l., et sic legit Cassius Dio vol. I p. 71 et 47, 37, ed. Dind. Verba χρήματα κτέ. pertinent ad sola v. ὑπαρχούσης — οὐσίας v. 3.

AE. 9 μελετήσομεν. Sed compara 142. 6. 22 ἐπιτειχι-
 σμός· Schol. αἰνίττεται τὴν Δεκέλειαν. ἦν ὕστερον ἐτείχισαν.
 Sed cf. 142, l.

τε ὅσα οὐκ ἂν τις νῦν προΐδοι. ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ
 ῥητοῖς χωρεῖ, αὐτὸς δ' ἀφ' αὐτοῦ τὰ πολλὰ τεχνᾶται πρὸς
 τὸ παρατυγχάνον· ἐν ᾧ ὁ μὲν εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας
 βεβαιότερος, ὁ δ' ὀργισθεὶς περὶ αὐτὸν οὐκ ἐλάσσω πτχίει. αὐτὸν
 5 ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι, εἰ μὲν ἦσαν ἡμῶν ἐκάστοις πρὸς 2
 ἀντιπάλους περὶ γῆς ὄρων/διαφοραί, οἰστὸν ἂν ἦν· νῦν δὲ /αὐτὸν
 πρὸς ξύμπαντας τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἱκανοὶ καὶ κατὰ πόλιν
 ἔτι δυνατώτεροι· ὥστ' εἰ μὴ καὶ ἄθροοι καὶ κατ' ἔθνη καὶ
 ἕκαστον ἄστῳ μιᾷ γνώμῃ ἀμυνόμεθα αὐτούς, δίχρα γε
 10 ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται. καὶ τὴν ἦσσαν, εἰ καὶ
 δεινὸν τῷ ἀκοῦσαι, ἴστω οὐκ ἄλλο τι φέρουσαν ἢ ἀντικρυς
 δουλείαν· ὁ καὶ λόγῳ ἐνδρασιθῆναι αἰσχρὸν τῇ Πελοποννήσῳ 3
 καὶ πόλεις τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπθεῖν. ἐν ᾧ ἢ δικαίως
 δοκοῦμεν ἂν πάσχειν ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι καὶ τῶν πα-
 15 τέρων χεῖρους φαίνεσθαι, οἱ τὴν Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν· ἡμεῖς
 δ' οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦμεν αὐτό, τύραννον δ' ἐῷμεν
 ἐγκλησεστάνας πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους ἀξιοῦμεν
 καταλλεῖν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγίστων 4
 ξυμφορῶν ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας ἢ μαλακίας ἢ ἀμελείας.
 20 οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα ἐπὶ τὴν πλείστους δὴ βλά-
 ψασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε, ἢ ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλ-
 λειν τούναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται.

CXXIII. „Τὰ μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρό-
 τερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφέροι αἰτιᾶσθαι; περὶ δὲ τῶν
 25 ἔπειτα μελλόντων τοῖς παροῦσι βοηθοῦντας χρὴ ἐπιταλαιπω-
 ρεῖν· πάτριον γὰρ ὑμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι·

AC. 17 fort. ἐν μιᾷ (ἐκάστη πόλει). Stud. p. 19. De re
 cf. 18, 1. 22 libri τὸ ἐναντίον.

καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρετε (οὐ γὰρ δίκαιον ἂ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτῆθαι τῇ περιουσίᾳ ἀπολέσθαι), ἀλλὰ θαρσοῦντας ἵεναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον, τοῦ τε θεοῦ χρήσαντος καὶ αὐτοῦ ὑποσχομένου ξυλλήψεσθαι, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος πάσης 5
2 ξυναγωνιουμένης, τὰ μὲν φόβῳ, τὰ δὲ ὠφελείᾳ. σπονδάς τε οὐ λύσετε πρότεροι, ἄς γε καὶ ὁ θεὸς κελεύων πολεμεῖν νομίζει παραβεβᾶσθαι, ἡδίκημέναις δὲ μᾶλλον βοηθήσετε· λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ' οἱ πρότεροι ἐπίοντες.

OCXXIV. „Ὡστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολε- 10
μεῖν καὶ ἡμῶν τάδε κοινῇ παραινούντων, εἴπερ βεβαιοτάτου τὸ ταῦτὰ ξυμφέροντα κκὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶναι, μὴ μέλλετε Ποτειδαϊαίταις τε ποιεῖσθαι τιμωρίαν οὔσι Δωριεῦσι καὶ ὑπ' Ἰώνων πολιορκουμένοις, οὐ πρότερον ἢν τούναντίον, καὶ τῶν ἄλλων μετελθεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ὡς οὐκέτι ἐνδέ- 15
χεται περιμένοντας / τοὺς μὲν ἤδη βλέπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθησόμεθα ξυνεληθόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δ' οὐ ^{εὐμνῆ}τολμῶν-
2 τες, μὴ πολὺ ὕστερον ταῦτὸ πάσχειν· ἀλλὰ νομίταντες ἐς ἀνάγκην ἀφίχθαι, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφίσασθε τὸν πόλεμον, μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα 20
δεινόν, τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες· ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιοῦται, ὑφ' ἡσυ-
3 χίας δὲ μὴ πολεμῆσαι οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ τὴν καθε-
στηκυῖαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον ἡγησάμενοι ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ δια-

AC. 8 ἡδίκημένοις cit. Krüger, fort. recte. 12 ταῦτὰ pro ταῦτα Reiske. Stahl εἶναι transponi iussit post ξυμφέρουτα. 22 ὑφ' pro ἀφ' corr. Francken (prae mollitie).

νοεῖσθαι, παραστησώμεθα ἐπελθόντες, καὶ αὐτοὶ τε ἀκινδύνως τὸ λοιπὸν οἰκῶμεν καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἑλληνας ἐλευθερώσωμεν." Τοιαῦτα οἱ Κορίνθιοι εἶπον.

CCXXV. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἀπάντων ἤκουσαν γνώμην, ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις ἅπασιν ὅσοι παρῆσαν ἐξῆς καὶ μείζονι καὶ ἐλάσσονι πόλει· καὶ τὸ πλῆθος ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δ' αὐτοῖς εὐθύς μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκευαίσις οὖσιν, ἐκπορίζεσθαι δ' ἐδόκει ἐκάστοις ἅ προσφορα ἦν καὶ μὴ εἶναι μέλλησιν. ὅμως δὲ κηβισταμένοις ὧν ἔδει ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη, ἔλασσον δέ, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸν πόλεμον ἄρασθαι Φανερώς.

CCXXVI. Ἐν τούτῳ δ' ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἣν μὴ τι ἐσακούωσι. καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ: τὸ δὲ ἄγος ἦν τοιόνδε. Κύλων ἦν Ὀλυμπιονίκης ἀνὴρ Ἀθηναῖος τῶν πάλαι εὐγενῆς τε καὶ δυνατός· ἐγεγαμῆκει δὲ θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέας ἀνδρός, ὃς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐτυ-

AC. 1 τε om. codd. 17 ἄγος ubique dedi pro ἄγος praeter 18, ubi genuinum esse dubito.

AE. 10 ἔλασσον δέ. septem octove menses sec. Classen. 18 Κύλων. Schol. τοῦ διηγήματος τοῦ κατὰ τὸν Κύλωνα τὴν σαφῆνειαν τινες βαυμάσαντες εἶπον. ὅτι λέων ἐγέλασεν ἐνταῦθα. De re cf. Her. V 71. — Ὀλυμπιονίκης Ol. 35, a. 610, ἀνε-λόμενος διαύλου νίκην Ὀλυμπικὴν sec. Pausaniam I 18, 1. Cf. S. Jul. Africani Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴ ed. Rutgers p. 13. 20 de Theagene cf. Arist. Polit. V 4, 5.

- 4 ράννει Μεγάρων. χρωμένω δὲ τῷ Κύλωνι ἐν Δελφοῖς ἀνεῖ-
 λεν ὁ θεὸς ἐν τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν
 5 τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ παρά τε τοῦ Θεαγέουτος
 δύναμιν λαβῶν καὶ τοὺς φίλους ἀναπεισας, ἐπειδὴ ἐπῆλ-
 θεν Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ, κατέλαβε τὴν ἀκρό- 5
 πολιν ὡς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορτὴν τε τοῦ Διὸς μεγί-
 6 στην εἶναι καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια νενικηκότι. εἰ
 δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ ἄλλοθι που ἡ μεγίστη ἑορτὴ εἴρητο, οὐτ'
 ἐκεῖνος ἐτι κατενόησε τό τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου (ἔστι γὰρ
 καὶ Ἀθηναίοις Διάσια, ὃ καλεῖται Διὸς ἑορτὴ Μειλιχίου 10
 μεγίστη, [ἔξω τῆς πόλεως, ἐν ἣ πανδημεὶ θύουσι, πολλοὶ
 7 οὐχ ἱερεῖα, ἀλλ' ἀγνὰ θύματα ἐπιχώρια]). δοκῶν δ' ὀρθῶς
 γινώσκειν ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι
 ἐβοήθησάν τε πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐπ' αὐτοὺς καὶ προσ-
 8 καθεζόμενοι ἐπολιόρκουν. χρένου δ' ἐπιγιγνομένου οἱ Ἀθηναῖοι 15
 τρυχόμενοι τῇ προεδρείᾳ ἀπῆλθον οἱ πολλοί, ἐπιτρέψαντες
 τοῖς ἐννέα ἀρχουσι τὴν Φυλακὴν καὶ τὸ πᾶν αὐτοκράτορσι
 διαθεῖναι ἢ ἂν ἄριστα διαγιγνώσκωσι. τότε δὲ τὰ πολλὰ
 AC. 5 ἐπῆλθεν vulgo. Dedi ἐπῆλθεν ex ACEGM. Quid de
 pluralis usu ap. Thuc. iudicem, exposui Stud. p. 137. 10 dedi
 δ pro &. 11 ἔξω — ἐπιχώρια grammatico alicui tribuſ cum
 Classenio. Ceterum annotatio corrupta est. Pro πολλὰ C. F.
 Hermann coniecit πολλοί. Madvigio obsecutus scripsi ἀλλ' ἀγνὰ
 pro ἀλλὰ, cl. Polluc. I 26. Hemsterhusius coniecerat ἀγνὰ δέ.
 15 ἐπιγιγνομένου. Cobet ἐπιτεινομένου. Sed cf. IV 26, 4, ubi
 ipse Exerc. Crit. p. 148 conieci ἐπιτεινόμενος, et Isocr. VI 26.

AE. 5 κατέλαβε, a. 612. 10 Διάσια, mense Anthesterione
 celebrata. Cf. Schol. Nub. 407. — De Iove Milichio vid. Paus.
 I 37, 4. 12 θύματα. Schol. τινὰ πέμματα εἰς ζῶων μορφᾶς
 τετυπωμένα.

τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα ἄρχοντες ^{βασίλει} ἔπρασσον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ 9
Κύλωνος πολιορκούμενοι Φλαύρως εἶχον σίτου τε καὶ ὕδατος
ἀπορία. ὁ μὲν οὖν Κύλων καὶ ὁ ἀδελφὸς [αὐτοῦ] ἐκδιδράσκου- 10
σιν· οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἐπιέζοντο καὶ τινες καὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ
5 τοῦ λιμοῦ, καλίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἰκέται τὸν ἐν τῇ ἀκρο-
πόλει. ἀναστῆσαντες δ' αὐτοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμ- 11
μένοι τὴν Φυλακὴν, ὡς ἐώρων ἀποθήσκοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ'
ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν· καθε-
ζομένους δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν [ἐν] τοῖς βωμοῖς] 12
10 ἐν τῇ ^{ἐν τῇ} ~~παρόδῳ~~ διεχρήσαντο. καὶ ἀπὸ τούτου ἐνχυεῖς καὶ ἀλι-
τήριοι τῆς θεοῦ ἐκεῖνοί τε ἐκαλοῦντο καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ'

AC. 9 emblema del. Dobree. Cf. Ar. Eq. 1312. Plut. Sol. 12.

AE. 1 horum princeps erat Megacles. Plut. Sol. 12. Pro
archontibus Herodotus V 71 memorat τοὺς πρυτάνεις τῶν ναυ-
κραριῶν, falso ut videtur. Vid. G. Gilbert, *die Attische naucra-
rienverfassung* (Neue Jahrb. 1875, p. 9 sqq.), qui Soloni tribut
hoc institutum. 5 τὸν βωμὸν, Minervae. 9 σεμνῶν θ., Eume-
nidum, quarum sacellum fuit subterraneum prope Areopagum a
parte septentrionali orientem versus. Secundum Lobonem Argi-
vum ap. Diog. L. I 112 conditum est aetate Pisistrati ab Epi-
menide. Sed enim Cylon diu ante vixit. Sec. Aeschylum in
Eumenidum exitu post absolutum Orestem iratis Diris a Minerva
id sacrarium donatum est. Cf. Eur. El. 1258 sqq. Iph. T. 961 sqq.
Dyer, *ancient Athens*, p. 453 sq. 11 τὸ γένος, imprimis Alcmeo-
nidae, e qua gente fuit Megacles. Hi exules duce Clisthene Spar-
tanorum ope a. 510 expulerunt Pisistratidas, sed anno sequenti
ipsi denuo Athenis eiecti sunt a factione optimatum, quorum
dux erat Isagoras, adiuvente Spartanorum rege Clisthene, brevi
post (a. 508) reversur⁹ ab exilio, postquam factio popularis
Cleomenem arce. quam occupaverat, cedere coëgit. Consulatur
Herod. V 70 sqq. Clisthenis Alcmeonidae neptis fuit Agariste,
mater Periclis.

12 ἐκείνων. ἤλασαν μὲν οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγεῖς τούτους, ἤλασε δὲ καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος ὕστερον μετ' Ἀθηναίων στασιαζόντων, τοὺς τε ζῶντας ἐλαύνοντες καὶ τῶν τεθνεώτων τὰ ὀσᾶ ἀνελόντες ἐξέβαλον· κατήλθον μέντοι ὕστερον, καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔστιν ἔτι ἐν τῇ πόλει. *εἰς 5*

ΣΧΧVII. Τοῦτο δὴ τὸ ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον ἐλαύνειν δῆθεν τοῖς θεοῖς πρῶτον τιμωροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν μητέρα καὶ νομίζοντες ἐκπεσόντος αὐτοῦ ῥᾶον ἂν σφίσι προχωρεῖν

2 τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. οὐ μέντοι τοσοῦτον ἤλπιζον παθεῖν *10* ἂν αὐτὸν τοῦτο ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκείνου ξυμφορὰν τὸ μέρος ἔσται ὁ πόλεμος.

3 ὧν γὰρ δυνατώτατος τῶν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν ἠναντιοῦτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ οὐκ εἶα ὑπέικειν, ἀλλ' ἐς τὸν πόλεμον ἄρμα τοὺς Ἀθηναίους. *15*

ΣΧΧVIII. Ἀντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος [ἀπὸ Ταινάρου] τῶν Εἰλώτων ἰκέτας ἀπαγαγόντες διέφθειραν· δι' ὃ δὴ καὶ σφίσιν αὐτοῖς νομίζουσι τὸν μέγαν σει- *20* σμὸν γενέσθαι ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ τῆς Χαλκιοῖκου

AC. 1 malim fere (τότε) τούτους. 8 expectabam ἐνεχόμενον Stud. p. 20. 9 ἂν certatim insertum. 19 delevi verba male repetita. 20 fortasse verius est σφίσιν αὐτοὶ νομ.

AE. 7 πρῶτον, potissimum. Cf. Eur. Med. 371, Phoen. 886. 13 ἄγων. Cf. II 65, 8. 19 Εἰλώτων. Plura dabit Pausan. IV 24, 5. 21 σεισμὸν. Vid. supra 101, 2. 21 Χαλκιοῖκου. Paus. III 17, 2 τὸν τε ναδὸν ὁμοίως καὶ τὸ ἄγαλμα ἐποίησαντο Ἀθηναῖοι χαλκοῦν. Templum laminis aeris ornatum puta.

ἄγος ἐλαύνειν αὐτούς· ἐγένετο δὲ τοιούδε. ἐπειδὴ Πausanίας 3
 ὁ Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν
 ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δ'
 5 αὐτὸς τριῆρη λαβὼν Ἑρμιονίδα [ἀνευ Λακεδαιμονίων] ἀφι-
 κνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον, τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Μηδικὸν
 πόλεμον, τῷ δ' ἔργῳ τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράσσειν,
 ὡσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐνεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς
 ἀρχῆς. εὐεργεσίαν δ' ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο 4
 10 καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο· Βυζάντιον γὰρ 5
 ἑλὼν τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν
 (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ
 ξυγγενεῖς οἱ ἔαλωσαν ἐν αὐτῷ τότε) τούτους [οὓς ἔλαβεν]
 ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμαχῶν, τῷ δὲ
 15 λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου 6
 τοῦ Ἑρετριῶς, ὃπερ ἐπέτρεψε τό τε Βυζάντιον καὶ τοὺς
 αἰχμαλώτους. ἔπεμφε δὲ καὶ ἐπιστολὴν τὸν Γόγγυλον φέ-
 ροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ, ὡς ὕστερον
 ἀνηυρέθη. „Πausanίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τούσδε τέ 7
 σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπω δορὶ ἑλὼν, καὶ γνώ-
 μην ποιῶμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γῆμαι
 20 καὶ σοὶ Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον

AC. 5 induxi glossema. 6 Μηδικὸν deli pro Ἑλληνικὸν, ut
 iam Gebhardum suspicatum esse ignorabam scribens *Stud.* p. 20.
 13 locum constitui ut praeivit Classen. Vulgo parenthesis claudi-
 tur post αὐτῷ. delete οἱ cum Bekkero; emblema del. Cobet.
 19 libri ἀνευρέθη. Cum Stahlbo ubique reddidi talibus augmentum.
 20 ἀποπέμπω pro ἀποπέμπει Cobet. *Μηδικῶν*

AE. 11 ἑλὼν, cf. supra 94, 2. 20 δορὶ pro δόρατι, ut IV 98, 8.

ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα πράξει μετὰ σοῦ
βουλευόμενος. εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα
πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς λόγους ποιησόμεθα."

CCXXIX. Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Ξέρξης δ' ἦσθη
τε τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου 5
ἐπὶ θάλασσαν καὶ κελεύει αὐτὸν τὴν τε Δασκυλίτιν σατρα-
πείαν παραλαβεῖν Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, [ὃς πρό-
τερον ἦρχε,] καὶ παρὰ Πausανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν
ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διχπέμψαι καὶ τὴν σφραγίδα
ἀποδείξαι καί, ἣν τι αὐτῷ Πausανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν 10
2 ἐκυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότητα. ὁ
δ' ἀφικόμενος τὰ τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο καὶ τὴν
3 ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντ(εν)εγγράπτο δὲ τὰδε. "Ὡδε
λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Πausανία· καὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς μοι
4 ἔπεμψεν θαλάσσης [ἐκ Βυζαντίου] ἔσωσας κείτῃ σοι εὐεργεσία 15
ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἔσται ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς
ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι. καὶ σε μῆτε νύξ μὴδ' ἡμέρα ἐπισχέτω
ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχνεῖ, μὴδὲ χρυσοῦ
καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθῃ μὴδὲ στρατιᾶς πλῆθει, εἰ ποι
δεῖ παραγίγνεσθαι, ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, 20
ὄγ σοι ἐπέμψα, πρῶσσε θαρσῶν κχι τὰ ἐμὰ καὶ τὰ σὰ ὅπῃ
καλλίστα καὶ ἄριστα ἔξει ἀμφοτέροις."

CCXXX. Ταῦτα λαβὼν ὁ Πausανίας τὰ γράμματα,
ὧν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιόματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων

AC. 7 ὃς — ἦρχε notavi ut suspecta. 13 libri ἀντεγγράπτο.
Emendavi Stud. p. 20. 14 Cf. Her. III 40, 122. V 24. 15 emblema
del. Cohet.

AE. 6 Δασκυλίτις satrapia complectebatur partem septemtrio-
nalem, Sardiana meridionalem Asiae minoris.

διὰ τὴν Πλαταιᾶσιν ἡγεμονίαν, πολλῶ τότε μᾶλλον ἤτο
 καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ καθεστῆκότῳ τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ
 σκευὰς τε Μηδικὰς ἐνδύόμενος [ἐκ τοῦ Βυζαντίου] ἔξῃει καὶ
 διὰ τῆς Θράκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι
 5 ἔδορουφόρου, τράπεζάν τε Περσικὴν παρετίθετο καὶ κατέχειν
 τὴν διάνοιαν οὐκ ἐδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προυδήλου ἃ
 τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐπέπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν 2
 τε αὐτὸν παρεῖχε καὶ τῇ ὕργῃ οὕτω χαλεπῇ ἐχρήτο ἐς
 πάντας ὁμοίως ὥστε μηδένα δύνασθαι προτιέναι· διόπερ καὶ
 10 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἥκιστα ἢ ξυμμῆχια μετέστη.

CCXXI. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι τό τε πρῶτον
 δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι
 νῆι τὸ δεύτερον ἐκπλεύσας οὐ κελευσάντων αὐτῶν τοιαῦτα
 ἐφαίνετο ποιῶν, καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βία ὑπ' Ἀθηναίων
 15 ἐκπολιορκηθεῖς ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ
 Κολωνὰς, τὰς Τρωάδας· ἰδρυθεὶς πρῶσσαν τε ἐσηγγέλλετο
 αὐτοῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῶ τὴν μονὴν
 ποιούμενος, οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κή-
 ρυκα οἱ ἔφοροι καὶ σκυτάλην εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπε-

AC. 2 magis Thucydideum videtur καθεστῶτι. Cf. Stud.
 p. 115. 8 fort. leg. πρὸς πάντας. Cf. Dio C. ed. Dind. vol. I
 p. 11 et p. 130 (ubi l. πάντας pro πάντα). Add. Dio 54, 3,
 4 et 56, 43, 1. Vide quae de toto loco disputavi Stud. p. 20 sq.

AE. 3 καννάκην et κἀνδον. — Cf. Plut. Cim. 6. 19 Schol.
 ξύλον στρογγύλον ἐπίμηκες. δύο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρ-
 χον σκυτάλαι· καὶ τὴν μὲν μίαν κατεῖχον οἱ ἔφοροι τὴν δ'
 ἑτέραν τῷ ἐκπεπομένῳ τῶν στρατηγῶν παρεῖχον. καὶ ὅπότε
 ἐβούλοντο ἐπιστεῖλαι τι αὐτῷ φέροντες ἱμάντα λευκὸν περιεί-
 λουν τὴν σκυτάλην καὶ ἐπὶ τοῦ ἱμάντος ἔγραφον καὶ ἀνελίτ-
 τοντες παρεῖχον τὸν ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι, cetera vid. p. 116.

Κανὴ ἔκκυσ - 5

en heros...
 by her...
 mazel

2 σθαι, εἰ δὲ μὴ, πόλεμον αὐτῶ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δὲ βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὑποπτος εἶναι καὶ πιστεύων χρημασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν ἀνεχώρει τὸ δεύτερον εἰς Σπάρτην. καὶ εἰς μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐφόρων (ἔξεστι δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο), 5 ἔπειτα διαπραξάμενος ὕστερον ἐξῆλθε καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν εἰς κρίσιν τοῖς βουλομένοις (τὰ) περὶ αὐτὸν ἐλέγχειν.

CCXXXII. Καὶ φανερόν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιάται σημεῖον, οὐθ' οἱ ἐχθροὶ οὐθ' ἢ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου 10 ὄντα καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα (Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου ὄντα βασιλέα καὶ νέον ἔτι ἀνεψιὸς ὢν ἐπετρό- 2 πευεν), ὑποψίας δὲ πολλὰς παρεῖχε τῇ τε παρανομίᾳ καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων μὴ ἴσος βουλευσθαι εἶναι, (καὶ) τοῖς 5 παροῦσι τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουσαν εἴ τι που ἐξεδεδιητήτο 15 τῶν καθεστῶτων νομίμων καὶ ὅτι ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγείον τὸδε.

AC. 6 τὰ add. Cobet. 13 καὶ inserui, transposita virgula, quae vulgo legitur post παροῦσι, Mnem. I p. 75 (N. S.).

AE. p. 115, 19 — τοῦτο δ' ἐποίησαν. ἵνα μὴ μάθωσιν οἱ ἀποφέρουτες τὰ γεγραμμένα. ὁ δὲ στρατηγὸς λαβὼν τὸν ἱμάντα τῇ ἑαυτοῦ σκυτάλῃ περιείλιπτε καὶ ἀνεγίνωσκε — εἴ δέ τις εἶποι. καὶ πῶς εἶχεν ὁ Πausanίας τὴν σκυτάλην λάβρα τῆς πόλεως ἐξελεύων, ῥητέον ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στρατηγίας. Cf. Plut. Lys. 19. A. Gell. XVII 9. 6. Nep. Paus. 3, 4. P. 116, 5 ἔξεστι. Vid. Ar. Pol. p. 47, 22 ed. Bekk. — βασιλέα. Proprie erat ἐπίτροπος. Sed cf. Demosth. c. Neaer. § 97. 15 τρίποδα. Schol. ὃν ἔλαβον οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς καὶ μετέθηκαν ἐπὶ τὸν ἰππόδρομον τοῦ Βυζαντίου. Describitur ab Herod. IX 81, 1. Cf. Paus. X 13, 9.

ὁ ἴσος τοῖς παροῦσι ἀνεσκόπουσαν καὶ ἐπιγράψασθαι

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ᾤλεσε Μήδων,

Παυσαίνιας Φοίβῳ μνήμ᾽ ἀνέθηκε τόδε.

τὸ μὲν οὖν ἐλεγείῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλασαν εὐθύς τότε 3
 ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστί τὰς πόλεις
 5 ὅσαι ξυγκαβελούσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα· τοῦ
 μέντοι Παυσαίνιου ἀδίκημα καὶ τότε ἔδοκει εἶναι, καὶ ἐπειδὴ
 ἐν τούτῳ κθεισθήκει, πολλῶ μᾶλλον παρομοῖον πραχθῆναι
 ἐφαίνετο τῇ παρουσίᾳ διανοίᾳ· ἐπυνθάνοντο δὲ καὶ ἐς τοὺς 4
 Εἰλωτὰς πράσσειν τι αὐτόν, καὶ ἦν δ' οὕτως· ἐλευθέρωσιν
 10 τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτεῖαν, ἣν ξυνεπανασ-
 τῶσι καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ' ὡς οὐδὲ 5
 τῶν Εἰλωτῶν μνηυταῖς τισι πιστεύσαντες ἠξίωσαν νεώτερόν
 τι ποιεῖν ἐς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν ἐς
 σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου ἀνευ
 15 ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων βουλευσαί τι ἀνήκεστον, πρὶν γε
 δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ
 ἐπιστολάς πρὸς Ἀρτάβραζον κομιεῖν, ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικὰ
 ποτε ὦν [αὐτοῦ] καὶ πιστότατος ἐκεῖνῳ, μνηυτὴς γίνεται·
 δεῖσας κατ' ἐνθυμησίν τινα ὅτι οὐδεὶς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ
 20 ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο, καὶ παραποησάμενος σφραγίδα,
 ἵνα, ἣν ψευσθῆ τῆς δόξης [καὶ ἐκεῖνός τι μεταγράψαι αἰτήσῃ,
 μὴ ἐπιγνώ, λύει τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς ὑπονοήσας τι τοιοῦτο
 προσεπεστάλθαι καὶ αὐτὸν ἠῦρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν.

AC. 6 τότε pro τοῦτ' Classen. 7 libri παρόμοιον. Cf. 72, 17.
 18 αὐτοῦ mihi suspectum. 21 libri ἢ καὶ. Correxī Mnem. I p. 76.

AE. 3 ἐλεγείῳ, quod Simonidi tribuitur a Paus. III 8, 1.
 Cf. Anth. Pal. VI 197. In tripode Constantinopoli reperto et
 partim servato leguntur hodieque civitatum Graecarum nomina,
 de quibus infra narrat Thuc. Vid. Cobet Mnem. XI p. 196.

X = anders 200 zweier vordenkung lang -
 viel hat man viel mehr in Paus. das ist die gedankensache
 in der thaten kommen in der thaten die man hat gesehen

ΟΧΧΧΙΙΙ. Τότε δὴ οἱ ἔφοροι δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμ-
 ματα μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουλευθέντες ἔτι
 γενέσθαι αὐτοῦ Πausανίου τι λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς
 τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἰκέτου οἰχομένου καὶ σκηνησα-
 μένου διπλὴν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν [τε] ἐφόρων 5
 ἐντός τινὰς ἔκρυψε, καὶ Πausανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντος καὶ
 ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἰκετείας ἤσθοντο πάντα σαφῶς,
 αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τὰ τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα καὶ
 τᾶλλ' ἀποφαίνοντος καθ' ἕκαστον, ὡς οὐδὲν πρόποτε αὐτὸν ἐν
 ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβάλαιτο, προτιμηθεῖν δ' ἐν 10
 ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθνεῖν, κἀκείνου αὐτῷ ταῦτα
 ξυνομολογοῦντος καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι.
 ἀλλὰ πίστιν [ἐκ τοῦ ἱεροῦ] διδόντος τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀξιούν-
 τος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι καὶ μὴ τὰ πρασσόμενα διακωλύειν.

ΟΧΧΧΙΙΙΙ. Ἀκούσαντες δ' ἀκριβῶς τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ 15
 ἔφοροι, βεβαίως δ' ἤδη εἰδότες ἐν τῇ πόλει τὴν ξύλληψιν
 ἐποιοῦντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ
 ὑδῶ, ἐνδὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε,
 γυνῶναι ἐφ' ὃ ἐχώρει, ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου
 καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Χαλκιοῖκου χωρῆ- 20
 σαι δρόμῳ καὶ προκταφυγεῖν· ἦν δ' ἐγγὺς τὸ τέμενος. καὶ
 ἐς οἴκημα οὐ μέγα ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ ἐτελθών, ἵνα μὴ ὑπαίθριος
 2 ταλασιπρωίῃ, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ τὸ παραυτικά μὲν ὑστέρησαν

AC. 4 σκηνησαμένου libri meliores. unus malae notae σκη-
 νωσαμένου, quod ob vim transitivam probat Krüger. Madvig cit.
 σκευασαμένου. 5 τε exp. Poppo. 12 libri αὐτὰ. Corr. Classen.
 13 emblemata seclusi Stud. p. 21. 20 ὃ pro ᾧ Cobet.

AE. 6 ἐντός, sc. τοῦ διαφράγματος καὶ θατέρου τοίχου τῆς
 καλύβης. Badham cit. ἔκρυψαν, delens οἱ ἔφοροι (1) et ἐς ἣν (6).

τῇ διώξει, μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεί-
 λον καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν καὶ ἀπολα-
 βόντες ἔσω, ἀπικοδόμησαν, προσκαθεζόμενοι τε ἐξεπολιόρ-
 κησαν λιμῶ. καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποφύχειν ὡς περ εἶχεν 3
 5 [ἐν τῷ οἰκήματι], αἰσθόμενοι τε ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι
 ἔμπνου ὄντα καὶ ἐξαχθεῖς ἀπέθανε παραχρῆμα. καὶ αὐτὸν 4
 ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν οἵπερ τοὺς κακούργους ἐσβάλλ-
 λειν· ἔπειτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελ-
 Φοῖς τὸν τε τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενευ-
 10 κῆν οἵπερ ἀπέθανε (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ
 γραφῇ στήλαι δηλοῦσι), καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὃν τὸ πεπραγ-
 μένον δύο σώματα ἀνθ' ἑνὸς τῇ Καλλιόικῃ ἀποδοῦναι. οἱ δὲ ποιη-
 σάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθεσαν.

CCXXXV. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρίναντος,
 15 ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό. τοῦ δὲ 2
 Μηδισμοῦ τοῦ Παυσανίου Λακεδαιμόνιοι, πρέσβεις πέμψαν-
 τες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ξυνεπητιῶντο καὶ τὸν Θεμιστο-
 κλέα, ὡς ἠύρισκον ἐκ τῶν περὶ Παυσανίαν ἐλέγχων, ἠξίου-
 τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. οἱ δὲ πεισθέντες (ἔτυχε 3
 20 γὰρ ὡστρακισμένος καὶ ἔχων δίκαιταν μὲν ἐν Ἀργεῖ, ἐπι-
 φοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπουσι μετὰ
 τῶν Λακεδαιμονίων ἐτοίμων ὄντων ξυνδιώκειν ἀνδρας οἷς εἰρητὸ
 ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν.

AC. 5 emblemata expunxi. 7 et 10 dedi οἵπερ pro οὗπερ.
 Stud. p. 22. 7 meliores libri ἐμβάλλειν, quod cur ferri non
 possit in Thucydide exposui l. l.

AE. 5 ἐξάγουσι. Vid. 126, 11. 7 Καιάδαν. Cf. Pausan.
 IV 18, 3. Strab. VIII p. 367. 19 ἐλέγχων. Cf. Plut. Them. 23.
 21 ὡστρακισμένος, secundum Krügerum a. 476.

ΟΧΧΧVI. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς προαισθόμενος Φεύγει ἐκ
 Πελοποννήσου ἐς Κόρκυραν, ὧν αὐτῶν εὐεργέτης. δεδιέναι δὲ
 Φασκόντων Κορκυραίων ἔχειν αὐτὸν ὥστε Λακεδαιμονίοις καὶ
 Ἀθηναίοις ἀπεχθῆσθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν/κα-
 2 ταντικρῦ. καὶ δικώμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύ- 5
 στιν ἢ χωροῖη, ἀναγκάζεται κατὰ τὸ ἄπορον παρ' Ἀδμη-
 τον τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον, κατα-
 3 λῦσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς
 ἰκέτης γενόμενος διδάσκεται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν
 4 λαβῶν καθέζεσθαι ἐπὶ τὴν ἐστίαν. καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ 10
 ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου δημοῖ τε ὅς ἐστι καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἰ τι
 ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, Φεύγοντα
 τιμωρεῖσθαι. καὶ γὰρ ἂν ὑπ' ἐκείνου πολλῷ ἀσθενέστερος (ᾧν)
 ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν, γενναῖον δ' εἶναι [τοῦς
 ὁμοίους] ἀπὸ τοῦ ἴσου τιμωρεῖσθαι. καὶ ἅμα αὐτὸς μὲν 15
 ἐκείνῳ χρείας τινὸς καὶ οὐκ ἐξ τὸ σῶμα σφῆζεσθαι ἐναντιω-
 θῆναι, ἐκείνῳ δ' ἂν εἰ ἐκδοῖη αὐτὸν (εἰπὼν ὕφ' ᾧν καὶ ἐφ'
 ᾧ διώκεται), σωτηρίας ἂν [τῆς ψυχῆς] ἀποστερήσει.

ΟΧΧΧVII. Ὁ δ' ἀκούσας ἀνίστησι τε αὐτὸν μετὰ τοῦ
 ἑαυτοῦ υἱέος (ὥσπερ καὶ [ἔχων [αὐτοῦ]] ἐκαθέζετο, καὶ μέγι- 20
 στον ἦν ἰκέτευμα τοῦτο) καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦσιν οὐκ

AC. 5 vulgo ἀπέχθεσθαι, quod eiusdem farinae est ac αἰσθε-
 σθαι. 7 τὸ pro τι corr. Krüger. 11 malim ὅστις ἐστὶ. 14 ᾧν inser.
 Campe. 14 et 18 emblemata delet Cobet, 20 Krüger.

AE. 3 εὐεργέτης, sec. Plut. Them. 24, quod arbiter secundum
 hos pronuntiaverat litigantes cum Corinthiis, sec. Schol., quod
 illo auctore Graecis poenas non dederant detrectatae pugnae contra
 Persas. Cf. Her. VII 168.

ἐκδίδωσιν, ἀλλ' ἀποστέλλει βουλόμενον ὡς βασιλέα πορευ-
 θήναι ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν περὶ εἰς Πύδναν τὴν Ἀλε-
 ξάνδρου. ἐν ἣ ὀκτάδος τυχῶν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας καὶ 2
 ἐπιβάς καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ Ἀθηναίων στρατοπέδον
 5 ὁ ἐπολιόρκει Νάξον. καὶ (ἦν γὰρ ἀγνώστους τοῖς ἐν τῇ νηί)
 δεῖσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' αὐτὸν φεύγει,
 καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτόν, [ἔφη] εἶρεῖν ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτόν
 ἄγει· τὴν δ' ἀσφάλειαν εἶναι μηδένα ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὸς
 μέχρι (ἂν) πλοῦς γένηται· πειθομένῳ δ' αὐτῷ χάριν ἀπο-
 10 μενήσεσθαι ἀξίαν. ὁ δὲ ναυκλῆρος ποιεῖ τε ταῦτα καὶ
 ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου ὕστε-
 ρον ἀφικνεῖται εἰς Ἐφεσον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν τε 3
 ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει (ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον ἔκ τε
 Ἀθηνῶν παρὰ τῶν Φίλων καὶ ἐξ Ἀργους ἃ ὑπέξεκεῖτο),
 15 καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινος πορευθεὶς ἄνω ἐσπέμπει
 γράμματα ὡς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου νεωστὶ βασι-
 λεύοντα. ἐδήλου δ' ἡ γραφὴ ὅτι „Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ 4
 σέ, δε κακὰ μὲν πλείστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον
 οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη
 20 ἡμυνόμην, πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ
 μὲν ἐμοί, ἐκείνῳ δ' ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ ἐγί-
 γνετο. καὶ μοι εὐεργεσία οφείλεται (γραψας τὴν ἐκ Σαλα- / τε ὅς
 μῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν,

AC. 9 inserui ἂν Stud. p. 138. 10 libri ἀπομνήσεσθαι. Corr.
 Krüger. 16 ὡς Bekkerus ex G, alii codd. πρὸς, optimi εἰς.

AE. 16 Ἀρταξέρξην. Male Xerxes dicit Diod. XI 69. —
 νεωστὶ, inde ab a. 473 sec. Krügerum. 23 γεφυρῶν — δια-
 λυσιν. Schol. ταῦτα κείται παρ' Ἡροδότῳ (VII 109).

I.

ὁ ὄλιος schonmündige Handlung.
 οὐκ ἐδωκέν μοι - in volle see über amher
 Elyse. dortaus

ἦν ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ διάλυσιν), καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρεμι δικόμομος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν Φιλίαν. βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχῶν αὐτός σοι περὶ ὧν ἤκω δηλῶσαι."

CXXXVIII. Βασιλεὺς δέ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ 5 τὴν διάνοιαν καὶ ἐκέλευε ποιεῖν οὕτως. ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπέσχε τῆς Περσίδος γλώσσης ὅσα ἐδύνατο κατενόησε καὶ 2 τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας· ἀφικόμομος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας καὶ ὅσος οὐδεὶς παρ' Ἑλλήνων διὰ τε τὴν προῦπάρχουσαν ἀξίωσιν καὶ τοῦ Ἑλ- 10 ληνικοῦ [ἐλπίδα] ἦν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν, μάλιστα δ' ἀπὸ τοῦ πείραν διδοῦς ξυνετὸς φαίνεσθαι. ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς, βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ δια- 3 Φερόντως τι ἐς αὐτὸ [μᾶλλον ἐτέρου] ἀξίος θαυμάσαι· οἰκεία γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθῶν ἐς αὐτὴν οὐδὲν οὔτ' 15 ἐπιμαθῶν, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλής κράτιστος γνώμων (ἦν) καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλείστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χειρας ἔχει, καὶ ἐξηγήσασθαι οἶός τε, ὧν δ' ἄπειρος εἶη, κρίναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο, τό τε ἄμεινον ἢ χειρὸν ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι 20

AC. 1 ἦν — προσεποιήσατο. „Repugnat Herodotus, quare delevit Cobet Mn. XI 375, Sed aliter atque H. de ea re Th. iudicasse potest." Stahl. 11 Badham deleto ἐλπίδα cit. δούλωσιν. 14 inclusa, licet agnoscat Dionysius, mihi suspecta ut vetus glossema ad διαφερόντως. 17 inserui ἦν, ut expediri posset γάρ vs. 14. — τοῦ γενησομένου suspectum Stud. 22. 19 ἱκανῶν cit. Badham, vix recte.

AE. 9 οὐδεὶς — Ἑλλήνων. Schol. Ἰστιαῖος καὶ Ἰππίας καὶ Δημάρατος καὶ ἄλλοι. 14 ἐς αὐτὸ. Sch. τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως. 20 οὐκ ἀπήλλακτο. Schol. οὐ διήμαρτε τῆς κρίσεως.

προεώρα μάλιστα. καὶ τὸ ξύμπαν εἶπεῖν, φύσεως μὲν δυνά-
 μει, μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιά-
 ζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. νοσήσας δὲ τελευταῖα τὸν βίον· λέ- 4
 γουσι δὲ τινες καὶ ἐκούσιον Φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν, ἀδύ-
 5 νατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο.
 μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιακῇ ἐν 5
 τῇ ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως
 αὐτῷ Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τά-
 λαυτα τοῦ ἐνιαυτοῦ, Λάμψακον δ' οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυσι-
 10 νότατον τῶν τότε εἶναι), Μυῦντα δ' ὄψον. τὰ δ' ὄστᾳ Φασι 6
 κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴκαδε κελεύσαντος ἐκείνου
 καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ· οὐ γὰρ ἐξῆν
 (ὡς κινεῖ) (ἐν)θάπτειν ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ Φεύγοντος. τὰ μὲν κατὰ Παι-
 15 σαύριαν τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον
 λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτούς Ἑλλήνων οὕτως
 ἐτελεύτησεν. *Das Epitaph auf-*

AC. 8 sqq. ante ἄρτον. οἶνον. ὄψον Cobet ter inserit ἐς, ut faciunt Herod. II 98, Plut. Them. 29, Athen. I. 23, Diod. XI 57, Xen. Anab. I 4, 9. Cf. Cic. Verr. III 33, sed similiter omittunt Plato Alcib. I 123 B sq. et Strabo p. 636. 13 libri θάπτειν. Addidi praepositionem.

AE. 2 αὐτοσχεδιάζειν, subito reperire quod in rem sit (Göller). 4 Φαρμάκῳ. Cf. Ar. Eq. 83, Diod. XI 58, Plat. Them. 31. Taurini tamen sanguinis haustu neminem mori satis constat. Quin novissimo tempore interdum a medicis praescribitur. 6 Μαγνησίαν. ad Maeandrum. Cf. Diod. 57. 10 Athen. I. l. addit Περκώτην καὶ Παλαίσκιησιν εἰς στραμνὴν καὶ ἰματισμόν. 11 κομισθῆναι. Sec. Paus. I. 1 et Nepotem Them. 10, qui negligenter h. l. inspexerunt, ipsi Th. propinqui haec fecerunt. Hinc interpolatum est in cod. f. Paris. ὑπὸ τῶν προσηκόντων. De viri sepulchro cf. Plut. Th. 32. 12 ἐξῆν. Cf. Xen. Hell. I 7, 22.

ΟΧΧΧΙΧ. Λακεδαιμόνιοι δ' ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσβείας
 τοιαῦτα ἐπέταξάν τε καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐνκλιῶν
 τῆς ἐλάσεως· ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους Ποτει- c. 64.
 δαίας τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον καὶ Αἴγιναυ αὐτόνομον c. 67.
 ἀφίεναι, καὶ μάλιστα γε πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλε- 5
 γον τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα καθελούσι μὴ ἂν γενέσθαι
 πόλεμον, ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς
 2 ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ ^{Lyttmachus} μηδὲ τῇ Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δ' Ἀθη-
 ναῖοι οὔτε τᾶλλα ὑπήκουον οὔτε τὸ ψήφισμα καθήρουν,
 ἐπικαλοῦντες ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς καὶ 10
 τῆς ἀορίστου καὶ ἀνδραπόδων ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων.
 3 τέλος δ' ἀφικομένων τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαι-
 μωνος, Ῥακμφίου τε καὶ Μελησίππου καὶ Ἀγητάνδρου, καὶ
 λεγόντων ἄλλο μὲν οὐδὲν ἢν πρότερον ^{Ilud} εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ ἐν τῇ βίβλ. τοῦ 2.
 τάδε ὅτι „Λακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' 15
 ἂν εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφείτε”, ποιήσαντες ἐκκλη-
 σίαν οἱ Ἀθηναῖοι γνώμας σφίσιν αὐτοῖς προὔτιθεσαν, καὶ
 ἐδόκει ἅπαξ περὶ ἀπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνασθαι,
 4 καὶ παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον, ἐπ' ἀμφοτέρω γιγνώ- ἐν τῇ βίβλ. τοῦ 2.
 μενοι ταῖς γνώμας καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν καὶ ὡς μὴ ἐμπόδιον 20
 εἶναι τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν, καὶ παρελθῶν

ΑΕ. 3 ὕστερον, hieme a. 43²/₁. Cf. Acharn. 653. 6 ψήφισμα
 perlatum aestate a. 432. Cf. 67, 4. Plut. Per. 29. Ar. Pac. 598 sqq.
 10 Schol. τὴν μεταξὺ Μεγάρων καὶ Ἀττικῆς ἦντιν ἀνέθεσαν
 ταῖς Ἐλευσινίαις θεαῖς. τὴν αὐτὴν λέγει καὶ ἀορίστον. ἀορίστος
 δ' ἐστὶν ἢ μὴ σπειρομένη ἢ γὰρ σπειρομένη ὄρους ἔχει, ἕτε
 οὔσα μεμερισμένη. Si recte interpretatur, non legit articulum ante
 ἀορίστου, si secus, uterque ager probe distinguendus. Ager sacer
 proprio nomine ὄργας vocabatur sec. Helladium ap. Photium in Bibl.
 s. v. et s. Ἀνθεμόκριτος. Cf. Harpocratio. Plut. Per. 30. Paus. I 36.

καὶ ἐν τῇ βίβλ. τοῦ 2. γενεᾶν 2. γενεᾶν 2.

Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναῖον, λέγειν τε καὶ πράσσειν δυνατώτατος, παρήνει τοιαύδε.

CXL. „Τῆς μὲν γνώμης, ᾧ Ἀθηναῖοι, αἰεὶ τῆς αὐτῆς
 5 ἔχομαι μὴ εἶκειν Πελοποννησίοις, καίπερ εἰδῶς τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ξυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας
 10 τρεπομένους. ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ὁμοῖα καὶ παραπλήσια ξυμβουλευτέα μοι ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειθομένους ὑμῶν δικαίῳ
 ἢ μηδὲ κκοτορβοῦντας τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἥσσον ἀμαθῶς χω-
 15 ρῆσαι ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου· διόπερ καὶ τὴν τύχην, ὅσ' ἂν παρὰ λόγον ξυμβῆ, εἰώθαμεν αἰτιᾶσθαι. 2
 Λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλεύοντες ἡμῖν καὶ νῦν οὐχ ἥμισυ. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν διαφόρων ἀλλήλοις δίδουσι καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δ' ἐκατέρους ἃ ἔχομεν,
 οὐτ' αὐτοὶ δίκας πω ἤτησαν οὐθ' ἡμῶν διδόντων δέχονται, βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον [ἢ λόγοις] τὰ ἐγκλήματα
 20 διαλύεσθαι, καὶ ἐπιτάσσοντες ἤδη καὶ οὐκέτι αἰτιώμενοι πάρεσι. Ποτειδαίας τε γὰρ ἀπανίστασθαι κελεύουσι καὶ Αἴγι- 3
 νου αὐτόνομον ἀφιένει καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα καθαιρεῖν· οἱ δὲ τελευταῖοι οἷδε ἦκοντες καὶ τοὺς Ἕλληνας προαγορεύου-
 σιν αὐτονόμους ἀφιέναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίσῃ περὶ βραχέος 4

AC. 13 insolenter pro τῶν ἀνθρώπων. 19 emblemata delet Cobet. 22 (κατὰ Μεγ. cit. Cobet. Si quid mutandum, possis Μεγαρικὸν cl. Ar. Pac. 598. Sed cf. p. 37, 10. 43, 13.

AE. 5 ὀργῇ, studio, ardore.

ἂν πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ καθέλοιμεν, ὅπερ
 μάλιστα προύχονται [εἰ καθαιρεθείη, μὴ ἂν γινεσθαι τὸν
 πόλεμον], μηδ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε ὡς διὰ
 5 μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχὺ τι τοῦτο πάσαν ὑμῶν
 ἔχει τὴν βεβλίωσιν καὶ πείραν τῆς γνώμης, οἷς εἰ ξυγχα- 5 ὡς
 ρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθύς ἐπιταχθήσεσθε ὡς φόβῳ
 καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες· ἀπισχυρισάμενοι δὲ σαφὲς ἂν κατα-
 στήσαιτε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι.

CXLII. „Αὐτόθεν δὴ διανοήθητε ἢ ὑπακούειν πρὶν τι
 βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, ὡς ἔμοιγε ἄμεινον δοκεῖ εἶναι, 10
 (ὡς) καὶ ἐπὶ μεγάλη καὶ ἐπὶ βραχεῖα ὁμοίως προφάσει μὴ
 εἶξοντες μηδὲ ξὺν φόβῳ ἔξοντες ἢ κεντήμεθα. τὴν γὰρ αὐτὴν
 δύναται δούλωσιν ἢ τε μεγίστη καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ὑπὸ
 2 τῶν ὁμοίων πρὸ δίκης τοῖς πέλας ἐπιτασσομένη. τὰ δὲ τοῦ
 πολέμου καὶ τῶν ἐκτέρους ὑπαρχόντων ὡς οὐκ ἀσθενέστερα 15
 3 ἔξομεν γινώτε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες. αὐτουργοὶ τε γὰρ εἰσι
 Πελοποννήσιοι καὶ οὐτ' ἰδίᾳ οὐτ' ἐν κοινῷ χρήματά ἐστιν
 αὐτοῖς, ἔπειτα χρονίων πολέμων καὶ διαποντίων ἄπειροι διὰ
 4 τὸ βραχεῖς αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ πενίας ἐπιφέρειν. καὶ
 οἱ τοιοῦτοι οὔτε καὶ πληροῦν οὔτε πεζῶς στρατιάς πολλάκις 20
 ἐκπέμπειν δύνανται, ἀπὸ τῶν ἰδίων τε ἄμικ ἀπόντες καὶ

AC. 1 hic Μεγαρέων abesse malim. 2 inclusa del. Cobet,
 quae manarunt e cap. 130. Cf. Phot. s. v. προύχοντο. 4 τὸ
 γὰρ κτέ. Totus locus confusus. Badham Mnemos. IV p. 138
 transponit: τὸ γὰρ — γνώμης. σαφὲς δ' ἂν αὐτοῖς αὐτόθεν. εἰ
 διανοήθητε ὑπακούειν — εἶναι. οἷς — ὑπακούσαντες· ἀπισχυρι-
 σάμενοι δὲ ἀπὸ — προσφέρεσθαι (ἀναγκάσετε ὡς) καὶ — εἶξον-
 τες κτέ. 11 inserui ὡς. 13 ὑπὸ pro ἀπὸ Cobet. 19 libri
 βραχέως, quod correxi. 20 πληροῦν Stud. 23 dedi pro πλη-
 ροῦντες, et me auctore Stahl.

αὐτῶν κινδύνου

ἀπὸ τῶν αὐτῶν δαπανῶντες καὶ προσέτι καὶ θαλάσσης εἰρ-
 γόμενοι· αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι 5
 ἐσφοραὶ ἀνέχουσι. σώμασί τε ἐτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ τῶν
 ἀνθρώπων ἢ χρήμασι πολεμεῖν, τὸ μὲν πιστὸν ἔχοντες ἐκ
 5 τῶν κινδύνων κἄν περιγενέσθαι, τὸ δὲ οὐ βέβαιον μὴ οὐ
 προαναλώσειν, ἄλλως τε κἄν παρὰ δόξαν, ὅπερ εἰκός, ὁ
 πόλεμος αὐτοῖς μηκύνηται. μάχη μὲν γὰρ μιᾶ πρὸς ἅπαν- 6
 τας Ἕλληνας δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀντι-
 σχεῖν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν ἀντιπαρασκευηὴν ἀδύνα-
 10 τοι, ὅταν μῆτε βουλευτηρίῳ ἐνὶ χράμενοι παραχρήμά τι
 δξέως ἐπιτελώσι, πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες καὶ οὐχ ὁμόφυ-
 λοι τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύδῃ· ἐξ ὧν Φιλεῖ μὴδὲν ἐπι-
 τελεῖς γίγνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ μὲν ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαι 7
 τινε βούλονται, οἱ δὲ ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεία φθεῖραι. χρόνιοί
 15 τε ξυνιόντες ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ σκοποῦσί τι τῶν κοινῶν,
 τῷ δὲ πλείοι τὰ οἰκεία πράσσουσι· καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ
 τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν, μέλειν δὲ τινι καὶ
 ἄλλῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι προῖδεῖν, ὥστε τῷ αὐτῷ ὑφ' ἀπάντων
 ἰδίᾳ δοξάσματι λαμβάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον.
 20 **CXLII.** „Μέγιστον δὲ τῆ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύ-
 σονται, ὅταν σχολῇ αὐτὰ ποριζόμενοι διαμέλλωσι· τοῦ δὲ
 πολέμου οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις 2
 οὐδὲ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον φοβηθῆναι. τὴν μὲν γὰρ χα- 3 *ἡ γὰρ*
 λεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον παρασκευάσασθαι,

AE. 4 χρήμασι. Arist. Pol. II p. 50 Bekk. Φαύλας δ' ἔχει
 καὶ περὶ τὰ κοινὰ χρήματα τοῖς Σπαρτιάταις· οὔτε γὰρ ἐν
 τῷ κοινῷ τῆς πόλεως ἐστὶν οὐδὲν πολέμους μεγάλους ἀναγκα-
 ζομένοις πολεμεῖν. εἰσφέρουσί τε κακῶς. 22 ἐπιτείχισις. Cf.
 III 92. VII 19 sqq.

ἤπου δὴ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ οὐχ ἦσσαν ἐκείνοις ἡμῶν ἀντε-
 4 πιτετειχισμένων· Φρούριον δ' εἰ ποιήσονται, τῆς μὲν γῆς
 βλάβοιεν ἂν τι μέρος καταδρομαῖς καὶ αὐτομολίαις, οὐ
 μέντοι ἰκανόν γε ἔσται (ἀντ)επιτειχίζειν τε κωλύειν ἡμᾶς
 πλεύσαντας ἐς τὴν ἐκείνων καί, ἥπερ ἰσχύομεν, ταῖς ναυσὶν 5
 5 ἀμύνεσθαι. πλεόν γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν ἐκ τοῦ ^{ἐν} ναυτικοῦ
 ἐμπειρίας ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' ἠπειρον ἐς τὰ
 6 ναυτικά. τὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἐπιστήμονας γενέσθαι οὐ
 7 ῥαδίως αὐτοῖς προσγενήσεται. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς, μελετῶντες
 αὐτὸ εὐθύς ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, ἐξείργασθέ πω· πῶς δὴ 10
 ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελε-
 τῆσαι ἐσόμενοι διὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν ἀεὶ ἐφορ-
 8 μεῖσθαι, ἄξιον ἂν τι δρῶεν; πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ἐφορμού-
 σας κἂν διακινδυνεύσειαν πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες,
 πολλαῖς δ' εἰργόμενοι ἡσυχάσουσι, καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι 15
 9 ἀξυνετώτεροι ἔσονται καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ
 ναυτικὸν τέχνης ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέ-
 χεται, ὅταν τύχη, ἐκ παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον
 μηδὲν ἐκείνῳ παρέργον ἄλλο γίγνεσθαι.

ΟΧΛΗΗ. „Εἰ τε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ 20
 (ἐν) Δελφοῖς χρημάτων μισθῶ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑπο-
 λαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν ἀντι-
 πάλων, ἐσβάντων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετοίκων, δεινὸν ἂν ἦν·

AC. 4 addidi praepositionem. 6 Fort ἔχομεν (ἐν) τοῖς κατὰ
 γῆν. 7 An ἐμπειρίας genuinum est? Alii iungunt πλεόν ἐμπει-
 ρίας, alii ἐξ ἐμπειρίας. 10 πω om. AB EF, non recte. 21 inserui ἐν.

AE. 1 ἀντεπιτετειχισμένων. Cf. IV 2 sqq. VII. 27. 3 αὐτο-
 μολίαις. Cf. VIII 40, 2.

νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει κί, ὅπερ κράτιστον, κυβερνήτας
 ἔχομεν πολίτας καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμεί-
 νους ἢ πᾶσα ἢ ἄλλη Ἑλλάς. καὶ ἐπὶ τῶ κινδύνῳ οὐδεὶς ἂν 2
 δέξαιτο τῶν ξένων τὴν τε αὐτοῦ Φεύγειν καὶ μετὰ τῆς
 5 ἥστονος ἅμα ἐλπίδος ὀλίγων ἡμερῶν ἕνεκα μεγάλου μισθοῦ
 δόσεως ἐκείνοις ξυναγωνίζεσθαι. καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων 3
 ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παραπλήσια δοκεῖ εἶναι, τὰ δ' ἡμέτερα
 τούτων τε ὥνπερ ἐκείνοις ἐμεμφάμην ἀπηλλάχθαι καὶ ἄλλα
 οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου [μεγάλα] ἔχειν. ἦν τ' ἐπὶ τὴν χώραν 4
 10 ἡμῶν πεζῆ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλευρούμεθα, καὶ
 οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται Πελοποννήσου μέρος τι τμηθῆναι /τε Cf. 142
 καὶ τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν· οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἔξουσι ἄλλην
 ἀντιλαβεῖν ἀμαχεί, ἡμῖν δ' ἐστὶ γῆ πολλὴ καὶ ἐν νήσοις
 καὶ κκτ' ἠπειρον· μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος.
 15 σκέψασθε δέ· εἰ μὲν γὰρ ἡμεν νησιῶται, τίνες ἂν ἀληπτό- 5 F
 τεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρῆ ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας
 τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης καὶ
 πόλεως Φυλακὴν ἔχειν, καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν
 ὀργισθέντας πολλῶ πλείοσι μὴ διαμάχεσθαι (κρατήσαντές τε
 20 γὰρ αὐθις οὐκ ἐλάσσοσι μαχοῦμεθα καὶ, ἦν σφαλῶμεν, τὰ
 τῶν ξυμμάχων, ὅθεν ἰσχύομεν, προσάπολλυται· οὐ γὰρ
 ἡσυχάσουσι μὴ ἰκανῶν ἡμῶν ὄντων ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν),
 τὴν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν
 σωμάτων· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα
 25 κτῶνται. καὶ εἰ ὤμην πείσειν ὑμᾶς, αὐτοὺς ἂν ἐξεληθόντας

AC. 9 *μεγάλα* del. Cobet.

AE. 15 *νσι.ᾶται*. Vid. [Xen.], de rep. Ath. II 14 sqq.

I.

17

ἐκέλευον αὐτὰ δηῶσαι καὶ δεῖξαι Πελοποννησίοις ὅτι τούτων γε ἕνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε.

ΟΧΛΙΥ. „Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, ἣν ἐθέλητε ἀρχὴν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμοῦντες καὶ κινδύνους ἀυθαίρετους μὴ προστίθεσθαι· μᾶλλον γὰρ πεφύβημαι τὰς οἰκείας ἡμῶν ἀμαρτίας ἢ τὰς τῶν 2 ἐναντίων διανοίας. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν καὶ ἐν ἄλλῳ λόφῳ ἅμα τοῖς ἔργοις δηλωθήσεται· νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι ἀποπέμψωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾶ καὶ λιμέσι χρῆσθαι, ἣν καὶ Λακεδαιμόνιοι Ξηηλασίας μὴ ποιῶσι μὴθ' 10 ἡμῶν μήτε τῶν ἡμετέρων Ξυμμαχῶν (οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει ἐν) ταῖς σπονδαῖς οὔτε τόδε), τὰς τε πόλεις ὅτι αὐτονόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα καὶ ὅταν κἀκεῖνοι ταῖς αὐτῶν ἀποδῶσι πόλεσι μὴ σφίσι [τοῖς Λακεδαιμονίοις] ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκάστοις 15 ὡς βούλονται· δίκας δ' ὅτι ἐθέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς Ξυθηκας, πολέμου δ' οὐκ ἄρξομεν, ἀρχομένου δ' ἀμυνόμεθα. ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῆδε τῆ πόλει ἀπο- 3 κρίνασθαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν ἦν δ' ἐκούσιοι μᾶλλον δεχώμεθα, ἥσσαν ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἕξο- 20 μεν· ἐκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιότη 4 μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται. οἱ γοῦν πατέρες ἡμῶν ὑποστάντες Μήδους καὶ οὐκ ἀπὸ τοςῶνδε ὀρμώμενοι, ἀλλὰ καὶ

AC. 11 κωλύει ταῖς σπονδαῖς legitur ap. Dionysium Hal. Cobet cit. πω λυει τὰς σπονδάς, Classen post σπονδαῖς inseri malit οὐδέν, Stahl scribi κωλύειν τὰς σπονδάς. 14 glossema del. Dobree. 17 libri ἀρχομένου. Corr. Meineke. Cf. Stud. 23.

AE. 10 Ξηηλασίας. Cf. Xen. de rep. Lac. III 3. Plut. Lyc. 27. Cic. de Off. III 11. Infra II 39.

τὰ ὑπάρχοντα ἐκλιπόντες, γνώμη τε πλείονι ἢ τύχη καὶ
 τόλμη μείζονι ἢ δυνάμει τὸν τε βάρβαρον ἀπεώσαντο καὶ
 ἐς τὰδε προήγαγον αὐτά· ὧν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τοὺς
 τε ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις
 5 πειρᾶσθαι αὐτὰ μὴ ἐλάττω παραδοῦναι.”

CXLV. Ὁ μὲν Περικλῆς τοιαῦτα εἶπεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 νομίσαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν ἐψηφίσαντο ἃ
 ἐκέλευε, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου
 γνώμῃ, καθ' ἕκαστά τε ὡς ἔφρασε καὶ τὸ ξύμπαν, οὐδὲν
 10 κελευόμενοι ποιήσῃν, δίκη δὲ κατὰ τὰς ξυνθήκας ἐτοιμοί
 εἶναι διαλύεσθαι περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπ' ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ.
 καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρε-
 σβεύοντο.

CXLVI. Αἰτίαι δὴ αὗται καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφο-
 15 τέροις πρὸ τοῦ πολέμου, ἀρξάμεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπι-
 δάμνῳ καὶ Κορκύρᾳ. ἐπεμίγνυντο δ' ὁμῶς ἐν αὐταῖς [καὶ]
 παρ' ἀλλήλους [ἐφοίτων] ἀκηρυκτὴ μὲν, ἀνυπόπτως δ' οὐ·
 σπονδῶν γὰρ ξύγχυσις τὰ γιγνόμενα ἦν καὶ πρόφασις τοῦ
 πολεμεῖν.

AC. 16, 17 καὶ et ἐφοίτων del. Cobet, scribens ἀκηρυκτὴ
 pro ἀκηρύκτως. Cf. II 1.

AE. 16 ἐν αὐταῖς] ταῖς αἰτίαις καὶ διαφοραῖς. Schol. 17 ἀκη-
 ρυκτὴ. Schol. ἄνευ κηρυκτείου. ὡς πρὸς Φίλους. οἱ γὰρ πρὸς ἐχθροὺς
 ἀπίοντες ἀσφαλείας ἕνεκεν μετὰ κηρυκτείου ἀπήσαν, οὓς ἀνόσιον
 ἠγοῦντο καὶ ἀσεβῆς κακοουργεῖν.